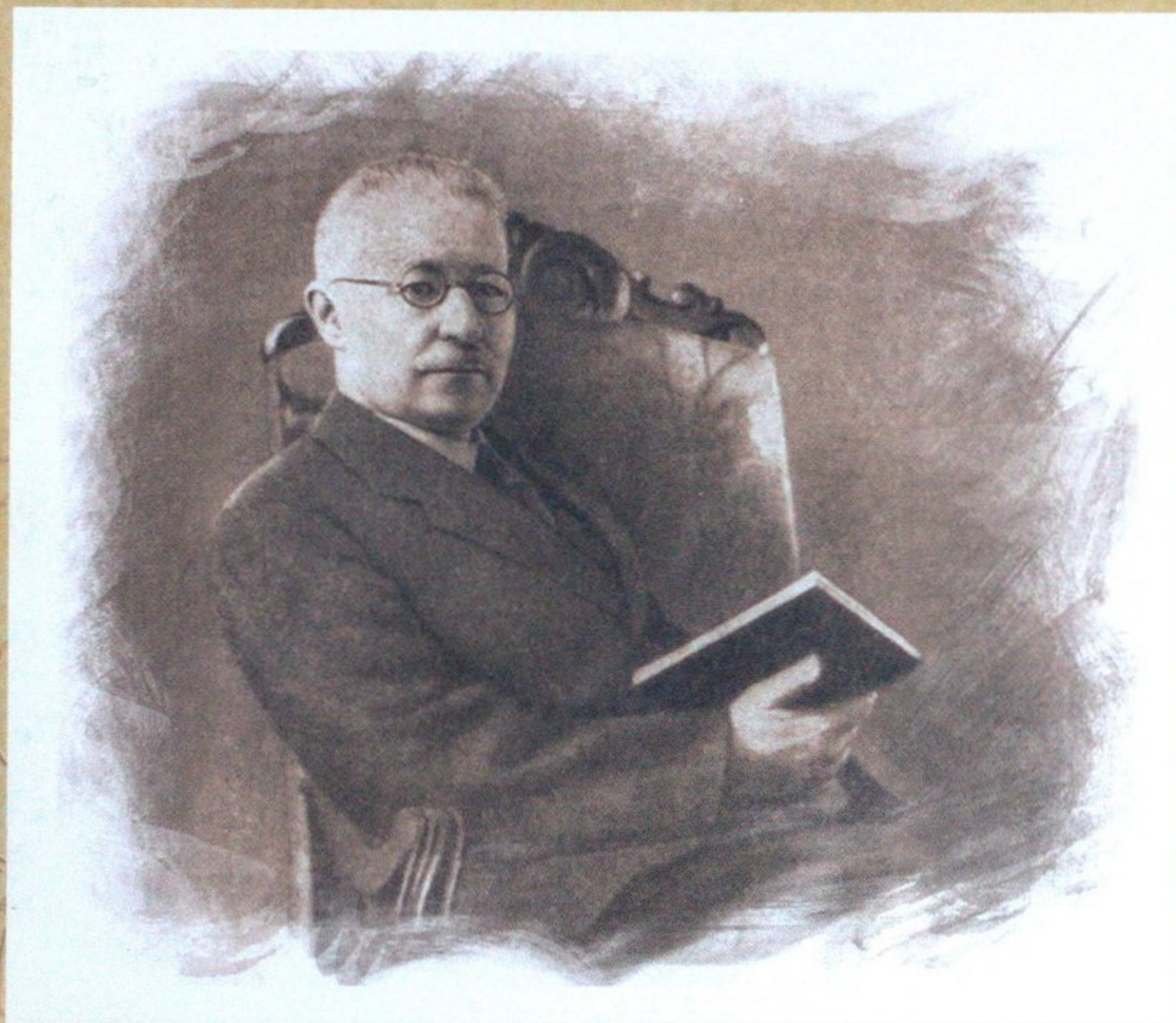

ВОЙЦЕХ СВЕНТОСЛАВСЬКИЙ —
ЛЮДИНА, ЯКА ЗБЛИЖУЄ НАРОДИ УКРАЇНИ І ПОЛЬЩІ

WOJCIECH ŚWIĘTOŚŁAWSKI —
CZŁOWIEK, KTÓRY ZBLIŻA NARODY UKRAINY I POLSKI

WOJCIECH ŚWIĘTOŚŁAWSKI —
A MAN WHO MAKES PEOPLES OF UKRAINE AND POLAND CLOSER

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»

Польська академія наук

Варшавська політехніка

**Войцех Свєнтославський – людина,
яка зближує народи України і Польщі**

**Wojciech Świątosławski – człowiek,
który zbliża narody Ukrainy i Polski**

**Wojciech Świątosławski – a man
who makes peoples of Ukraine and Poland closer**

Київ
НТУУ «КПІ»
2014

Редакційна колегія:

М. З. Згуровський (голова), Я. Шмідт (співголова), Г. Собчук (співголова), С. І. Сидоренко, С. М. Шукаєв, Я. Фукса, Г. І. Лоза, Д. Л. Стефанович, Н. В. Писаревська, І. М. Астрелін

Переклад польською мовою

В. Зволінський, викладач факультету лінгвістики НТУУ «КПІ»

Переклад англійською мовою

І. П. Волощук, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови НТУУ «КПІ»

С24 Войцех Свєнтославський – людина, яка зближує народи України і Польщі / М. З. Згуровський, Я. Шмідт, Г. Собчук та ін.; голова ред. колегії М. З. Згуровський. – К. : НТУУ «КПІ», 2014. – 152 с.
ISBN 978-966-622-649-8

Книгу присвячено випускнику Київського політехнічного інституту 1906 року, основоположнику термохімії органічних сполук, фундатору нового напрямку фізичної хімії – поліазеотопії, професору, доктору honoris causa багатьох університетів світу Войцеху Алоїзію Свєнтославському.

У виданні висвітлено життєвий і науковий шлях видатного вченого та організатора науки, значну увагу приділено українсько-польській науковій співпраці й, зокрема, зв'язкам польських учених із колегами Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Більшість матеріалів друкується вперше.

Для науковців, аспірантів і студентів, які працюють у відповідних галузях, а також тих, хто вивчає історію науки, витоки та глибокі традиції співробітництва України і Республіки Польща у науково-освітній сфері.

Książka została poświęcona absolwentowi Politechniki Kijowskiej (1906 r.) Wojciechowi Alojzemu Świątosławskiemu – uczonemu-fizykochemikowi, specjalście w dziedzinie termochemii związków organicznych, założycielowi nowego kierunku w chemii fizycznej – poliazetopii, profesorowi i doktorowi honoris causa wielu czołowych uczelni wyższych z kilku krajów.

W niniejszej publikacji został w szczegółowy sposób przedstawiony życiorys oraz droga kariery naukowej tego wybitnego uczonego i wykładowcy akademickiego. Szczególną uwagę zwrócono na kwestię współpracy naukowej, a zwłaszcza na kontakty polskich badaczy z naukowcami z Politechniki Kijowskiej. Większość materiałów została opublikowana po raz pierwszy.

Książka może być przydatna dla historyków nauki, uczonych, doktorantów i studentów specjalizujących się w danych dziedzinach fizykochemii oraz dla wszystkich, którzy interesują się zagadnieniami związków ukraińsko-polskich i biografiami wybitnych uczonych.

The book is devoted to Wojciech Świątosławski, the graduate of the Kyiv Polytechnic Institute of 1906, father of the thermochemistry of organic compounds, the pioneer of a new direction of physical chemistry – poliazeotropiya, professor of numerous universities and doctor honoris causa of the best HEIs of several countries.

The publication thoroughly illustrates the life and scientific activity of the outstanding Polish researcher and scientist. A great attention is paid to Ukrainian-Polish scientific cooperation, namely, to relations of Polish researchers with their colleagues in National Technical University of Ukraine «Kyiv Polytechnic Institute». Most part of materials is published for the first time.

The book will be useful for historians of science, scientists, postgraduates and students who work in relevant fields, and for all who is interested in the traditions of Ukrainian-Polish cooperation and biographies of prominent scientists.

УДК 54(438)(092)+378.6:62(477-25)НТУУ «КПІ».014.25

ББК 24г(4Пол)+74.58(4Укр)

ISBN 978-966-622-649-8

© НТУУ «КПІ», 2014

© Польська академія наук, 2014

© Варшавська політехніка, 2014

*«Немає сумніву, що Київський політехнічний інститут
був доброю науковою школою для багатьох його вихованців»*

В. Свєнтославський

*“Nie ulega wątpliwości, iż Politechnika Kijowska była dla wielu swoich
wychowanków znakomitą szkołą naukową”*

W. Świątosławski

*“There is no doubt that Kyiv Polytechnic Institute
was a good scientific school for many of its students”*

W. Świątosławski

СЛОВО ДО ЧИТАЧА РЕКТОРА КИЇВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ

ПРОФ. МИХАЙЛА ЗГУРОВСЬКОГО

Книгу присвячено вихованцю Київського політехнічного інституту Войцеху Алоїзію Свентославському. Цю особистість можна без перебільшення назвати видатною: він був надзвичайно обдарованим інженером-технологом і, водночас, блискучим ученим, основоположником термохімії органічних сполук, фундатором нового напрямку фізичної хімії – полізеотропії, почесним доктором і почесним професором багатьох університетів світу, організатором польської науки й вищої освіти, державним і громадським діячем Польщі, двічі лауреатом Державної премії Польської Народної Республіки, двічі номінантом на Нобелівську премію в галузі хімії.

Войцех Свентославський народився 1881 року на Житомирщині. 1906 року закінчив Київський політехнічний інститут. Торувати власний шлях у науці він почав ще зі студентської лави в Києві й ніколи йому не зраджував. Він створив власну наукову школу, написав наукові монографії та підручники, які стали класичними і були перекладені на кілька європейських мов, опублікував майже 400 наукових статей і отримав кілька десятків патентів на винаходи.

З 1911 року до революційних подій 1917 року, за рекомендацією свого вчителя Льва Писаржевського, працював у Московському університеті, з 1918 до 1951 року з перервою на роки Другої світової війни він, як професор, викладав у Варшавській політехніці, а у 1928–1929 роках був її ректором.

Багато сил він віддав розбудові системи вищої освіти і науки Польщі на посаді міністра віросповідань та публічної освіти, яку обіймав з 1935 по 1939 рік. З 1923 року він був членом Польської академії знань і дійсним членом Академії технічних наук. Окрім того, в різні роки Войцех Свентославський обіймав посади завідувача кафедри фізичної хімії у Варшавському університеті, керівника відділу фізичної хімії Головного інституту промислової хімії у Варшаві й директора Інституту фізичної хімії, віце-президента Міжнародного союзу теоретичної та прикладної хімії (IUPAC), був обраним сенатором польського Сейму. Після Другої світової війни він активно працював у Польському хімічному товаристві, став академіком Польської академії наук, був нагороджений багатьма орденами і відзнаками Польщі та інших країн. Однак докладніше про це – в матеріалах пропонованого вашій увазі видання.

Войцех Свентославський ніколи не забував свою альма-матер – Київський політехнічний інститут, і своїх учителів – відомих хіміків Льва Писаржевського, Володимира Шапошникова, Володимира Тимофєєва та інших. 1922 року Войцех Свентославський став одним із засновників громадської організації, що об'єднала вихованців з КПІ в Польщі, а після Другої світової війни – одним із тих, хто сприяв її відродженню і до самої своєї кончини 1968 року брав активну участь у її діяльності.

У КПІ завжди пам'ятали свого видатного випускника. Тож 30 серпня 2013 року в урочистій обстановці біля хімічного корпусу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» йому було відкрито погруддя. Ця подія – не лише данина нашої глибокої поваги до славнозвісного вченого, вона знаменує новий етап у відносинах Київської політехніки з польськими друзями та колегами. Наша співпраця відновилася і вже кілька років поспіль інтенсивно розвивається. В університеті активно працює Українсько-Польський центр НТУУ «КПІ», розширюються зв'язки між факультетами і кафедрами НТУУ «КПІ» та польських вишів. Утім про все це ви також зможете прочитати у запропонованій книзі. Варто зауважити лише, що до дня відкриття пам'ятника в НТУУ «КПІ» було приурочено ще одну знаменну подію – презентацію на кафедрі відновлюваних джерел енергії факультету електроенергетехніки та автоматики спільного проекту Посольства Республіки Польща в Україні й НТУУ «КПІ» зі створення навчально-наукового «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності», профінансованого коштом Міністерства закордонних справ Республіки Польща. Це символічно: постать Войцеха Алоїзія Свентославського гуртує науковців і освітян обох країн уже в нинішньому XXI столітті. Недарма ж на постаменті його погруддя висічено слова «Людині, яка зближує народи України і Польщі».

**Ректор НТУУ «КПІ»,
академік НАН України,
проф. Михайло Згуровський**

SŁOWO DO CZYTELNIKA REKTORA POLITECHNIKI KIJOWSKIEJ PROF. MICHAŁA ZGUROWSKIEGO

Niniejsza książka została poświęcona wychowankowi Politechniki Kijowskiej Wojciechowi Świętosławskiemu. Możemy go niewątpliwie zaliczyć do grona wybitnych osobistości. Był on niezwykle utalentowanym inżynierem-technologiem, znakomitym uczonym, który zapoczątkował badania w dziedzinie termochemii związków organicznych i stworzył nowy kierunek chemii fizycznej – poliaezotropię. Posiadał doktoraty honoris causa wielu uczelni świata, był organizatorem polskiej nauki i systemu szkolnictwa wyższego w Polsce, zajmował się działalnością społeczną i państwową, dwukrotnie przyznano mu Nagrodę Państwową PRL i dwukrotnie był nominowany do Nagrody Nobla w dziedzinie chemii.

Wojciech Świętosławski urodził się w 1881 roku na Żytomierszczyźnie. W 1906 roku ukończył Politechnikę Kijowską. Torować swoją drogę do odkryć naukowych zaczął jeszcze będąc studentem w Kijowie. Nie przestawał nią kroczyć do końca swych dni. Świętosławski stworzył własną szkołę naukową, napisał szereg monografii i podręczników, które weszły do kanonu literatury chemicznej i zostały przetłumaczone na kilka języków europejskich, opublikował prawie 400 artykułów naukowych i opatentował kilkadziesiąt wynalazków. Od 1911 do rewolucyjnych wydarzeń 1917 roku z polecenia swojego nauczyciela Lwa Pisarżewskiego wykładał na Uniwersytecie Moskiewskim, w latach 1918-1951 z przerwą w okresie II wojny światowej pracował jako profesor Politechniki Warszawskiej, od 1928 do 1929 był rektorem tejże uczelni.

Wielkie są zasługi Wojciecha Świętosławskiego dla rozwoju nauki i systemu szkolnictwa wyższego w Polsce. Tą problematyką zajmował się jako minister oświaty i wyznań religijnych w latach 1935-1939. Od 1923 był członkiem Polskiej Akademii Umiejętności i członkiem rzeczywistym Akademii Nauk Technicznych. Oprócz tego, w poszczególnych latach Świętosławski obejmował stanowiska kierownika Katedry Chemii Fizycznej Uniwersytetu Warszawskiego, kierownika Wydziału Chemii Fizycznej Głównego Instytutu Chemii Przemysłowej w Warszawie oraz dyrektora Instytutu Chemii Fizycznej, wiceprzewodniczącego Międzynarodowego Związku Chemii Teoretycznej i Stosowanej (IUPAC). Został również wybrany do polskiego parlamentu. Po II wojnie światowej aktywnie działał w Polskim Towarzystwie Chemicznym, został członkiem Polskiej Akademii Nauk, otrzymał wiele nagród i odznaczeń zarówno w Polsce, jak i za granicą. Dokładniej z życiorysem Wojciecha Świętosławskiego będzie można zapoznać się w materiałach zawartych w niniejszej książce.

Wojciech Świętosławski nigdy nie zapominał o swojej alma mater – o Politechnice Kijowskiej i o swoich nauczycielach – wybitnych chemikach Lwie Pisarżewskim, Władimirze Szaposznikowie, Władimirze Timofiejewie i in. W 1922 roku Świętosławski był jednym z założycieli organizacji społecznej zrzeszającej polskich wychowanków Politechniki Kijowskiej, zaś po II wojnie światowej był jednym z tych, którzy przyczynili się do jej odrodzenia i do swojej śmierci w 1968 roku brał aktywny udział w działalności tej organizacji.

Na Politechnice Kijowskiej zawsze czczono pamięć o swoim wybitnym absolwencie. Dlatego też 30 sierpnia 2013 roku koło budynku Wydziału Chemii Politechniki Kijowskiej dokonano uroczystego odsłonięcia popiersia Wojciecha Świętosławskiego. Wydarzenie to nie tylko świadczy o naszym szacunku do znanego uczonego, ale zarazem stanowi ono początek nowego etapu w kontaktach Politechniki Kijowskiej z polskimi partnerami. Nasza współpraca została reaktywowana i w ciągu ostatnich lat aktywnie się rozwija. Na uczelni funkcjonuje Ukraińsko-Polskie Centrum Politechniki Kijowskiej, rozwijane są kontakty między wydziałami i katedrami Politechniki Kijowskiej i polskimi uczelniami wyższymi. O tym wszystkim również można przeczytać w niniejszej książce. Warto tylko zwrócić uwagę na fakt, że z okazji odsłonięcia pomnika na Politechnice Kijowskiej miało miejsce jeszcze jedno ważne wydarzenie: na Katedrze Odnawialnych Źródeł Energii Wydziału Elektroenergotechniki i Automatyki odbyła się prezentacja realizowanego wspólnie z Ambasadą RP na Ukrainie projektu stworzenia Dydaktyczno-Naukowego „Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej”, który zostanie sfinansowany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP. Ma to wydźwięk symboliczny: wokół postaci Wojciecha Świętosławskiego zbierają się naukowcy i nauczyciele akademicki już w obecnym XXI wieku. Stąd też jakże głęboka jest wymowa słów, które umieszczono na postumencie pomnika: „Ku czci człowieka, który łączy narody Ukrainy i Polski”.

***Rektor Politechniki Kijowskiej,
członek Narodowej Akademii Nauk Ukrainy
prof. Michał Zgurowski***

ADDRESS TO THE READER BY THE RECTOR OF KYIV POLYTECHNIC INSTITUTE PROFESSOR MICHAEL ZGUROVSKY

The book is dedicated to the student of Kyiv Polytechnic Institute whose name is Wojciech Alois Świątosławski. This person is really remarkable. He was a very gifted engineer and, at the same time, a brilliant scientist. He was the founder of thermochemistry of organics, the father of a new direction in physical chemistry called polyazeotropy, the honoris cause and honorary Professor at many universities, the founder of Polish science and higher education, the state and public figure in Poland. He won the State Prize of the People's Republic of Poland twice and was twice nominated for the Nobel Prize in Chemistry.

Wojciech W. Świątosławski was born in 1881 in Zhytomyr region. He graduated from Kyiv Polytechnic Institute in 1906. He began paving his own way in science since his student days in Kyiv and he never regreted about it. Wojciech Świątosławski created his own scientific school and wrote a scholarly monographs and textbooks, which became classic and were translated into several European languages. He published almost 400 scientific papers and received several dozen patents. Since 1911 till the revolutionary events in 1917 he was working at Moscow University on the recommendation of his teacher Lev Pisarzhevsky. Since 1918 till 1951 (with a break during World War II) he was a Professor at Warsaw University of Technology and during 1928-1929 he was the rector of this University.

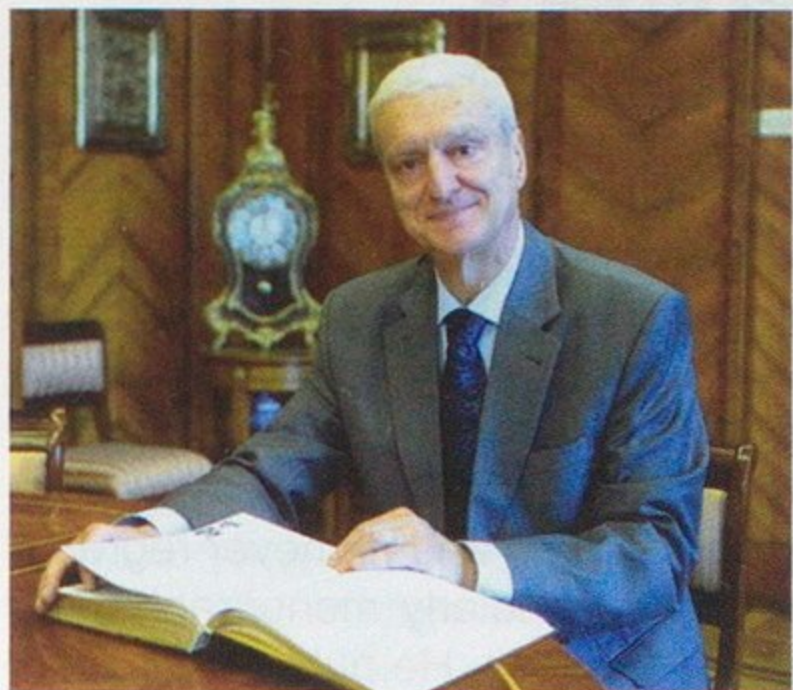
Since 1935 till 1939 he made a lot of efforts for the development of higher education and science in Poland as a minister of religion and public education. Since 1923 he was a member of the Polish Academy of Sciences and a full member of the Academy of Technical Sciences. In addition, during various periods Wojciech Świątosławski was working as a head of physical chemistry Department at Warsaw University, as a head of physical chemistry department at the Central Institute of Physical Chemistry in Warsaw, as a director of Physical Chemistry Institute, as a Vice-President of the International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC) and as a senator of Polish Sejm. After the World War II, he worked actively in the Polish Chemical Union, became an academician of the Polish Academy of Sciences, and was awarded many orders and awards in Poland and other countries. You can read more about it in the materials offered you in this publication.

Wojciech Świątosławski has never forgotten his Alma mater – Kyiv Polytechnic Institute, and his educators – famous chemist Lev Pisarzhevsky, Vladimir Shaposhnikov, Vladimir Timofeev and others. In 1922 Wojciech Świątosławski co-founded non-governmental organization that united students from the KPI in Poland, and after the Second World War he was one of those, who contributed to its revival and until his death in 1968 he took an active part in its activities.

In the KPI we always remember our outstanding alumnus. Thus, on August 30, 2013 in a solemn ceremony near the chemical campus building of the National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute" an opening ceremony of the bust in his honor was held. This event is not just a symbol of our profound respect for the well-known scientist, but it also marks a new stage in relations between Kyiv Polytechnic Institute and Polish friends and colleagues. Our cooperation was renewed and is intensively developing for several years. We see the active work of Ukrainian-Polish Centre of NTUU "KPI" and an expansion of cooperation between faculties and departments of NTUU "KPI" and Polish universities. But all this information you can also find in the book. It should be noted, that at the day of the monument opening, there was another significant event – a presentation at the Department of renewables (the Faculty of Electric Power Engineering and Automatics) of a joint project of the Embassy of Poland in Ukraine and NTUU "KPI" with a view to create an educational and scientific "Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency", financed by the Ministry of Foreign Affairs of Poland. It is very symbolic. Even today in the twenty first century the scientists and educators of both countries are united around the personality of Wojciech Alois Świątosławski. No wonder that there is an inscription on a pedestal of his bust which states – "the person who makes peoples of Ukraine and Poland closer".

*Rector of NTUU "KPI",
Academician of NAS of Ukraine,
Professor Michael Zgurovsky*

СЛОВО ДО ЧИТАЧА ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК ПРОФ. МІХАЛА КЛЕЙБЕРА

Цю книгу присвячено пам'яті професора Войцеха Алоїзія Свентославського, видатного польського вченого, вихованця Київського політехнічного інституту, надзвичайно талановитого хіміка, який з величезною компетентністю і науковою інтуїцією працював у інженерній і технологічній галузях. Прогрес, досягнений у галузі термохімії органічних сполук на основі його досліджень і наукових відкриттів, на сьогодні є підґрунтям поліазеотопії. Особливо методи вимірювання, які він розвивав, вважаються тепер класичними і надають нові можливості для вимірювання теплових явищ із незначним тепловим ефектом. За свої наукові досягнення професор Свентославський отримав численні почесні докторські ступені та державні нагороди. Особливим визнанням досягнень професора в

науковій сфері був дворазовий розгляд його кандидатури на Нобелівську премію.

Войцех Свентославський створив власну наукову школу, він був також надзвичайно активним і ефективним у соціальній та організаційній діяльності. У 1919 р. після отримання Польщею незалежності він став керівником кафедри фізичної хімії та в міжвоєнний двадцятирічний період обіймав посади декана хімічного факультету і ректора Варшавської політехніки. Після закінчення Другої світової війни відразу повернувся до активної дослідницької, викладацької й організаційної роботи. У Варшавській політехніці в 1946 р. став завідувачем кафедри фізичної прикладної хімії, а у Варшавському університеті заснував кафедру фізичної хімії. У ті часи він займався проблемами фізичної хімії кам'яного вугілля та продуктів його переробки. Дослідження в цій галузі мали вирішальне значення для розвитку вугільної промисловості в післявоєнній Польщі.

Після створення в 1952 р. Польської академії наук Войцех Свентославський став одним з найактивніших організаторів польського академічного життя, успішно брав участь у реконструкції дослідницького потенціалу зруйнованого після війни польського наукового середовища. Можливості фінансування польської науки через Польську академію наук створили шанс для розвитку багатьох наукових інститутів. Один з них, який з'явився завдяки значній участі Войцеха Свентославського, – це Інститут фізичної хімії Польської академії наук, у якому на сьогодні працює близько 400 співробітників і який вважають одним з провідних інститутів академії. Розгалужена дослідницька проблематика інституту вміщує найбільш перспективні сучасні напрями сьогодення і майбутнього.

Організація наукових досліджень, підтримка найбільш важливих напрямів розвитку науки і презентація наукового середовища в ненаукових сферах суспільної діяльності є найбільш важливими завданнями корпорації вчених Польської академії наук. Професор Войцех Свентославський, як один з перших членів академії, прекрасно розумів цю місію, і його безсумнівною заслугою є постійні новаторські дії та намагання зосередити в академії гроно найвидатніших, найавторитетніших учених, які займають чітку, раціональну позицію в питаннях суспільства, науки і політики.

Варте великої поваги постійне прагнення пізнання і розуміння природних явищ, що було найважливішою ознакою наукової роботи професора Войцеха Свентославського. Його учні й послідовники намагаються зберегти ці цінності й продовжувати їх.

Проф. Міхал Клейбер
Президент Польської академії наук

SŁOWO DO CZYTELNIKA PREZESA POLSKIEJ AKADEMII NAUK PROF. MICHAŁA KLEIBERA

Ta książka poświęcona jest pamięci profesora Wojciecha Alojzego Świątosławskiego, wybitnego polskiego uczonego, wychowanka Politechniki Kijowskiej, niezwykle utalentowanego chemika, z wielką kompetencją i intuicją naukową poruszającego się w obszarach technologii i inżynierii. Postęp, jaki dokonał się w dziedzinie termochemii związków organicznych dzięki jego badaniom i odkryciom, stanowi dzisiaj podstawę poliazeotropii. Szczególnie metody pomiarowe, które rozwijał, są dzisiaj uznawane za klasyczne i stworzyły nowe możliwości pomiarowe zjawisk termicznych o znikomym efekcie cieplnym. Za swoje osiągnięcia badawcze profesor Świątosławski został uhonorowany licznymi doktoratami honoris causa i nagrodami państwowymi. Szczególnym wyrazem uznania dla osiągnięć profesora w dziedzinie nauki było dwukrotne rozważanie jego kandydatury do Nagrody Nobla.

Wojciech Świątosławski stworzył własną szkołę naukową, był także niezwykle aktywny i skuteczny w działaniach społecznych i organizacyjnych. W roku 1919, po odzyskaniu przez Polskę niepodległości, objął Katedrę Chemii Fizycznej, w okresie dwudziestolecia międzywojennego piastował godności dziekana Wydziału Chemicznego i rektora Politechniki Warszawskiej. Po zakończeniu II wojny światowej natychmiast powrócił do czynnej pracy badawczej, dydaktycznej i organizacyjnej. Na Politechnice Warszawskiej został w 1946 roku kierownikiem Katedry Chemii Fizycznej Stosowanej, na Uniwersytecie Warszawskim organizował Katedrę Chemii Fizycznej. Zajmował się w tamtym okresie problemami fizykochemii węgla kamiennego i produktów jego przerobu. Ten obszar badawczy był kluczowy dla rozwoju powojennego przemysłu węglowego w Polsce.

Po utworzeniu w roku 1952 Polskiej Akademii Nauk, Wojciech Świątosławski stał się jednym z najbardziej aktywnych organizatorów polskiego życia naukowego, uczestniczył z sukcesami w odbudowie potencjału badawczego wyniszczzonego i zdziesiątkowanego przez wojnę środowiska nauki polskiej. Możliwości finansowania nauki polskiej przez PAN stworzyły szanse rozwoju dla wielu instytucji naukowych. Jedną z nich, powstałą przy znaczącym udziale Wojciecha Świątosławskiego, jest Instytut Chemii Fizycznej PAN, który zatrudnia obecnie prawie 400 pracowników i jest zaliczany do wiodących instytutów Akademii. Rozwinięta problematyka badawcza Instytutu obejmuje najnowocześniejsze kierunki o przyszłościowym znaczeniu.

Organizacja badań naukowych, wsparcie dla najważniejszych kierunków rozwoju nauki oraz reprezentacja środowiska nauki w pozanaukowych sferach działalności społecznej to najistotniejsze zadania korporacji uczonych Polskiej Akademii Nauk. Profesor Wojciech Świątosławski, jako jeden z pierwszych członków Akademii znakomicie tę misję rozumiał i niewątpliwą jego zasługą jest wytrwałe, pionierskie działanie i troska, aby Akademia skupiała najwybitniejszych, obdarzonych autorytetem uczonych, zajmujących wyraziste, racjonalne stanowisko w sprawach społeczeństwa, nauki i polityki.

Godne wielkiego szacunku jest konsekwentne dążenie do poznania i zrozumienia zjawisk przyrody, jakie było najistotniejszą cechą naukowej pracy profesora Wojciecha Świątosławskiego. Jego uczniowie i następcy starają się te wartości pielęgnować i kontynuować.

*prof. dr. hab Michał Kleiber
Prezes Polskiej Akademii Nauk*

ADDRESS TO THE READER BY THE PRESIDENT OF THE POLISH ACADEMY OF SCIENCES PROFESSOR MICHAŁ KLEIBER

This book is dedicated to the memory of Prof. Wojciech Alojzy Świątosławski, a prominent Polish scholar, an alumnus of the Kiyv Politechnic Institute, an extraordinarily talented chemist who demonstrated great competence and intuition in technology and engineering. His research and discoveries in the thermochemistry of organic compounds laid the groundwork for a new field of chemistry, known as polyazeotropy. In particular, the calorimetric techniques developed by him, today are considered classic and opened up new measurement opportunities for micro-scale thermal phenomena. In recognition of his scientific achievements, Prof. Świątosławski received numerous honorary doctorates and state awards, and he was twice considered for a Nobel Prize.

Wojciech Świątosławski developed his own research school, and he was also profoundly engaged in social and organizational activities. When Poland regained its independence in 1919, he took charge of the Chair of physical chemistry at the Warsaw University of Technology, where in the interwar decades he became dean of the Faculty of Chemistry and later rector. After the end of WWII he immediately returned to active research, teaching, and organizational work. At the Warsaw University of Technology he became head of the Chair of Applied Physical Chemistry in 1946, and at Warsaw University he organized the Chair of Physical Chemistry. During that period he worked on the physical chemistry of hard coal and its processed derivatives, a research field to the development of the post-war coal industry in Poland.

After the establishment of the Polish Academy of Sciences in 1952, Wojciech Świątosławski became one of the most active organizers of Polish scientific life, successfully helping to rebuild the potential of the Polish research community, which had been so devastated and decimated by the wartime events. The availability of research funding from the Polish Academy of Sciences opened up opportunities for many scientific institutions. One of them, established to a significant extent through the efforts of Wojciech Świątosławski, is the PAS Institute of Physical Chemistry, which now employs a staff of 400 and proudly ranks among the Academy's leading research units. The Institute's research base includes the latest approaches in physical chemistry.

Organizing the work of the research community, supporting the most important priorities in the development of science, and representing the scientific community in non-scientific fields of social activity are the most important tasks of the Polish Academy of Sciences' corporation (its body of elected members). As one of the first members of the Academy, Prof. Wojciech Świątosławski understood that mission very well and he undoubtedly deserves great credit for his enduring, pioneering efforts and concern for ensuring that the Academy's corporation should be the place for the most talented scholars, who are taking distinctive and rational stances on issues of society, science, and politics.

The continual willingness to understand phenomena of nature, which characterizes remarkably the work of Prof. Wojciech Świątosławski, is worth of the highest admiration. His students and successors plan to nurture and continue those values.

***Prof. Michał Kleiber
President of the Polish Academy of Sciences***

СЛОВО ДО ЧИТАЧА РЕКТОРА ВАРШАВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ ПРОФ. ЯНА ШМІДТА

Із задоволенням сприйняв чергову ініціативу Київської політехніки, метою якої є популяризація досягнень та захоплюючої постаті проф. Войцеха Свентославського – видатного науковця, політика, громадського та господарського діяча. Вага таких публікацій є неоціненною, а їх значення слід розглядати принаймні у двох аспектах. Перший – це науковий аспект. Про значення досягнень видатних учених необхідно нагадувати, про пам'ять їхніх досягнень потрібно піклуватися. Це наш обов'язок не лише перед цими особами, але й перед майбутніми поколіннями. Прізвище та досягнення проф. Войцеха Свентославського мають бути загальновідомими, оскільки актуальна донині правда, що «без минулого немає майбутнього», стосується також історії науки. Другий аспект, не менш важливий, полягає в тому, щоб продемонструвати на прикладі особи проф. Свентославського та його позанаукової діяльності глибоко гуманне ставлення до людей та повагу до них.

Дослідницькі досягнення проф. Войцеха Свентославського, зокрема в царині термохімії, забезпечили йому світове визнання та авторитет. Величезними є його заслуги для Київського політехнічного інституту й України, багато також можна було б говорити про його заслуги для Варшавської політехніки та Польщі. Проф. Свентославський залишив також свій слід у Варшавському університеті, Університеті штату Айова, Університеті в Піттсбурзі та в американському Інституті промислових досліджень. Багатогранність його інтересів не обмежувалася лише наукою. Вже під час навчання в Києві він брав активну участь в освітянській роботі. З ентузіазмом ставився до навчання молодого покоління. Збирав навколо себе молодих людей, які захоплювалися не лише його знаннями, але також його добропорядністю, об'єктивізмом та чуйним ставленням до потреб інших людей.

Життя професора випало на доленосні та драматичні часи. Він пережив кінцевий період розділення Польщі, а потім 20 років вільної Польщі, був свідком двох світових воєн і панування тоталітаризму. Незалежно від умов, у яких йому довелося жити, завжди зберігав вірність основним моральним принципам та із захопленням віддавався науковій роботі.

Його постать нині уособлює історичні зв'язки між Польщею та Україною, а видання публікації про життя й діяльність проф. Свентославського сприяє поглибленню відносин між науковими і студентськими колами обох держав. Київський політехнічний інститут і його ректор заслуговують слів подяки за чудову ініціативу – видання цієї публікації. Щиро сподіваюся, що, як і відкриття пам'ятника проф. Войцеха Свентославського, ця публікація стане джерелом натхнення для подальшого пропагування думок і вчинків проф. Войцеха Свентославського.

*Ректор Варшавської політехніки
проф. Ян Шмідт*

SŁOWO DO CZYTELNIKA REKTORA POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ PROF. JANA SZMIDTA

Z satysfakcją przyjąłem kolejną inicjatywę Politechniki Kijowskiej, mającą na celu popularyzację dokonań i fascynującej postaci prof. Wojciecha Świętosławskiego – wybitnego uczonego, polityka, działacza społecznego i gospodarczego. Waga takich publikacji jest nie do przecenienia, a ich znaczenie ma co najmniej dwa aspekty. Pierwszy to aspekt naukowy. O znaczeniu osiągnięć wybitnych naukowców dla rozwoju nauki trzeba przypominać, o pamięć ich osiągnięć trzeba dbać. Jesteśmy to winni nie tylko tym osobom, ale również przyszłym pokoleniom. Nazwisko i osiągnięcia prof. Wojciecha Świętosławskiego powinny być powszechnie znane, bo ciągle ważna prawda, że „nie ma przyszłości bez przeszłości” odnosi się także do historii nauki. Drugi aspekt, równie ważny, to pokazanie – poprzez osobowość Profesora i Jego działania pozanaukowe - głęboko humanitarnego stosunku do ludzi i szacunku dla nich.

Osiągnięcia badawcze prof. Wojciecha Świętosławskiego, szczególnie w dziedzinie termochemii, zapewniły Mu światowe uznanie i autorytet. Ogromne są Jego zasługi dla Politechniki Kijowskiej i Ukrainy, długo też trzeba by wyliczać Jego zasługi dla Politechniki Warszawskiej i Polski. Prof. Wojciech Świętosławski zostawił swój ślad również na Uniwersytecie Warszawskim, Uniwersytecie Stanowym Iowa, Uniwersytecie w Pittsburgu, w amerykańskim Instytucie Badań Przemysłowych Mellona. Wielostronność jego zainteresowań wykraczała daleko poza naukę. Już w czasie studiów w Kijowie uczestniczył w pracach oświatowych. Z zaangażowaniem podchodził do kształcenia młodego pokolenia. Gromadził wokół siebie młodych ludzi, którym imponowała nie tylko Jego wiedza, ale też Jego prawość, obiektywizm, wrażliwość na potrzeby innych.

Życie Profesora przypadło na przełomowe i dramatyczne okresy w historii. Przeżył ostatni okres zaborów, a potem 20-lecie wolności Polski, był świadkiem dwóch wojen światowych i panowania totalitaryzmu. Niezależnie od warunków, w jakich przyszło Mu żyć zawsze pozostawał wierny podstawowym zasadom przyzwoitości i z zapałem poświęcał się pracy naukowej.

Jego postać do dziś uosabia historyczne związki między Ukrainą i Polską, a wydanie publikacji o życiu i działalności Profesora sprzyja pogłębieniu więzi między środowiskami naukowymi i studenckimi obu krajów. Politechnice Kijowskiej i Jej Rektorowi należą się słowa podziękowania za inicjatywę wydania tej publikacji. Mam nadzieję, że podobnie jak odsłonięcie pomnika Profesora w Kijowie, ta publikacja stanie się źródłem kolejnych inspiracji do propagowania myśli i czynów prof. Wojciecha Świętosławskiego.

**Rektor Politechniki Warszawskiej
prof. dr. hab Jan Szmidt**

ADDRESS TO THE READER BY THE RECTOR OF WARSAW UNIVERSITY OF TECHNOLOGY PROFESSOR JAN SZMIDT

I was glad to support another initiative of the Kyiv Polytechnic Institute aimed at promotion of the achievements and fascinating personality of Professor Wojciech Świątosławski, an outstanding scientist, politician, public and economic figure. The importance of such publications is difficult to overestimate and their significance should be considered at least in two aspects. The first is a scientific aspect. We should remind people about the meaning of the famous scientists' achievements and take care about the memory of their achievements. It is our duty not only to these persons, but also to the future generations. The name and the achievements of Professor Wojciech Świątosławski should be well known because even today the statement "there is no future without the history" can be applied to the history of science. The second aspect, which is no less important, is to present Professor Świątosławski and his extra scientific activity as an example of humanist attitude and respect for people.

The research achievements of Professor Wojciech Świątosławski, especially in the field of thermochemistry, provided him a worldwide recognition and authority. He made a great contribution to the development of Kyiv Polytechnic Institute and Ukraine, as well as Warsaw University of Technology and Poland. Professor W. Świątosławski made his contribution at Warsaw University, at Iowa State University, at University of Pittsburgh and at the American Institute for Industrial Research. The variety of his interests is not limited only by science. During his study in Kyiv he took an active part in educational work. He had great enthusiasm towards teaching the young generation. He gathered a group of young people who admired him not only for his knowledge, but also his integrity, unbiased outlook and reciprocal approach towards the needs of other people.

Professor lived at the fateful and dramatic times. He survived the final period of the partitions of Poland, and then 20 years of free Poland, he witnessed two World Wars and the times of dictatorship. Despite the conditions in which he had to live, he always kept loyalty to the main moral principles and admiringly took part in a scientific work.

Until today he represents the historical relations between Poland and Ukraine and the issue of publications about life and work of Professor W. Świątosławski contributes to the deepening of the relations between scientists and students of both countries. Kyiv Polytechnic Institute and its Rector deserve words of gratitude for the remarkable initiative of the issuing this publication. I sincerely hope that as well as the opening of the monument to Professor Wojciech Świątosławski, this publication will be a source of inspiration for the further promotion of Professor Wojciech Świątosławski ideas and deeds.

*Rector of Warsaw University of Technology,
Professor Jan Szmidt*

РОЗДІЛ І.

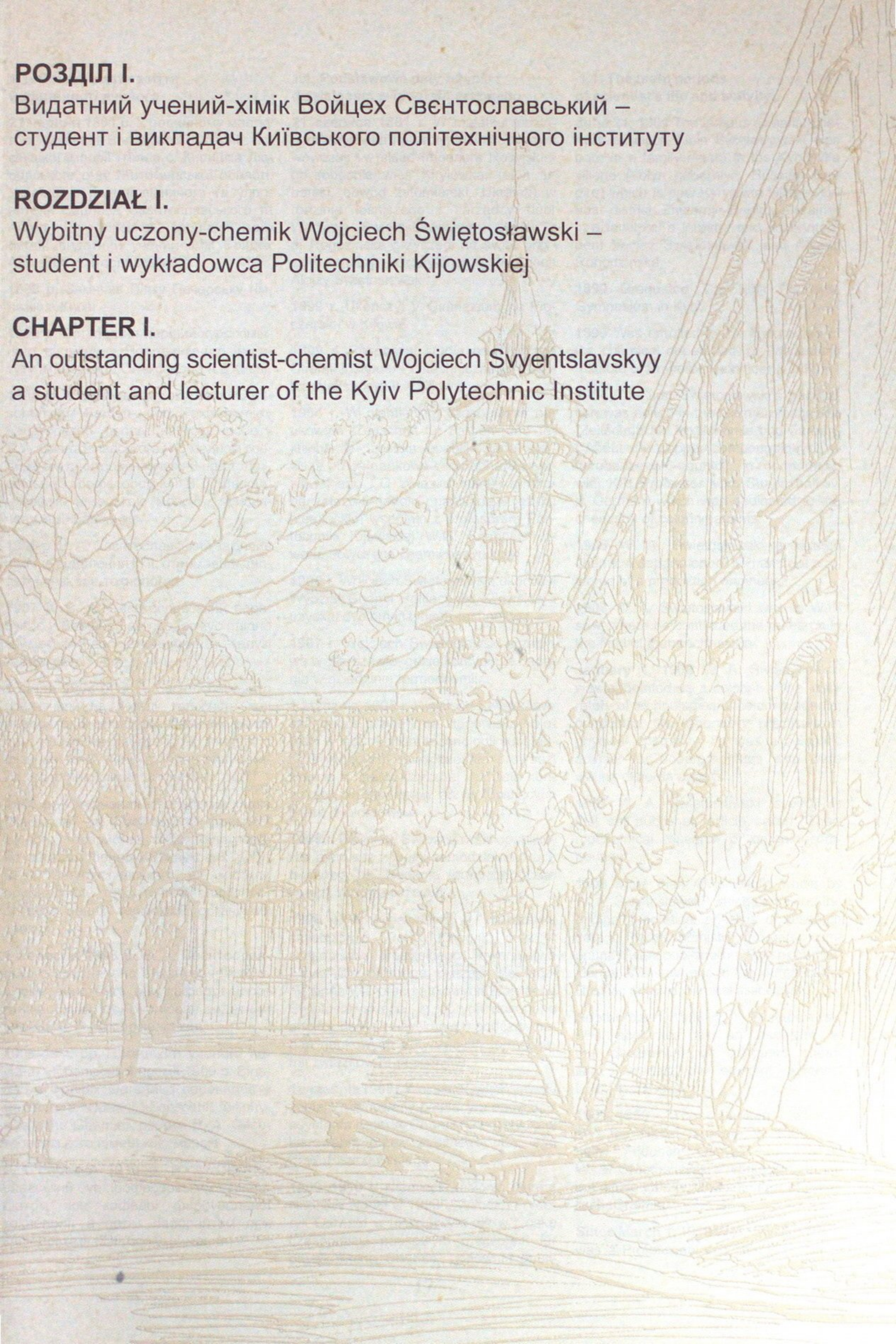
Видатний учений-хімік Войцех Свентославський –
студент і викладач Київського політехнічного інституту

ROZDZIAŁ I.

Wybitny uczony-chemik Wojciech Świątosławski –
student i wykładowca Politechniki Kijowskiej

CHAPTER I.

An outstanding scientist-chemist Wojciech Svyentslavskyy
a student and lecturer of the Kyiv Polytechnic Institute

1.1. Основні дати життя й діяльності вченого

21 червня 1881 р. У родинному маєтку в с. Кириївці Волинської губернії Російської імперії (тепер с. Кириївка Любарського р-ну Житомирської області, Україна) в родині лісничого та управителя Вацлава Свєнтославського та Ангели Рогодзінської народився майбутній видатний учений-хімік Войцех Алоїзій Свєнтославський.

1899 р. Закінчив П'яту Печерську гімназію в Києві.

1899 р. Вступив на перший курс хімічного відділення Політехнічного інституту Імператора Олександра II в Києві.

1904 р. У німецькому журналі «Zeitschrift für Farben- und Textilchemie» надруковано першу наукову роботу В. А. Свєнтославського («О медном соединении *n*-нитробензолазо-6-нафтола», спільно з професором КПІ В. Г. Шапошниковим, німецькою мовою), присвячену хімії барвників.

1906 р. В. А. Свєнтославський закінчив хімічне відділення КПІ, отримавши диплом інженера-технолога.

1907 р. В. А. Свєнтославський перебуває у Варшаві, де продовжує плідно займатися дослідженнями в галузі термохімії.

1 січня 1908 р. В. А. Свєнтославського призначили на посаду колориста при лабораторії технології барвних речовин; проводив лабораторні заняття з фізичної хімії, консультував випускників щодо написання дипломних робіт.

1908 р. У журналах «Польський хімік» (Варшава) та Російського фізико-хімічного товариства було надруковано загалом понад 40 наукових робіт В. А. Свєнтославського, що містили оригінальний теоретичний аналіз дослідних даних термохімії органічних сполук.

1 вересня 1908 р. В. А. Свєнтославського призначено виконувачем обов'язків асистента при кафедрі неорганічної хімії, яку очолював видатний учений Л. В. Писаржевський.

1909–1910 pp. Німецький учений, лауреат Нобелівської премії 1909 р. Вільгельм Фрідріх Оствальд перевидав у Лейпцігу в журналі «Zeitschrift für physikalische Chemie» роботи В. А. Свєнтославського німецькою мовою.

З 1 березня 1910 р. В. А. Свєнтославський був професорським стипендіатом при кафедрі фарбувальної технології, а потім лаборантом при кафедрі хімії КПІ (без утримання).

1.1. Podstawowe daty z życia i działalności w biografii uczonego

21 czerwca 1881 r. W majątku rodzinnym Kiryjówka na Wołyniu wchodzącym wówczas w skład Imperium Rosyjskiego (obecnie wieś Kiryjowka, rejon lubarski, obwód żytomierski, Ukraina) w rodzinie leśniczego i zarządcy dóbr Wacława Świątosławskiego i Anieli z d. Rogozińska przyszedł na świat przyszły wybitny uczony-chemik Wojciech Alojzy Świątosławski.

1899 r. Ukończył V Gimnazjum na Peczersku w Kijowie.

1899 r. Rozpoczął studia na Wydziale Chemii Instytutu Politechnicznego Cesarza Aleksandra II w Kijowie

1904 r. W niemieckim czasopiśmie naukowym „Zeitschrift für Farben- und Textilchemie” została opublikowana pierwsza praca naukowa Wojciecha Świątosławskiego („O związku miedzi *n*-nitrobenzolazo-6-naftolu”) napisana w języku niemieckim wspólnie z profesorem Politechniki Kijowskiej W.G. Szaposznikowem, dotycząca chemii barwników.

1906 r. Wojciech Świątosławski ukończył Wydział Chemii Politechniki Kijowskiej i uzyskał dyplom inżyniera-technologa.

1907 r. Wojciech Świątosławski przebywał w Warszawie, gdzie kontynuuje badania w dziedzinie termochemii.

1 stycznia 1908 r. Wojciech Świątosławski zostaje przyjęty na stanowisko kolorysty w laboratorium technologii substancji barwiących; równocześnie prowadzi zajęcia z chemii fizycznej i udziela konsultacji dla studentów przygotowujących prace dyplomowe.

1908 r. Wojciech Świątosławski opublikował pierwszą w pełni samodzielną pracę naukową pt. „Badania termochemiczne związków organicznych”.

1908 p. W wydawanym w Warszawie czasopiśmie „Polski Chemik” oraz w czasopiśmie Rosyjskiego Towarzystwa Fizyko-Chemicznego ukazało się łącznie ponad 40 prac naukowych Wojciecha Świątosławskiego, w których dokonano analizy danych uzyskanych podczas badań naukowych dotyczących termochemii związków organicznych.

1 września 1908 r. Wojciech Świątosławski zostaje mianowany pełniącym obowiązki asystenta Katedry Chemii Nieorganicznej kierowanej przez wybitnego uczonego L. W. Piszczewskiego

1909–1910 r. Niemiecki uczony, laureat Nagrody Nobla w 1909 r. Wilhelm Fryderyk Ostwald w ukazującym się w Lipsku czasopiśmie naukowym „Zeitschrift für physikalische Chemie” ponownie publi-

1.1. The main periods of scientist's life and activity

June 21, 1881 The famous scientist-chemist Wojciech Alois Świątosławski was born in a family estate in the Kyrzyivka village (Volyn guberniya, Russian Empire) which is now Kyrzyivka village (Lyubar district, Zhytomyr Region, Ukraine) in a family of a forester and superintendent Vaclav Świątosławski and Angela Rohodzinska.

1899 Graduated The Fifth Pechersk Gymnasium in Kyiv.

1899 Was enrolled to the first course of the chemical department of Polytechnic Institute of Emperor Alexander II in Kyiv.

1904 The first Świątosławski's publication was edited in the German magazine “Zeitschrift für Textilchemie-und Farben” (“About the copper compounding of *n*-nitrobenzene-6-naphtol” in cooperation with KPI Professor V.H. Shaposhnikov, in German) which was dedicated to the chemistry of coloring agents.

1906 W. A. Świątosławski graduated chemical department of KPI and got a diploma of a production engineer.

1907 W. A. Świątosławski was in Warsaw, where he continued the research in the field of thermochemistry.

January 1, 1908 W. A. Świątosławski was appointed as a colorist in the laboratory of technologies of coloring agents; conducted the laboratory practicals in physical chemistry, he was a scientific adviser for undergraduates who were writing diploma papers.

1908 W. A. Świątosławski issued his first self-published article called “Thermochemical research of organic compounds”.

1908 More than 40 scientific works by W. A. Świątosławski, which contained the original theoretical analysis of research data in thermochemistry of organic compounds, were published in “Polish chemist” journal (Warsaw) and in the journal of the Russian physicochemical association.

September 1, 1908 W. A. Świątosławski was appointed as an assistant at the department of inorganic chemistry, headed by eminent scientist L. V. Piszczhevsky.

1909–1910. The German scientist and the Nobel laureate in 1909 Wilhelm Friedrich Ostwald republished W. A. Świątosławski's works in German in Leipzig journal “Zeitschrift für physikalische Chemie”.

Since March 1, 1910 W. A. Świątosławski was a Professorial scholarship holder at

1910 р. Російське фізико-хімічне товариство присудило В. А. Свентославському премію імені Д. І. Менделєєва.

3 1 січня 1911 р. В. А. Свентославський очолив термохімічну лабораторію Московського університету – першу в Російській імперії, засновану в 1891 р. Керував студентським лабораторним практикумом, продовжив термохімічні дослідження класу діазосполук, розпочаті ще в Києві.

1912 р. В. А. Свентославського затверджено у званні доцента Московського університету.

1913 р. В. А. Свентославський створює адіабатичний калориметр оригінальної конструкції.

17 жовтня 1917 р. В. А. Свентославський, минувши магістерський ступінь, захистив в Університеті Святого Володимира у Києві докторську дисертацію за темою «Діазосполуки. Термохімічне дослідження».

Літо 1918 р. В. А. Свентославський відвідав Польщу як делегат «Польського комітету допомоги жертвам війни».

Вересень 1918 р. В. А. Свентославського запросили на роботу до Варшавського політехнічного інституту, де він очолив ординарну кафедру фізичної хімії.

1918–1939 рр. В. А. Свентославський – професор Варшавського політехнічного інституту.

1918–1929 рр. В. А. Свентославський – професор Варшавського університету.

1922 р. За пропозицією В. А. Свентославського, Міжнародна хімічна конференція в Ліоні визнала бензойну кислоту еталоном під час визначення теплоти горіння хімічних сполук і палива.

1924 р. В. А. Свентославський сконструював ебуліометр – прилад для швидкого ебуліоскопічного визначення молекулярної маси, який зараз названо його ім'ям.

Із 1925 р. В. А. Свентославський – президент Польського хімічного товариства.

1928–1932 рр., 1934–1940 рр. В. А. Свентославський – віце-президент Міжнародної спілки теоретичної та прикладної хімії.

1934 р. В. А. Свентославський узяв участь у Менделєєвському з'їзді в Ленінграді, де виступив з доповіддю «Про нову техніку очищення й дослідження ступеня чистоти рідин»; також відвідав Москву, Київ, Харків і Дніпропетровськ.

kuje w języku niemieckim prace naukowe Wojciecha Świątosławskiego.

Od 1 marca 1910 r. Wojciech Świątosławski jest profesorskim stypendystą na Katedrze Technologii Barwienia, a później – laborantem Katedry Chemii Politechniki Kijowskiej.

1910 r. Rosyjskie Towarzystwo Fizyko-Chemiczne przyznało Wojciechowi Świątosławskiemu nagrodę D. Mendelejewa.

Od 1 stycznia 1911 r. Wojciech Świątosławski zostaje mianowany kierownikiem laboratorium termochemicznego Uniwersytetu Moskiewskiego – pierwszego w Imperium Rosyjskim, założonego w 1891 r. Na tym stanowisku kieruje studenckimi praktykami laboratoryjnymi oraz kontynuuje rozpoczęte w Kijowie badania naukowe nad solami diazoniowymi.

1912 r. Wojciech Świątosławski zostaje mianowany docentem Uniwersytetu Moskiewskiego.

1913 r. Wojciech Świątosławski konstruuje kalorymetr adiabatyczny

17 października 1917 r. Wojciech Świątosławski nie posiadając stopnia magistra broni na Uniwersytecie św. Włodzimierza pracę doktorską na temat „Sole diazoniowe. Badania termochemiczne”.

Lato 1918 r. Wojciech Świątosławski udaje się do Polski jako delegat „Polskiego Komitetu Pomocy Ofiarom Wojny”.

Wrzesień 1918 r. Wojciechowi Świątosławskiemu zaproponowano objęcie kierownictwa Katedry Chemii Fizycznej Politechniki Warszawskiej.

1918–1939 r. Wojciech Świątosławski jest profesorem Politechniki Warszawskiej.

1918–1929 r. Wojciech Świątosławski jest profesorem Uniwersytetu Warszawskiego.

1922 r. Z inicjatywy Wojciecha Świątosławskiego Międzynarodowa Konferencja Chemiczna w Lionie uznała kwas benzoesowy za wzorzec przy wyznaczaniu temperatury spalania związków chemicznych i paliw.

1924 r. Wojciech Świątosławski skonstruował ebuliometr – urządzenie służące do ebulioskopicznego określania masy molekularnej, które obecnie nosi jego imię.

Od 1925 r. Wojciech Świątosławski pełni funkcję prezesa Polskiego Towarzystwa Chemicznego.

1928–1932 r., 1934–1940 r. Wojciech Świątosławski piastuje stanowisko wiceprezesa Międzynarodowego Stowarzyszenia Chemii Teoretycznej i Stosowanej.

the Department of coloring agents technology, and then a lab assistant at the Department of chemistry in KPI.

1910 The Russian physicochemical association rewarded W. A. Świątosławski with the Mendeleev Award.

Since 1 January 1911 W. A. Świątosławski headed the thermochemical laboratory of Moscow University (the first one in the Russian Empire, which was founded in 1891). He gave the laboratory course and continued the thermochemical research of diazo compound class, which he had begun in Kyiv.

1912 W. A. Świątosławski was approved as an associate Professor of Moscow University.

1913 W. A. Świątosławski created an adiabatic calorimeter of original design.

October 17, 1917 W. A. Świątosławski got Master's degree and defended his doctoral dissertation at the University of St. Vladimir in Kyiv. The topic of it was “Diazo compounds. A thermochemical research”.

Summer 1918 W. A. Świątosławski visited Poland as a delegate of “The Polish Committee for aid to the victims of war”.

September 1918 W. A. Świątosławski was invited to Warsaw Polytechnic Institute, where he headed the ordinary department of physical chemistry.

1918–1939 W. A. Świątosławski was a Professor at Warsaw Polytechnic Institute.

1918–1929 W. A. Świątosławski was a Professor at Warsaw University.

1922 According to W. A. Świątosławski suggestion the International Chemical Conference acknowledged the benzoic acid as a reference standard, when defining the heat ranges of chemical compounds and fuels.

1924 W. A. Świątosławski constructed an ebulliometer. It is a device used for quick ebullioscopic determination of molecular mass, which is named after its discoverer.

Since 1925 W. A. Świątosławski was the president of the Polish Chemical Association.

1928–1932, 1934–1940 W. A. Świątosławski was the vice-president of the International Union of Pure and Applied Chemistry.

1934 W. A. Świątosławski took part in the Mendeleev Congress in Leningrad with a report “about the new technique of purification and study of the degree of purity liquids”. He also visited Moscow, Kyiv, Kharkov and Dnepropetrovsk, where he delivered reports.

October 12, 1935–May 15, 1936, October 16, 1936–September 30, 1930 W. A. Świątosławski was a Minister of

12 жовтня 1935 р. – 15 травня 1936 р., 16 жовтня 1936 р. – 30 вересня 1930 р. В. А. Свентославський – міністр публічної освіти в урядах Польщі.

1935–1939 рр. В. А. Свентославський – сенатор Польщі.

1940 р. Емігрував до США, де працював професором в Університеті Піттсбурга, викладав ебуліометрію та фізичну хімію кам'яного вугілля в Університеті Айова й отримав статус дійсного члена наукового товариства в Університеті Карнегі-Меллон (м. Піттсбург).

1946–1951 рр. В. А. Свентославський – професор Варшавського політехнічного інституту.

1947–1960 рр. В. А. Свентославський – професор Варшавського університету.

1951 р. В. А. Свентославському присуджено Державну премію Польської Народної Республіки.

1953 р. В. А. Свентославському вдруге присуджено Державну премію Польської Народної Республіки.

1955–1961 рр. В. А. Свентославський – директор Інституту фізичної хімії Польської академії наук.

29 квітня 1968 р. В. А. Свентославський помер у Варшаві. Похований на цвинтарі Повонзки.

В. А. Свентославський був одним з найвідоміших українських хіміків, який працював у Польщі. Він був членом Польської академії наук, а також членом Польського товариства фізичної хімії. Він був одним з найвідоміших українських хіміків, який працював у Польщі.

1.2. Життєвий і творчий шлях видатного хіміка у спогадах Я. Фукси

21 червня 1881 р. у родинному маєтку в с. Кириївці Волинської губернії Російської імперії (тепер с. Кириївка Любарського р-ну Житомирської області, Україна) в родині лісничого та управителя Вацлава Свентославського та Ангели Рогодзінської народився майбутній видатний учений-хімік Войцех Алоїзій Свентославський. Закінчив класичну гімназію на Печерську в Києві 1898 р.

1898 р. подав документи до Київського політехнічного інституту (КПІ). Конкурсний іспит, як писав у спогадах, складав у Комерційному училищі на вул. Кудрявській, оскільки будівлі КПІ лише починали зводити. Після побудови хімічного корпусу КПІ туди було перенесено заняття студентів.

1934 р. Wojciech Świątosławski uczestniczy w Zjeździe Mendelejewskim w Leningradzie gdzie występuje z referatem pt. „O nowej technice oczyszczania i badania stopnia czystości cieczy”, wygłasza także wykłady w Moskwie, Kijowie, Charkowie i Dniepropietrowsku wiceprezesa Międzynarodowego Stowarzyszenia Chemii Teoretycznej i Stosowanej.

12 października 1935 r.–15 maja 1936 r., 16 października 1936–30 września 1938 r. Wojciech Świątosławski dwukrotnie piastuje urząd Ministra Wyznań Religijnych i Oświaty Publicznej Rzeczypospolitej Polskiej.

1935–1939 r. Wojciech Świątosławski jest senatorem RP.

1940 r. Wojciech Świątosławski emigruje do Stanów Zjedoczonych, gdzie kolejno jest profesorem Uniwersytetu Pittsburga, wykłada ebulliometrię i chemię fizyczną węgla kamiennego na Uniwersytecie Iowa oraz zostaje mianowany członkiem rzeczywistym Towarzystwa Naukowego na Uniwersytecie Carnegi-Melon w Pittsburgu.

1946–1951 r. Wojciech Świątosławski jest zatrudniony na stanowisku profesora Politechniki Warszawskiej.

1947–1960 r. Wojciech Świątosławski jest profesorem Uniwersytetu Warszawskiego.

1951 r. Wojciech Świątosławski otrzymuje Nagrodę Państwową PRL.

1953 r. Wojciech Świątosławski po raz drugi otrzymuje Nagrodę Państwową PRL.

1955–1961 r. Wojciech Świątosławski pełni funkcję dyrektora Instytutu Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk.

29 kwietnia 1968 r. Wojciech Świątosławski umiera w Warszawie. Został pochowany na Cmentarzu Powązkowskim.

1.2. Droga życiowa i zawodowa wybitnego chemika w pracach J. Fuksy

Urodził się 21.06.1881 r. w majątku rodzinnym Kyrjówka koło Lubaru na Wołyniu jako syn Waclawa – mierniczego i zarządcy dóbr, który stracił własny majątek, i Anieli z Rogozińskich. Otrzymał imiona Alojzy Wojciech. Ukończył klasyczne gimnazjum na Pieczersku w Kijowie w 1898 r.

W 1898 r. złożył dokumenty do Kijowskiego Instytutu Politechnicznego (KPI). Egzamin konkursowy, jak pisze we wspomnieniach, zdawał w Szkole Handlowej przy ul. Kudriawskiej, bo budynki KPI dopiero zaczynano budować. Studenci rozpoczęli zajęcia w szkole. Po wzniesieniu budynku chemicznego uczelni tam właśnie przeniesiono zajęcia studentów.

Już na trzecim roku Wojciech Świąto-

Public Education in the Governments of Poland.

1935–1939 W. A. Świątosławski was a Senator of Poland.

1940 He emigrated to the United States, where he was a Professor at the University of Pittsburgh, then taught ebulliometry and physical chemistry of coal at Iowa State University and got the status of a valid member of a scientific association at Carnegie Mellon University (Pittsburgh).

1946–1951 W. A. Świątosławski was a Professor at Warsaw Polytechnic Institute.

1947–1960 W. A. Świątosławski was a Professor at Warsaw University.

1951 W. A. Świątosławski was awarded the State Prize of the People's Republic of Poland.

1953 W. A. Świątosławski was awarded the State Prize of the People's Republic of Poland for the second time.

1955–1961 W. A. Świątosławski headed the Institute of physical chemistry of the Polish Academy of Sciences.

April 29, 1968 W. A. Świątosławski died in Warsaw. He was buried in the Powonzy cemetery.

1.2. The life and career of the eminent chemist in the publications of J. Fuksa

Eminent chemist in the future Wojciech Alois Świątosławski was born on June, 21, 1881 in the family estate in the village of Kyryivka, Volyn guberniya, Russian Empire (now - v. Kyryivka, Lyubar district, Zhytomyr Region, Ukraine) in the family of forester and superintendent Vaclav Świątosławski and Angela Rohodzinska. He graduated from the classical gymnasium in Pechersk, Kyiv in 1898.

In 1898 he applied to Kyiv Polytechnic Institute (KPI). Admission exam, as he wrote in his memoirs, was held at the Commercial College on the Kudryavsky Street as the KPI buildings were just started to be built. After construction the chemical building in KPI classes of students were moved there.

Wojciech Świątosławski on the third

Студента Войцеха Свентославського на третьому курсі, коли в лабораторії фізичної хімії він виконував експерименти під керівництвом проф. Володимира Федоровича Тимофєєва, вважали працьовитим і солідним. Пізніше професор писав, що подані студентом звіти з лабораторних робіт було складено дуже компетентно, а в розмовах студент доводив свою самостійність і зацікавленість лабораторною роботою. За спеціальність обрав технологію фарбуючих речовин. У 1904–1905 рр. разом із проф. Володимиром Георгійовичем Шапошниковим опублікував дві статті (першу з них у німецькому науковому журналі), які доводили, що бронзовий пігмент є мідною сіллю азосполуки, отриманої з діазонієвої сполуки і бетанафтолу. В наступній своїй роботі Свентославський уже не повертався до хімії фарбників, а досліджував термохімію органічних сполук.

Під час навчання брав участь у політичній діяльності, був членом Корпорації студентів-поляків – організації із соціалістичною орієнтацією, цікавився філософією і політичною економією. У студентських гуртках виступав з лекціями із цих тем. Брав участь у друкуванні політичних документів, допомагав студентським таємним організаціям. У своїх спогадах Свентославський писав, що одного разу до нього звернулися з проханням щодо збереження матеріалів таємної організації. Оскільки він був у добрих стосунках із родиною, яка жила в будинку поліцейського пристава, секретні матеріали сховав у кошику з білизною в сараї, що належав домовласникові. Поліцейський ніколи не підозрював, що його підлеглі знаходили листівки, які зберігалися у його власному сараї.

Станіслав Гжималовський, на підставі розмови зі Свентославським, про обшук, який пережили 14 лютого 1908 р. чотири поляки, що проживали в спільній кімнаті, у своїх спогадах писав так: «Отже, вночі, коли асистент Свентославський та інші три студенти вже спали, почувся гуркіт у двері кімнати. Незабаром увійшов офіцер із чотирма жандармами. Показав розпорядження щодо обшуку, перевірів документи всіх і розпочав скрупульозну перевірку майна студентів. Під ліжком одного з них він знайшов статут Братської допомоги студентів-поляків, розрахункові книжки, чекову книжку, талони добровільних внесків і пакет векселів на суму 1000 рублів. Задоволений офіцер приступив до складання протоколу обшуку.

Коли він записав, що знайдені век-

славські, робіає pierwsze doświadczenia w laboratorium chemii fizycznej pod kierunkiem prof. Władimira Fiodorowicza Timofiejewa, dał się poznać jako student pracowity i solidny. Później profesor pisał, że przedstawiane przez studenta sprawozdania z wykonanych prac laboratoryjnych były sporządzone bardzo kompetentnie, a w rozmowach udawał swoją samodzielność i zainteresowanie pracami doświadczalnymi.

Jako specjalność wybrał technologię farbiarską. W 1904 i 1905 r. wraz z prof. Władimirem Szaposznikowem opublikował dwa artykuły (pierwszy z nich w niemieckim czasopiśmie naukowym), które udawały, że pigment brązowy jest miedziową solą azozwiązku, otrzymywaną przez połączenie dwuazoniowego związku z betanaftolem.

W późniejszej swojej pracy badawczej Świątosławski nie wracał już do chemii barwników, zajmując się termochemią związków organicznych.

W czasie studiów angażował się w działalność polityczną. Był członkiem Korporacji Studentów Polaków – organizacji o orientacji socjalistycznej. Interesował się filozofią i ekonomią polityczną. W kółkach studenckich występował z odczytami na te tematy. Brał udział w drukowaniu proklamacji politycznych. Służył pomocą studenckim tajnym organizacjom.

W swoich wspomnieniach Świątosławski podaje, że kiedyś zwrócono się do niego o pomoc w przechowywaniu materiałów jednej z tajnych organizacji. Ponieważ był w dobrych stosunkach z rodziną, która mieszkała w domu komendanta posterunku policji, więc tajne materiały umieścił w koszu z bielizną w drewnianej komórcie należącej do właściciela domu. Komendant nigdy nie podejrzewał, że ulotki, które znajdują jego podwładni, pochodzą z jego własnej komórki.

Stanisław Grzymałowski w swoich wspomnieniach podaje, na podstawie rozmowy ze Świątosławskim, taką opowieść o rewizji, jaką przeżyli 14 lutego 1908 r. czterej Polacy mieszkający we wspólnym pokoju. Otóż w nocy, gdy asystent Świątosławski i pozostali trzej studenci już spali, rozległ się łomot do drzwi pokoju. Wkrótce wszedł oficer z czterema żandarmami. Przedstawił nakaz rewizji, wylegitymował wszystkich i przystąpił do drobiazgowego sprawdzania dobytku studentów. Pod łóżkiem jednego z nich znalazł statut Bratniej Pomocy Studentów Polaków, książki rozrachunkowe, książkę czekową, talony dobrowolnych wpłat i pakiet weksli na sumę 1000 rubli. Zadowolony oficer przystąpił do sporządzania protokołu rewizji. Gdy wpisał, że znalezione weksle załącza się do protokołu, student Eugeniusz Skrzyszewski kategorycznie sprzeciwił się, zauważając, że znalezione

year of studying was considered as hardworking and promising student, when he conducted experiments under the direction of Professor Vladimir Fedorovich Timofeyev in the laboratory of physical chemistry. Later, the Professor wrote that the student reports from laboratory work were very immaculate and in conversations the student proved his self-dependence and interest in laboratory work. He has chosen the specialty "technology of colouring agents". In 1904-1905, together with Professor Vladimir Szaposznikov he published two articles (the first of them was published in the German scientific magazine), which proved that a bronze pigment is the copper salt of azo compounds obtained from diazo compounds and β -naphthol. In his next work Świątosławski has not mentioned the chemistry of dyes; he explored the thermochemistry of organic compounds.

He took place in political activity during his studying, being member of Polish Students Union – organization with the socialistic orientation. His interests were philosophy and political economy. He lectured on these themes in students groups, took part in printing of political documents, facilitated students' secret organizations. In his memoirs Świątosławski wrote that once he was asked to save materials of secret organization. As he was in good relations with the family which lived in a house of police officer, he hid secret materials in a basket with clothes in the barn belonged to the housekeeper. Police officer had never suspected that his subordinates will find cards that were stored in his own barn.

Stanisław Grzymałowski at Świątosławski words about search, which 4 Poles sharing the same room survived in the 14th of February 1908, he wrote in his memoirs such notes: «So, at night, when assistant Świątosławski and 3 other students were already sleeping, some noise started behind the door in the room. Then officer with 4 gendarmes came in. He showed a search warrant, checked everyone's documents and started a scrupulous search of student's property. He found a "Bratska dopomoha" statute, pay-books, cheque-book, voluntary contribution coupons and a pack of bills of exchange on the sum of 1000 rubles. Glad officer started to draw up a report of search. When he noted in report an information about bills of exchange, student Eugene Skrzyszewski objected that bills of exchange were equal to money equivalent and he, as a treasurer, couldn't give them away.

селі додаються до протоколу, студент Євген Скужишевський категорично заперечив, зазначаючи, що ці векселі – те саме, що й гроші, а він, як скарбник, не може їх видати. Студенти Клеменс Зембицький і Тадеуш Івашкевич негайно ж його підтримали, почалася бурхлива дискусія. Зрештою, офіцер погодився докласти до протоколу замість векселів їх копії та змінив протокол, після чого звернувся до жителів із дорученням, щоб склали копії. Студенти знову заперечили, стверджуючи, що, якщо офіцер хоче мати копії, то йому належить їх скласти. Коли не допомогли ні погрози, ні прохання офіцера, він із жандармами приступив до опису копій векселів, що тривало дуже довго. Студенти полягали спати, а вранці офіцер їх збудив і повідомив, що вони будуть викликані до командування жандармерії».

Керівництво Братської допомоги вирішило звернутися за допомогою до директора КПІ В. Ф. Тимофєєва, котрий прийняв делегацію, уважно вислухав інформацію про інцидент, погодився легалізувати Братську допомогу з попередньою датою і призначив її опікуна, а також пообіцяв втрутитися, щоб у жандармерії зупинили всю справу. В результаті цього слідство було анульовано. Отже, обшук сприяв легалізації Братської допомоги, яка в КПІ діяла таємно від заснування вузу (1898 р.). Організація була легальною лише два роки, а в період підвищеної реакції її було закрито і вона «пішла в підпілля». Знову повернулася після лютневої революції 1917 р., причому її майно в цей час становило 30 тис. рублів. Коли поляки масово виїжджали з Києва до Польщі наприкінці 1918 р., її було ліквідовано. Останній скарбник Вітольд Четвертинський зміг привезти до Варшави векселі. Гроші, які повертали боржники, стали джерелом для виплати стипендій полякам з України, які навчалися у Варшавському політехнічному інституті, за рішенням створеного 1922 р. Гуртка вихованців Київського політехнічного інституту при Товаристві польських техніків.

1905 р. Войцех Свентославський зробив перерву в навчанні через хворобу і смерть батька. Хімічне відділення КПІ він закінчив як інженер-технолог 1906 р., потім одразу був мобілізований в армію. Під час військової служби був одним з редакторів польського тижневика «Świt» («Світанок»).

Восени 1907 р. Войцех виїхав до Варшави з наміром працювати вчителем у середній школі, а натомість

weksle to to samo co pieniądze, a on jako skarbnik nie może ich wydać. Pozostali studenci Klemens Ziembicki i Tadeusz Iwaszkiewicz natychmiast go poparli. Zaczęła się burzliwa dyskusja. Ostatecznie oficer zgodził się załączyć do protokołu zamiast weksli ich odpisy. Zmienił protokół, po czym zwrócił się do mieszkańców z poleceniem, by sporządzili odpisy. Studenci ponownie sprzeciwili się, twierdząc, że ponieważ oficer chce mieć kopie, więc do niego należy ich wykonanie. Gdy nie pomogły ani groźby, ani prośby oficera, on sam i żandarmi przystąpili do pisania kopii weksli. Trwało to bardzo długo. Studenci położyli się spać. Rano zbudził ich oficer i zakomunikował, że zostaną wezwani do komendy żandarmerii.

Po tym incydencie zarząd Bratniej Pomocy postanowił zwrócić się do dyrektora KPI W. F. Timofiejewa, prosząc o pomoc. Dyrektor przyjął delegację zarządu i uważnie wysłuchał informacji o incydencie. Zgodził się zalegalizować Bratnią Pomoc z datą wsteczną i wyznaczył opiekuna tej organizacji. Obiecał interweniować w żandarmerii, by umorzono całą sprawę. Rzeczywiście, wkrótce śledztwo umorzono. W taki sposób rewizja przyczyniła się do legalizacji Bratniej Pomocy, która w KPI działała jako tajna od początku uczelni, tj. od 1898 r. Ale, niestety, organizacja cieszyła się jawnością tylko dwa lata. W okresie wzmożonej reakcji została zamknięta i zeszła do podziemia. Ponownie jawną się stała po rewolucji lutowej 1917 r. Jej majątek w tym czasie wynosił 30 tys. rubli. Zlikwidowana została w końcu 1918 r., gdy Polacy masowo wyjeżdżali z Kijowa do Polski. Ostatni skarbnik Witold Czetwertyński zdołał weksle przywieźć do Warszawy. Pieniądze zwracane przez dłużników stanowiły źródło dla wypłaty stypendiów dla Polaków z Ukrainy studiujących w Politechnice Warszawskiej, o czym zdecydowało powstałe tu w 1922 r. Koło Wychowanków Politechniki Kijowskiej przy Stowarzyszeniu Techników Polskich.

W 1905 r. Wojciech Świętosławski zrobił przerwę w nauce w związku z chorobą i śmiercią ojca. Wydział chemiczny KPI ukończył jako inżynier technolog w 1906 r. Natychmiast został zmobilizowany do wojska. Odbywając służbę wojskową współredagował polski tygodnik Świt.

Jesienią 1907 r. wyjechał do Warszawy z zamiarem rozpocząć tu pracę nauczyciela w szkole średniej. Zajął się jednak eksperymentowaniem w dziedzinie termochemii. Opracował oryginalną metodę analizy matematycznej eksperymentalnych danych. Poinformował prof. W. G. Szaposznikowa w Kijowie o swoich ideach i poprosił go o znalezienie odpowiednich materiałów w literaturze naukowej. Otrzymał wówczas od prof. W. G. Szaposznikowa propozycję, by wrócił do KPI i został jego asystentem. Zjawił się więc ponownie w Kijowie. Z profesorem zawarł ustną umowę, że określoną liczbę

Students Klemens Ziembicki and Tadeusz Iwaszkiewicz supported him immediately. After all, officer agreed to add copies of bills of exchange to report instead of real ones and changed the report. After that he charged students to copy them. Students raised an objection again, saying that if officer wanted copies – he should have made them himself. When neither threats nor pleas took any effect, officer and gendarmes started to make an inventory list of bills of exchange copies, and it took a very long time. Students went to sleep, and in the morning officer had woken them up and said them that they would be summoned to gendarmerie headquarters.

Leaders of "Bratska dopomoha" decided to seek assistance from the Director of the KPI V. F. Timofeev, who welcomed the delegation, listened carefully to the details of the incident, agreed to legalize the "Bratska dopomoha" with backdate, appointed her guardian and promised to make the gendarmerie change their mind and to stop the case. As a result, investigation was stopped. Thus, a search facilitated the legalization of "Bratska dopomoha", which operated in KPI secretly since from the foundation of the university (1898). The organization had a legal publicity only for two years, and during severe reaction it was closed and she "went underground" again. It returned after the February Revolution of 1917, and its assets at that time were 30 thousand rubles. When Poles massively left Kyiv for Poland at the end of 1918, "Bratska dopomoha" was liquidated. Last treasurer Witold Czetwertyński succeeded to bring bills of exchange to the Warsaw. According to decision the Circle of Kyiv Polytechnic Institute students was created in 1922 with association of the Society of Polish technicians, money which debtors returned to them was the source for scholarships for Polish students from Ukraine, who studied at the Warsaw Polytechnic Institute.

Because of the illness and father's death, Wojciech Świętosławski had a break in studying in 1905. In 1906 he graduated from chemical department in KPI as a processing engineer, however, he was immediately mobilized to army. During his military service he was one of the Polish weekly newspaper «Świt» («Dawn») editors.

In the autumn of 1907 Wojciech went to Warsaw with the intention of working as a teacher in high school, but instead of it he began a study with thermochemistry and developed an original method of mathematical analysis of experimental data. When

розпочав дослідження з термохімії, розробив оригінальний метод математичного аналізу експериментальних даних. Коли він повідомив В. Г. Шапошникова про свої ідеї та попросив його знайти потрібні матеріали в науковій літературі, професор запропонував йому повернутися до КПІ й стати його асистентом. Так Свентославський знову з'явився у Києві, уклавши з В. Г. Шапошниковим усний договір, що певну кількість годин роботи в лабораторії присвячуватиме дослідженням під керівництвом професора, а решту часу залишить на самостійні дослідження з термохімії органічних сполук. Із 1 січня 1908 р. Свентославський розпочав працювати в КПІ на кафедрі технології фарб, пізніше, коли до Києва приїхав проф. Лев Володимирович Писаржевський, став його асистентом і лаборантом. На підставі проведених досліджень написав монографію, що стосується термохімії органічних сполук, і передав її професору Л. В. Писаржевському, котрий високо оцінив роботу і вислав її до Німеччини, де монографію надрукували в журналі «Zeit für Physikalische Chemie». Три чергові статті під заголовком «Термохімічні дослідження органічних сполук» з'явилися в цей час у журналі Російського фізико-хімічного товариства.

Завдяки хорошим відносинам із проф. В. Ф. Тимофєєвим, асистент отримав від професора пропозицію проводити практичні заняття з фізичної хімії, використовуючи для цього калориметри з його лабораторії. Професор пізніше писав, що молодий працівник витрачав багато зусиль на те, щоб підлеглі йому студенти повністю розуміли поставлені завдання і добре їх виконували. Як асистент Свентославський отримав виключне право керувати дипломними роботами з термохімії у проф. В. Ф. Тимофєєва, який був тоді директором інституту і не міг занадто багато часу присвячувати керівництву студентськими роботами. Так, Свентославський разом зі студентами досліджував дію азотистої кислоти на різні органічні сполуки і 1909 р. опублікував у журналі Російського фізико-хімічного товариства статті «Термохімія азотистої кислоти», «Термохімія нітросполук», а наступного року – «Діазо- і азосполуки – термохімічне дослідження».

Свентославський висунув тезу про залежність між енергетичними характеристиками і хімічною будовою молекул, показавши у такий спосіб, що принцип сталості тепла під час утворення атомних сполук, сформульований Юліусом Томсеном, неправильний, а також поширив розроблений ним

godzin pracy w laboratorium przeznaczony na doświadczenia dla profesora, a pozostały czas poświęci na samodzielne doświadczenia z termochemii związków organicznych. Od 1.01.1908 r. Świątosławski przystąpił do pracy w KPI na katedrze technologii barwników. Gdy przybył do Kijowa prof. Lew Piszczewski, został jego asystentem i laborantem. Na podstawie przeprowadzonych doświadczeń napisał monografię dotyczącą termochemii związków organicznych i przekazał ją profesorowi. Prof. L. W. Piszczewski wysoko ocenił tę pracę i wysłał ją do Niemiec, gdzie ukazała się w czasopiśmie Zeit für Physikalische Chemie. Trzy kolejne artykuły pod tytułem Termochemiczne badania związków organicznych ukazały się w tym czasie w czasopiśmie Rosyjskiego Towarzystwa Fizykochemicznego.

Dzięki dobrym stosunkom z prof. W. F. Timofiejewem asystent otrzymał od profesora propozycję, by prowadzić zajęcia praktyczne z chemii fizycznej, wykorzystując do tego kalorymetry jego laboratorium. Profesor później pisał, że młody pracownik wkładał wiele trudu w to, by podopieczni studenci w pełni rozumieli stawiane zadania i dobrze je wykonywali. Będąc asystentem Świątosławski dostał wyjątkowe prawo kierować pracami dyplomowymi z termochemii u prof. W. F. Timofiejewa, który był wówczas dyrektorem uczelni i nie mógł zbyt wiele czasu przeznaczać na prowadzenie prac studenckich. W taki sposób Świątosławski wraz ze studentami zbadał działanie kwasu azotawego na różne związki organiczne i w 1909 r. opublikował w czasopiśmie Rosyjskiego Towarzystwa Fizykochemicznego artykuł Termochemia kwasu azotawego. W tym samym roku ukazał się tam kolejny artykuł Termochemia nitrozwiązków, a w następnym – artykuł Dwuazo- i azozwiązki – badanie termochemiczne.

Świątosławski w swoim programie badań założył, że „teoretyczne prace będą skierowane na to, by wypracować metodę analizy matematycznej danych termochemicznych i zastosować otrzymane przy tym funkcje do różnych celów chemii organicznej, jak na przykład: zbadanie i wyjaśnienie struktury ciał, zbadanie zjawisk izomeryzacji i tautomeryzacji związków organicznych itd. Dążąc do tego celu, zatrzymałem się na równaniach spalania związków organicznych i poddałem je analizie algebraicznej, przy tym otrzymałem rząd funkcji, typowych dla każdego z połączeń atomowych oddzielnie”. Świątosławski postawił tezę o zależności między charakterystykami energetycznymi i budową chemiczną molekuł. W ten sposób wykazał, że nieprawdziwa jest zasada stałości ciepła tworzenia połączeń atomowych, sformułowana przez Juliusa Thomsena. Rozpowszechnił opracowaną przez siebie algebraiczną metodę

he said to V. Shaposhnikov about his ideas and asked him to find the right materials in the scientific literature, the Professor suggested him to return to the KPI and to become his assistant. So he again arrived in Kyiv, concluding an agreement with Professor that a certain number of hours of work in the laboratory he would dedicate to research under the guidance of Professor and on the rest of the time he would perform the independent study of thermochemistry of organic compounds. On January 1, 1908 Świątosławski started work in KPI at the Department of technology of colours, later, when Professor Lev Vladimirovich Piszczhevsky came to Kyiv, he became his lab assistant. Based on the conducted experiments he wrote a monograph concerning the thermochemistry of organic compounds and handed it to Professor Piszczhevsky, who praised the work and sent it to Germany, where it was published in the magazine “Zeit für Physikalische Chemie”. Three regular articles entitled “thermochemical study of organic compounds” were published in the journal of the Russian physical and chemical society.

Thanks to good relations with Professor V. Timofeyev, Assistant got the proposal from the Professor to perform practical exercises on physical chemistry, using the calorimeters from his laboratory. The Professor wrote later that the young worker made a lot of efforts to make his students understand the objectives and performing them well. As an Assistant Świątosławski received an exclusive right to supervise Professor V. Timofeyev's thermochemistry course paper works because Timofeyev was a director of the Institute and could not dedicate too much time supervising student works. So Świątosławski researched the effect of nitrous acid on various organic compounds together with the students and published an article “Thermochemistry of Nitrous Acid», «Thermochemistry of Nitric Compounds», and the year later – “Diazonium-and Azocompounds – the Thermochemical Experiment” in the journal of the Russian Physical and Chemical Society in 1909.

Świątosławski put forward the thesis about the relationship between the energy characteristics and chemical structure of molecules, showing in this way that the principle of the constancy of the heat creating nuclear compounds which was formulated by Julius Thomsen is wrong, also he invented and distributed the algebraic method of combustion equations

алгебричний метод аналізу рівнянь горіння майже на всі класи органічних сполук, зокрема на ті, що містять азот.

Після виконання понад трьохсот хімічних експериментів Войцех сформулював загальний принцип зростання теплоти під час утворення сполук у міру збільшення молекулярної ваги тіл.

Згоряння речовини в калориметричній бомбі давало менш точні результати, ніж реакції у відкритому калориметрі. Асистент знайшов нарешті головну причину цього, нею виявилися домішки водню в кисні, який надсилав виробник, тому інститут припинив купувати кисень у нього. У Свєнтославського виникла ідея – тепло хімічних реакцій речовин, які швидко розкладаються, випробовувати не в калориметричній бомбі, а в розчинах, які перебувають у відкритих або адіабатичних калориметрах, де хімічний процес проходить без обміну тепла із зовнішнім середовищем. Почав повільно розвивати думку про методику порівняльних вимірювань. За свої успіхи у науковій та педагогічній діяльності 1909–1910 рр. молодий науковець отримав професорську стипендію, а наприкінці 1910 р. Російське фізико-хімічне товариство відзначило його високою нагородою ім. Д. І. Менделєєва.

Термохімічні дослідження Свєнтославського помітив професор Московського університету Микола Олексійович Умов, який цікавився діяльністю термохімічної лабораторії, заснованої проф. Володимиром Федоровичем Лугініним. Він запропонував доручити Свєнтославському керівництво цією лабораторією, звернувшись до проф. В. Ф. Тимофєєва з проханням висловити думку з цього питання й отримавши позитивну відповідь.

З 1 січня 1911 р. Свєнтославський почав працювати старшим асистентом, що керував термічною лабораторією ім. В. Ф. Лугініна в Московському університеті. Отже, закінчився більш ніж десятирічний період наукового розвитку Свєнтославського у стінах Київського політехнічного інституту і почався семирічний період його наукової праці в Москві. Молодий науковець із такою самою енергією, що й у Києві, продовжував свої термохімічні дослідження, паралельно з науковою працею керував студентською лабораторною практикою з термохімії. 1912 р. він склав магістерський іспит у Київському університеті, отримавши право викладання, а отже і штат доцента в Московському університеті.

Свєнтославський брав участь у дослідженні термічних ефектів реакцій сполук азоту, основну увагу приділяючи

аналізу рівнянь спалання prawie на wszystkie klasy związków organicznych, w tym także na zawierające azot.

Świątosławski pisał: „Zatrzymawszy się na badaniu reakcji amin pierwszorzędowych z kwasem azotawym, zostałem wbrew woli wciągnięty w nową dziedzinę: budowę dwuazozwiązków, a obecnie udało mi się zbadać bezpośrednio i opisać te zjawiska, które były niedostępne badaniom chemicznym”.

Na podstawie rozważań teoretycznych i spostrzeżeń eksperymentalnych Świątosławski doszedł do wniosku, że: „zastosowanie analizy algebraicznej do różnych reakcji chemii organicznej daje wielką przestrzeń dla ustanowienia prawa zmiany ciepła tworzenia połączeń atomowych, a także dla zjednoczenia w jedną całość materiałów tej dziedziny, w której do dziś nie było opracowanej żadnej ogólnej teorii”. Po przeprowadzeniu ponad trzystu doświadczeń chemicznych sformułował on takie ogólne prawo wzrastania ciepła tworzenia połączeń atomowych w miarę wzrostu ciężaru cząsteczkowego ciał.

Spalanie substancji w bombie kalorymetrycznej dawało mniej dokładne wyniki niż reakcje w otwartym kalorymetrze. Autor badań pisał: „Metoda otwartego kalorymetru daje nam możliwość ze znacznie większą dokładnością wyznaczyć przyrost ciepła tworzenia połączeń atomowych przy przejściu od jednego homologu do drugiego”. Asystent znalazł w końcu główną przyczynę, którą była obecność wodoru w tlenie przysyłanym przez producenta. Uczelnia zaprzestała kupowania tlenu u tego producenta. Ale u Świątosławskiego pojawiła się myśl, by ciepło reakcji chemicznych szybko rozkładających się substancji badać nie w bombie kalorymetrycznej, lecz w roztworach znajdujących się w otwartych kalorymetrach lub kalorymetrach adiabatycznych, gdzie proces chemiczny przebiegał w warunkach braku wymiany ciepła ze środowiskiem zewnętrznym. Zaczął powoli rozwijać myśl o metodyce pomiarów porównawczych.

Za swoje sukcesy w działalności naukowej i pedagogicznej w 1909–10 r. młody naukowiec otrzymał stypendium profesorskie. Natomiast w końcu 1910 r. Rosyjskie Towarzystwo Fizykochemiczne wyróżniło go wysoką Nagrodą im. D. I. Mendelejewa.

Badania termochemiczne Świątosławskiego zwróciły uwagę profesorów Uniwersytetu Moskiewskiego. U profesora Nikołaja Umowa, który nadzorował działalność laboratorium termochemicznego, założonego przez prof. Władimira Ługinina, pojawiła się myśl, by kierowanie tym laboratorium powierzyć Świątosławskiemu. W związku z tym zwrócił się do prof. W. F. Timofiejewa z prośbą o wyrażenie opinii w tej sprawie. Prof. W. F. Timofiejew wypowiedział się pozytywnie, stwierdziwszy m. in.: „Świątosławski reprezentuje sobą niezwykle zja-

analysis of almost all classes of organic compounds, particularly those containing nitrogen.

After performing more than three hundred chemical experiments Wojciech formulated the general principle of increasing heat in the formation of compounds as the molecular weight of bodies increase.

Combustion of substance in calorimetric bomb gave less accurate results than the reaction in the open calorimeter. The assistant finally found the exact reason which causes this; it turned out to be the impurities of hydrogen in oxygen which manufacturer sent them, so the institute stopped buying oxygen there. Świątosławski had an idea – to test the heat of chemical reactions of substances which decomposed quickly not in the calorimetric bomb, but in the solvents placed in the open or adiabatic calorimeters, where chemical process takes place without the exchange of heat with the external environment. He started to form an opinion gradually about the technique of comparative measurements slowly. For his successes in scientific and pedagogical activity of the 1909-1910 young scientist received Professor's scholarship, and at the end of 1910 the Russian Physical and Chemical Society honored him with high D. I. Mendeleev award.

Professor of Moscow University Nikolay Alekseyevich Umov noticed Świątosławski's thermochemical research; he was interested in the activities of the thermochemical laboratory founded by Professor Volodymyr Luginin. He proposed to entrust to guide this laboratory to Świątosławski, contacting Professor V. Timofeyev to express his opinion on this issue and received a positive response.

On 1 January 1911 Świątosławski started working as an assistant managing the thermal laboratory by in the Moscow University named after V. Luginin. So, Świątosławski's period of more than 10 years of scientific development in the walls of the Kyiv Polytechnic Institute was over, and a seven-year period of his scientific work in Moscow has just begun. The young scientist continued his research with the same enthusiasm as in Kyiv, supervising student laboratory work with thermochemistry along with the scientific work on thermochemical. In 1912 he passed the master's exam in Kyiv University, receiving the right of lecturing, and hence, an Assistant Professor establishment at Moscow University.

Świątosławski participated in a re-

діазовим сполукам, удосконалюючи при цьому техніку теплових вимірювань, покращуючи наявні прилади. Так, 1913 р. він сконструював новий вид адиабатичного калориметра. Ставлячи досліди в калориметричній бомбі, Войцех дійшов висновку, що потрібно проводити порівняльні вимірювання якого-небудь зразка, щоб уникнути застосування кожного разу до 20 поправок. 1914 р. разом із М. М. Поповим він написав статтю, в якій наголосив на необхідності започаткування термохімічного зразка. Статтю було надруковано в журналі Російського фізико-хімічного товариства.

Свентославський запропонував, щоб уникнути невідповідності цифрових даних досліджень із різних калориметричних пристроїв, усім лабораторіям застосовувати єдиний метод для визначення константи пристроїв, а саме за теплою горіння одного тіла, взятого як зразок, яким може бути бензойна кислота. Це дозволяло не тільки позбутися великої кількості похибок, але і порівнювати результати, отримані різними дослідниками. Свентославський 1914 р., за три тижні до початку Першої світової війни, поїхав до Берліна, щоб представити видатному хіміку Емілю Фішеру свою концепцію вибору бензойної кислоти як зразка для визначення константи калориметричної системи. Німецький учений, проконсультувавшись з іншими, погодився, щоб пропозицію було представлено на міжнародній хімічній конференції, запланованій на 1915 р. у Петрограді, але війна зашкодила реалізації цього плану.

Щодо термохімічного зразка Свентославський доповідав на засіданні Московського товариства любителів природознавства, антропології та етнографії 1916 р., намагаючись отримати підтримку в досягненні своєї мети. Ще раз автор обґрунтовував доцільність започаткування нового зразка у статті, опублікованій у журналі Американського хімічного товариства 1917 р.

Свентославський підготував працю «Діазосполуки – термохімічне дослідження», щоб у Київському університеті захищати її на здобуття ступеня магістра. Після захисту, що відбувся 17 жовтня 1917 р., фізико-математичний факультет університету, як виняток, надав йому замість магістра відразу ступінь доктора наук. Це був другий такий випадок у Росії. Дисертація, яку було опубліковано в Москві 1917 р. Товариством ім. Леденцова, стала завершенням періоду роботи Свентославського в Московському університеті, який він залишив з репутацією висококваліфікованого наукового

виско: on zaczyna samodzielnie od pracy czysto teoretycznej, dochodzi do pewnych wyników i następnie dla sprawdzenia wyników robi wiele badań eksperymentalnych. Z pełnym zrozumieniem odnoszę się do jego kandydatury na stanowisko asystenta w laboratorium termochemicznym”.

Od 1.01.1911 r. Świętosławski rozpoczął pracę jako starszy asystent kierujący Laboratorium Termicznym im. W. F. Ługinina w Uniwersytecie Moskiewskim. Zakończył się ponad 10-letni okres naukowego rozwoju Świętosławskiego w murach Politechniki Kijowskiej, rozpoczął się zaś 7-letni okres jego pracy naukowej w Moskwie. Młody naukowiec z tą samą energią co w Kijowie kontynuował swoje badania termochemiczne. Równoległe z pracą naukową kierował studencką praktyką laboratoryjną z termochemii. W 1912 r. zdał egzamin magisterski w Uniwersytecie Kijowskim. Otrzymał *venia legendi* (prawo wykładania). W związku z tym w Uniwersytecie Moskiewskim przyznano mu *etat docenta*.

Świętosławski pracował nad badaniem efektów cieplnych reakcji związków azotu, koncentrując się na związkach dwuazowych. Doskonalił przy tym technikę pomiarów cieplnych, ulepszając istniejące przyrządy. W 1913 r. np. skonstruował nowy rodzaj kalorymetru adiabaticznego. Wykonując doświadczenia w bombie kalorymetrycznej doszedł do wniosku, że należałoby prowadzić pomiary porównawcze w stosunku do jakiegoś wzorca, aby uniknąć każdorazowego stosowania nawet do 20 poprawek. W 1914 r. wraz z M. M. Popowem napisał artykuł wskazujący na potrzebę wprowadzenia wzorca termochemicznego. Artykuł ukazał się w czasopiśmie Rosyjskiego Towarzystwa Fizykochemicznego. Zaproponował, by, dla uniknięcia niezgodności w danych cyfrowych badań z różnych urządzeń kalorymetrycznych, wszystkie laboratoria stosowały jednolitą metodę przy określaniu konstanty urządzeń, a mianowicie według ciepła spalania jednego ciała przyjętego za wzorzec, którym może być kwas benzoowy. Pozwalało to nie tylko na zrezygnowanie z dużej liczby poprawek, ale i porównywanie wyników otrzymywanych przez różnych badaczy. Świętosławski w 1914 r., na trzy tygodnie przed wybuchem pierwszej wojny światowej, pojechał do Berlina, by wybitnemu chemikowi Emilowi Fischerowi przedstawić swoją koncepcję wybrania kwasu benzoowego jako wzorca służącego do określania konstanty systemu kalorymetrycznego. Niemiecki uczone, po konsultacji z innymi, zgodził się z propozycją młodego naukowca.

Propozycja miała być przedstawiona na międzynarodowej konferencji chemicznej zaplanowanej na 1915 r. w Piotrogradzie. Wojna jednak przeszkodziła realizacji tego planu.

Zagadnienie wzorca termochemicznego Świętosławski referował na posiedzeniu Moskiewskiego Towarzystwa Miłośników Przyrodoznawstwa, Antropologii i Etnografii w

search of thermal effects of the nitrogen compounds reactions, focusing on the diazonium compound, improving the technique of heat measurement and improving existing instruments. Thus, in 1913 he designed a new type of adiabatic calorimeter. Placing experiments in calorimetric bomb, Wojciech concluded that it is necessary to perform a comparative measure which is relative to any of the standard to avoid application to of 20 amendments each time. In 1914, together with M. Popov he wrote an article in which he emphasized the need to launch the thermochemical standard. The article was published in the journal of the Russian Physical and Chemical Society.

To avoid inconsistencies in digital data of research from various calorimetric devices Świętosławski suggested for all laboratories to apply the only method for identifying devices constants, namely by the warmth of the combustion of one body, taken as a standard, which can be benzene acid. This allowed not only to get rid of a large number of amendments, but also to compare the results obtained by different researchers. Świętosławski went to Berlin to present his concept for the choice of benzene acid as a standard for the constants determination of the calorimetric system to the outstanding chemist Emil Fischer in 1914, three weeks before the start of the First World War. The German scientist, after consulting with others, agreed that the suggestion would be presented at the international chemical conference, which was planned in Petrograd in 1915, but the war prevented the implementation of this plan.

Thus, Świętosławski started his work at the Warsaw University of Technology (1918-1929), at the same time he was teaching at the University of Warsaw. On June 1, 1919, he received the title of Professor. In the new physicochemical lab which was created by him he did research with thermochemistry, calorimetry, phase equilibria and critical phenomena. He created and developed new measuring technology: ebulliometry, thermometry and tonometry and contributed them in chemistry and physics, azeotropy and discovered polyazeotropy. Świętosławski began to study the physical and chemical properties of coal and coking.

In three schools for refugees during the war Świętosławski taught them chemistry and physics, and after the end of the war he became the Deputy Chairman of the Polish Committee for assistance to the victims of war

працівника, дослідження якого відзначалися експериментальною майстерністю і глибокими теоретичними узагальненнями.

Свентославський викладав хімію і фізику в трьох школах для біженців під час війни, після завершення якої став заступником голови Польського комітету допомоги жертвам війни в Москві. Організував репатріацію молоді п'яти середніх і 15 початкових шкіл. Як делегат цього комітету виїхав до Польщі, де після прибуття до Варшави 7 червня 1918 р. йому запропонували керувати кафедрою фізичної хімії на хімічному факультеті Варшавського політехнічного інституту, де Войцех пропрацював до 1939 р.

Так, Свентославський розпочав роботу у Варшавській політехніці (1918–1929), водночас викладаючи у Варшавському університеті. 1 червня 1919 р. він отримав звання професора. У створеній ним новій фізико-хімічній лабораторії проводив дослідження з термохімії, калориметрії, фазної рівноваги та критичних явищ. Розпочав і розвинув нові вимірювальні техніки: ебуліометрію, термометрію й тонометрію, ввівши їх у хімію та фізику, азеотропію, і відкрив поліazeотропію. Почав досліджувати фізико-хімічні властивості кам'яного вугілля і процеси коксування. Сконструював кілька типів оригінальних мікрокалориметрів для радіохімічних, біохімічних і технічних досліджень. Зібравши навколо себе таких, як він завзятих одностудентів, створив у Варшаві польську наукову школу фізичної хімії.

Оскільки його студентам бракувало навчальної літератури з фізичної хімії, професор у 20-х роках XX століття написав підручник у чотирьох томах, третій том якого, що мав заголовок «Термохімія», був підсумком його багатогорічного досвіду. Незабаром підручник було перекладено французькою та німецькою мовами і надруковано. У співавторстві з іншим науковцем Войцех склав також задачник із фізичної хімії.

Свентославський, розвиваючи ідею порівняльних досліджень, ще раз відредагував пропозицію щодо визнання бензойної кислоти фізико-хімічним зразком. Польське хімічне товариство підтримало цю рекомендацію 1919 р. Почав співпрацювати з Міжнародним союзом теоретичної та прикладної хімії (IUPAC), який на конференції в Ліоні 1922 р. затвердив новий термохімічний зразок. Завдяки цьому середня похибка вимірювань теплоти згоряння речовин,

1916 р., старając się o pomoc tego towarzystwa w urzeczywistnieniu swojej idei. Jeszcze raz autor wyjaśniał celowość wprowadzenia nowego wzorca w artykule opublikowanym w czasopiśmie Amerykańskiego Towarzystwa Chemicznego w 1917 r.

Świętosławski przygotował pracę Dwuazozwiązki – badanie termochemiczne, by w Uniwersytecie Kijowskim bronić jej na uzyskanie stopnia magistra. Obrona odbyła się 17.10.1917 r. Wydział fizyczno-matematyczny tego uniwersytetu przyznał mu, w drodze wyjątku, zamiast magistra od razu stopień doktora nauk. Był to drugi taki przypadek w Rosji. Dysertację wydano w Moskwie w 1917 r. w czasopiśmie Towarzystwa im. Lediencowa.

W dysertacji pisał: „Niniejsze badania są dowodem, że pomiary termochemiczne mogą stanowić cenną usługę dla innych działów chemii, szczególnie w tych przypadkach, gdy badane ciała są mało trwałe, niestale i lekko przechodzą z jednej formy budowy w inną”. W słowach tych zawarta jest jednocześnie wyraźna charakterystyka roli i znaczenia metod termochemicznych badania najrozmaitszych procesów. Wynika z nich także, że Świętosławski wiązał dane termochemiczne z teorią budowy chemicznej, wzbogaciwszy ją wielkościami energetycznymi.

Dysertacja stała się ukoronowaniem okresu pracy Świętosławskiego w Uniwersytecie Moskiewskim, skąd odszedł on z opinią wysoko kwalifikowanego pracownika naukowego, którego badania wyróżniały się wybitnym mistrzostwem eksperymentalnym i głębokimi uogólnieniami teoretycznymi.

W czasie wojny Świętosławski brał udział w nauczaniu chemii i fizyki w trzech szkołach dla uchodźców. Po rewolucji został wiceprezesem Polskiego Komitetu Pomocy Ofiarom Wojny w Moskwie. Organizował repatriację młodzieży 5 szkół średnich i 15 początkowych. Jako delegat tego komitetu wyjechał do Polski. Przybył do Warszawy 7.06.1918 r. Tu zaproponowano mu kierowanie katedrą chemii fizycznej na wydziale chemicznym Politechniki Warszawskiej. Uważał, że jego obowiązkiem jest przyjąć tę propozycję.

Świętosławski rozpoczął pracę w Politechnice Warszawskiej i tu pracował do 1939 r. Jednocześnie w latach 1918–29 prowadził wykłady w Uniwersytecie Warszawskim. W dniu 1.06.1919 r. został mianowany profesorem zwyczajnym. W stworzonym przez siebie nowym laboratorium fizykochemicznym prowadził badania z termochemii, kalorymetrii, nad równowagami fazowymi i zjawiskami krytycznymi. Zapoczątkował i rozwinął nowe techniki pomiarowe: ebuliometrię, termometrię i tonometrię, wprowadził je do chemii i fizyki. Rozwinął azeotropię i odkrył poliazeotropię. Zaczął też badać fizykochemiczne właściwości węgla kamiennego i procesów kokсования. Skonstruował kilka typów oryginalnych

in Moscow. He organized repatriation of youth from five medium and 15 primary schools. As a delegate of this Committee he went to Poland, where upon arrival to Warsaw on June 7, 1918, he was offered to manage the Department of physical chemistry at the chemical Faculty of the Warsaw Polytechnic Institute where then Wojciech worked until 1939.

He constructed several types of original microcalorimeters for radiochemical, biochemical and technical research. Gathering such enthusiastic adherents as he is around himself, Świętosławski established the Polish Scientific School of Physical Chemistry in Warsaw.

Because his students lacked academic literature on physical chemistry, Professor wrote a tutorial in four volumes in the 20s of XX century, the third volume of which had the title “Thermochemistry”, was the result of his longstanding experience. Soon a tutorial was translated into French and German and printed. Wojciech also created a problem book of physical chemistry in collaboration with another scientist.

Developing the idea of comparative studies, Świętosławski edited the suggestion on declaration of benzene acid as a physicochemical standard one more time. Polish chemical society supported his recommendation in 1919. He began to work with the International Union of Pure and Applied Chemistry (IUPAC), which declared a new thermochemistry standard the Conference in Lyon in 1922. Owing to this fact the average error of measurement of combustion heat of substances containing carbon, hydrogen, oxygen and nitrogen reduced in 10 times and became less than 0.03%.

The Union's next steps in the direction of research streamlining, at the suggestion of Świętosławski, were the following:

- The creation of the physicochemical data Commission, which began its work in 1934;

- Separation of physicochemical measurements on two types (absolute and comparative);

- The use of water as the main ebuliometric and tonometric standard (1938).

Wojciech formulated the criteria for the secondary samples application in the monograph “Ebuliometric”, published at Warsaw 1935 and in New York in 1937 in English language. He developed methods for measuring of infinitesimal thermal effects by using microcalorimeters. When he was working at Warsaw University

що містять вугілля, водень, кисень і азот, зменшилася у 10 разів і не перевищувала 0,03 %.

Наступними кроками союзу в напрямі раціоналізації досліджень за пропозицією Свєнтославського були такі:

- створення Комісії фізико-хімічних даних, яка розпочала роботу 1934 р.;
- розділення фізико-хімічних вимірювань на два види (абсолютні й порівняльні);
- застосування води як основного ебуліометричного і тонометричного зразка (1938 р.).

Войцех сформулював критерії застосування вторинних зразків у монографії «Ебуліометрія», виданій у Варшаві 1935 р. й англійською мовою в Нью-Йорку 1937 р. Розробляв методи вимірювання нескінченно малих теплових ефектів за допомогою мікрокалориметрів. Працюючи у Варшавській політехніці, організував вугільний відділ у Хімічному дослідному інституті й керував ним від 1927 до 1939 р.

Свєнтославський у своїх спогадах писав, що всі пропозиції та концепції виникали під час його перших невдалих експериментів. Свої дослідження він виконував завдяки самостійності, яку отримав у КПІ за допомогою професорів М. І. Коновалова (директора КПІ) та Л. В. Писаржевського, тобто визнавав, що Київський політехнічний інститут був хорошою науковою школою для багатьох його вихованців.

Виїхавши з Росії, Войцех багато разів повертався думками до періоду перебування в Москві. У кореспонденції з проф. І. О. Каблуковим, який замінив проф. М. О. Умова після його смерті, Свєнтославський писав: «Я дуже високо ціную і безмежно вдячний Вам за те, що Ви хотіли для мене в Москві більшого, ніж я сам для себе бажав, але якщо за велінням долі мені пощастило отримати кафедру в своїй вітчизні, то єдиний прямий вихід із цього становища: ясно і прямо заявити про це факультету, як би не важко або ризиковано воно не було для мене. Хочу за першої ж можливості приїхати до Москви і розпрощатися з усіма. У мене найкращі спогади про Москву та університет». Ще кілька разів професор писав до І. О. Каблукова, виявляючи бажання відвідати Москву, коли це буде можливим, але йому вдалося здійснити свій намір лише через 16 років. 1934 р. Свєнтославський брав участь у Менделєєвському з'їзді в Ленінграді, а після його закінчення відвідав Москву, Київ, Харків і Дніпропетровськ, читаючи лекції, зокрема у Дніпропетровську – рідному місті свого вчителя проф. Л. В. Писаржевського.

mikrokalorymetrów do badań radiochemicznych, biochemicznych i technicznych. Skupiwszy wokół siebie takich jak on pasjonatów nauki, stworzył w Warszawie polską naukową szkołę chemii fizycznej.

Ponieważ jego studenci nie mieli podręcznika chemii fizycznej, profesor w latach dwudziestych napisał taki podręcznik w czterech tomach. Trzeci tom pod tytułem Termochemia, będący podsumowaniem jego bogatych doświadczeń, niebawem został przetłumaczony na języki francuski i niemiecki i wydany. We współautorstwie przygotował też zbiór zadań z chemii fizycznej.

Świątosławski dalej rozwijał swoją ideę badań porównawczych. Jeszcze raz zredagował propozycję, by wzorcem fizykochemicznym uznać kwas benzoowy. Polskie Towarzystwo Chemiczne poparło tę rekomendację w 1919 r. Nawiązał współpracę z Międzynarodową Unią Chemii Czystej i Stosowanej (IUPAC). Unia na konferencji w Lionie w 1922 r. zatwierdziła nowy wzorzec termochemiczny. Dzięki wprowadzeniu wzorca średni błąd pomiaru ciepła spalania substancji zawierających węgiel, wodór, tlen i azot zmniejszył się 10-krotnie i nie przekraczał 0,03 %.

Następnym krokiem w kierunku racjonalizacji badań było powołanie przez Unię Komisji Danych Fizykochemicznych na wniosek Świątosławskiego. W 1934 r. komisja rozpoczęła pracę i przyjęła propozycję uczonego, by pomiary fizykochemiczne podzielić na dwa rodzaje: absolutne i porównawcze. W 1938 r. Unia, również na jego wniosek, przyjęła wodę jako podstawowy wzorzec ebuliometryczny i tonometryczny.

Sformułował kryteria stosowania wzorców wtórnych. Opisał je w monografii Ebuliometria, wydanej w Warszawie w 1935 r. i po angielsku w Nowym Jorku w 1937 r. Zajmował się metodami pomiarów znikomych efektów cieplnych przy pomocy mikrokalorymetrów. W 1927 r., pracując w Politechnice Warszawskiej, jednocześnie zorganizował dział węglowy w Chemicznym Instytucie Badawczym i kierował nim do 1939 r.

Świątosławski w swoich wspomnieniach pisze, że wszystkie te propozycje i koncepcje rodziły się w trakcie jego pierwszych doświadczeń chemicznych, zwłaszcza podczas eksperymentów nieudanych. Swoje doświadczenia wykonywał dzięki samodzielności w pracy badawczej, jaką uzyskał w KPI ze strony profesorów Michaiła Iwanowicza Konowałowa (dyrektora KPI) i L. W. Piszczewskiego. Pisze, że Politechnika Kijowska była dobrą naukową szkołą dla wielu jej wychowanków.

Wyjechawszy z Rosji wielokrotnie wracał myślami do okresu pobytu w Moskwie. W korespondencji z prof. Iwanem Aleksiejewiczem Kabłukowem, który zastąpił prof. N. A. Umowa po jego śmierci, Świątosław-

of technology, Wojciech organized the coal department of the Chemical Research Institute and headed it from 1927 till 1939.

Świątosławski wrote in his memoirs that all the suggestions and concepts arose during his first, unsuccessful experiments. He conducted his research with self-dependence, which he received in KPI thanks to Professors M. Konovalov (Director of KPI) and I. Piszczewsky, which means that he admitted that Kyiv Polytechnic Institute was a good scientific school for many of his graduates.

When Wojciech left Russia, he frequently returned in thoughts to period of his stay in Moscow. In correspondence with Professor I. Kablukov, who replaced Professor M. Umov after his death, Świątosławski wrote: "I appreciate You very much and I am eternally grateful to you for that you wanted more for me in Moscow than I wanted myself, but, as the fates decree, I was lucky to get the chair in my homeland, then the only one way out from this situation is to clearly and expressly declare to faculty about this, no matter how difficult or risky it was for me. I want to come to Moscow and with a first opportunity say goodbye everyone. I have the best memories of Moscow and the University". Professor wrote to I. Kablukov several times, showing his desire to visit Moscow, when it would be possible, but he succeeded in it only 16 years later. In 1934 Świątosławski participated in the Mendeleev Congress in Leningrad, and after Congress finished he visited Moscow, Kyiv, Kharkiv and Dnipropetrovsk and lectured there, particularly in Dnepropetrovsk which is the hometown of his teacher Professor L. Piszczewsky.

In 1919–1920 and 1924–1925 Professor Świątosławski was the dean of chemical faculty of the Warsaw Polytechnic, in 1928–1929 he held the post of rector and in 1929–1932 – vice-rector. He was the founder and a member of the Polish chemical society in 1919 and in 1925 he was elected as its head. Since 1922 he was a member of the Warsaw scientific society; since 1923 – a member of the Polish Academy of knowledge and the full member of Academy of Engineering Sciences, the Chairman of the Scientific Committee of the Antigas Institute. Wojciech founded the journal "Roczniki Chemii" ("Chemistry Yearbooks"), which was published since 1921; he was deputy chairman of the International Union of Pure and Applied Chemistry in 1928–1932 and 1934–1940 and the

У 1919–1920 і 1924–1925 рр. проф. Свентославський був деканом хімічного факультету Варшавської політехніки, у 1928–1929 рр. обіймав посаду ректора, в 1929–1932 рр. – проректора. Став засновником і членом Польського хімічного товариства 1919 р., а 1925 р. – його головою. З 1922 р. був дійсним членом Варшавського наукового товариства; з 1923 р. – членом Польської академії знань і дійсним членом Академії технічних наук, головою Наукового комітету Протигазового інституту. Войцех заснував журнал «Roczniki Chemii» («Щорічники хімії»), що видається з 1921 р., був заступником голови Міжнародного союзу теоретичної та прикладної хімії 1928–1932 і 1934–1940 рр., головою Комісії фізико-хімічних даних (1934–1938) і Комісії Міжнародного бюро зразків (1938–1940).

5 грудня 1935 р. Свентославського призначено на посаду міністра публічної освіти і віросповідань. Свентославський заперечував закон 1933 р., що обмежував самоврядування академічних шкіл, тому став ініціатором нового закону 1936 р. і довів його до установ та наукових товариств Ради точних і прикладних наук зі спеціальним комітетом для координації наукових робіт.

У лютому 1937 р. йому вдалося довести зміни до закону 1933 р. і відновити самоврядування вищих навчальних закладів. Будучи міністром, він прискорив і подвоїв кількість професорських призначень. У 1935–1939 рр. був сенатором Польської Республіки. За визначні досягнення його нагороджено Командорським хрестом Ордону Polonia Restituta (1925) і Командорським хрестом із зіркою цього ордену (1928).

Коли почалася війна, Свентославський разом з урядом Польщі 17 вересня 1939 р. приїздив до Румунії, де його було інтерновано. У березні 1940 р. за запрошенням Національного бюро стандартів виїхав до США, де жив шість років, читаючи лекції з термохімії, ебуліометрії, калориметрії та фізико-хімії кам'яного вугілля в університетах Піттсбурга (Пенсільванія) та Айови. У лютому 1941 р. почав дослідні роботи в Інституті Меллона в Піттсбурзі, у ході яких вирішив для фірми Кооперс багато технічних питань, переважно з переробки кам'яновугільної смоли, й отримав для неї вісім патентів на винаходи, а на своє прізвище запатентував конструкцію печі для коксування і напівкоксування. Тоді ж написав та видав працю «Фізико-хімія кам'яного вугілля і процесу коксування», вдосконалив кріометричні вимірювання, побудував диференціальний та дилатометричний кріометри, випробовуючи на них евтектики, відкрив поліевтектики.

ski pisal: „Ja wysoko cenię i nieskończenie jestem wdzięczny Panu za to, co chciał Pan dla mnie w Moskwie większego niż sam ja dla siebie życzyłem, ale jak już woła losu przyszło mi otrzymać katedrę w swojej ojczyźnie, to jedyne najprostsze wyjście z tego położenia: jasno i prosto objawić to mojemu fakultetowi, jakby to nie było ciężkie i ryzykowne dla mnie. Chcę przy pierwszej możliwości przyjechać do Moskwy i pożegnać się ze wszystkimi.

Mam najlepsze wspomnienia z Moskwy i uniwersytetu”. Jeszcze kilkakrotnie profesor pisał do I. A. Kabłukowa, wyrażając życzenie odwiedzenia Moskwy, gdy stanie się to możliwe. Dopiero po 16 latach udało mu się zrealizować swój zamiar. W 1934 r. Świętosławski uczestniczył w Zjeździe Mendelejewskim w Leningradzie, a po jego zakończeniu odwiedził Moskwę, Kijów, Charków i Dniepropietrowsk, wszędzie występując z odczytami. W Dniepropietrowsku odwiedził pracującego tam swojego nauczyciela prof. L. W. Pisarzewskiego.

W latach 1919-20 i 1924-25 prof. Świętosławski był dziekanem wydziału chemicznego Politechniki Warszawskiej. W latach 1928-29 kierował uczelnią jako jej rektor, w latach 1929-32 był prorektorem. Stał się członkiem założycielem Polskiego Towarzystwa Chemicznego w 1919 r., a w 1925 został jego prezesem. Od 1922 był członkiem rzeczywistym Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Od 1923 był członkiem Polskiej Akademii Umiejętności i członkiem rzeczywistym Akademii Nauk Technicznych. Działał jako przewodniczący Komitetu Naukowego Instytutu Przeciwigazowego. Stał się założycielem czasopisma Roczniki Chemii, wydawanego od 1921 r.

Był wiceprezesem Międzynarodowej Unii Chemii Czystej i Stosowanej w latach 1928-32 i 1934-40 oraz przewodniczącym jej Komisji Danych Fizykochemicznych (1934-38) i przewodniczącym Komisji Międzynarodowego Biura Wzorców (1938-40).

5.12.1935 r. Świętosławski został powołany na stanowisko ministra wyznań religijnych i oświecenia publicznego. Był przeciwnikiem ustawy z 1933 r. ograniczającej autonomię szkół akademickich. Dlatego zainicjował w 1936 r. i doprowadził do utworzenia przez towarzystwa naukowe Rady Nauk Ścisłych i Stosowanych ze specjalistycznym komitetem do koordynacji prac naukowych. W lutym 1937 r. udało mu się doprowadzić do nowelizacji ustawy z 1933 r. i przywrócić uczelniom autonomię. Będąc ministrem przyspieszył i podwoił liczbę nominacji profesorskich. W latach 1935-39 był senatorem RP.

Za swoje wybitne osiągnięcia został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta (1925) i Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą tego orderu (1928).

Gdy wybuchła wojna, Świętosławski wraz z rządem 17.09.1939 r. znalazł się w Rumu-

Chairman of the Physicochemical Data Commission in 1934-1938, also, he was the Chairman of the International Bureau samples Commission (1938–1940).

Świętosławski was appointed to the position of Minister of Public Education and faiths on December 5, 1935. In 1933 Świętosławski protested against the act which limited self-government of the academic schools, therefore, he initiated a new law in 1936 and guided it to institutions and scientific societies of exact and applied sciences with a Special Committee to coordinate scientific works.

In February 1937 he succeeded to make amend in the law of 1933 and to restore autonomy of institutes of higher education. As minister, he accelerated and doubled the number of assignments of Professors. In 1935-1939 he was a Senator of Polish Republic. For his outstanding achievement he was awarded with the Commander's cross of the order of Polonia Restituta (1925) and the Commander's cross with star of this order (1928).

When the war began, Świętosławski with the Government of Poland came to Romania on 17 September 1939, where he was caught. In March 1940, by invitation of the National Bureau of Standards he went to the United States where he lived for six years, giving lectures on thermochemistry, ebulliometry, calorimetry and physicochemistry of coal at the universities of Pittsburgh (Pennsylvania) and Iowa. In February 1941 he began research at Mellon Institute in Pittsburgh, during which he solved many technical issues for the Koopers firm, mainly from the processing of coal tar, and got eight patents on his inventions, also he patented design of furnace for coking and gasification on his name. Then he wrote and published the work «Physicochemistry of Coal and Coking Process», improved cryometric measurement, built the differential and dilatometric cryometers, tempting eutectics on it; also he discovered poiyeutectic.

Writing later about the job at Mellon, Wojciech mentioned that he determined the melting temperature of bodies, working as a glass-blower, while working on a factory he made two new cryometers, and dilatometric cryometer provide very accurate results. It is connected with a special case. International Chemical Congress announced a competition: who inspects the purity of the six drugs produced by the American Bureau of standards in Washington, cryometrically

Пишучи пізніше про роботу в Інституті Меллона, Войцех згадував, що тоді визначав температури плавлення тіл, працюючи як складувач на заводі, зробив два нові криометри, причому дилатометричний криометр надавав дуже точні результати. Це пов'язано було з особливим випадком. Міжнародний хімічний з'їзд оголосив конкурс: хто краще криометрично дослідить чистоту шести препаратів, виготовлених Американським бюро стандартів у Вашингтоні. Свентославський та його співробітник Т. Плебанський виконали дослідження і перемогли всіх, у тому числі дві групи дослідників бюро стандартів, отримавши найточніші результати вимірювання температур кристалізації препаратів, при цьому витратили на це близько 10 доларів. Бюро стандартів на прилади витратило 50 тисяч доларів.

За період роботи у США Свентославський виконав кілька розробок у процесі досліджень фізико-хімічних властивостей, а також із фізичних методів досліджень в органічній хімії, написав праці «Процес коксування і фізико-хімічні властивості вугілля», «Ебуліометричні вимірювання», «Мікрокалориметрія», які було надруковано в 1942–1946 рр. Працюючи в Америці, він отримав нагороду Фонду ім. Тадеуша Костюшка (1943) у промисловості.

Після війни 7 листопада 1946 р. Свентославський повернувся до Польщі й 1947–1951 рр. викладав у Варшавській політехніці прикладну фізичну хімію. З жовтня 1947 р. по 1960 р. керував кафедрою фізичної хімії Варшавського університету. Був змушений знову відновити фізико-хімічну лабораторію, яку зруйнували німці під час війни, керував відділенням фізико-хімії Головного інституту промислової хімії (1955–1960). Водночас був директором заснованого ним Інституту фізичної хімії Польської академії наук у Варшаві, керував там відділенням фізико-хімії основної органічної сировини. Разом із дослідницькими колективами працював над поділом на складові кам'яновугільної смоли за високих температур, отримав піридинові похідні для виробництва ліків і нафталін. Войцех написав такі монографії: «Методи розділення й очищення речовин» (Варшава, 1950), «Фізико-хімія кам'яного вугілля і процесу коксування» (Варшава, 1953), «Фізико-хімія кам'яновугільної смоли» (Варшава, 1956; книгу російською мовою видано в Москві 1958 р.), «Азеотропія і поліазеотропія» (Варшава, 1957; книгу шістьма роками пізніше видано у Варшаві англійсь-

ни, gdzie został internowany. W marcu 1940 r. wyjechał do USA na zaproszenie Narodowego Biura Standardów. Mieszkał tu 6 lat. Rozpoczął wykłady z termochemii, ebuliometrii, kalorymetrii i fizykochemii węgla kamiennego w uniwersytetach w Pittsburghu (Pensylwania) i następnie w Iowa City (Iowa). W lutym 1941 r. podjął prace badawcze w Instytucie Mellona w Pittsburghu. Wówczas dla firmy Koopers rozwiązał wiele zagadnień technicznych, głównie w przerobie smoły węglowej, uzyskując dla firmy 8 patentów na wynalazki. Na swoje nazwisko opatentował konstrukcję pieca do koksovania i półkoksovania. Napisał wówczas i wydał pracę Fizykochemia węgla kamiennych i procesu koksovania. Udoskonalił pomiary kriometryczne. Zbudował kriometry różnicowy i dylatometryczny. Badał na nich eutektyki, wykrył polieutektyki.

Pisząc później o pracy w Instytucie Mellona, wspominał, że wyznaczał wówczas bardzo dokładnie temperatury topnienia ciał. Wtedy sam, naśladując dmuchacza szkła w hucie, zrobił dwa nowe kriometry. Kriometr dylatometryczny dał bardzo dokładne wyniki. Wiązało się to z ważnym zdarzeniem. Otóż międzynarodowy zjazd chemiczny ogłosił coś w rodzaju konkursu czy współzawodnictwa, kto lepiej zbada kriometrycznie stopień czystości 6 preparatów, przygotowanych przez Amerykańskie Biuro Standardów w Waszyngtonie. Świętosławski ze współpracownikiem T. Plebańskim wykonali badania i otrzymali wiadomość, że pokonali wszystkich, włączając w to dwie grupy badaczy biura standardów. Otrzymali najdokładniejsze wyniki pomiaru temperatur krystalizacji preparatów. Przy tym wydali na to ok. 10 dolarów, a biuro standardów na przyrządy wydało 50 tysięcy dolarów.

W okresie pracy w USA Świętosławski napisał kilka opracowań na tematy badań właściwości fizykochemicznych oraz metod fizycznych stosowanych w badaniach w chemii organicznej. Napisał tu prace: Proces koksovania i fizykochemiczne właściwości węgla, Pomiary ebuliometryczne oraz Mikrokalorymetria. Jego prace wyszły w USA drukiem w latach 1942–46. Będąc w Ameryce otrzymał nagrodę Fundacji im. Tadeusza Kościuszki (1943).

Po wojnie Świętosławski wrócił do Polski 7.11.1946 r. W Politechnice Warszawskiej w latach 1947–51 wykładał chemię fizyczną stosowaną. Od października 1947 do 1960 r. kierował katedrą chemii fizycznej Uniwersytetu Warszawskiego. Musiał od nowa stworzyć laboratorium fizykochemiczne, bo w czasie wojny Niemcy zburzyli poprzednio istniejące. Jednocześnie kierował Zakładem Fizykochemii Głównego Instytutu Chemii Przemysłowej (1955–60). Stworzył Instytut Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Był jego dyrektorem w latach 1955–60. Kierował w nim Zakładem Fizykochemii Podstawowych Surowców Organicznych. Wraz z zespołami badawczymi pracował nad rozdzielaniem składników

better. Świętosławski and his fellow T. Plebański performed a research and won everybody over, including two groups of researchers in the Bureau of standards, getting the most accurate measurement results of crystallization products temperature, while spending on it about 10 dollars, when Bureau of standards spent 50,000 dollars on appliances.

During the period of work in the United States Świętosławski performed a few projects in the process of studies of physicochemical properties and physical methods of research in organic chemistry, he wrote articles "Process of Coking and Physicochemical Properties of Coal", "Ebuliometric Measure", "Microcalorimetry", which were published in 1942–1946. While working in America, he received the award from Tadeusz Kosciuszko Fund (1943) in the industry.

After the war Świętosławski returned to Poland on 7 November 1946 and lectured at the Warsaw University of technology applied physical chemistry in 1947–1951. From October 1947 to 1960 he was the Chair of physical chemistry of the University of Warsaw. He had to restore again physical and chemical laboratory, which was destroyed by the Germans during the war, then he headed the Department of Physics and Chemistry of the Institute of Industrial Chemistry (1955–1960). At the same time he was a Director of Institute of Physical Chemistry of the Polish Academy of Sciences in Warsaw established by him and headed the branch of physics and chemistry of the main organic raw materials in it. He worked on the splitting of coal tar at high temperatures into components; as a result the pyridine derivatives for the production of medicines and naphthalene together with research teams were received. Wojciech wrote the following monographs: «Methods of Separation and Cleaning Substances» (Warsaw, 1950), Physicochemistry of Coal and Coking Process "(Warsaw, 1953), Physicochemistry of Coal Tar" (Warsaw, 1956; the book was published in Russian in Moscow, 1958), "Azeotropy and Polyazeotropy" (Warsaw, 1957; the book was published in Warsaw six years later in English, and 11 year later in Moscow in Russian). In general, Świętosławski wrote about 380 professional publications, including 200 along with coauthors, published more than 50 articles on economic and social affairs and got 46 patents for his inventions.

A full member of the Polish Academy of Science since its inception in 1952, he also was the leader of the Polish Chemical Society. Wojciech worked in the Central Technical Organization.

кою мовою, а через 11 років у Москві – російською мовою). Написав Свентославський усього близько 380 професійних публікацій, зокрема 200 разом зі співавторами, опублікував більше 50 статей з господарських і суспільних справ, отримав 46 патентів на винаходи.

Був дійсним членом Польської академії наук від дня її створення 1952 р., діячем Польського хімічного товариства. Працював у Головній технічній організації.

Свентославського було відзначено такими державними нагородами: індивідуальною першого ступеня (1951), колективною другого ступеня (1953), науковою міста Варшави (1959); за заслуги – Командорським хрестом із зіркою Ордену відродження Польщі (1954, вдруге), орденом Прапора праці першого класу (1955), Золотим почесним знаком ГТО (1963). Отримав багато закордонних орденів, став доктором Honoris Causa восьми вищих навчальних закладів.

На пенсію вийшов 1960 р. Помер 29 квітня 1968 р. і був похований на Алеї заслужених на кладовищі Повонзки у Варшаві.

Дружиною Войцеха була Марія Ольшевська (1881–1959). Її дочка Яніна Жулкевська (раніше Сцисловська) була професором фізики в Інституті промислової хімії Польщі (працювала з 1947 по 1973 р.).

1.3. Діяльність Войцеха Свентославського в Польській академії наук

Войцех Алоїзій Свентославський, польський фізик-хімік, народився у 1881 р. у селі Кириївка, на території сучасної України. Навчався на хімічному факультеті Київського політехнічного інституту. Розробив багато вимірjuвальних методів, які дозволяли з невідомою раніше точністю визначати тепло, що виділялося у процесах із невеликим тепловим ефектом.

Ці роботи свідчать про геніальність ученого, поєднану з інтуїцією інженера, якими відзначався молодий на той час науковець. Пізніше він пра-

смулю вуглеводям в wysokich temperaturach. W wyniku badań uzyskał zasady pírýdonowe do produkcji lekarstw i naftalen. Napisał monografie: Metody rozdzielania i oczyszczania substancji (Warszawa 1950), Fizykochemia węgla kamiennego i procesu koksowania (Warszawa 1953), Fizykochemia smoły węglowej (Warszawa 1956, książkę po rosyjsku wydano w Moskwie w 1958 r.), Azeotropia i poliazeotropia (Warszawa 1957, książkę 6 lat później wydano w Warszawie po angielsku, a w 11 lat później w Moskwie po rosyjsku).

Napisał łącznie około 380 publikacji specjalistycznych, w tym 200 wspólnie z pracownikami, opublikował ponad 50 artykułów w sprawach gospodarczych i społecznych. Uzyskał 46 patentów na wynalazki.

Był twórcą szkoły naukowej, wychowawcą młodzieży i pedagogiem. Przygotował ponad 20 profesorów, ok. 100 doktorów, kilkuset magistrów, w tym także późniejszych kierowniczych pracowników przemysłu.

Był członkiem rzeczywistym Polskiej Akademii Nauk od jej powstania w 1952 r. Był działaczem Polskiego Towarzystwa Chemicznego. Działał w Naczelnej Organizacji Technicznej.

Świętosławskiego wyróżniono nagrodami państwowymi: indywidualną I stopnia (1951), zespołową II stopnia (1953), naukową miasta Warszawy (1959). Za zasługi został odznaczony Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski (1954, po raz drugi), Orderem Sztandaru Pracy I klasy (1955), Złotą Odznaką NOT (1963). Otrzymał wiele orderów zagranicznych, w tym: hiszpański, fiński, rumuński, szwedzki, węgierski, francuski, czechosłowacki. Został doktorem honoris causa ośmiu uczelni.

Na emeryturę przeszedł w 1960 r. Zmarł 29.04.1968 r. i został pochowany w Alei Zasłużonych Cmentarza na Powązkach w Warszawie.

Żoną jego była Maria z domu Olszewska (1881-1959). Jego córka Janina Żółkiewska (poprzednio Ścisłowska) była profesorem fizyki w Instytucie Chemii Przemysłowej (1947-73).

1.3. Działalność Wojciecha Alojzego Świętosławskiego w Polskiej Akademii Nauk

Wojciech Alojzy Świętosławski, polski fizykochemik, urodzony w 1881 r. w Kyrjówce na terenie dzisiejszej Ukrainy. Wykształcił się on w Kijowskim Instytucie Politechnicznym (Politechnice Kijowskiej) na Wydziale Chemicznym. Opracował wiele nowatorskich metod pomiarowych do określania, z nieznaną dotąd dokładnością, ciepła wydzielonego w procesach o niewielkim efekcie cieplnym.

Prace te demonstrują geniusz naukowca w połączeniu z intuicją inżyniera, jakie posiadał ten młody wówczas uczo-

Świętosławski received the following state awards: First Class Individual Prize (1951), Second Class Collective (1953), Science of Warsaw (1959); for merits he was awarded with Commander's Cross with star of the Order of the Rebirth of Poland (1954, for the second time), 1st class Order of Labor Banner (1955), the Golden Honorary mark TRP (1963). He received many foreign orders and became Doctor Honoris Causa of eight higher education institutions.

He retired in 1960. Wojciech Świętosławski died in April 29, 1968, and was buried at the alley of honorary avenue in Povonzky cemetery in Warsaw.

His wife was Mary Olshevska (1881-1959). His daughter Janina Żółkiewska (formerly Ścisłowska) was Professor of physics at the Institute of industrial chemistry of Poland (she worked there from 1947 to 1973).

1.3. The career of Wojciech Świętosławski in the Polish Academy of Sciences

Wojciech Alois Świętosławski, the Polish physical chemist, was born in 1881 in the Kyrivka village, on the territory of modern Ukraine. He studied at the chemical faculty of Kyiv Polytechnic Institute. He created many measuring techniques which enabled to determine the amount of heat in the processes with a small thermal effect with an extraordinary accuracy. These works acknowledge the stroke of genius of the scientist, combined with the intuition of the engineer, which were specific features of the young, at that time, academic. Later he worked at Moscow

цював у Московському університеті, Інституті промислових досліджень у Піттсбурзі та у Варшавській політехніці. Після II світової війни працював у Варшавському університеті, Варшавській політехніці, а також у Польській академії наук.

Період роботи професора Свентославського розпочався власне відразу після його повернення до Польщі. У 1946 р. він започаткував організаційну та наукову роботу у Варшавському університеті, де створив кафедру фізичної хімії, крім того, очолив кафедру прикладної фізичної хімії у Варшавській політехніці. З огляду на потреби, що виникли внаслідок воєнних утрат, Свентославський зайнявся питаннями фізико-хімії кам'яного вугілля та продуктів його переробки.

Польська академія наук була заснована в 1951 р. у важкий для Польщі період, коли необхідний був швидкий науково-технічний прогрес, щоб відтворити знищені під час війни ресурси Польщі. Серед активних діячів того часу був також професор Войцех Свентославський, який був уже тоді дійсним членом Польської академії наук. Створення Польської академії наук уможливило фінансування найнеобхідніших наукових досліджень, направлених передусім на швидке запровадження результатів у відновленій промисловості. Подальший розвиток Польської академії наук, як корпорації вчених, перетворив цю установу у важливий елемент управління наукою, визначення нових напрямів розвитку, управління її фінансами та організації наукових досліджень. Професор Свентославський був у цій царині активним членом Польської академії наук.

Одночасно він брав участь у роботі фізико-хімічного відділу Інституту загальної хімії, який згодом було реорганізовано в Інститут фізичної хімії Польської академії наук. Офіційно Інститут фізичної хімії Польської академії наук був створений за рішенням Президії Уряду від 19 березня 1955 р. Войцех Свентославський був його директором у 1955–1960 рр. До основних завдань Інституту фізичної хімії Польської академії наук належали такі: сприяння науковому розвитку працівників, організація наукової бази та обладнання, необхідного для проведення наукових досліджень. З огляду на те, що Інститут не займався навчанням студентів, наукові співробітники могли зосередитися на науковій роботі, що дозволяло постійно підвищувати їхню кваліфікацію. Необхідно зазначити, що в ті часи наукові установи відкривалися у надзвичайно складних умовах. Важка

ny. W późniejszym okresie pracował on na Uniwersytecie Moskiewskim, Instytucie Badań Przemysłowych w Pittsburgu oraz w Politechnice Warszawskiej. Po II wojnie światowej pracował kolejno na Uniwersytecie Warszawskim, Politechnice Warszawskiej oraz w Polskiej Akademii Nauk.

Okres działalności profesora Wojciecha Alojzego Świątosławskiego w Polskiej Akademii Nauk rozpoczął się właściwie wraz z jego powrotem do Polski 1946r. Rozpoczął on pracę organizacyjną i naukową na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie zorganizował Katedrę Chemii Fizycznej a ponadto został kierownikiem Katedry Chemii Fizycznej Stosowanej na Politechnice Warszawskiej. W związku z potrzebami wynikającymi ze zniszczeń wojennych kraju zajął się problemami fizykochemii węgla kamiennego i produktów jego przerobu.

Polska Akademia Nauk została utworzona w 1951r, w trudnym dla Polski okresie powojennym, gdy konieczny był szybki postęp naukowo-techniczny by odbudować zniszczone w wojennej pożodze zasoby Polski. Pośród aktywnie działających w tym zakresie był także profesor Wojciech, Alojzy Świątosławski, który był już wtedy członkiem rzeczywistym PAN. Utworzenie Polskiej Akademii Nauk umożliwiło finansowanie najpotrzebniejszych badań naukowych skierowanych przede wszystkim na szybkie wdrożenie wyników w odbudowywanym przemyśle. Następujący rozwój PAN, jako korporacji uczonych, uczynił z tej instytucji ważny element zarządzania nauką, wytyczania nowych kierunków rozwoju, kierowania jej finansami i organizacją badań naukowych. Profesor Świątosławski był aktywnym na tym polu członkiem PAN.

Jednocześnie zaangażował się w pracę w Dziale Fizykochemicznym w Instytucie Chemii Ogólnej, rozwinętym następnie w Instytut Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk. Oficjalnie Instytut Chemii Fizycznej PAN powołany został Uchwałą Prezydium Rządu z dnia 19 marca 1955 r. Wojciech Świątosławski był jego dyrektorem w latach 1955-1960. Do podstawowych zadań Instytutu Chemii Fizycznej PAN należało stymulowanie rozwoju naukowego pracowników, organizowanie bazy naukowej, aparatury i urządzeń do prowadzenia badań naukowych. Ze względu na to, że Instytut nie prowadził kształcenia studentów, pracownicy naukowcy mogli się skupić na pracy naukowej, co umożliwiało szybki rozwój ich kompetencji. Należy zdawać sobie sprawę z tego, że instytucje naukowe

University, at University of Pittsburgh and at Warsaw University of Technology. After the World War II he worked at Warsaw University, at Warsaw University of Technology and in the Polish Academy of Sciences.

Professor Świątosławski began his work immediately after his return to Poland. In 1946 he launched the organizational and scientific work at Warsaw University, where he established the department of physical chemistry. He also headed the department of applied physical chemistry at Warsaw University of Technology. Świątosławski decided to deal with physical chemistry of the coal and coal tar derivative because of the needs, which had appeared after the World War II.

The Polish Academy of Sciences was

founded in 1951 in hard times, when there was a great necessity for a quick scientific-technical progress in order to reconstruct resources of Poland, which were destroyed during the war. So Professor Wojciech Świątosławski, as an actual member of the Polish Academy of Sciences, was among the activists of that time. The establishment of the Polish Academy of Sciences enabled the funding of the basic scientific projects. The main objective of it was a rapid implementation of the results into the rebuilt industry. Further development of the Polish Academy of Sciences, as a corporation of scientists, transformed this institution into an important element of scientific management, identifying new directions of development, financial management and organization of scientific research. Professor Świątosławski was an active member of the Polish Academy of Sciences in this area.

At the same time he participated in the work of physicochemistry department in the Institute of General Chemistry, which was later reorganized into the Institute of Physical Chemistry of the Polish Academy of Sciences. Officially, the Institute of Physical Chemistry of the Polish Academy of Sciences was founded by the initiative of the Presidium of the Government dated 19 March 1955. Wojciech Świątosławski

політична ситуація, яка була в Польщі після II світової війни, ускладнювала щоденну роботу. Великі воєнні втрати негативно впливали на умови роботи й можливості наукового розвитку. Відсутність приміщень, обладнання для наукових досліджень, доступу до фахової літератури та нестача коштів – це основні проблеми, з якими зіткнувся новостворений інститут. Завдяки ентузіазму та самовіддачі працівників удавалося досягати наукових цілей навіть за таких важких умов.

Професор Войцех Свентославський, очолюючи відділ, зосереджувався на опрацюванні основних властивостей органічних речовин, що вироблялися з кам'яного вугілля, розділенні складних сумішей органічних сполук типів смоли, нафти або синтени. Роботи з азеотропії багатоскладних сумішей органічних сполук були опубліковані в наукових журналах та отримали світове визнання.

Інститут фізичної хімії Польської академії наук, створений за участі професора Войцеха Свентославського, є сьогодні важливим структурним підрозділом у межах Польської академії наук. На момент його створення там працювало 9 професорів, 4 доцента, 12 ад'юнктів, 24 асистента та 15 науково-технічних працівників. Сьогодні в інституті працює 400 працівників, і він є одним із провідних інститутів Польської академії наук. Дослідницька тематика інституту охоплює найсучасніші та найбільш новаторські наукові питання, починаючи від електрохімії, через наноструктури, аж до лазерних технік. Наукові досягнення працівників друкуються в найпрестижніших наукових журналах. Напрями досліджень відповідають сьогоднішнім потребам і викликам, пов'язаним з урівноваженим розвитком та енергетичними потребами населення. Ці напрями, передусім, зумовлені зацікавленням навколишнім світом, науковою допитливістю і нестримним прагненням до пізнання та розуміння природних явищ, а ці риси характеру були притаманні професорові Войцеху Свентославському, їх він намагався також розвивати у своїх учнів.

Професор активно працював до 1960 р. – коли пішов на пенсію. До самої смерті підтримував зв'язки з Інститутом хімії Польської академії наук.

powstawały w niesłychanie trudnych warunkach w tym okresie. Złożone warunki polityczne powstałe w Polsce po drugiej wojnie światowej w znacznym stopniu utrudniały codzienne działania. Dotkliwie straty wojenne, zarówno ludzkie jak i materialne rzutowały na warunki pracy i rozwoju naukowego. Brak pomieszczeń, sprzętu do pracy naukowej, środków finansowych i dostępu do literatury naukowej, to podstawowe problemy, z jakimi borykał się nowopowstały Instytut. Entuzjazm i poświęcenie pracowników umożliwiały osiągnięcie celów naukowych w tych ciężkich warunkach.

Profesor Wojciech Świątosławski kierując Zakładem Fizykochemii właściwości surowców organicznych uzyskiwanych z węgla charakterze smół, ropy naftowej czy syntyny. Prace w zakresie azeotropii wieloskładnikowych mieszanin związków organicznych publikowano w czasopismach naukowych uzyskując w owym okresie prymat na skalę światową.

Instytut Chemii Fizycznej PAN, utworzony przy współudziale profesora Świątosławskiego, jest dziś ważną jednostką naukową w ramach Polskiej Akademii Nauk. W chwili powołania zatrudniał on 9 profesorów, 4 docentów, 12 adiunktów, 24 asystentów i 15 pracowników naukowo-technicznych. Obecnie Instytut zatrudnia prawie 400 pracowników i jest jednym z wiodących Instytutów PAN. Tematyka badawcza Instytutu pokrywa najnowocześniejsze i najbardziej nowatorskie zagadnienia naukowe od elektrochemii, poprzez nanostruktury aż do technik laserowych. Osiągnięcia naukowe pracowników publikowane są w najbardziej prestiżowych czasopismach naukowych. Kierunki badań wpisują się w dzisiejsze potrzeby i wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem i potrzebami energetycznymi ludzkości. Kierunki te, przede wszystkim, wynikają z ciekawości świata, naukowej dociekliwości i uporczywego dążenia do poznania i zrozumienia zjawisk przyrody a te cechy posiadał i rozwijał u swoich uczniów profesor Świątosławski.

Profesor aktywnie pracował do 1960 r, kiedy to przeszedł na emeryturę. Aż do śmierci utrzymywał on kontakty z Instytutem Chemii Fizycznej PAN.

Materiały i informacje do niniejszego opracowania uzyskano m.in. z oficjalnej strony internetowej Instytutu Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk (<http://www.ichf.edu.pl/>).

was its director during 1955–1960. The main tasks of the Institute of Physical Chemistry of the Polish Academy of Sciences were facilitating the scientific development of workers and the foundation of the scientific basis and equipment, which were necessary for carrying out the scientific research. Taking into account the fact that the Institute didn't deal with the educational work, the scientists were able to focus on scientific work. It allowed them to improve their skills constantly. It should be noted that in those days, the scientific institutions were opened in extremely difficult conditions. A severe political situation in Poland after the World War II made the daily work even more difficult. The huge war losses impinge working conditions and possibilities of scientific development. The main problems of a new Institute were a lack of areas, research equipment, access to the professional literature and lack of funds. Even in such difficult conditions the scientific purposes were achieved thanks to enthusiasm and dedication of workers.

While heading the Department, Professor Wojciech Świątosławski was focusing on the development of the basic properties of organics produced from coal, through the resolution of complex mixtures of organic compounds such as resin, oil or synthene. The works about an azeotropy of polysynthetic mixtures of organic compounds were published in the scientific journals and received a worldwide recognition.

Today the Institute of Physical Chemistry of the Polish Academy of Sciences, which was co-established with of Professor Wojciech Świątosławski, is an important structural unit of the Polish Academy of Sciences. At the time of its creation there were 9 Professors, 4 associate Professors, 12 adjuncts, 24 assistants and 15 scientific-technical workers. Today there are 400 workers in the Institute and it is one of the leading institutions of the Polish Academy of Sciences. The fields of study of the Institute comprises the latest and most innovative scientific questions, from electrochemistry through nanostructures on out to laser technics. The scientific achievements of employees are published in the most prestigious scientific journals. The research areas correspond to the present needs and challenges related to the sustainable development and energy demands of the population. These research areas were primarily evoked by the interest to the surrounded world, scientific curiosity and unrestrained desire to cognition and understanding of natural phenomena, and these were Professor Wojciech Świątosławski's features, which he tried to shaped in his students.

Professor had been actively working until 1960, when he retired. Until his death he had kept in touch with the Institute of chemistry of the Polish Academy of Sciences.

1.4. Про діяльність Войцеха Свентославського в публікації газети «Київський політехнік» № 30, 29 жовтня 1998 року

Видатний фізико-хімік, талановитий державний та громадський діяч Польщі Войцех Вацлавович Свентославський (1881–1968) закінчив Київську політехніку 1905 року. З КПІ найтіснішим чином пов'язаний початок його науково-педагогічної діяльності й вибір напрямку майбутніх наукових досліджень.

В. В. Свентославський народився 3 липня 1881 року в с. Кирилівці на Житомирщині. У 1898 році закінчив київську гімназію і вступив на хімічне відділення щойно заснованого Київського політехнічного інституту. За наукову спеціальність Войцех Свентославський обрав технологію фарбуючих речовин і перші дві наукові праці з цього фаху опублікував ще у студентські роки (1904 року) спільно з його керівником проф. В. Г. Шапошниковим.

Наставник помітив талановитого учня, і по двох роках служби у Київському піхотному полку (на початку 1908 року) запросив працювати в КПІ своїм асистентом. Молодого вченого зацікавив новий тоді напрям – термохімічні дослідження органічних сполук, тому, коли до Політехніки приїхав на службу проф. Л. В. Писаржевський, В. Свентославський перейшов асистентом до нього на кафедру.

Водночас він почав керувати практичними заняттями з фізичної хімії на запрошення професора В. Ф. Тимофєєва, адже мав чудову змогу користуватися для наукових дослідів приладами в лабораторії. Крім того, асистентові Свентославському, як виняток, доручили керувати дипломними роботами студентів, і з ними він продовжував свої термохімічні дослідження діазосполук.

Перші самостійні наукові праці В. В. Свентославського з'являються у вітчизняних фахових часописах 1908 р., а завдяки рекомендаціям проф. Л. В. Писаржевського праці його молодого колеги друкують і в зарубіжних журналах. Успіхи В. В. Свентославського в науковій та педагогічній діяльності були настільки виразними, що в 1909–1910 роках йому була призначена професорська стипендія, а наприкінці 1910 року Фізико-хімічне товариство присудило найвищу російську наукову нагороду – премію імені Д. І. Менделєєва.

Уже в зрілому віці проф. В. В. Свентославський пояснював свій вибір наукового фаху так: «Обрана мною спеціальність “Технологія фарбуючих речовин”, безперечно, вплинула на вибір загального напрямку теоретичних

1.4. Działalność Wojciecha Świątosławskiego w publikacjach gazety „Kyjiwśkyj politechnik” № 30, 29 października 1998 r.

Wybitny polski fizykochemik, utalentowany działacz państwowy i społeczny Wojciech Świątosławski (1881-1968) ukończył studia na Politechnice Kijowskiej w 1905 r. Z uczelnią tą związany jest początek jego działalności naukowo-pedagogicznej oraz wybór dziedziny przyszłych badań naukowych.

Wojciech Świątosławski urodził się 3 lipca 1881 roku w miejscowości Kyrjówka na Żytomierszczyźnie. W 1898 ukończył gimnazjum w Kijowie i rozpoczął studia na Wydziale Chemii nowostworzonej Politechniki Kijowskiej. Jako specjalizację wybrał on technologię substancji barwiących. Pierwsze dwie prace naukowe z tej dziedziny zostały przez niego opublikowane we współautorstwie z opiekunem naukowym prof. W.G. Szaposznikowem jeszcze podczas studiów – w roku 1904.

Profesor Szaposznikow zwrócił uwagę na uzdolnionego studenta i po odbyciu służby wojskowej w Kijowskim Pułku Piechoty Świątosławski otrzymał propozycję podjęcia pracy na Politechnice Kijowskiej w charakterze asystenta od stycznia 1908 r. Młodego uczzonego zainteresował nowy wówczas kierunek – badania termochemiczne związków organicznych. Z tego względu pół roku po tym, jak na Politechnikę Kijowską przybył prof. L.W. Pisarzewski, Świątosławski przeniósł się na kierowaną przez niego katedrę.

Równocześnie korzystając z propozycji prof. W.F. Timofiejewa, zaczął on prowadzić zajęcia z chemii fizycznej, co umożliwiło mu korzystanie w badaniach naukowych ze sprzętów znajdujących się w laboratorium. Oprócz tego, asystentowi Świątosławskiemu powierzono w drodze wyjątku kierowanie pracami dyplomowymi studentów, wspólnie z którymi kontynuował on badania termochemiczne soli diazoniowych.

Pierwsze samodzielne prace naukowe Wojciecha Świątosławskiego zostają opublikowane w rosyjskich specjalistycznych czasopismach naukowych w 1908 r. Dzięki staraniom prof. L.W. Pisarzewskiego wkrótce po tym pojawiają się one również w czasopismach zagranicznych. Odniesione przez Wojciecha Świątosławskiego sukcesy w pracy naukowej i pedagogicznej były na tyle widoczne, że na lata 1909-1910 otrzymał on stypendium profesorskie, natomiast w roku 1910 Towarzystwo Fizyko-Chemiczne przyznało mu najwyższe odznaczenie w dziedzinie nauki – nagrodę im. Dmitrija Mendelejewa.

Będąc już naukowcem prof. Wojciech Świątosławski w ten sposób tłumaczył wybór specjalności naukowej: „Wybrana przeze mnie dziedzina „Technologia substancji

1.4. About the work of Wojciech Świątosławski in “Kyiv Polytechnic Institute” publications (an article of the associate Professor of Chemical-engineering Faculty O. Hotsyanivskyy), №30, 29 October 1998

The famous physical chemist, talented politician and public figure of Poland Wojciech Alois Świątosławski (1881-1968) graduated from the Kyiv Polytechnic Institute in 1905. The KPI is closely connected with the beginning of his scientific and educational work and the choice of future research direction.

W. A. Świątosławski was born on 3 July 1881 in the Kyryivka village (Zhytomyr region). In 1898 he graduated from Kyiv gymnasium and was enrolled to the Chemical Department of the newly founded Kyiv Polytechnic Institute. Wojciech Świątosławski chose the technologies of coloring agents as a scientific specialty and his first two scientific publications on this subject were edited while he was a student (1904), in cooperation with his research adviser Professor V. H. Shaposhnikov.

The tutor had noticed a talented student and after two years in Kyiv infantry regiment (at the beginning of 1908) invited Świątosławski to KPI as an assistant. The young scientist was interested in a new area connecting with a thermochemical research of organic compounds. So when Professor L.V. Pisarzhevsky came to KPI, W. Świątosławski transferred to his Department as an Assistant.

At the same time he began teaching practical classes of physical chemistry at the invitation of Professor V.F. Timofeev, in such a way he had an excellent opportunity to use laboratory equipment for scientific experiments. In addition, Świątosławski was entrusted to supervise student's graduation works, so he continued his thermochemical research of diazo compounds with them.

The first self-published scientific works by W. Świątosławski appeared in national professional journals in 1908, and thanks to the recommendations of L. V. Pisarzhevsky the works of his young colleague were edited in foreign journals. The success of W. A. Świątosławski in scientific and educational work had been so dramatic, that he was getting a Professorial scholarship during 1909-1910 and at the end of 1910 the Russian physicochemical association rewarded W. A. Świątosławski with the Mendeleev Award.

During his middle age Professor Wojciech Świątosławski explained his choice of scientific specialty, that the

та експериментальних робіт у термохімії. В цьому не було впливу того чи іншого професора. Вплив цей проявлявся в атмосфері, яка створювалася професорами не тільки хімічного, а й інших відділень КПІ. На перше місце висувались учені-ентузіасты науки, що ними, безумовно, були М. І. Коновалов та Л. В. Писаржевський». І далі: «Я впевнений, що загальна атмосфера заохочення до наукової діяльності, яку створили на хімічному відділенні М. І. Коновалов, Л. В. Писаржевський, В. Ф. Тимофєєв, К. А. Красуський та всі інші професори-технологи, вплинула на багатьох вихованців КПІ. Завдяки цьому багато з них стали професорами і провідними директорами фабрик та заводів».

У січні 1911 року В. В. Свєнтославського запрошують до Московського університету завідувати термічною лабораторією ім. В. Ф. Лугініна. Професор В. Ф. Тимофєєв дає йому блискучу рекомендацію. Так закінчується більш ніж десятирічне перебування В. В. Свєнтославського в стінах КПІ – він став знаним науковцем. Про напрям досліджень у наступні сім років професор Свєнтославський зазначив: «Повинен підкреслити, що головні ідеї моєї подальшої роботи в термічній лабораторії ім. В. Ф. Лугініна Московського університету зародилися в Києві». Результати цих розпочатих у КПІ робіт були узагальнені 1917 року в монографії «Диазосоединения. Термохимические исследования». Цю працю В. В. Свєнтославський представив як дисертацію на здобуття звання магістра. Після її захисту в жовтні 1917 року в Київському університеті йому замість магістерського було одразу присвоєно звання доктора наук.

У 1918 році В. В. Свєнтославський переїжджає до Польщі, де очолює кафедру фізико-хімії та електрохімії у Варшавській політехніці, одночасно працюючи у Варшавському університеті. Невдовзі він організовує першокласну наукову лабораторію і в ній проводить термохімічні дослідження та дослідження з інших розділів фізичної хімії, особливо ж цікавиться фізико-хімічними властивостями кам'яного вугілля та процесами коксування. Так професор Свєнтославський заснував широко знану потім польську наукову школу з фізичної хімії. Визначною для Польщі є і його заслуга в розвитку вітчизняної хімічної промисловості. В. В. Свєнтославський є одним з організаторів Польського хімічного товариства, 1925 року був його президентом. Упродовж 1928–1940 років він був віце-президентом Міжнародного союзу теоретичної та прикладної хімії.

barwiących" niewątpliwie wpłynęła na wybór ogólnego kierunku prac teoretycznych i eksperymentalnych w zakresie termochemii. Na moją decyzję nie mieli wpływu żadni profesorowie. Istotną rolę odegrała tu atmosfera stworzona przez profesorów nie tylko z Wydziału Chemii, ale również z innych wydziałów Politechniki Kijowskiej. Należy w tym miejscu wspomnieć takich pasjonatów nauki, jak prof. M.I. Konowałow i L.W. Pisarzewski." I dalej: „Jestem pewien, że stworzona na Wydziale Chemii przez wybitnych profesorów M.I. Konowałowa, L.W. Pisarzewskiego, W.F. Timofiejewa, K.A. Krasuckiego i innych atmosfera zachęcająca do podjęcia pracy naukowej wpłynęła na niejednego z wychowanków Politechniki Kijowskiej. Dzięki temu wielu z nich zostało profesorami i dyrektorami fabryk i zakładów przemysłowych”.

W styczniu 1908 r. Wojciech Świątosławski otrzymuje propozycję pracy na Uniwersytecie Moskiewskim i objęcia tam stanowiska kierownika Laboratorium Termicznego im. W.F. Łuczynina. Prof. W.F. Timofiejew wystawia mu znakomitą opinię. W ten sposób kończy się trwający ponad 10 lat okres pobytu Świątosławskiego na Politechnice Kijowskiej – staje się on znanym naukowcem. Charakteryzując kierunki badań naukowych prowadzonych w ciągu kolejnych siedmiu lat Wojciech Świątosławski wyraził się w następujący sposób: „Powiniennem podkreślić, że moje najważniejsze pomysły dotyczące pracy w Laboratorium Termicznym im. W.F. Łuczynina na Uniwersytecie Moskiewskim zrodziły się właśnie w Kijowie”. Wyniki tych rozpoczętych jeszcze na Politechnice Kijowskiej badań zostały zawarte w opublikowanej w 1917 r. monografii zatytułowanej „Sole diazoniowe. Badania termochemiczne”. Praca ta stanowiła podstawę do nadania Wojciechowi Świątosławskiemu tytułu magistra. Po obronie, która odbyła się w październiku 1917 na Uniwersytecie Kijowskim zamiast tytułu magistra otrzymał on tytuł doktora nauk.

W 1918 roku Wojciech Świątosławski przeprowadza się do Polski.

Po przyjeździe do Warszawy obejmuje on stanowisko kierownika Katedry

Fizykochemii i Elektrochemii Politechniki Warszawskiej, równocześnie wykładając też na Uniwersytecie Warszawskim. Wkrótce Świątosławskiemu udaje się stworzyć znakomite wyposażone laboratorium naukowe, w którym prowadzi badania w zakresie termochemii i innych dziedzin chemii fizycznej. Szczególnie interesują go zagadnienia związane z badaniem właściwości fizykochemicznych węgla kamiennego oraz procesów kokсования. W ten sposób prof. Wojciech Świątosławski staje się założycielem znanej polskiej szkoły naukowej chemii fizycznej. Nieocenione są jego zasługi dla rozwoju polskiego przemysłu chemicznego. Wojciech Świątosławski należał do gro-

chosen specialty (“Technologies of coloring agents”) had a great influence on the choice of the strategy of theoretical and experimental works in thermochemistry. It was not caused by the influence of any Professor. The influence was realized through the climate that had been created by Professors of chemical and other departments of KPI. The leading role was given to the enthusiasts of science such as M. I. Konovalov and L. V. Pisarzhevsky. “I am sure that the climate of encouraging scientific activity, which was created at the chemical department by M. I. Konovalov, L. V. Pisarzhevsky, V. F. Timofeyev, K. A. Krasuskiy and all other Professors and technologists, has influenced many students of KPI. Thanks to that, many of them became Professors and leading directors of factories and plants”. In January 1911 W. A. Świątosławski was invited to Moscow University to head the laboratory named after V.F. Luchynin. Professor V.F. Timofeyev gave him a brilliant recommendation. So W. A. Świątosławski career in KPI ends in such a way. He became a well-known scientist. Speaking about the direction of research in the following seven years, Professor Świątosławski noted: “I should emphasize that the main ideas of my further work in thermal laboratory named after V.F. Luchynin at Moscow University were born in Kyiv. The results of these works, which had been started in KPI, were summarized in the monograph “Diazo compounds. A thermochemical research” in 1917. This work was presented by W. A. Świątosławski as a doctoral dissertation to get Master's degree. After its defense in October 1917 at Kyiv University, instead of Master's degree he got the title of Doctor of Science.

In 1918 W. A. Świątosławski moved to Poland, where he headed the Physical Chemistry and Electrochemistry Department at Warsaw University of Technology. At the same time he was working at Warsaw University. He organized the first-class scientific laboratory, where he carried out thermochemical experiments and other research in different areas of physical chemistry. Especially he focused on the study of physical and chemical properties of coal and coking processes. In such a way Professor Świątosławski had founded the well-known Polish Scientific School of Physical Chemistry. An outstanding achievement for Poland is his contribution to the development of national chemical industry.

W. A. Świątosławski was one of the founders of the Polish Chemical Associ-

Неабияких зусиль доклав проф. Свентославський до розвитку вищої освіти в Польщі. У 1928–1929 роках він був ректором Варшавської політехніки, у 1935–1939 роках – міністром вищої освіти Польщі.

Під час німецько-фашистської окупації Польщі професор В. В. Свентославський емігрував до США (1940–1946), де продовжував займатися дослідженнями кам'яного вугілля та переробкою кам'яновугільної смоли. 1946 року він повертається до Варшави і поновлює плідну наукову й педагогічну роботу в місцевих політехніці та університеті. До речі, Варшавська політехніка є ровесницею КПІ, й нинішнього року так само святкує свій сотий ювілей.

1952 року В. В. Свентославського обрали академіком Польської академії наук, у 1955–1961 роках він – директор Інституту фізичної хімії Польської академії наук. Академікові В. В. Свентославському належить близько 400 наукових праць, серед яких велика кількість монографій, підручників, 50 патентів на винаходи. Серед відомих нині діячів польської науки багато його учнів.

1934 року В. В. Свентославському довелося взяти участь у Менделєєвському з'їзді в Ленінграді, а потім він відвідав Москву, Київ, Харків і Дніпропетровськ, де на той час працював один з його вчителів проф. Л. В. Писаржевський. Наприкінці 50-х років минулого століття В. В. Свентославський надіслав до Києва невеликі біографічні нотатки – свої спогади, які частково використано у цій статті.

Декілька років тому хіміко-технологічний факультет КПІ відвідала дочка академіка В. В. Свентославського.

Пам'ять про альма-матер свято шанували поляки, колишні випускники КПІ й ровесники В. В. Свентославського. Ще на початку ХХ століття вони заснували у Варшаві Товариство вихованців КПІ, яке об'єднало всіх поляків, що навчалися в Київській політехніці з початку її заснування до 1920 року (коли ускладнилися відносини з Радянською Росією). Професор Свентославський також залишив про це спогади, які наводимо скорочено мовою оригіналу:

«В Польше все окончившие КПИ объединены в отдельную профессиональную группу. Мы собираемся время от времени, чтобы вспомнить свои молодые годы учебы в стенах КПИ. Последний раз мы собирались весной 1957 года. Самому младшему из нас сейчас 57 лет, а некоторым более пожилым от 75 до 83 лет. Практически нет среди нас никого, кто бы не

na organizatorów Polskiego Towarzystwa Chemicznego, a w roku 1925 był prezesem tej organizacji. W latach 1928-1940 pełnił on funkcję wiceprezesa Międzynarodowego Związku Chemii Teoretycznej i Stosowanej. Wojciech Świątosławski zrobił wiele na rzecz rozwoju szkolnictwa wyższego w Polsce. W latach 1928-1929 obejmował on stanowisko rektora Politechniki Warszawskiej, zaś w latach 1935-1939 sprawował urząd ministra szkolnictwa wyższego RP.

Podczas II wojny światowej prof. W. Świątosławski wyemigrował do Stanów Zjednoczonych, gdzie w latach 1940-1946 kontynuował badania naukowe dotyczące węgla kamiennego i przeróbki smoły. W 1946 roku powraca on do Warszawy i wznowia działalność naukowo-pedagogiczną na Politechnice Warszawskiej i Uniwersytecie

Warszawskim. Warto w tym momencie wspomnieć, że Politechnika Warszawska została założona w tym samym roku, co Politechnika Kijowska i w roku bieżącym będzie obchodzić swój 100-letni jubileusz.

W 1952 r. Wojciech Świątosławski staje się członkiem Polskiej Akademii Nauk, a w latach 1955-1961 piastuje stanowisko dyrektora Instytutu Chemii Fizycznej PAN. Profesor Świątosławski jest autorem niemal 400 prac naukowych, w tym wielu monografii i podręczników. Ponadto opatentował on 50 wynalazków. Spośród znanych współczesnych polskich naukowców jest wielu uczniów Świątosławskiego.

W roku 1934 Wojciech Świątosławski wziął udział w Zjeździe Mendelejewowskim w Leningradzie, wtedy też odwiedził kilka innych miast ZSRR: Moskwę, Kijów, Charków i Dniepropietrowsk, gdzie wówczas pracował jeden z jego nauczycieli – prof. L.W. Piszczewski. Pod koniec lat 50-ych Świątosławski przysłał do Kijowa sporządzone przez siebie notatki, zawierające wspomnienia z okresu pobytu w Kijowie oraz niektóre dane biograficzne. Materiały te zostały częściowo wykorzystane w niniejszym artykule.

Przed kilkanaście laty na Wydział Chemiczno-Technologiczny Politechniki Kijowskiej przybyła z wizytą córka profesora Świątosławskiego.

Pamięć o swojej alma-mater troskliwie pielęgnowali Polacy będący absolwentami Politechniki Kijowskiej – rówieśnicy Wojciecha Świątosławskiego. Już na początku XX wieku założyli oni w Warszawie „Towarzystwo Wychowanków Politechniki Kijowskiej”. Organizacja ta zrzeszała wszystkich Polaków, którzy studiowali na tej uczelni od momentu jej założenia do roku 1920, kiedy to doszło do pogorszenia stosunków ze Związkiem Radzieckim. Profesor Świątosławski zapisał swoje wspomnienia z tamtego okresu, które w skrócie pozwolimy sobie przytoczyć:

„W Polsce wszyscy, którzy skończyli Politechnikę Kijowską należą do specjalnej

ation. He headed it in 1925. During the 1928-1940 he was the Vice-President of the International Union of Pure and Applied Chemistry. He also made many efforts in the development of higher education in Poland. During 1928-1929 he was the rector of Warsaw University of Technology. During 1935-1939 he was the Minister of higher education in Poland.

During the Nazi occupation of Poland Professor W. A. Świątosławski immigrated to the United States (1940–1946), where he continued his research of coal and reprocessing of coal tar. In 1946 he returned to Warsaw and renewed the fruitful scientific and educational work at Warsaw Polytechnic and Warsaw University. By the way, the Warsaw Polytechnic is an age mate of the KPI and this year they also celebrate the hundredth anniversary.

In 1952 W. A. Świątosławski became an academician of the Polish Academy of Sciences; during 1955-1961 he was the director of Physical Chemistry Institute of the Polish Academy of Sciences. He published almost 400 scientific papers, among which there was a large number of monographs, textbooks and 50 patents for inventions. Today there are a lot of his students among the well-known figures of Polish science.

In 1934 W. A. Świątosławski took part in the Mendeleev Congress in Leningrad. He also visited Moscow, Kyiv, Kharkov and Dnepropetrovsk, where he met one of his teachers Professor L.V. Piszczewsky. In the late 50-th of the last century W. A. Świątosławski sent to Kyiv short bibliographic notes containing of his memories. They were partially used in this article.

The daughter of academician W. A. Świątosławski visited Chemical-engineering Faculty of KPI few years ago.

The memory of Alma Mater was honored by Poles, the former alumni of KPI and W. A. Świątosławski's age mates. Back in the early 1900s they have founded an “Association of KPI alumni” in Warsaw, which unites all the Poles who had been studying at Kyiv Polytechnic Institute since its foundation until 1920 (when the relations with Soviet Russia became more complicated). Professor Świątosławski has also left some memories about it which I would like to present you in shortened form in original language:

“In Poland all the KPI graduates are united into a separate professional group. From time to time we gather together to remember our green years in KPI. The last time we met in spring in 1957. The youngest of us is now 57 years old, and there are also some

имел самых грустных и тяжелых воспоминаний о двух пережитых мировых войнах. В период Второй мировой войны многие погибли или пропали без вести. В итоге общее число живущих «киевлян по техническому образованию» не превышает 40–45 человек. Вероятно, от 40 до 45 воспитанников КПИ убиты, замучены в концентрационных лагерях или умерли так называемой «естественной смертью» в период немецкой оккупации Польши. Сравнительно большое количество поляков, окончивших КПИ, объясняется тем, что директоры КПИ М. И. Коновалов, В. Ф. Тимофеев принимали охотно всех польских студентов, которые на своей родине в Варшаве хотели слушать лекции не на польском, а на русском языке. Многие из поляков приезжали в Киев после двух или трех лет учебы в Варшавском политехникуме.

Многие из выпускников КПИ занимали и занимают кафедры и другие ведущие посты на заводах, в центральных управлениях и в администрации».

На превеликий жаль, ми майже нічого не знаємо про долю цих вихованців КПІ, про їх внесок у розвиток науки й промисловості, підготовку інженерних кадрів Польщі. Сподіваюсь, ця публікація викличе інтерес до зазначеної теми і матиме відповідне продовження.

Професор В. В. Свентославський завжди згадував про своє перебування в Київському політехнічному інституті з любов'ю і вдячністю: «...Я певен, що ці давно минулі часи були роками накопичування думок, що спонукали людський розум перетворювати їх на ясно окреслювані теми й завдання. Упродовж прожитих років частину цих питань пощастило розв'язати у міру сил та можливостей. Немає сумніву, що Київський політехнічний інститут був доброю науковою школою для багатьох його вихованців. Одним із таких вихованців є і автор цих рядків».

О. Хоцянівський,
доцент ХТФ

1.5. Показчик друкованих праць, наукових доробок, навчальної літератури

Наукову роботу В. А. Свентославського («О медном соединении *n*-нитробензолазо-6-нафтола», спільно з професором КПІ В. Г. Шапошниковим, німецькою мовою), присвячену хімії барвників, було надруковано у німець-

групі. Мы spotykamy się od czasu do czasu, by wspominać swoje młode lata, które spędziliśmy na Politechnice Kijowskiej. Ostatnie nasze spotkanie odbyło się wiosną 1957 roku. Najmłodszy z nas ma teraz 57 lat, starsi mają od 75 do 83 lat.

Wśród nas nie ma zapewne ani jednej osoby, nie pamiętałaby strasznych czasów dwóch przeżytych wojen światowych. W czasie II wojny światowej wielu zginęło lub przepadło bez wieści. Dlatego też ogólna ilość tych, którzy zdobyli w Kijowie wykształcenie techniczne nie przekracza 40–45 osób. Szacuje się, że od 40 do 45 absolwentów Politechniki Kijowskiej zostało zabitych, zamęczonych w obozach koncentracyjnych lub umarło śmiercią naturalną podczas niemieckiej okupacji Polski. Stosunkowo duża liczba Polaków, którzy ukończyli Politechnikę Kijowską wynika z tego, że rektorzy tej uczelni M. I. Konowałow i W. F. Timofiejew chętnie przyjmowali polskich studentów, którzy w swojej ojczyźnie w Warszawie chcieli słuchać wykładów nie po polsku, a po rosyjsku. Wielu Polaków przenosiło się do Kijowa po dwóch lub trzech latach studiów w Warszawie. Wielu absolwentów Politechniki Kijowskiej zajmowali i zajmują stanowiska kierowników katedr oraz inne ważne posady a przedsiębiorstwach, zakładach przemysłowych i administracji”.

Niestety nie wiemy prawie nic na temat losów tych absolwentów Politechniki Kijowskiej, na temat ich wkładu w rozwój nauki i przemysłu w Polsce oraz roli w kształceniu polskich kadr inżynierskich. Mamy zatem nadzieję, że niniejsza publikacja wzbudzi zainteresowanie tym tematem oraz przyczyni się do jego dalszego zgłębienia.

Profesor Wojciech Świątosławski zawsze wspominał swój pobyt a Politechnice Kijowskiej z pozytywnymi emocjami i z wdzięcznością: „...Jestem pewien, że te dawne czasy były latami gromadzenia myśli, które kazały rozumowi ludzkiemu przemienić je w jasno określone tematy i zadania. W ciągu przeżytych lat część tych kwestii udało się rozwiązać w miarę sił i możliwości. Nie ulega wątpliwości, iż Politechnika Kijowska była dla wielu swoich wychowanków znakomitą szkołą naukową. Jednym z tych wychowanków jest również piszący te słowa”.

O. Chocianiwski,
docent Wydziału
Chemiczno-Technologicznego

1.5. Prace drukowane, literatura naukowa i dydaktyczna oraz ogólny dorobek naukowy

Praca naukowa Wojciecha Świątosławskiego („О медном соединении *n*-нитробензолазо-6-нафтола” napisana w języku niemieckim wspólnie z profesorem Politechniki Kijowskiej W.G. Szaposznikowym), dotycząca chemii barwników opublikowana w

older people from 75 to 83. Among us there is almost no one who has sad and painful memories of two World Wars. During the Second World War many people were killed or went missing. As a result, the total number of KPI alumni does not exceed 40–45 people. Probably from 40 to 45 students of the KPI were killed, tortured in concentration camps or died as a result of the so-called “natural causes” during the German occupation of Poland. A relatively large number of Poles who have graduated from KPI can be explained by the fact that the directors of KPI M. I. Konovalov and V. F. Timofeev gave a good opportunity to Polish students, who wanted to listen lectures not in Polish but in Russian. Many Poles have come to Kyiv after two or three years of studying at Warsaw Polytechnic.

Many of the KPI graduates run the departments and hold leading posts in factories, in offices etc”.

Unfortunately, we know nothing about the fate of these people, about their contribution to the development of science and industry, and to the training of engineering staff of Poland. I hope, this publication will spur an interest in this topic and will be discussed attentively.

Professor W. A. Świątosławski has always mentioned about his life in Kyiv Polytechnic Institute with love and gratitude: “...I am sure that these bygone times were the times of thoughts accumulation that led the human mind to convert them into the clear themes and tasks. During my life I resolved the part of these issues. There is no doubt that Kyiv Polytechnic Institute was a good scientific school for many of its students. The author of these lines is also one of these students”.

O. Hotsyanivskyy
Associate Professor of
Chemical-engineering Faculty

1.5. The list of published works, scientific achievements and educational literature

Scientific work of Wojciech Alois Świątosławski (“About the copper connection of *n*-nitrobenzeneazo- β -naphthol», jointly with Professor of KPI V. Shaposhnikov, in German) dedicated to the chemistry of colouring agents was published in

кому журналі «Zeitschrift für Farben- und Textilchemie» (1904 p.).

Було надруковано загалом 40 наукових робіт В. А. Свентославського, що містили оригінальний теоретичний аналіз дослідних даних термохімії органічних сполук у журналах «Польський хімік» (Варшава) та Російського фізико-хімічного товариства (1908 p.).

Було написано монографію, що стосується термохімії органічних сполук, і передано її професору Л. В. Писаржевському, котрий високо оцінив цю роботу й вислав до Німеччини, де її було надруковано в журналі «Zeit für Physikalische Chemie» (приблизно 1908 p.).

Статті під заголовком «Термохімічні дослідження органічних сполук» з'явилися в цей час у журналі Російського фізико-хімічного товариства (приблизно 1908 p.).

Статті «Термохімія азотистої кислоти», «Діазо- і азосполуки – термохімічне дослідження» опублікував у журналі Російського фізико-хімічного товариства (1909–1910 pp.).

Статтю про необхідність започаткування термохімічних методів аналізу хімії зразка, написану в співавторстві з М. М. Поповим, надруковано у журналі Російського фізико-хімічного товариства (1914 p.).

Статтю, в якій обґрунтовувано доцільність започаткування нового зразка, опубліковано у журналі Американського хімічного товариства (1917 p.).

Написано монографію «Діазосполуки – термохімічне дослідження» для здобуття ступеня магістра в університеті Святого Володимира в Києві (початок 1917 p.).

Написано докторську дисертацію за темою «Діазосполуки. Термохімічне дослідження», яку захищено в університеті Святого Володимира в Києві (17 жовтня 1917 p.).

Видано підручник «Фізична хімія» у чотирьох томах, з яких третій том під заголовком «Термохімія» був підсумком багаторічного досвіду вченого; незабаром підручник було перекладено французькою та німецькою мовами і надруковано (20-ті pp. XX ст.).

Видано задачник для студентів-хіміків з фізичної хімії у співавторстві (20-ті pp. XX ст.).

Монографію «Ебуліометрія», в якій сформульовано критерії застосування вторинних зразків, видано у Варшаві (1935 p.) й англійською мовою у Нью-Йорку (1937 p.).

Войцех Свентославський заснував журнал «Roczniki Chemii» («Щорічники хімії»), що видається з 1921 p.

Видано монографію «Фізико-хімія кам'яного вугілля і процесу коксування», в якій удосконалено криометричні

німецьким часopiсmіe науkowym „Zeitschrift für Farben- und Textilchemie” (1904).

40 prac naukowych prof. W. Świątosławskiego, w których została zawarta oryginalna analiza teoretyczna uzyskanych podczas doświadczeń danych dotyczących termochemii związków organicznych, które ukazały się na łamach czasopisma „Polski Chemik” (Warszawa) oraz czasopisma Rosyjskiego Towarzystwa Fizykochemicznego (1908).

Monografia dotycząca termochemii związków organicznych, przekazana prof. L.W. Pisarzowskiemu i wysoko przez niego oceniona, następnie przesłana do Niemiec, gdzie ukazała się w czasopiśmie naukowym „Zeit für Physikalische Chemie” (około 1908).

Artykuły pod tytułem «Термохімічні дослідження органічних сполук», które zostały opublikowane w czasopiśmie Rosyjskiego Towarzystwa Fizykochemicznego (około 1908).

Artykuły «Термохімія азотистої кислоти», «Термохімія нітросполук», «Діазо- і азосполуки – термохімічне дослідження» opublikowane w czasopiśmie Rosyjskiego Towarzystwa Fizykochemicznego (1909-1910).

Artykuł napisany we współautorstwie z M. M. Popowem, w którym uzasadniono konieczność rozpoczęcia wykorzystania w chemii termochemicznych metod analizy - opublikowany w czasopiśmie Rosyjskiego Towarzystwa Fizykochemicznego (1914).

Artykuł, w którym przedstawiono zasadność rozpoczęcia nowego wzoru, opublikowany w czasopiśmie Amerykańskiego Towarzystwa Chemicznego (1917).

Monografia «Діазосполуки – термохімічне дослідження» napisana w celu uzyskania stopnia magistra podczas obrony na Uniwersytecie św. Włodzimierza w Kijowie (początek 1917).

Praca doktorska na temat „Діазосполуки. Термохімічне дослідження”, której obrona odbyła się na Uniwersytecie św. Włodzimierza w Kijowie (17 października 1917).

Podręcznik z chemii fizycznej (praca zbiorowa) w czterech tomach, z których tom trzeci zatytułowany „Termochemia” stanowił podsumowanie wieloletnich doświadczeń prof. W. Świątosławskiego i wkrótce został przetłumaczony na język francuski i niemiecki (lata 20-te XX w.).

Zbiór zadań z chemii fizycznej dla studentów chemii – praca zbiorowa (lata 20-te XX w.).

Monografia „Ebuliometria”, wydana w Warszawie w 1935 r. oraz w języku angielskim w 1937 r.

Wojciech Świątosławski rozpoczął wydawanie czasopisma „Roczniki Chemii”, które ukazuje się od 1921 roku.

Monografia «Fizykochemia węgla kamiennego i procesu kokсования», w której udoskonalił pomiary kriometryczne, stworzył po wypróbowaniu na nich eutektyków

the German journal” Zeitschrift für Textilchemie-und Farben “(1904).

40 of Świątosławski's scientific works which contained the original theoretical analysis of research data in the field of thermochemistry of organic compounds were published in journals “Polish chemist” (Warsaw) and the journal of the Russian physical and chemical society (1908).

A monograph concerning the thermochemistry of organic compounds was written and handed to Professor P-isarzhevsky, who praised the work and sent it to Germany, where it was published in the journal “Zeit für Physikalische Chemie” in 1908.

Articles “Thermochemistry of nitrous acid” and “Diazonium-and azocompounds – the thermochemical experiment” were published in the journal of the Russian physical and chemical society in 1909.

Article about the necessity of launching the thermochemistry methods of analysis of chemistry standards written in co-authorship with M. Popov, published in the journal of the Russian physical and chemical society (1914).

The article, in which the feasibility of launching a new model is established, published in the journal of the American Chemical Society (1917).

Monograph «Diazo compounds -thermochemical experiment” was written for obtaining the master's degree at the University of St. Vladimir in Kyiv (beginning of 1917).

His doctoral dissertation on the topic “Diazo compounds. Thermochemical experiment” was written and defended at the University of St. Vladimir in Kyiv (17 October 1917).

Professor published his course of lectures in four volumes in the 1920s, the third volume of which had the title “Thermochemistry”, was the result of his longstanding experience. Soon a course of lectures was translated into French and German and printed.

Wojciech also created a problem book on physical chemistry in collaboration with another scientist in 1920s.

Wojciech formulated the criteria for the secondary samples application in the monograph “Ebulliometric”, published at Warsaw 1935 and in New York in 1937 in English language.

Wojciech founded the journal “Roczniki Chemii” («Chemistry yearbooks»), which is published since 1921.

The monograph «Physicochemistry of coal and coking process», illustrated cryometric measurement, contained the differential and dilatometric cryometers, tempting eutectics on it; also he discovered poiyeutectic in February, 1941.

вимірювання, описано побудову диференціального й дилатометричного кріометрів, випробовування на них евтектиків, розкрито поліевтектики (лютий 1941 р.)

Вийшли наукові праці «Процес коксування і фізико-хімічні властивості вугілля», «Ебуліометричні вимірювання», «Мікрокалориметрія» (1942–1946 рр.).

Видано монографії «Методи розділення й очищення речовин» (Варшава, 1950 р.), «Фізико-хімія кам'яного вугілля і процесу коксування» (Варшава, 1953 р.), «Фізико-хімія кам'яновугільної смоли» (Варшава, 1956 р.; книгу російською мовою видано в Москві 1958 р.), «Азеотропія і поліazeотропія» (Варшава, 1957 р; книгу шість років пізніше видано у Варшаві англійською мовою, а через 11 років у Москві – російською мовою).

Войцех Свентославський є автором та співавтором близько 380 професійних публікацій, зокрема 200 разом зі співавторами, опублікував більше 50 статей з господарських і суспільних справ, отримав 46 патентів на винаходи.

dyferencjalne i dylatometryczne kriometry oraz odkrył polieutektyki (luty 1941).

Prace naukowe „Proces koksovania i fizykochemiczne właściwości węgla”, „Pomiary ebulliometryczne”, „Mikrokalorimetria” 1942-1946).

Monografie: „Metody rozdzielania i oczyszczania substancji” (Warszawa 1950), „Fizykochemia węgla kamiennego i procesu koksovania” (Warszawa 1953), „Fizykochemia smoły węgielnej” (Warszawa 1956, wydanie rosyjskie – Moskwa 1958), „Azeotropia i poliazeotropia” (Warszawa 1957, wydanie angielskie – Warszawa 1964, wydanie rosyjskie – Moskwa 1968).

Wojciech Świątosławski jest autorem i współautorem niemal 380 publikacji specjalistycznych, z czego 200 przygotował razem ze swoimi współpracownikami, oprócz tego opublikował ponad 50 artykułów dotyczących zagadnień gospodarczych i społecznych oraz opatentował 46 wynalazków.

Articles “Process of coking and physicochemical properties of coal”, “Ebulliometric measure”, “Microcalorimetry”, were published in 1942–1946

Wojciech published following monographs: «Methods of separation and purification of substances» (Warsaw, 1950), physicochemistry of coal and coking process “(Warsaw, 1953), physicochemistry of coal tar” (Warsaw, 1956; the book was published in Russian in Moscow, 1958), “Azeotropy and polyazeotropy” (Warsaw, 1957; the book was issued in Warsaw six years later in English, and 11 year later in Moscow in Russian).

In general, Wojciech Świątosławski was the author of 380 professional publications, including 200 along with coauthors, published more than 50 articles on economic and social affairs and got 46 patents for his inventions.

РОЗДІЛ II.

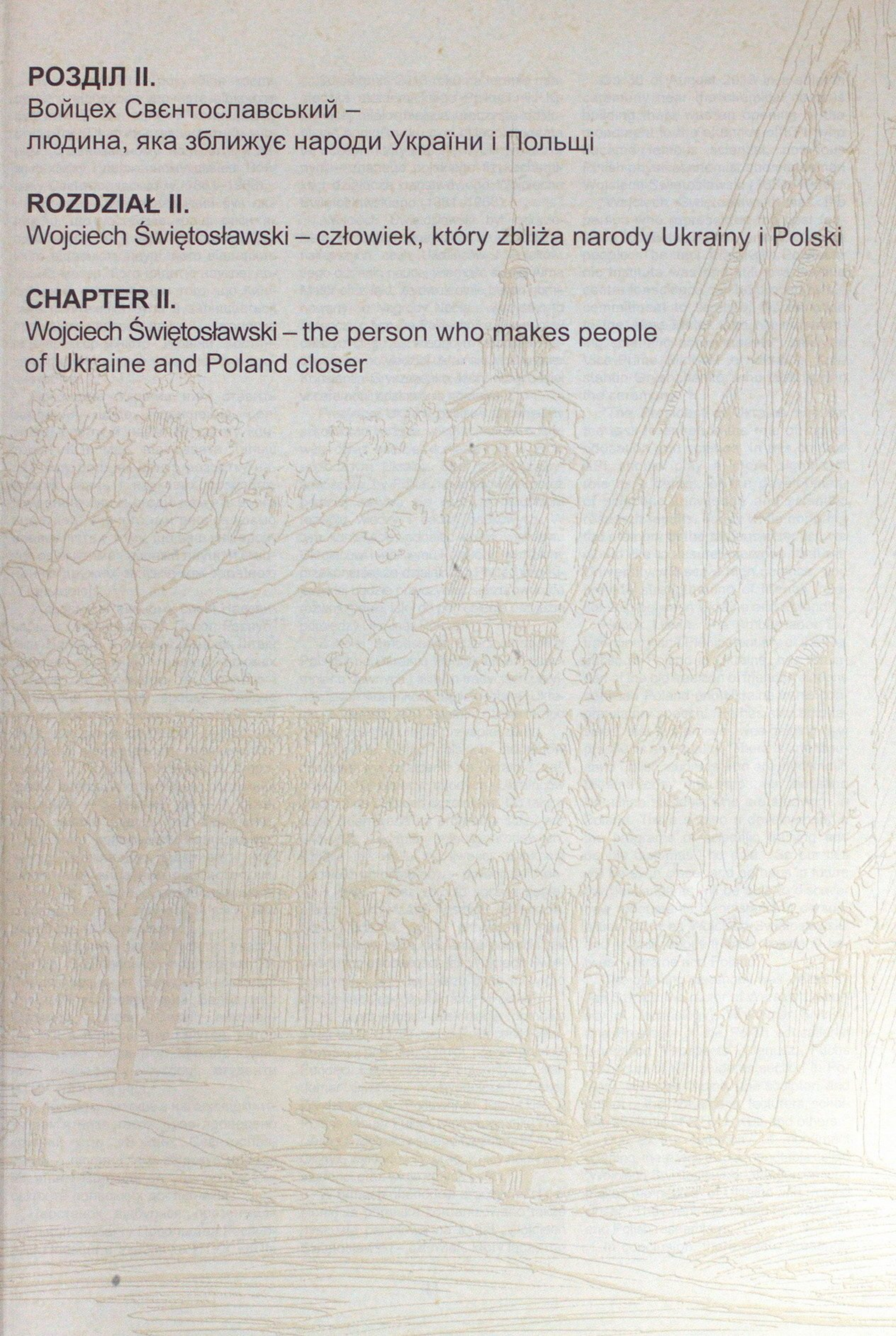
Войцех Свентославський –
людина, яка зближує народи України і Польщі

ROZDZIAŁ II.

Wojciech Świątosławski – człowiek, który zbliża narody Ukrainy i Polski

CHAPTER II.

Wojciech Świątosławski – the person who makes people
of Ukraine and Poland closer

30 серпня 2013 року біля корпусу № 4 відбулося урочисте відкриття пам'ятника ще одному колишньому студенту КПІ, який став видатним ученим, славнозвісному польському фізико-хіміку і державному діячеві Войцеху Свентославському (1881–1968).

«Войцех Свентославський був людиною, що уособлює кращі риси як польського, так і українського народу. Його відданість науці, його відданість альма-матер, його видатні наукові досягнення є свідченням того, що Київська політехніка була й залишається провідним центром науки, – наголосив віце-прем'єр-міністр України Костянтин Грищенко, який узяв участь в урочистостях.

Президент України нині ставить завдання щодо підвищення ролі вищої освіти й науки. В цьому контексті КПІ має відігравати більш значущу роль як центр розвитку наукових знань і наукових розробок. І, вшановуючи сьогодні пам'ять цього видатного вченого, ми висловлюємо впевненість у тому, що ваш університет служитиме і високій науці, й зміцненню дружніх зв'язків між Україною і Польщею!».

У своєму вітальному слові Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні Хенрик Літвін нагадав про міцні традиції дружніх зв'язків між Польщею та Україною і наголосив, що цей процес набирає нових обертів і якості. «Сьогодні тисяча польських студентів навчається в Україні, майже десять тисяч українських – у Польщі. Розвиваються програми наукових стажувань, подвійних дипломів, – зауважив він. – А отже, наші зв'язки будуть ще ближчими, і, можливо, колись наші нащадки матимуть можливість відкривати нові пам'ятники видатним особистостям, таким як Войцех Свентославський, і говорити про дружні зв'язки між Україною та Польщею».

У відкритті також узяли участь ректор Варшавської політехніки Ян Шмідт, президент Польської освітньої фундації «Перспективи» Вальдемар Сівінські, голова Секції вихованців КПІ в Польщі Януш Фукса, автор пам'ятника скульптор Микола Олійник, викладачі, науковці, студенти НТУУ «КПІ» та інші.

У програмі заходів з нагоди відкриття пам'ятника також було проведено круглий стіл «Войцех Свентославський – людина, яка зближує народи України і Польщі» за участю українських та польських дослідників.

Наостанок відбулася презентація спільного проекту Посольства Республіки Польща в Україні та НТУУ «КПІ»

30 sierpnia 2013 roku na terenie mia-
steczka akademickiego Politechniki Ki-
jowskiej miało miejsce uroczyste odsło-
nięcie pomnika ku czci byłego studenta
tej uczelni, który stał się wybitnym uczo-
nym – znanego polskiego fizykochemi-
ka i działacza państwowego Wojciecha
Świętosławskiego (1881–1968).

„Wojciech Świętosławski był człowie-
kiem, którego można uznać za uosobienie
najlepszych cech Ukraińców i Polaków.
Jego oddanie nauce, wierność swojej Alma
Mater oraz fakt, że dwukrotnie był on nomi-
nowany do Nagrody Nobla – wszystko to
świadczy o tym, że Politechnika Kijowska w
dalszym ciągu jest wiodącym ośrodkiem na-
ukowym – powiedział ukraiński wicepremier
Konstantin Gryshchenko, który wziął udział
w ceremonii odsłonięcia pomnika.

Prezydent Ukrainy postawił zadanie, by
szkolnictwo wyższe, wiedza i nauka odgry-
wały coraz bardziej doniosłą rolę w życiu
społecznym Ukrainy. Stąd też życzyliby-
śmy sobie, by Politechnika Kijowska coraz
bardziej stawiała się ważnym ośrodkiem
rozwoju wiedzy i badań naukowych. W
tym kontekście, oddając cześć wielkiemu
Ukraińcowi i wielkiemu Polakowi, wyrażamy
przekonanie, że działalność Politechniki Ki-
jowskiej będzie przyczyniać się zarówno do
rozwoju nauki, jak i do pogłębienia przyjaźni
pomiędzy Ukrainą i Polską!”

Z kolei ambasador Rzeczypospolitej
Polskiej na Ukrainie Henryk Litwin wspo-
mniał o dawnych i silnych tradycjach przy-
jacielskich stosunków między Polską i Ukra-
iną i podkreślił, że w ostatnim czasie tempo
tych procesów uległo przyspieszeniu.

„Obecnie tysiąc polskich studentów
zdobywa wykształcenie na Ukrainie, zaś
prawie 10 tysięcy młodych Ukraińców
studiuje na polskich uczelniach. Do takich
osób skierowane są programy staży na-
ukowych i wymian międzynarodowych,
istnieje też wiele możliwości uzyskania
podwójnych dyplomów – powiedział Hen-
ryk Litwin. – Wszystko to sprzyja pogłę-
bieniu i aktywizacji naszych kontaktów.
Niewykluczone, że w przyszłości nasi
potomkowie będą odsłaniać pomniki tak
wybitnych osobistości, jak Wojciech Świe-
tosławski i przy tej okazji będą mówić o
stosunkach między Ukrainą i Polską”.

W uroczystości odsłonięcia pomnika
wziął także udział rektor Politechniki War-
szawskiej prof. Jan Szmidt, prezes polskiej
Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy” Wal-
demar Siwiński, przewodniczący Sekcji
Wychowanków Politechniki Kijowskiej w
Polsce Janusz Fuxa, twórca pomnika Woj-
ciecha Świętosławskiego rzeźbiarz Mykoła
Olijnyk, wykładowcy, pracownicy naukowcy i
studenci oraz wiele innych osób.

W ramach obchodów uroczystości od-
słonięcia pomnika zorganizowano także
dyskusję panelową na temat „Wojciech
Świętosławski – człowiek, który łączy na-

On 30 of August 2013 in a solemn
ceremony near the chemical campus
building there was an opening of the
monument to the alumnus of KPI, who
became famous scientist, notorious
Polish physical chemist and statesman
Wojciech Świętosławski (1881–1968).

“Wojciech Świętosławski was the
person who represented the best fea-
tures of both Polish and Ukrainian
people. The fact that Kyiv Polytech-
nic Institute was and still is a leading
center for science can be proved by his
commitment to science, his devotion
to the Alma Mater, and his outstand-
ing scientific achievements”, said the
Vice-Prime Minister of Ukraine Kon-
stantin Gryshchenko, who took part in
the ceremony.

“The President of Ukraine has set
the task to enhance the role of higher
education and science. In this context
KPI should play a more significant
role as a center for the development
of scientific knowledge and scientific
research results. Today while honoring
the memory of the famous scientist, we
would like to assure everyone, that our
University will serve high science, and
provide strengthening of friendly rela-
tionship between Ukraine and Poland!”

Henrik Litwin, The Ambassador Ex-
traordinary and Plenipotentiary of the Re-
public of Poland in Ukraine, has remin-
ded of the old tradition of friendly relations
between Poland and Ukraine in his con-
gratulatory speech. He has also empha-
sised, that this process was gaining new
prospects and quality. “There is one thou-
sand Polish students who are studying in
Ukraine today, and almost ten thousand
Ukrainian students who are studying in
Poland. There is also a development in
the programs of scientific training and
double diplomas,” he said. So our ties
will be even closer and perhaps in future
our descendants will be able to discover
new monuments to outstanding person-
alities, such as Wojciech Świętosławski,
and to talk about friendly relations be-
tween Ukraine and Poland”.

The opening ceremony was visited by
Jan Szmidt (the rector of Warsaw Univer-
sity of Technology), Waldemar Sivinski
(the President of the Polish educational
foundation “Prospects”), Janusz Fuchs
(the head of KPI students section in Po-
land), Nicholas Olejnik (the sculptor and
author of the monument), lecturers, schol-
ars, students of NTUU “KPI” and others.

Due to the ceremony of monument
opening, there was also a roundtable called
“Wojciech Świętosławski - the person who
makes the people of Ukraine and Poland
closer”. The event was visited by Ukrainian
and Polish researchers.

In conclusion, there was a presenta-

щодо створення навчально-наукового «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності». Проект, фінансований коштом Міністерства закордонних справ Республіки Польща, реалізується на кафедрі відновлюваних джерел енергії факультету електроенергетехніки та автоматики. Про його основні цілі, етапи й очікувані результати розповіли учасникам урочистостей декан факультету Олександр Яндульський, завідувач кафедри Степан Кудря і куратор проекту з польської сторони Другий секретар Посольства Республіки Польща в Україні Бартош Мусялович.

2.1. Відкриття пам'ятника Войцеху Свентославському в НТУУ «КПІ»: виступи, привітання та фотомонтаж

**Ректор НТУУ «КПІ»
Михайло Згуровський**

Вельмишановний віце-прем'єр-міністр України Костянтин Іванович Грищенко, ваша високоповажність Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні пане Хенрику Літвін, дорогі польські гості, вельмишановні студенти, викладачі, науковці.

Сьогодні в житті нашого університету визначна подія: ми вшановуємо пам'ять нашого видатного випускника, великого поляка, великого українця, вченого, державного діяча, політика Войцеха Свентославського.

Войцех Свентославський народився в Україні, в Житомирській області, 1898 року розпочав навчання в Київському політехнічному інституті. Закінчив наш інститут 1906 року. Його вчителями були видатні хіміки: проф. Писаржевський, проф. Демент'єв. Був знайомий і з Дмитром Івановичем Менделєєвим, який також на початку століття працював у нашому університеті. Після служби в Російській армії 1908 року Войцех Свентославський повертається в КПІ, де продовжує роботу лаборантом, асистентом на хімічному відділенні. Після цього, за рекомендацією видатного вченого Льва Володимировича Писаржевського, Войцех Свентославський від'їжджає в Москву, де працює 10 років у МДУ. Там він відбувся вже як видатний учений-термохімік, фізико-хімік. Революційні події в Росії, події громадянської війни змушують Войцеха Свентославського переїхати до Польщі, де він продовжує роботу в Варшавській політехніці, у Варшавському

роду Ukrainy i Polski" z udziałem ukraińskich i polskich uczonych.

Poza tym odbyła się również prezentacja wspólnego projektu Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie i Politechniki Kijowskiej dotyczącego stworzenia Ukraińsko-Polskiego Naukowo-Dydaktycznego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej. Projekt finansowany ze środków polskiego MSZ jest realizowany na Katedrze Odnawialnych Źródeł Energii Wydziału Elektroenergetyki i Automatyki. O jego celach, etapach realizacji i oczekiwanych rezultatach poinformowali uczestników uroczystości dziekan tego wydziału Aleksander Jandulski, kierownik katedry Stepan Kudria oraz kurator projektu z polskiej strony, drugi sekretarz Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Bartosz Musiałowicz.

2.1. Odsłonięcie pomnika Wojciecha Świątosławskiego na Politechnice Kijowskiej: słowo powitalne, wystąpienia, zdjęcia

**Rektor Politechniki Kijowskiej
Michał Zgurowski**

Szanowny Panie Wicepremierze Ukrainy, Wasza Ekszelencjo Ambasadorze Rzeczypospolitej Polskiej, drodzy polscy goście, szanowni studenci, wykładowcy, naukowcy!

Dzisiaj uczestniczymy w niezwykle ważnym dla naszej uczelni wydarzeniu – wspólnie oddajemy cześć wybitnemu absolwentowi Politechniki Kijowskiej, wielkiemu Polakowi, wielkiemu Ukraińcowi, uczonemu, mężowi stanu, politykowi Wojciechowi Świątosławskiemu.

Wojciech Świątosławski urodził się na terytorium dzisiejszej Ukrainy, w obwodzie żytomierskim. W latach 1898–1906 zdobywał wykształcenie na Politechnice Kijowskiej. Jego wykładowcami byli wybitni chemicy: Lew Piszczewski, profesor Dementiew. Podczas studiów miał także okazję poznać się z Dmitrijem Mendelejewem, który na początku XX wieku był związany z naszą uczelnią. Po ukończeniu studiów Świątosławski zostaje powołany do Armii Rosyjskiej. Po odbyciu służby wojskowej, w 1908 roku powraca na Politechnikę Kijowską i pracuje na Wydziale Chemii – najpierw jako laborant a później jako asystent. Następnie, dzięki pomocy wybitnego uczonego Lwa Piszczewskiego, Wojciech Świątosławski wyjeżdża do Moskwy i pracuje przez 10 lat na Moskiewskim Uniwersytecie Państwowym. Tam zdobywał sławę jako wybitny uczonego – specjalista w dziedzinie termochemii i chemii fizycznej. Rewolucja i wojna domowa w Rosji skłania go do opuszczenia Moskwy i wyjazdu do Warszawy. Świątosławski wykłada na Politechnice Warszawskiej i na Uniwersytecie Warszawskim. Zostaje mianowany pre-

tion of the Republic of Poland in Ukraine and NTUU "KPI" joint project on creating educational and scientific "Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency". The project, which was financed by the Ministry of Foreign Affairs of Poland, is realized at the Department of renewables (the Faculty of Electric Power Engineering and Automatics. Its main objectives, stages and results were described to the participants by Alexander Yandulskyy (the Dean of the Faculty), Stephen Kudrya (the head of the department) and Bartosz Musiałowicz (the curator of the project from the Polish side, the Second Secretary of the Embassy of the Republic of Poland in Ukraine).

2.1. An unveiling of the monument to Professor Wojciech Świątosławski in NTUU "KPI": speeches, congratulatory speeches and photomontage

Rector of NTUU «KPI» Michael Zgurowsky

Dear vice Prime-Minister of Ukraine Konstantin Ivanovych Gryshchenko, the Excellency, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Republic of Poland in Ukraine Mr. Henrik Litwin, dear Polish guests, dear students, teachers and researchers.

Today is a great event in the life of our University: we honor the memory of our outstanding graduate, a great Pole, a great Ukrainian scientist, statesman, politic Wojciech Świątosławski.

Wojciech Świątosławski was born in Ukraine, in Zhytomyr region; in 1898 he began studying at Kyiv Polytechnic Institute. He graduated from our Institute 1906. His teachers were famous chemists: Professor Piszczewski, Professor-Dementyev. He was familiar with Dmitry Ivanovych Mendeleev, who worked in our University also at the beginning of the century. After service in the Russian army in 1908 Wojciech Świątosławski returned to KPI where he continued to work as an Assistant at the Chemical Department. After that, on the recommendation of an outstanding scientist Lev Vladimirovich Piszczewski, Wojciech Świątosławski went to Moscow, where he had been working at MSU for 10 years. There he became an outstanding thermochemistry scientist and physical chemist. The revolutionary events in Russia, the events of the civil war forced Wojciech Świątosławski to move to Poland, where he continued to work at the Warsaw University of Technology, the University of Warsaw, where he became President of the International

університеті, де він стає президентом міжнародного товариства хіміків, де він відбувається як державний, політичний діяч. Події Другої світової війни переривають його наукову діяльність, і Войцех Свентославський переїжджає до Сполучених Штатів Америки, де продовжує наукову діяльність, уже після закінчення війни повертається в Польщу і продовжує свою наукову роботу.

Двічі Войцех Свентославський номінувався на Нобелівську премію. Зробив величезний внесок у розвиток Польської академії наук, світової науки, і ми вважаємо, що ця постать, ця людина об'єднала та продовжує об'єднувати два наші народи – польський і український.

Ми вважаємо за високу честь, що Войцех Свентославський повертається вже у бронзі до Київського політехнічного інституту.

Дозвольте, шановні учасники цієї урочистої події, відкрити пам'ятник Войцеху Свентославському.

Я хочу запросити Віце-прем'єр-міністра Костянтина Івановича Грищенка, Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Польща пана Хенрика Літвіна, ректора Варшавської політехніки пана Яна Шмідта і президента Польської фундації «Перспективи» відкрити пам'ятник Войцеху Свентославському.

Просимо Вас.

(Далі відкриття пам'ятника, після чого ректор М. З. Згуровський запрошує до слова віце-прем'єр-міністра України пана К. І. Грищенка та інших).

Віце-прем'єр-міністр України Костянтин Грищенко

Шановні друзі! Сьогодні визначна подія. Ми вшановуємо пам'ять людини, яка дійсно об'єднує народи України і Польщі. Своїм служінням високим ідеалам науки, своєю самовідданістю він проявив найкращі людські якості й став прикладом для багатьох поколінь тих, хто бачить своє місце, свою роль у цьому житті в служінні через науку найвищим ідеалам людства.

Войцех Свентославський був тим, хто уособлює кращі риси як українського, так і польського народу.

Його відданість науці, його відданість альма-матер, те, що він неодноразово висувався на здобуття Нобелівської премії, – свідчить про те, що Політехніка залишається високим центром науки, який сьогодні об'єднує студентів і викладачів з багатьох країн світу.

Президент України ставить завдання про підвищення ролі й вищої освіти, і наукових знань. У цьому сенсі, Політехніка має відігравати

роль Міжнародного Товариства Хіміків. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości angażuje się w działalność polityczną. Piastuje urząd ministra, zasiada również w Senacie. Wybuch II wojny światowej przerywa jego działalność polityczną i naukową. Świętosławski wyjeżdża do Stanów Zjednoczonych. Tam kontynuuje pracę naukową. Do Polski wraca po wojnie i w dalszym ciągu zajmuje się nauką.

Wojciecha Świętosławskiego dwukrotnie nominowano do Nagrody Nobla. Był on członkiem Polskiej Akademii Nauk od samego początku jej istnienia. Niewątpliwie wniósł ogromny wkład w rozwój światowej nauki. Jesteśmy przekonani, iż jego osoba połączyła i nadal łączy dwa nasze narody – polski i ukraiński.

Czujemy się zaszczytleni z powodu tego, że Wojciech Świętosławski powraca – tym razem odlany w brązie – na Politechnikę Kijowską.

Pozwolą Państwo, że rozpoczniemy ceremonię odsłonięcia pomnika Wojciecha Świętosławskiego. O dokonanie odsłonięcia pomnika proszę Pana Wicepremiera Ukrainy Konstantina Gryszczenkę, Pana Ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej Henryka Litwina, rektora Politechniki Warszawskiej Pana Profesora Jana Szmidta i Prezesa polskiej Fundacji Oświatowej PERSPEKTYWY Pana Waldemara Siwińskiego

(Następnie zostaje odsłonięty pomnik, po czym rektor Politechniki Kijowskiej M.Z. Zгуровський проси о забраніє глосу віцепрем'єра України Константина Грышчєнєку).

Wicepremier Konstantin Griszczenko

Drodzy przyjaciele! W dniu dzisiejszym uczestniczymy w niezwykle ważnym wydarzeniu. Czczymy pamięć człowieka, który rzeczywiście łączy narody Ukrainy i Polski. Był to człowiek o niezwykle szlachetnym i prawym charakterze. Całe swoje życie poświęcił nauce. Odznaczał się ogromną gorliwością i sumiennością. Dzięki temu stał się przykładem do naśladowania dla wielu pokoleń tych, dla których sensem życia jest służenie poprzez naukę najszczytniejszym ludzkim ideałom.

Wojciech Świętosławski był człowiekiem, którego można uznać za uosobienie najlepszych cech Ukraińców i Polaków.

Jego oddanie nauce, wierność swojej Alma Mater oraz fakt, że dwukrotnie był on nominowany do Nagrody Nobla – wszystko to świadczy o tym, że Politechnika Kijowska w dalszym ciągu jest wiodącym ośrodkiem naukowym łączącym studentów i wykładowców z wielu państw świata.

Prezydent Ukrainy postawił zadanie, by szkolnictwo wyższe, wiedza i nauka odgrywały coraz bardziej doniosłą rolę w życiu społecznym Ukrainy. Stąd też życzylibyśmy sobie, by Politechnika Kijowska coraz bardziej stawała się ważnym ośrodkiem rozwoju wiedzy i badań naukowych.

Society of Chemists, where he became a State politician. The events of World War II interrupted his scientific activities and Wojciech Świętosławski moved to the United States, where he continued his research and after the end of the war he returned to Poland and went on his scientific work.

Wojciech Świętosławski was nominated for the Nobel Prize for 2 times. He made a huge contribution to the development of the Polish Academy of Sciences, world science and we believe that this figure, this man united and continues to unite two our nations, Polish and Ukrainian.

We feel highly honored that Wojciech Świętosławski returns to the Kyiv Polytechnic Institute in bronze.

Let me, dear participants of this momentous event, open the monument of Wojciech Świętosławski.

I want to invite vice Prime-Minister of Ukraine Konstantin Ivanovych Gryshchenko, the Excellency, Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Republic of Poland in Ukraine Mr. Henrik Litwin, Rector of the Warsaw Polytechnic, Mr. Jan Szmidt and the President of the Polish foundation "Perspectives" to open Wojciech Świętosławski's monument.

Please, welcome.

(The opening of the monument, and then Rector M.Z. Zгуровський gives the word to the vice Prime-Minister of Ukraine Konstantin Ivanovych Gryshchenko and others).

Vice Prime-Minister of Ukraine Konstantin Gryshchenko

Dear friends! Today is the great event. We honor the memory of man who really unites the nations of Ukraine and Poland. With his serving to high ideals of science and his dedication he displayed the best human qualities and become an example for many generations for those who see their place, their role in this life in serving the highest ideals of mankind through the science.

Wojciech Świętosławski was the one who represents the best features of both Ukrainian and Polish people.

His devotion to science, his commitment to the Alma Mater, the fact that he was nominated for the Nobel Prize indicates that the Polytechnic Institute remains high center of science, which unites students and tutors from many countries of the world today.

President of Ukraine sets the task to enhance the role of higher education as would as scientific knowledge in our world. In this sense, the University should play an even greater role than today as the leading center of the

ще більшу роль, ніж сьогодні, як провідний центр саме наукових знань і наукових розробок.

У цьому контексті, вшановуючи пам'ять видатного українця і поляка, ми висловлюємо впевненість у тому, що Політехніка служитиме і високій науці, й зміцнюватиме дружбу між Україною і Польщею.

Дякую.

**Посол Республіки
Польща в Україні
Хенрик Літвін**

Шановний пане віце-прем'єр-міністр! Шановний пане ректоре Київської політехніки! Шановний пане ректоре Варшавської політехніки! Шановна політехнічна громадо! Шановні гості!

Ми зустрічаємося, щоб вшанувати пам'ять Войцеха Свентославського – випускника Київської політехніки, ректора Варшавської політехніки, міністра освіти Польщі, але передусім видатного фізико-хіміка і винахідника.

Ми всі знаємо, що в його біографії наявні періоди: київський та варшавський. Це не виняток у той час, і дуже багато разів у нашій історії в біографіях видатних суспільних діячів, науковців, політиків варшавські, київські періоди чи загалом польські та українські періоди траплялися дуже часто. І так склалося, що сьогодні ми беремо участь у процесі, який приведе до того, що в майбутньому історики знову часто знаходитимуть такі моменти в біографіях не тільки студентів сьогодення, але і видатних діячів, науковців, політиків майбутнього.

Сьогодні тисяча польських студентів учаться в Україні, майже десять тисяч українських студентів – у Польщі. Дуже багато програм стажування, наукових виїздів, дуже багато програм подвійних дипломів. Це зумовить те, що наші зв'язки в майбутньому будуть ще ближчими. І, можливо, наші нащадки матимуть можливість відкривати пам'ятники таких видатних людей, як Войцех Свентославський і говорити про зв'язки між Україною та Польщею.

Я дуже радий, що зустрічаємось у громаді людей, залучених у цей процес. Я переконаний, що він приведе до ще ближчих, ще ефективніших відносин між Польщею та Україною в майбутньому.

Ми ще матимемо сьогодні нагоду говорити про ці зв'язки, про їх ефекти, про цю нашу спільну працю.

А зараз хотів би ще раз висловити щиро подяку Київській політехніці за вшанування пам'яті нашого спільного героя, нашого спільного видатного діяча.

Дуже дякую.

W tym kontekście, oddając cześć wielkiemu Ukraińcowi i wielkiemu Polakowi, wyrażamy przekonanie, że działalność Politechniki Kijowskiej będzie przyczyniać się zarówno do rozwoju nauki, jak i do pogłębienia przyjaźni pomiędzy Ukrainą i Polską.

Dziękuję Państwu za uwagę.

**Ambasador
Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie
Henryk Litwin**

Szanowny Panie Premierze! Szanowny Panie Rektorze Politechniki Kijowskiej! Szanowny Panie Rektorze Politechniki Warszawskiej! Szanowna Społeczności Akademicka! Szanowni goście!

Spotykamy się tu dzisiaj, by uczcić pamięć Wojciecha Świątosławskiego – absolwenta Politechniki Kijowskiej, rektora Politechniki Warszawskiej, ministra oświaty Polski, ale przede wszystkim – wybitnego fizykochemika i wynalazcę.

Wszyscy wiemy, że w jego biografii był okres kijowski i okres warszawski. W tamtych czasach nie było w tym nic nadzwyczajnego – wielokrotnie w naszej historii bywało tak, że w biografii wybitnych działaczy społecznych, naukowców, polityków bardzo często przeplatały się okresy warszawskie, kijowskie, czy w ogóle polskie i ukraińskie. I tak się złożyło, że obecnie jesteśmy uczestnikami procesu, który prowadzi do tego, że kiedyś historycy znowu będą odnajdywać takie okresy w biografii tych, którzy dzisiaj są studentami, lecz w przyszłości zostaną wybitnymi osobistościami – naukowcami, politykami itd.

Obecnie tysiąc polskich studentów zdobywa wykształcenie na Ukrainie, zaś prawie 10 tysięcy młodych Ukraińców studiuje na polskich uczelniach. Do takich osób skierowane są programy staży naukowych i wymian międzynarodowych, istnieje też wiele możliwości uzyskania podwójnych dyplomów. Wszystko to sprzyja pogłębieniu i aktywizacji naszych kontaktów. Niewykluczone, że w przyszłości nasi potomkowie będą odsłaniać pomniki tak wybitnych osobistości, jak Wojciech Świątosławski i przy tej okazji będą mówić o stosunkach między Ukrainą i Polską.

Bardzo się cieszę, że spotykamy się w gronie ludzi aktywnie uczestniczących w tym procesie. Jestem przekonany, że rezultatem tego procesu będzie zwiększenie efektywności kontaktów między Polską i Ukrainą w przyszłości.

Dzisiaj będzie jeszcze niejeden raz okazja do tego, by mówić o tych kontaktach, o ich rezultatach, o naszej wspólnej pracy.

A na razie chciałbym jeszcze raz wyrazić swoją ogromną wdzięczność całej społeczności akademickiej Politechniki Kijowskiej za uczczenie pamięci naszego wspólnego bohatera, naszego wspólnego wybitnego naukowca i działacza społecznego.

Bardzo dziękuję za uwagę.

scientific knowledge and scientific developments.

In this context by honoring the memory of the outstanding Ukrainian and Pole, we express our confidence that the Polytechnic will serve both high science and provide strengthening of friendship between Ukraine and Poland.

Thank You.

**Ambassador
of the Republic of Poland in Ukraine
Henryk Litwin**

Dear vice Prime-Minister! Dear Mr. Rector of the Kyiv Polytechnic Institute! Dear Mr. Rector of the Warsaw Polytechnic! Dear Polytechnic community! Dear guests!

We are meeting to commemorate Wojciech Świątosławski – graduate of the Kyiv Polytechnic, Rector of the Warsaw Polytechnic, Minister of education of Poland, but above all, an outstanding physical chemist and inventor.

We all know that there are periods of Kyiv and Warsaw in his biography. This fact is not an exception, and many times Warsaw and Kyiv periods, or in general, Polish and Ukrainian periods met very often in history represented by of our prominent public figures, scientists and politicians. And so that today we take part in the process that leads to the fact that in future historians will often find such moments not only of today's students, but also of prominent figures, scientists, and politicians of the future.

Today a thousand of Polish students study in Ukraine, almost ten thousand Ukrainian students study in Poland. There are many studying programs, internships, scientific trips, many projects of double diplomas. This all leads to the fact that our relations in the future will be even closer. And, perhaps, our descendants will have the opportunity to open monuments dedicated to so notable people as Wojciech Świątosławski and talk about the relations between Ukraine and Poland.

I am very glad that we meet in the community of people which are actively involved in this process. I am convinced that it will lead to much closer and effective relations between Poland and Ukraine in the future.

We will have the opportunity to talk about these relationships, about their effects on our common work.

And now I once again would like to express a great-big thanks to Kyiv Polytechnic for commemorating our common hero, our common outstanding figure.

Thank you very much.

**Ректор Варшавської політехніки
Ян Шмідт**

Шановні пані та панове!

Вельмишановний Костянтин Івановичу, вельмишановний Михайле Захаровичу, Ваша Високоповажносте пане Посол, присутні тут сьогодні друзі з України й Польщі!

Відкриваючи сьогодні цей пам'ятник, згадуємо та вшановуємо пам'ять видатного вченого, наставника багатьох поколінь інженерів – проф. Войцеха Свентославського. Історія склалася так, що саме тут, у цьому регіоні Європи, перетиналися культури та народи. Польща й Україна завжди мали та мають багато спільних царин економічної і культурної діяльності, тому це дуже добре, коли два вільні народи можуть зустрітися, щоб увіковічити ще одну постать свого спільного минулого.

Розвиток науки і культури не був би можливим без видатних особистостей, здатних визначати нові напрямки, розширювати горизонти й ставити вимоги.

Таких людей завжди особливо цінують, а пам'ять про їхню діяльність, доробок і досягнення дбайливо зберігають. Саме такою видатною особистістю, яка донині викликає у багатьох повагу та захоплення, є проф. Войцех Свентославський. Важко переоцінити його заслуги як перед Київським політехнічним інститутом та Україною, так і перед Варшавською політехнікою та Польщею. Проте він також залишив свій слід у Варшавському університеті, Університеті штату Айова, Університеті у Піттсбурзі, в американському Інституті промислових досліджень Меллона. Важко перерахувати премії та відзнаки, яких його удостоєно (це зокрема: Командорський хрест із зіркою Ордену Полонія Реститута, Премія ім. Менделєєва, Велика стрічка Ордену Шведської полярної зірки, Велика стрічка Ордену Румунської корони, Велика стрічка Білої фінляндської троянди, Велика стрічка Угорського хреста заслуги, Золота медаль Лавуазера). Звання почесного доктора йому було присвоєно Університетом Гумбольдта у Берліні, Університетом ім. Ломоносова в Москві, технічними університетами у Бухаресті й Дрездені, Варшавським університетом і Варшавською політехнікою. Варто також нагадати, що Свентославського двічі висували кандидатом на здобуття Нобелівської премії. А сьогодні, завдяки чудовій ініціативі Київського політехнічного інституту, пам'ять про цю людину буде увіковічена особливо – у пам'ятнику, який зараз урочисто відкриваємо.

Пам'ятаю, як більш ніж два роки тому, 28 вересня 2011 року, коли ректором був професор Влодзімеж Курнік, на засіданні Вченої ради Варшавської

**Rektor Politechniki Warszawskiej
Jan Szmidt**

Szanowni Państwo!

Szanowny Panie Premierze, Wasza Ekszelencjo Ambasadorze, Jego Magnificencjo Rektorze Politechniki Kijowskiej, zebrani tu dzisiaj przyjaciele z Polski i Ukrainy, odsłaniając dziś ten pomnik wspominamy i utrwalamy pamięć wybitnego uczonego i wychowawcy wielu pokoleń inżynierów – prof. Wojciecha Świątosławskiego. Historia potoczyła się tak, że to tutaj, w tym regionie Europy przenikały się kultury i narody. Polska i Ukraina zawsze miały i mają wiele wspólnych obszarów działalności gospodarczej i kulturalnej. Dlatego wspaniale jest, gdy dwa wolne narody mogą się spotkać i upamiętnić kolejny wspólny element naszej przeszłości.

Rozwój nauki, kultury nie byłby możliwy bez jednostek wybitnych, wytyczających nowe kierunki, poszerzających horyzonty, służących przykładem i stawiających wymagania. W każdym środowisku takie jednostki są szczególnie cenione i szanowane, a pamięć o ich dorobku, działalności i osiągnięciach pieczołowicie chroniona.

Taką wybitną jednostką, wzbudzającą podziw i szacunek wielu środowisk jest prof. Wojciech Świątosławski. Nie do przecenienia są jego zasługi dla Politechniki Kijowskiej i Ukrainy, jak również dla Politechniki Warszawskiej i Polski. Ale zostawił swój ślad również na Uniwersytecie Warszawskim, Stanowym Uniwersytecie Iowa, Uniwersytecie w Pittsburghu, w amerykańskim Instytucie Badań Przemysłowych Mellona. Trudno wyliczyć nagrody i odznaczenia, jakimi go uhonorowano (były to m.in. Krzyż. Komandorski z Gwiazdą Orderu Polonia Restituta, Nagroda im. Mendelejewa, Wielka Wstęga Orderu Szwedzkiej Gwiazdy Polarnej, Wielka Wstęga Orderu Korony Rumuńskiej, Wielka Wstęga Białej Róży Finlandzkiej, Wielka Wstęga Węgierskiego Krzyża Zasługi, Złoty Medal Lavoisiera). Doktoryaty honorowe przyznały mu uniwersytety: Humboldta w Berlinie, Łomonosowa w Moskwie, Uniwersytet Techniczny w Bukareszcie i Dreźnie, Uniwersytet Warszawski i Politechnika Warszawska. Przypomnijmy wreszcie, że był dwukrotnie nominowany do nagrody Nobla. A dziś, dzięki wspaniałej inicjatywie Politechniki Kijowskiej zostanie upamiętniony w sposób szczególny – tym oto wspaniałym pomnikiem.

Pamiętam, jak nieco ponad dwa lata temu 28 września 2011 roku za kadencji rektora prof. Włodzimierza Kurnika na posiedzeniu Senatu PW została przedstawiona inicjatywa społeczności akademickiej Politechniki Kijowskiej uwiecznienia pamięci prof. Wojciecha Świątosławskiego poprzez wzniesienie pomnika. Pamiętam, jak ta inicjatywa została entuzjastycznie przyjęta przez senatorów

**Rector of Warsaw Polytechnic
Jan Szmidt**

Dear ladies and gentlemen!

Dear Konstantin Ivanovych, dear Michael Zaharovych, your Excellency Mr. Ambassador, friends from Ukraine and Poland who are here today!

By opening this monument today we commemorate and honor the memory of an outstanding scientist, mentor for many generations of engineers, Professor Wojciech Świątosławski. The story has evolved so that exactly here, in this region of Europe, where cultures and peoples crossed. Poland and Ukraine always had and have many common economic and cultural activities. Therefore, it is very good when two free nations can meet to memorize one more figure of their shared past.

The development of science and culture would not have been possible without the outstanding personalities, which are able to define new directions, expand horizons and set requirements.

Such people are always appreciated, and the memory of their activity, achievements and contribution are carefully kept. Such an outstanding personality, which up to this day is respected and admired by many people, is Professor Wojciech Świątosławski. It is hard to overestimate his merit before the Kyiv Polytechnic Institute and Ukraine and the Warsaw Polytechnic and Poland too. But he also made his mark in the Warsaw University, Iowa State University, a University in Pittsburgh, in the American Mellon Institute for industrial research. It is difficult to enumerate awards and prizes he was awarded (in particular: Commander's Cross with star of the order of Polonia Restituta, Mendeleev award, the great Ribbon of the order of the Swedish North Star, great Ribbon of the order of the Romanian Crown, Grand Cross of the White Rose of Finland, a Grand Cross of the Republic of Hungary, gold medal of Lavoisier). He was awarded the title of honorary doctorate in the Humboldt University in Berlin, Lomonosov University in Moscow, technical universities in Bucharest and Dresden, Warsaw University and Warsaw Polytechnic. It is also worth reminding that Świątosławski was twice nominated as a candidate for the Nobel Prize. And today, thanks to the excellent initiative of Kyiv Polytechnic Institute, the memory of this man will be memorized especially – in the monument, which will be officially opened now.

I remember the initiative which was introduced to the academic society of Kyiv Polytechnic Institute at the meeting of the Scientific Council of Warsaw Polytechnic about commemorating the Professor Wojciech Świątosławski and the construction

політехніки було подано ініціативу академічної спільноти Київського політехнічного інституту про вшанування пам'яті проф. Войцеха Свентославського та спорудження йому пам'ятника. Пам'ятаю, як члени Вченої ради Варшавської політехніки сприйняли цю ініціативу із захопленням. В ухваленій тоді одноголосно постанові ми висловили щиро подяку ректорові КПІ М. З. Згуровському, всім нашим друзям та всій академічній спільноті, зокрема членам Секції вихованців Київського політехнічного інституту в Польщі та Українсько-Польському центру Київського політехнічного університету за подання такої ініціативи. Сьогодні хочу щиро подякувати за її здійснення. Привітання та подяку з цієї нагоди надіслала також міністр науки і вищої освіти Республіки Польща, професор Барбара Кудрицька.

На мою думку, сьогоднішня урочистість є не лише вшануванням пам'яті видатного вченого, але й має значно важливіше значення: є свідченням поглиблення зв'язків між академічними спільнотами – науковими та студентськими – України і Польщі. Щиро сподіваємося, що результати наших спільних зусиль залишаться для майбутніх поколінь обох народів. У сучасному бурхливому світі такі події, як сьогодні, вказують на те, що вищі навчальні заклади є не лише місцем, де передають знання та здобувають освіту фахівці, але вони також здатні об'єднати зусилля, щоб реалізувати ідеї понад кордонами. Наш візит до КПІ передусім увиразнює надзвичайну важливість взаємних контактів між академічними спільнотами Польщі та України.

Варшавська політехніка так само, як і Київський політехнічний інститут, пишається своїм професором. А я вважаю для себе великою честю, що завдяки участі у цій урочистості можу вшанувати його пам'ять.

Голова Секції вихованців КПІ в Польщі Януш Фукса

Шановні гості й шановні співробітники КПІ! У Польщі живе більше 300 випускників Київського політехнічного інституту. Це лише ті, хто закінчив його після Другої світової війни. До Першої світової війни теж було близько 300 випускників, які 1922 року заснували першу організацію, до якої ввійшли випускники, що закінчили КПІ до революції та після Жовтневої революції. Нашій Секції вихованців КПІ (так ми традиційно її називаємо) вже більше 90 років. Минулого року у Варшаві ми святкували 90-річчя. Нам дуже приємно було дізнатися, що саме Войцеха

Politechniki Warszawskiej. W podjętej wówczas jednomyślnie uchwale podziękowaliśmy rektorowi prof. Michailowi Zgurowskiemu, wszystkim naszym przyjaciółom i całej społeczności akademickiej, w tym wychowankom i uczestnikom sekcji Politechniki Kijowskiej w Polsce oraz Centrum Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej w Polsce za podjęcie takiej inicjatywy. Dziś dziękuję serdecznie za jej zrealizowanie. Gratulacje i podziękowanie z tej okazji przesłała również Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego w Polsce, pani prof. Barbara Kudrycka.

Myślę, że dzisiejsza uroczystość swoją wymową wykracza poza ramy uczczenia pamięci wybitnego uczonego. Jest wyrazem pogłębienia więzi między środowiskami akademickimi, naukowymi i studenckimi, Polski i Ukrainy. Mamy nadzieję, że ślady naszych wspólnych starań będą obecne wśród przyszłych pokoleń obu narodów.

W dzisiejszym burzliwym świecie takimi wydarzeniami jak to dzisiejsze pokazujemy, że uczelnie są nie tylko miejscami przekazywania wiedzy i kształcenia fachowców, ale potrafią łączyć swoje siły i realizować idee poprzez granice krajów. Nasza wizyta tutaj jest – poza wszystkim innym – podkreśleniem wagi wzajemnych kontaktów między środowiskami akademickimi Polski i Ukrainy.

Politechnika Warszawska, podobnie jak Politechnika Kijowska jest dumna ze swojego Profesora, a ja czuję się zaszczycony, że udziałem w tej uroczystości mogę uczcić jego pamięć.

Prezes Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce Janusz Fuksa

Szanowni goście i szanowni pracownicy KPI! W Polsce żyje ponad 300 absolwentów Kijowskiego Instytutu Politechnicznego. To tylko ci, którzy ukończyli uczelnię po drugiej wojnie światowej. Przed pierwszą wojną światową też było około 300 absolwentów. Oni w 1922 roku założyli pierwszą organizację jednoczącą absolwentów, którzy wyszli z KPI przed rewolucją i po Rewolucji Październikowej. Nasza Sekcja Wychowanków Politechniki Kijowskiej – my tak tradycyjnie ją nazywamy – ma już 90 lat. W roku ubiegłym w Warszawie świętowaliśmy 90-lecie. Było nam bardzo przyjemnie dowiedzieć się, że Wojciech Świątosławski, który był u założenia organizacji polskich absolwentów w 1922 roku i wznowienia jej pracy w 1957 roku, że właśnie Wojciech Świątosławski cieszy się tak dużym poważaniem wśród naukowców Kijowskiego Instytutu Politechnicznego.

Gdy trzy lata temu rozmawialiśmy z

of the monument to him on 28 September 2011, more than two years ago when the Rector was Professor Włodzimierz Kurnik. I remember that members of the Scientific Council of Warsaw Polytechnic accept this initiative with enthusiasm. In the unanimously aligned statement we expressed our sincere gratitude to the Rector of KPI M. Z. Zgurowsky, all our friends and the entire academic society in general, including members of the graduates of the Kyiv Polytechnic Institute in Poland and Ukrainian-Polish Centre of the Kyiv Polytechnic University for introduction of such initiatives. Today, I want to sincerely thank you for its implementation. The Minister of Science and Higher Education of the Peoples Republic of Poland Professor Barbara Kudrycka sent greetings and gratitude on this event also.

I think that today's solemnity is not only a commemoration in memory of an outstanding scientist, but it has much more importance. An evidence of it is the strengthening of connections between the academic communities – scientific and studenty – from Ukraine and Poland. We sincerely hope that the results of our joint efforts will remain for future generations of both nations. In nowadays booming world events like today's one pointing out that higher education institutions are not the only place where specialists convey knowledge and acquire education, but they also are able to combine our efforts to realize the ideas over boundaries. Our visit to the KPI first of all highlights the extraordinary importance of mutual contacts between the academic communities of Poland and Ukraine.

The Warsaw Polytechnic is proud of its Professor, as well as the Kyiv Polytechnic Institute does. And I feel the pleasure to honor his memory through participation in this event.

The Head of the KPI graduates Section in Poland

Dear guests, dear colleagues of KPI! More than 300 graduates of the Kyiv Polytechnic Institute live in Poland. It is only those who have graduated from institute after the WWII. There were also about 300 graduates before the WWI, who founded the first organization in 1922 which included graduates of KPI before the revolution, and after the October revolution. Our graduates section in KPI (as we traditionally call it) has more than 90 years. We celebrated the 90th anniversary last year in Warsaw. We are very pleased to hear that Wojciech Świątosławski, who participated in establishing the Organization of Polish graduates in 1922 and restoring its work in 1957, exactly Wojciech Świątosławski had such a great respect among the scientists of Kyiv Polytechnic Institute.

When we had a conversation with a

Свентославського, який брав участь у створенні організації польських випускників 1922 року і відновленні її роботи 1957 року, шанують серед учених Київського політехнічного інституту.

Коли три роки тому ми з шановним ректором КПІ говорили про те, що добре було б якусь пам'ять залишити після цього визначного польського вченого і випускника КПІ, дійшли висновку, що найкраще це зробити, відкривши пам'ятник при КПІ. Це дуже сподобалося всім випускникам КПІ.

Ми почали в Польщі кампанію, писали в різні польські установи та організації для того, щоб залучити якомога більше прихильників до цієї справи.

Мені дуже приємно сьогодні бути присутнім на відкритті пам'ятника. І ніби зараз згадується цей дуже великий європейський і польський учений. Я його пам'ятаю. 1966 року у Варшаві відбувся з'їзд випускників КПІ. І саме Войцех Свентославський за два роки до смерті був одним з організаторів цього з'їзду. Тоді ми з ним спілкувалися. Однак через два роки, 1968 року, на жаль, його не стало. Тоді ж не стало і Станіслава Жімоловського, який разом із Войцехом Свентославським відновив діяльність Секції вихованців КПІ в Польщі після війни. Зараз дуже приємно мені згадати цю зустріч і дуже приємно сьогодні подивитися на цей пам'ятник, згадуючи ці дуже старі часи.

Усім, хто має якесь відношення до сьогоднішнього свята, я хочу щиро подякувати. Дякую насамперед керівництву Київського політехнічного інституту, дякую всім організаціям, які допомагали вирішити це питання, і дякую всім присутнім сьогодні за те, що ви святкуєте цей день.

Велике всім спасибі.

szanownym rektorem KPI o tym, że dobrze by było pozostawić jakąś pamięć po tym wybitnym polskim uczonym i absolwencie KPI, i przyszliśmy do wniosku, że najlepiej to zrobić wznosząc pomnik przy KPI – to bardzo podobało się wszystkim absolwentom KPI. Zaczęliśmy w Polsce kampanię, pisaliśmy do różnych polskich urzędów i organizacji po to, by było jak najwięcej zwolenników tej sprawy.

Jest mi bardzo przyjemnie dziś uczestniczyć w odsłonięciu pomnika. Wspominam tego wielkiego europejskiego i polskiego uczonego. Pamiętam go. Był 1966 rok. W Warszawie odbywał się zjazd absolwentów KPI. Właśnie Wojciech Świątosławski był jednym z organizatorów tego zjazdu. Wtedy widzieliśmy się z nim. Po dwóch latach, w 1968 roku, niestety, zabrakło go. Wówczas też odszedł i przewodniczący Stanisław Grzymałowski, który razem z Wojciechem Świątosławskim wznowił działalność Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce po wojnie. Mając w pamięci to spotkanie jest mi przyjemnie dziś popatrzeć na ten pomnik, wspominając bardzo stare czasy.

Wszystkim, kto ma jakiś udział w dzisiejszym święcie, chcę bardzo, bardzo podziękować. Dziękuję przede wszystkim kierownictwu Kijowskiego Instytutu Politechnicznego, dziękuję wszystkim organizacjom, które pomogły urzeczywistnić zamierzenie, i dziękuję wszystkim obecnym dziś za to, że świątujecie ten dzień.

Wszystkim serdecznie dziękuję.

honourable Rector of the KPI three years ago about how good it would have to leave some sort of memory after this very prominent Polish scientist and graduate of the KPI, we agreed that the best way to do it is opening a monument in the KPI. This idea really enjoyed all the graduates of the KPI.

We started the company in Poland, we were writing to various Polish institutions and organizations in order to attract more admirers to this event.

And I am very pleased to be present at the unveiling of the monument today. And this great European and Polish scientist is remembered now. I remember him. KPI Alumni Congress was held in Warsaw in 1966. And Wojciech Świątosławski, in two years before his death, was one of the organizers of this congress. At that time I had a conversation with him. But two years later, in 1968, he unfortunately passed away. Stanisław Zhymolovsky passed away at the same times, who with Wojciech Świątosławski renewed activities of graduates of the KPI in Poland section after the war. I am very delighted now to commemorate this meeting and I am very pleased now to look at this monument, remembering these very old times.

Everyone who has any relevance to today's high day, I want to thank very-very much. I thank, first of all, the management of the Kyiv Polytechnic Institute, thank all the organizations that helped to solve this issue, and thank all those who are here.

Thanks to everybody.

Відкриття пам'ятника Войцеху Свентославському в НТУУ «КПІ»
 Odślonięcie pomnika Wojciecha Świątosławskiego na Politechnice Kijowskiej
 Opening of the monument to Wojciech Świątosławski in NTUU "KPI"

Відкриття пам'ятника Войцеху Свентославському в НТУУ «КПІ»
 Odślonięcie pomnika Wojciecha Świątosławskiego na Politechnice Kijowskiej
 Opening of the monument to Wojciech Świątosławski in NTUU "KPI"

Відкриття пам'ятника Войцеху Свентославському в НТУУ «КПІ»
 Odślonięcie pomnika Wojciecha Świętosławskiego na Politechnice Kijowskiej
 Opening of the monument to Wojciech Świętosławski in NTUU "KPI"

2.2. Круглий стіл «Войцех Свентославський – людина, яка зближує народи України і Польщі».
Листи, презентації та фотомонтаж

2.2. Dyskusja panelowa „Wojciech Świątosławski – człowiek, który zbliża narody Ukrainy i Polski”.
Listy, prezentacje i fotografie

2.2. The round table “Wojciech Świątosławski – the person who makes peoples of Ukraine and Poland closer”.
Letters, presentations and photomontage

LIST MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO PROF. BARBARY KUDRYCKIEJ

MINISTER NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO

prof. Barbara Kudrycka

BM.WKS.1660.1.2013

Warszawa, 27 sierpnia 2013 r.

Pan
Waldemar Siwiński
Prezes Zarządu
Fundacji Edukacyjnej Perspektywy

Szanowny Panie Prezesie,

bardzo dziękuję za zaproszenie do udziału w uroczystym odsłonięciu pomnika prof. Wojciecha Świątosławskiego. Ogromnie żałuję, że ze względu na podjęte wcześniej zobowiązania nie będę mogła uczestniczyć w tym wyjątkowym wydarzeniu.

Z wielkim uznaniem przyjąłam wiadomość, że z inicjatywy rektora Politechniki Kijowskiej i przy wsparciu Politechniki Warszawskiej, Fundacji Edukacyjnej Perspektywy oraz Stowarzyszenia Absolwentów KPI w sposób szczególny upamiętniona zostanie postać znakomitego polskiego naukowca, wybitnego chemika i biofizyka, zasłużonego dydaktyka, a także autora szeregu ważnych prac naukowych.

Cieszę mnie wszelkie działania rozwijające współpracę między polskimi i ukraińskimi środowiskami akademickimi. Przykładem tego typu ważnych i potrzebnych inicjatyw jest właśnie uroczystość w Kijowie czy też działalność Ukraińsko-Polskiego Centrum na Politechnice Kijowskiej.

Na ręce Pana Prezesa pragnę złożyć wyrazy uznania i serdeczne podziękowania organizatorom wydarzenia oraz wszystkim osobom zaangażowanym w umacnianie kontaktów między środowiskami akademickimi obu krajów.

Życząc udanej uroczystości, wielu dalszych wartościowych przedsięwzięć i wszelkiej pomyślności w realizacji planów, łączę

wyrazy głębokiego szacunku

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa
tel. (22) 628 10 44, faks: (22) 529 26 21, e-mail: sekretariat.minister@nauka.gov.pl, www.nauka.gov.pl

**ЛИСТ ВІД МІНІСТРА НАУКИ ТА ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛЬЩІ –
БАРБАРИ КУДРИЦЬКОЇ**

Герб
Республіки Польща

МІНІСТР
НАУКИ І ВИЩОЇ ОСВІТИ
проф. Барбара Кудрицька

Варшава, 27 серпня 2013 року

пан
Вальдемар Сівінський
Голова
Освітнього Фонду «Перспективи»

Шановний Пане Голово,

хочу висловити щирі подяку за запрошення на урочисте відкриття пам'ятника професору Войцеху Свентославському. На превеликий жаль, у зв'язку із зайнятістю і давно запланованим графіком зустрічей, у мене не буде можливості особисто брати участь у цьому важливому заході.

Я з великою вдячністю сприйняла звістку про те, що за ініціативою ректора Київської політехніки та за підтримки Варшавської політехніки, а також Освітнього Фонду «Перспективи» та Об'єднання випускників КПІ буде вшановано пам'ять видатного польського вченого, хіміка і біофізика, заслуженого дидактика, автора численних важливих наукових робіт.

Мене радують усі ініціативи, що розвивають і поглиблюють співпрацю між польськими та українськими науковими колами. Прикладом подібного виду важливих і необхідних заходів є урочисте відкриття пам'ятника в Києві, а також сама діяльність Українсько-Польського центру в КПІ.

Хочу висловити велику вдячність Пану Голові, а також усім організаторам події та всім особам, які беруть участь у цій ініціативі, за зміцнення зв'язків між науковими колами обох країн.

Прийміть побажання успішного проведення церемонії, подальших цінних ініціатив і удачі у реалізації планів.

З глибокою повагою,

підпис

LETTER FROM THE MINISTER OF SCIENCE AND HIGHER EDUCATION IN POLAND –
BARBARA KUDRYCKA

Emblem
of Republic of Poland

MINISTER OF SCIENCE
AND HIGHER EDUCATION
Prof. Barbara Kudrytska

Warsaw, 27 August 2013

Mr.
Waldemar Siwiński
President of
Prospects Education Foundation

Dear Mr. President,

I would like to express my profound gratitude for invitation to attend the ceremony of unveiling of Professor Wojciech Swietoslowski's monument. It is deep regret that I will not be able to take part in this important event personally due to lack of time and previously sheduled meetings.

I was pleased the news that on the initiative of the Rector of Kyiv Polytechnic Institute and with the assistance of Warsaw University of Technology, as well as of Prospects Education Foundation and KPI Alumni Association, the memory of prominent Polish researcher, chemist and biophysicist, honourable specialist in didactics, author of numerous scietific papers will be commemorated.

I am very glad of any initiatives developing and widening cooperation between Polish and Ukrainian scientific communities. An example of such an important and useful event is ceremonial unveiling of the monument in Kyiv, and the activity of Ukraine-Polish Centre in KPI as well.

I would like to express my deep gratitude to Mr. President, to all facilitators of the event and to all people involved in this initiative for strengthening of relations between scientific communities of both countries.

Accept my sincere wishes for success of the ceremony, of further valuable initiatives and good luck in realization of future plans.

Respectfully,

signature

P R E S I D E N T

Warsaw, 30 August 2013

Professor Michael Zgurovsky
Rector
National Technical University of Ukraine
„Kyiv Polytechnic Institute”

Dear and distinguished Professor Zgurovsky,

May I thank you very much indeed for your kind invitation to attend the ceremony of unveiling of Professor Wojciech Świętosławski's monument. Professor Świętosławski contributed significantly to strengthening the research ties between Poland and Ukraine. I wish to express my gratitude to the National Technical University of Ukraine, and the Rector himself, for commemorating such a prominent and influential Polish outstanding researcher, the member of the Polish Academy of Sciences, the first director of the Institute of Physical Chemistry of the PAS which was the first chemical institute of our Academy.

I have the honour and pleasure to assure all participants of this important ceremony that desiring to continue this tradition, aiming at fostering the development of scientific and educational cooperation between Poland and Ukraine and wishing to contribute to the integration of research communities in our countries we have made a decision to found in Kiev the representation of the Polish Academy of Sciences. I am glad to admit that the process of establishing of our office in Kiev is well advanced.

It is with deep regret that I am not able to take part in the ceremony personally due to the previously scheduled obligations.

Let me kindly request you, dear Professor Zgurovsky, to convey to your collaborators who organised this important event the expressions of my highest consideration and my sincere congratulations on their outstanding work. It is my belief that science and education will become an even more significant field of cooperation between our countries.

With my best wishes,

Michał Kleiber

ЛИСТ ВІД ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК – ПРОФ. МІХАЛА КЛЕЙБЕРА

Варшава, 30 серпня 2013 року

Професору
Михайлу Згуровському
Ректору
Національного технічного
університету України
«Київський політехнічний інститут»

Шановний і високоповажний професоре Згуровський,

дозвольте мені щиро подякувати Вам за Ваше люб'язне запрошення відвідати церемонію відкриття пам'ятника професору Войцеху Свентославському. Професор Свентославський зробив вагомий внесок в укріплення наукових зв'язків між Польщею та Україною. Я хотів би висловити свою вдячність Національному технічному університету України та особисто ректору за вшанування пам'яті цього видатного і впливового польського дослідника, члена Польської академії наук, першого директора Інституту фізичної хімії ПАН, який був першим хімічним інститутом нашої академії.

Маю честь із радістю запевнити всіх учасників цієї важливої церемонії, що у нашому прагненні продовжити цю традицію, з метою сприяння розвитку наукової та освітньої співпраці між Польщею та Україною, а також інтеграції наукових спільнот в обох країнах, ми вирішили заснувати в Києві представництво Польської академії наук. Мені приємно відзначити, що процес заснування нашого представництва в Києві успішно просувається.

Мені дуже прикро, що я не можу взяти участь у цій церемонії особисто через заздалегідь призначені домовленості.

Шановний професоре Згуровський, дозвольте мені, будь ласка, звернутися до Вас із проханням передати Вашим співробітникам, які займались організацією цього важливого заходу, запевнення у моїй найщирішій повазі та привітання із чудовим завершенням цієї роботи. Я глибоко переконаний у тому, що наука й освіта стануть ще більш важливими напрямками співпраці між нашими країнами.

З найщирішими побажаннями,

Міхал Клейбер

Warszawa, 30 sierpnia 2013

JM Rektor
Narodowego Technicznego
Uniwersytetu Ukrainy
„Kijowski Instytut Politechniczny”
prof. Michał Zgurowski

Szanowny Panie Rektorze!

Proszę mi pozwolić wyrazić słowa ogromnej wdzięczności za zaproszenie na uroczystość odsłonięcia pomnika profesora Wojciecha Świątosławskiego. Wojciech Świątosławski wniósł znaczny wkład w umocnienie kontaktów naukowych między Polską i Ukrainą. Pragnę serdecznie podziękować całemu Narodowemu Uniwersytetowi Technicznemu Ukrainy, a w szczególności JM Rektorowi za uczczenie pamięci tego wybitnego i wpływowego naukowca, członka Polskiej Akademii Nauk, pierwszego dyrektora Instytutu Chemii Fizycznej PAN, który był pierwszym instytutem chemicznym w naszej Akademii.

Mam zaszczyt poinformować wszystkich uczestników tej ważnej ceremonii, iż pragnę kontynuować te tradycje i rozwijać współpracę między Polską i Ukrainą w dziedzinie nauki i oświaty oraz wspierać integrację środowisk naukowych obu państw postanowiliśmy otworzyć w Kijowie przedstawicielstwo Polskiej Akademii Nauk. Proces uruchomienia naszej placówki przebiega pomyślnie.

Jest mi bardzo przykro, ale nie będę mógł uczestniczyć osobiście w tej uroczystości ze względu na obowiązki służbowe.

Szanowny Panie Profesorze, pragnę zwrócić się do Pana z prośbą o przekazanie moich najserdeczniejszych pozdrowień wszystkim pracownikom Kijowskiego Instytutu Politechnicznego, którzy zajmowali się organizacją tej uroczystości oraz gratulacji z okazji zakończenia prac nad budową pomnika. Jestem przekonany, że nauka i oświata staną się ważnymi dziedzinami współpracami między naszymi krajami.

Z wyrazami szacunku,

prof. dr hab. Michał Kleiber

«Войцех Свєнтославський – видатний вихованець Київської політехніки»
професор Ігор Астрелін –
декан хіміко-технологічного факультету НТУУ «КПІ»

Войцех Свєнтославський

У 1910 р. на запрошення професора і керівника кафедри фізики Московського університету Н. А. Умова Свєнтославський переїхав до Москви, де зайняв місце лаборанта при фізичному кабінеті. З листопада 1914 р. працював старшим асистентом у термічній лабораторії імені В. Ф. Лугініна і за сумісництвом з червня 1913 р. був приват-доцентом Московського університету на кафедрі хімії.

Ще до переходу в Московський університет Свєнтославський здобув популярність завдяки роботам з термохімії органічних речовин, що отримали широке визнання. Колеги Свєнтославського по Київському політехнічному інституту цінували його як виключно талановитого експериментатора.

Професор (пізніше академік) А. В. Писаржевський в листі Н. А. Умову в серпні 1910 р. писав: «Охоче надсилаю Вам відгук про пана Свєнтославського, якого можу рекомендувати з найкращого боку. Мені дуже шкода з ним розлучатися, оскільки я навряд чи знайду такого вправного і доброзичливого асистента як він, але я дуже був би радий, якби він потрапив до Вас у Москву, тому що це виведе його на справжню наукову роботу».

Заслуги Свєнтославського були гідно оцінені: в 1911 р. Російське фізико-хімічне товариство нагородило його Малою медаллю імені Д. І. Менделєєва за видатні термохімічні дослідження.

У 1917 р. Свєнтославський, промигнувши магістерський ступінь, захистив у Київському університеті докторську дисертацію на тему «Діазосполуки. Термохімічне дослідження».

У 1918 р. восьмирічна робота Свєнтославського в Московському університеті була перервана у зв'язку із запрошенням Варшавського політехнічного інституту.

У Польщі Свєнтославський продовжив викладацьку діяльність: в 1918 – 1939 і 1946 – 1951 рр. працював професором Варшавського політехнічного інституту на кафедрі фізичної хімії.

У 1928 – 1929 рр. обирався ректором цього ВНЗ. Одночасно був професором Варшавського університету (1918 – 1929, 1947 – 1960 рр.)

З 1935 по 1939 р. Свєнтославський обіймав посаду міністра вищої освіти Польщі.

У період Другої світової війни (1940 – 1946 рр.) очений жив і працював у США. З 1955 по 1961 рр.

Свєнтославський очолював Інститут фізичної хімії Польської Академії наук, дійсним членом якої був з 1952 р.

Основні дослідження Свєнтославського належать до сфери термохімії органічних сполук, зокрема азотовмісних (нітро-, азо- і діазосполук). Свєнтославський розробив точну методику калориметричних вимірювань, у тому числі мікрокалориметри.

У 1913 р. він запропонував використовувати бензойну кислоту як еталонну речовину для визначення теплового значення калориметричної системи. Свєнтославський займався також удосконаленням наукових приладів, необхідних йому для досліджень: 1913 р. він сконструював адіабатичний калориметр, а в 1924 р. – прилад для швидкого ебуліоскопічного визначення молекулярної маси – ебуліометр, який назвали іменем В. Свєнтославського.

Він також розвивав теорію процесів коксування і переробки кам'яновугільної смоли. Був творцем наукової школи термохіміків.

В. Свєнтославський один з організаторів Польського хімічного товариства, президентом якого був з 1925 р.

У 1928-1932 і в 1934-1940 рр. його обрали віце-президентом Спільноти теоретичної і прикладної хімії.

На ювілейному Менделєєвському з'їзді, що проходив у Ленінграді у вересні 1934 р. й був присвячений 100-річчю з дня народження Д. І. Менделєєва, Свєнтославський виступив із доповіддю «Про нову техніку очищення і дослідження ступеня чистоти рідин». Протягом багатьох років він підтримував тісні зв'язки з російськими та українськими хіміками (особливо з академіками А. В. Писаржевським та І. А. Каблуковим).

Свєнтославський – автор більше 500 наукових праць і 11 монографій, номінувався на Нобелівську премію з хімії.

„Wojciech Świętosławski – wybitny wychowanek Politechniki Kijowskiej”

profesor Igor Astrelin –

Dziekan Wydziału Chemiczno-Technicznego Politechniki Kijowskiej

Wojciech Świętosławski

W 1910 r. na zaproszenie profesora i kierownika Katedry Fizyki Uniwersytetu Moskiewskiego N.A. Umowa Świętosławski przyjechał do Moskwy, gdzie został zatrudniony na stanowisku laboranta gabinetu fizyki. Od listopada 1914 pracował jako starszy asystent w laboratorium Termicznym im. W.F. Ługinina, równocześnie od czerwca 1913 był docentem Katedry Chemii Uniwersytetu Moskiewskiego

Jeszcze przed przeniesieniem się na Uniwersytet Moskiewski Świętosławski zdobył popularność dzięki swoim pracom z chemii organicznej, które cieszyły się powszechnym uznaniem. Koledzy Świętosławskiego z Politechniki Kijowskiej cenili go jak niezwykle utalentowanego eksperymentatora.

Profesor L.W. Piszczewski w liście do N.A. Umowa pisał:

„Z przyjemnością przesyłam Panu opinię o Wojciechu Świętosławskim, którego mogę ocenić tylko pozytywnie. Przykro jest się z nim żegnać, ponieważ trudno będzie znaleźć tak zdolnego i sumiennego asystenta, jak on. Niemniej jednak, będę niezmiernie szczęśliwy, jeżeli znajdzie się on u Pana w Moskwie, gdyż dzięki temu będzie mógł naprawdę zajmować się pracą naukową.

Zasługi Świętosławskiego zostały należycie ocenione: w 1911 Rosyjskie Towarzystwo Fizyczno-Chemiczne przyznało mu Mafy Medal im. D.I. Mendelejewa za wybitne osiągnięcia w dziedzinie termochemii.

W roku 1917 Świętosławski z pominięciem stopnia magistra bronił na Uniwersytecie Kijowskim pracę doktorską na temat „Sole diazoniowe. Badania termochemiczne”. W 1918 zakończył się 8-letni okres pracy Świętosławskiego na Uniwersytecie Moskiewskim – w związku z tym, że otrzymał on propozycję podjęcia pracy na Politechnice Warszawskiej.

W Polsce Świętosławski kontynuował pracę dydaktyczną:

W S. 1918-1939 i 1946-1951 pracował jako profesor Katedry Chemii Fizycznej Politechniki Warszawskiej.

W S. 1928-1929 obejmował posadę rektora tej uczelni. Jednocześnie był profesorem Uniwersytetu Warszawskiego (1918-1929; 1947-1960).

Od 1935 do 1939 Świętosławski sprawował urząd ministra szkolnictwa wyższego Rzeczypospolitej Polskiej.

W okresie II wojny światowej (1940-1946) mieszkał i pracował w USA.

W S. 1955-1961 Świętosławski kierował Instytutem Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk, członkiem której był od 1952 r.

Główną dziedziną badań Wojciecha Świętosławskiego była termochemia związków organicznych, zwłaszcza zawierających azot.

Świętosławski opracował dokładną metodykę pomiarów

kalorymetrycznych, w tym mikrokalorymetry.

W 1913 zaproponował on, by jako substancji wzorcowej do określenia wartości cieplnej systemu kalorymetrycznego użyć kwasu benzoowego. Świętosławski zajmował się także udoskonalaniem przyrządów niezbędnych do prowadzenia badań naukowych:

w 1913 skonstruował on kalorymetr adiabatyczny, a w 1924 – przyrząd do szybkiego ebulioskopicznego wyznaczania masy molekularnej – ebuliometr, który obecnie nosi jego imię. Świętosławski rozwinął również teorię procesów koksowania i przeróbki smoły węgla kamiennego.

Świętosławski był jednym z założycieli Polskiego Towarzystwa Chemicznego, prezesem którego był od 1925 r. W S. 1928-1932 i w 1934-1940 był zastępcą prezesa Stowarzyszenia Chemii Teoretycznej i Stosowanej.

Na jubileuszowym Zjeździe Mendelejewowskim, który odbywał się w Leningradzie we wrześniu 1934 i był poświęcony 100-leciu urodzin

D. I. Mendelejewa wystąpił z referatem na temat:

„O nowej technice oczyszczenia i badania stopnia czystości cieczy”. W ciągu wielu lat utrzymywał on bliskie kontakty z rosyjskimi i ukraińskimi chemikami (zwłaszcza z L.W. Piszczewskim i I. A. Kabłukowym).

Świętosławski jest autorem ponad 500 prac naukowych i 11 monografii, jego kandydatura była wysunięta do Nagrody Nobla w dziedzinie chemii.

«Войцех Алоїзій Свентославський – видатна людина»
професор Станіслав Вінценчак – проректор Варшавської політехніки

„Wojciech Alojzy Świętosławski – wybitny człowiek” –
profesor Stanisław Wincenciak – prorektor Politechniki Warszawskiej

Politechnika Warszawska
www.pw.edu.pl

Wojciech Alojzy
ŚWIĘTOSŁAWSKI
OUTSTANDING
MAN

POLITECHNIKA WARSZAWSKA
www.pw.edu.pl

Beginnings of a Scientific Career

1906 – attains the diploma of a Technology Engineer at the Faculty of Chemistry of the National Technical University of Ukraine
1907 – works as a private assistant to professor Shaposhnikova at the National Technical University of Ukraine
1908 – is an assistant to professor Piszczewski at the Department of Inorganic Chemistry
1910 – Director of the Luginin Thermal Laboratory of Moscow State University
1912 – Completes a postdoctoral degree at the National Technical University of Ukraine; receives the privatdozent degree at the Moscow State University
1917 – writes his Master of Sciences dissertation: Diazo Compounds. Thermochemical Tests and is straightaway given a doctor's degree in chemistry.

POLITECHNIKA WARSZAWSKA
www.pw.edu.pl

Professor on His College Days

I was, then, so taken by free-thinking and political movements that I considered working at and for the benefit of school a duty I had to spend the least possible amount of time on. I always did my home assignments diligently, and I always studied for exams diligently but there was no conviction in what I was doing. I did not know how nor did I want to make the most of all the possibilities. Especially, since - already then - much effort had been put into raising the level of education.

W. Świętosławski
An Autobiography (1996).

POLITECHNIKA WARSZAWSKA
www.pw.edu.pl

Scientific Work in Poland

1918 – is made Director of the Institute of Physical Chemistry and Electrochemistry at Warsaw University of Technology
1918 – becomes Director of the Department of Physical Chemistry at the University of Warsaw
1919 – is appointed full professor at Warsaw University of Technology
Academic years 1919/1920 and 1924/1925 – serves as Dean of the Department of Chemistry
Academic year 1928/1929 – is Rector of Warsaw University of Technology
1929-1932 – works as Deputy Rector of Warsaw University of Technology

POLITECHNIKA WARSZAWSKA
www.pw.edu.pl

Professor on Accepting a Position at Warsaw University of Technology

My refusal to take over the Department of Physical Chemistry and Electrochemistry would lead to someone else being asked to fill that position and I would have to wait for a long time for another opportunity to work for the betterment of my country to arise. Higher education in Poland is in its infant stages and it is my duty to help in organizing the Polish higher school system. I see no other qualified person for the job. I hope that a time will come when Warsaw's and Moscow's relationship will be better and when not only I but all of you in Warsaw would be welcome and eagerly anticipated guests in Moscow.

W. Świętosławski

(fragment of a letter to Ivan Alekseevich Kablukov, the Director of the Themic Laboratory at Moscow State University. The fragment describes Świętosławski's reasons for accepting a position at Warsaw University of Technology.)

POLITECHNIKA WARSZAWSKA
www.pw.edu.pl

Scientific Work in Poland

1926-1939 – works for the Scientific Committee of the Military Air and Anti-gas Defence Institute
1927-1939 – serves as Director of the Chemical Science Institute's Coal Department

Political Life

- 1935-1939 – serves two terms as Senator in the Polish Senate.
- 1935-1939 – serves as a Minister of Religious Denominations and Public Enlightenment in Marian Zyndram-Kościółkowski's and Felicjan Sławoj-Skłodkowski's government.
- 1939 – interned in Romania.

Professor on His Dilatometric Criometer

In terms of accuracy, our measurements of temperatures, in which the received substances were crystalizing, were superior to everybody else's – even to the two groups' from the National Bureau of Standards located in Washington. What is more interesting, however, is that it cost the American government 50 000 \$ to build their devices whereas building ours cost us merely 5-10 \$.

W. Świętosławski

Letter to Soviet Historians of Chemistry, 05. 27 1962

Scientific Output

- Author of :
- About 430 publications
- 20 books (which were translated into various languages)
- 40 patents

Honorary Memberships in Scientific Societies

- Honorary member of the following Chemical Societies:
- Austrian
- Belgian
- Czechoslovakian
- French
- Italian
- American Chemical Society
- Romanian Chemical Society
- Polish Association of Chemical Engineers
- Polish Chemical Society

Scientific Work in USA

- 1940 – invited by American chemists to give lectures at Pittsburgh University (1940-1941) and the State University of Iowa (1941) as a professor of Physical Chemistry's Department
- 1941-1946 – works as Director of the Chemistry Department at Mellon's Institute of Industrial Research
- Solves a variety of problems in the field of chemical technology; e.g. processing and breaking down gas tar into components
- Comes up with a new field of measurements – criometry
- Invents numerous measuring devices

Return to Poland

- 1946 – works as Director of the Department of Applied Physical Chemistry at the Faculty of Chemistry of Warsaw University of Technology
- 1947 – takes over the Department of Physical Chemistry at the University of Warsaw
- 1947-1960 – is Director of the Physicochemical Division at the Industrial Chemistry Research Institute
- 1955-1960 – serves as Director of the Institute of Physical Chemistry at the Polish Academy of Sciences
- 1960 – at the age of 79 decides to go into retirement

Honorary Doctorates

- Jagiellonian University
- Lodz University of Technology
- Warsaw University of Technology
- Berlin University
- State University of Moscow
- Budapest University of Technology and Economics
- Bucharest University
- Dresden University of Technology

Chosen Awards and Decorations

- Polonia Restituta Commander's Cross with Star
- Mendeleev Award
- Swedish Order of the Polar Star
- Romanian Order of the Crown
- Order of the White Rose of Finland
- Cross of Merit of the Republic of Hungary
- Lavoisier's Gold Cross
- Twice nominated for the Noble Prize

Войцех Свентославський в музейних архівах НТУУ «КПІ»

Круглий стіл «Войцех Свентославський – людина,
яка зближує народи України і Польщі»
з нагоди відкриття йому пам'ятника на території НТУУ «КПІ»
30 серпня 2013 р.

Доповідач – Татарчук В. В., завідувач відділу Історії КПІ
Державного політехнічного музею при НТУУ «КПІ»

Войцех Алоїзій Свентославський (1881–1968) –
видатний польський фізико-хімік.
Випускник хімічного відділення
Київського політехнічного інституту 1906 р.,
викладач КПІ в 1908–1910 рр.

5-та Київська – «Печерська» – гімназія, в якій
В. А. Свентославський навчався у 1888–1898 рр.
(сучасний вигляд)
Нині – Національний університет транспорту України

Заснований у 1898 р. Київський політехнічний
інститут Імператора Олександра II
(у складі чотирьох відділень – механічного,
сільськогосподарського, інженерного та хімічного)
втілює у собі кращі традиції відомих європейських
вищих технічних шкіл: Паризької «Еколь
політехнік», Аахенського, Віденського,
Магдебурзького технічних університетів. В основі
цієї системи вищої технічної освіти було поєднання
глибокої природничо-наукової, фундаментальної
підготовки з фізики, математики, хімії та інших
дисциплін із загальноінженерною та отримання
професійно-практичних навичок на виробництві
і в наукових установах

Київське Комерційне училище
по вул. Бульваро-Кудрявській – перше приміщення
Київського політехнічного інституту Імператора Олександра II
(1898–1899 рр.)

Київський політехнічний інститут Імператора Олександра II.
В. А. Свентославський навчався тут – з перервами –
на хімічному відділенні у 1898–1906 рр.,
а також працював у 1908–1910 рр.

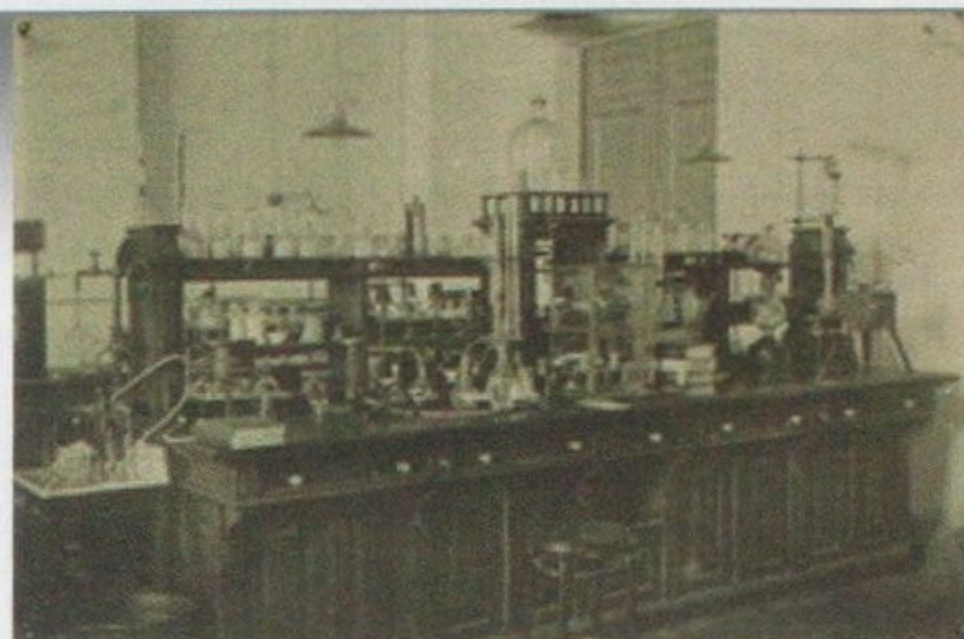
Хімічний павільйон Київського політехнічного інституту
Імператора Олександра II, (1903 р.)
В. А. Свєтославський навчався тут – з перервами –
на хімічному відділенні у 1898–1906 рр.,
а також працював у 1908–1910 рр.

**Велика
хімічна
аудиторія
Київського
політехнічного
інституту
Імператора
Олександра II**

Михайло Іванович Коновалов (1858–1906) –
перший декан хімічного відділення КПІ (у 1898–1902 рр.),
другий директор Київського політехнічного інституту
Імператора Олександра II (у 1902–1906 рр.)

Лабораторії хімічного відділення
Київського політехнічного інституту
Імператора Олександра II.
1900-ті рр.

Лабораторії хімічного відділення
Київського політехнічного інституту
Імператора Олександра II.
1900-ті рр.

Лабораторії хімічного відділення
Київського політехнічного інституту
Імператора Олександра II.
1900-ті рр.

Володимир Георгійович Шапошніков (1870–1952) –
хімік-органік та інженер-хімік, член АН УРСР.
Професор КПІ, кафедри хімічної технології, відділення барвних
і волокнистих речовин (1898–1919).
Співавтор перших двох наукових праць В. А. Свєтославського

Володимир Федорович Тимофєєв (1858–1923) –
професор кафедри хімії КПІ (у 1900–1906 рр.),
директор Київського політехнічного інституту
Імператора Олександра II (у 1906–1908 рр.).
Керівник В. А. Свєтославського в його науковій діяльності
під час навчання в інституті

Форма студентів Київського політехнічного інституту
Імператора Олександра II. Початок XX століття
(Студенти механічного відділення КПІ
Б. Бонч-Брусевич і С. Руссо, 1914 р.)

Знак осіб, що закінчили курс Політехнічних
інститутів: Варшавського Імператора
Миколи I, Київського Імператора
Олександра II, Санкт-Петербурзького
Імператора Петра I

Випускники Київського
політехнічного
інституту одержували
звання інженера-
технолога, інженера-
будівельника
та агронома, мали
право завідувати
фабриками і заводами,
складати проекти,
керувати будівництвом,
займати державні
посади і бути штатними
викладачами

Лев Володимирович Писаржевський (1874–1938) –
український хімік.
Професор кафедри неорганічної хімії КПІ (1908–1912 рр.),
академік АН УРСР з 1925 р. та АН СРСР з 1930 р.
Під його керівництвом В. А. Свєнтославський працював у КПІ
1908–1910 рр.

Вільгельм Фрідріх Оствальд (1853–1953) – фізико-хімік, філософ-ідеаліст,
лауреат Нобелівської премії з хімії (1909 р.).
Професор Лейпцигського університету (у 1887–1906 рр.),
член-кореспондент Петербурзької АН (з 1895 р.).
Ініціатор видання праць В. А. Свєнтославського з неорганічної хімії
у Лейпцигу в журналі «Zeitschrift für physikalische Chemie» (1909–1910 рр.)

Микола Олексійович Умов (1846–1915) – російський фізик,
філософ. Професор Московського державного університету
(у 1893–1915 рр.).
Ініціатор запрошення В. А. Свєнтославського до термохімічної
лабораторії МДУ, куди той переїхав у 1910 р.

Володимир Федорович Лутінін (1834–1911) –
російський фізико-хімік,
організатор першої в Російській імперії
термохімічної лабораторії (Московський університет, 1891 р.).
В. А. Свєнтославський працював у ній в 1911–1917 рр.

Войцех Алоїзій Свєнтославський
під час роздумів

Войцех Алоїзій Свєнтославський
в термохімічній лабораторії Московського університету
(1910-ті рр.)

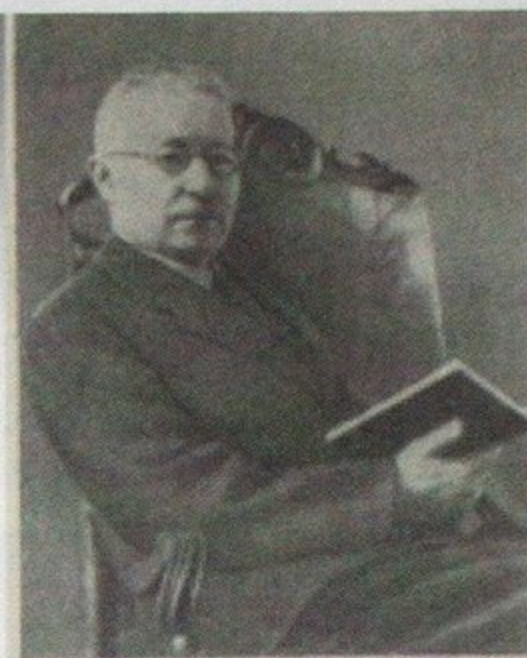
„Wojciech Świętosławski – w archiwach muzealnych Politechniki Kijowskiej”

Witalij Tatarczuk, Natalia Pisarewska (Państwowe Muzeum Politechniczne przy Politechnice Kijowskiej)

Wojciech Świętosławski w archiwach muzealnych Politechniki Kijowskiej

Dyskusja panelowa na temat: „Wojciech Świętosławski – człowiek,
który zbliżył narody Polski i Ukrainy”
z okazji odsłonięcia jego pomnika na Politechnice Kijowskiej
30 sierpnia 2013

Moderator – W.W. Tatarczuk, kierownik Działu Historii
Politechniki Kijowskiej Państwowego Muzeum Politechnicznego
Politechniki Kijowskiej

Wojciech Alojzy Świętosławski (1881-1968) –
Wybitny polski fizykochemik.
Absolwent Wydziału Chemii Politechniki Kijowskiej 1906 r.,
Wykładowca Politechniki Kijowskiej w latach 1908-1910

Kijowskie Gimnazjum nr 5, tzw. „Pieczerskie” – szkoła,
w której w latach 1888-1898 uczył się Wojciech Świętosławski
(widok obecny)
Obecnie – Narodowy Uniwersytet Transportu Ukrainy

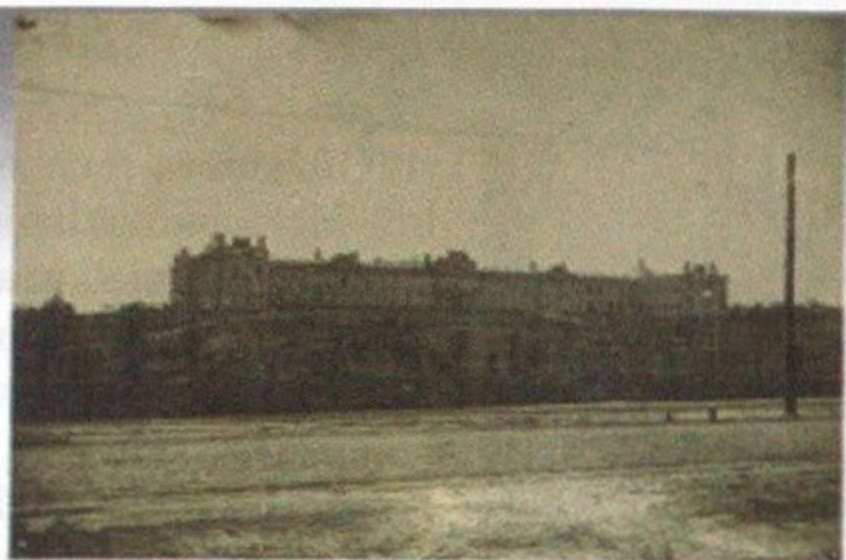
Założony w 1898 roku Kijowski Instytut
Politechniczny Imperatora Aleksandra II
(składający się z 4-ech wydziałów: mechanicznego,
rolniczego, inżynierskiego i chemicznego
nawiązywał do najlepszych tradycji znanych
europejskich wyższych uczelni technicznych:
uniwersytetów technicznych w Paryżu, Wiedniu,
Magdeburgu i Aachen. Podstawą systemu edukacji
technicznej było tam połączenie kształcenia
teoretycznego w zakresie fizyki, matematyki, chemii
i innych dyscyplin inżynierskich oraz formowanie
praktycznych umiejętności pracy w przemyśle i w
instytucjach naukowych.

Kijowska Szkoła Handlowa
przy ul. Bulwaro-Kudriawskiej – pierwszy budynek Kijowskiego
Instytutu Politechnicznego Imperatora Aleksandra II.
1898-1899

Kijowski Instytut Politechniczny Imperatora Aleksandra II.
W.A. Świętosławski studiował tu z przerwami
w latach 1898-1906
oraz pracował w latach 1908-1910.

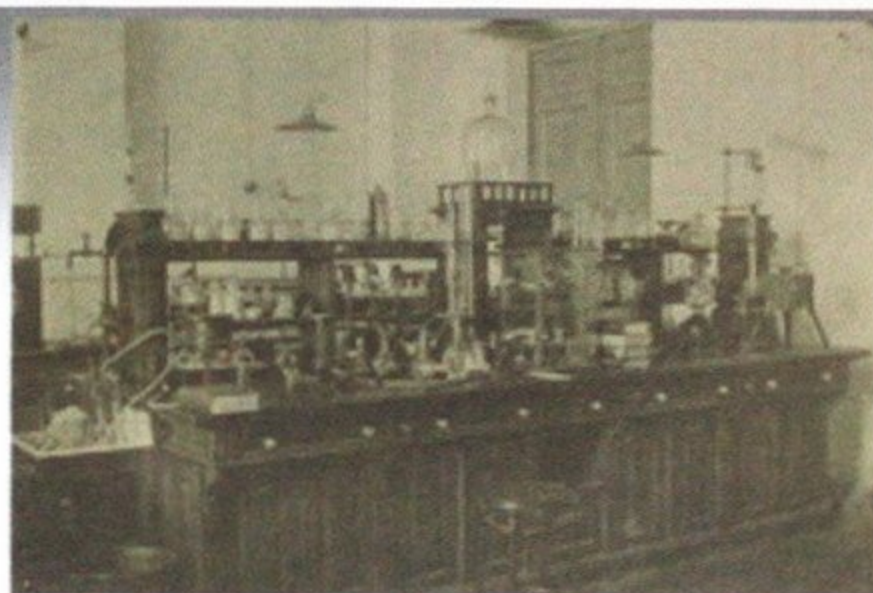
Pawilon chemiczny Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Imperatora Aleksandra II 1903 r.
W.A. Świątosławski studiował tu z przerwami w latach 1898-1906 oraz pracował w latach 1908-1910.

Wielka sala chemiczna Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Imperatora Aleksandra II

Michail Iwanowicz Konowałow (1858-1906) – pierwszy dziekan Wydziału Chemii (w latach 1898-1902), drugi dyrektor Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Imperatora Aleksandra II (w latach 1902-1906)

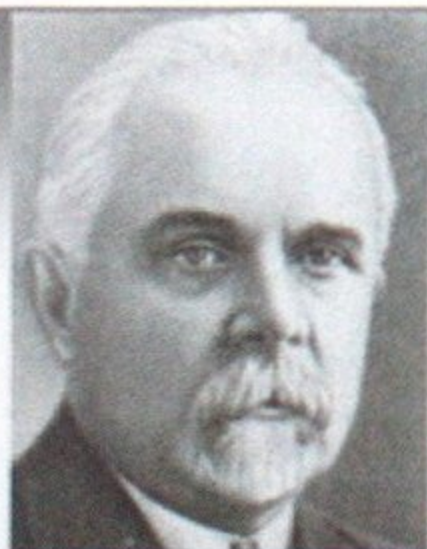
Laboratoria Wydziału Chemii Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Imperatora Aleksandra II – lata 1900-te

Laboratoria Wydziału Chemii Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Imperatora Aleksandra II – lata 1900-te

Laboratoria Wydziału Chemii Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Imperatora Aleksandra II – lata 1900-te

Władimir Georgijewicz Szaposznikow (1870-1952) – specjalista w zakresie chemii organicznej i inżynierii chemicznej, członek Akademii Nauk Ukraińskiej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej. Profesor Politechniki Kijowskiej, pracownik Katedry Technologii Chemicznej (1898-1919). Współautor pierwszych prac naukowych W.A. Świątosławskiego

Władimir Fiodorowicz Timofiejew (1858-1923) – Profesor Katedry Chemii (w latach 1900-1906), piąty dyrektor Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Imperatora Aleksandra II (w latach 1906-1908). Opiekun naukowy W.A. Świątosławskiego podczas jego studiów w Instytucie.

Mundur studentów Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Imperatora Aleksandra II. Początek XX wieku. (Studenci Wydziału Mechanicznego Kijowskiego Instytutu Politechnicznego B. Boncz-Brujewicz i S. Russo 1914 r.)

"Знак лиц, окончивших курс Политехнического Института Императора Николая I, Киевского Императора Александра II, Санкт-Петербургского Императора Петра I"

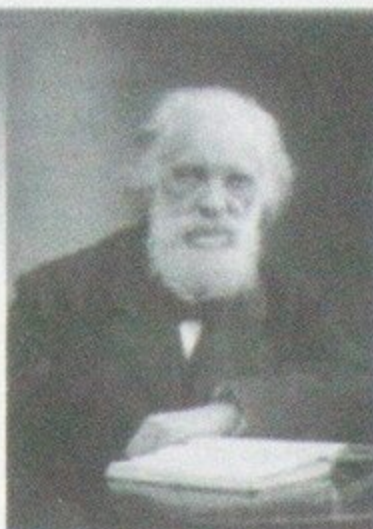
Absolwenci Politechniki Kijowskiej otrzymywali tytuł inżyniera-technologa, inżyniera budowlanego i agronoma, mieli prawo kierowania fabrykami i zakładami przemysłowymi, opracowywać projekty, kierować budownictwem, pracować na stanowiskach państwowych i być wykładowcami.

Lew Władimirowicz Piśarczyński (1874-1938) – ukraiński chemik. Profesor Katedry Chemii Nieorganicznej Politechniki Kijowskiej (1908-1912), Członek Akademii Nauk USRR od 1925 i Akademii Nauk ZSRR od 1930. Pod jego kierunkiem W.A. Świątosławski pracował na Politechnice Kijowskiej w latach 1908-1912.

Wilhelm Friedrich Oswald (1853-1953) – fizykochemik, filozof-idealista, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie chemii (1909). Profesor uniwersytetu w Lipsku (w latach 1887-1906), Członek-korespondent Petersburskiej Akademii Nauk (od 1895). Inicjator publikacji prac W.A. Świątosławskiego z chemii nieorganicznej w niemieckim naukowym czasopiśmie chemicznym (1910-1910)

Nikołaj Aleksiejewicz Umow (1846-1915) – rosyjski fizyk, filozof. Profesor Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego (w latach 1893-1915). Z jego inicjatywy W.A. Świątosławski został zaproszony do laboratorium termochemicznego Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego (1910).

Władimir Fiodorowicz Luginin (1834-1911) – Rosyjski fizyko-chemik, Organizator pierwszego w Imperium Rosyjskim laboratorium termochemicznego (Uniwersytet Moskiewski, 1891). W.A. Świątosławski pracował w nim w latach 1911-1917.

Wojciech Alojzy Świątosławski rozmyśla

W.A. Świątosławski w laboratorium termochemicznym Uniwersytetu Moskiewskiego (1910)

«Українсько-Польський центр НТУУ «КПІ»: Нові горизонти співпраці»,
Сергій Сидоренко – проректор, директор Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ»

„Ukraińsko-Polskie Centrum Politechniki Kijowskiej: Nowe horyzonty współpracy”, Sergiej Sydorenko –
proroktor, dyrektor Ukraińsko-Polskiego Centrum Politechniki Kijowskiej

“Ukrainian-Polish Center of NTUU «KPI»: new horizons of cooperation», Serhiy Sydorenko, Vice-Rector, Director
of the Ukrainian-Polish Center of NTUU “KPI”

«Ukraine-Poland Centre of NTUU "KPI": New Horizons of Cooperation»

Prof. S.I. Sidorenko,
Director of Ukraine-Poland Centre NTUU "KPI"

August 30, 2013, Kyiv, Ukraine

HISTORY

Joint Origins Warsaw Polytechnic and KPI and Saint-Petersburg Polytechnic were founded by the same Tsar Nicolay's II decree in 1898

Three Universities-Brothers

The graduate of KPI in
1906 Professor
Wojciech
Świątosławski
who later on became
the Rector of Warsaw
University of
Technology
(1928 – 1929) and the
Minister of higher
education of Poland
(1935 – 1939)

Choosing place for the monument to KPI graduate (1906) Professor Wojciech Świątosławski

August 30, 2011

Memory Stone opening ceremony at the place for the monument to KPI graduate (1906) Professor Wojciech Świątosławski

October 5, 2012

Memory Stone opening ceremony at the place for the monument to KPI graduate (1906) Professor Wojciech Świętosławski

October 5, 2012

Many students who began their studies at Warsaw Polytechnic completed them in Kyiv Polytechnic Institute

Among KPI students (as of 1908-1909):	Number of persons
Former students of Warsaw Polytechnic	24
Transferred from Warsaw Polytechnic	65
Born in Warsaw	5
Graduates of Lodz College of Manufacture and Industry	7

In 1984 KPI was awarded with the "Knight Commander Order" for outstanding KPI's contribution in the training of specialists for Poland

The Section of KPI graduates in Poland was formed 90 years ago. Now it is headed by Dr. Janusz Fuksa and unites about 200 KPI graduates

Agreements

January, 2008. Initial Agreement between Conference of rectors of technical Universities of Poland and Association of rectors of technical universities of Ukraine

22 PARTNERS in RP

Warsaw University of Technology

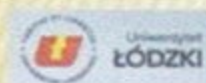
Wrocław University of Technology (Politechnika Wrocławska)

Uniwersytet Wrocławski

AGH University of Science and Technology
Higher Engineering School of Zielona Góra

Polytechnic University of Łódź

Białostocka Polytechnic

Śląski Instytut Politechniczny w Gliwicach

Gdańsk Polytechnic Institute

Zhetysay Polytechnic

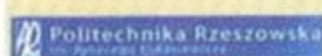

Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Institute of Vacuum Technology in Warsaw

Technical University of Częstochowa

Lublin Technical University

Rzeszów University, Łukashevich

University of Zielona Góra

Graduate School of Business National Louis University

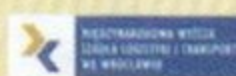
Polish - Japanese Institute of Information Technology

Technical University of Szczecin

Akademia Leona Koźmińskiego

Śląski Instytut Politechniczny w Katowicach

International School of Logistics and Transport in Wrocław

April 1980

**Rector of Wroclaw
University of Technology
Prof. Tadeusz Porebski –
Honorary Doctor of KPI**

Historical ties are reestablished at a current stage.
Essential co-operation with Polish educational
foundation PERSPEKTYWY has been established since
2006

Rector of Kyiv Polytechnic Institute M. Zhurovskiy and Rector of Warsaw
University of Technology V. Kurnik (At Warsaw Technical University)

**Rector of Warsaw Polytechnic
Prof., Dr. W. Kurnik –
Honor Doctor of NTUU "KPI"**

March 3-rd, 2008

**Visit of
Delegation
of Sejm
of the
Republic of
Poland to
NTUU
"KPI"**

March 2008

Andrzej Smirnov - Head of Polish Sejm Committee on
Education, Science and Youth, Sławomir Kłosowski - Deputy
Head of the said Committee, Mirosław Pawlak - member of the
Committee, Elżbieta Wojciechowska - Secretary of the
Committee, and Olga Hnatiuk - Counsellor of Embassy of the
Republic of Poland in Ukraine.

**Active exchanges
and joint activities
between researchers
and students'
organizations
have started**

**Collaboration between students' organizations
and trade union organizations of Warsaw
Polytechnic and Kyiv Polytechnic Institute**

November 15, 2008

Warsaw Polytechnic Day

**NTUU "KPI" delegation takes a part in
"Warsaw Polytechnic Day" Ceremony on the
November 15, 2007**

**KPI Students in Warsaw
Polytechnic. September 2008**

Graduate students of the Materials Engineering Faculty "Warsaw Polytechnic" Maciej Kowalczyk and Grzegorz Czesław in NTUU "KPI". December 2007.

"Mister KPI 2007"

This passionate and showy holiday has been held at the Center of Culture and Arts NTUU "KPI" for the seventh time since autumn 2001

Mister KPI-2007 – Serhiy Salata, ITS
Mister "Courage" – Oleksandr Zas'ko, FS
Mister "Faculty's Face" – Kostyantyn Sobakar, FACS
Mister Internet – Oleksandr Borysguk, RTF
Mister Audience's Sympathy – Dmytro Onishchenko, MMI

Mr. and Ms. Warsaw Polytechnic November 15th, 2007

Student Strong Men Games a new international sport KPI tradition

Богатирські ігри

- × Contests of the strongest students of universities "First international student strong men's games" took place on June 2, 2007 on the Knowledge Square.
- × I – NTUU "KPI"
- × II – Warsaw University of Technology
- × III – Tallinn University of Technology –
- × IV – Saint-Petersburg State Technical University

Ukraine-Poland Centre established in NTUU "KPI" in 2008

Poland International Education Fair, PERSPEKTYWY, Warsaw, March 2008

March 7, 2008, Warsaw. Ceremony of Agreement for Ukrainian-Polish Centre Creation Signing

Start Ukraine-Poland Centre

NTUU "KPI", June 26, 2008

Ukraine-Poland Centre NTUU "KPI" web-site

Key projects of Ukraine-Poland Centre of NTUU "KPI"

Perspektywy

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ФОРУМ UKRAINSKO-POLSKIE FORUM AKADEMICKIE UKRAINIAN-POLISH ACADEMIC FORUM

December 11, 2009, Kyiv, Ukraine

UKRAINIAN-POLISH ACADEMIC FORUM

Ceremony of opening of Ukrainian-Polish Centre office in the room 316 in the KPI building №6

Ukraine-Poland Centre Activities Launch

June 26, 2008

Ambassador of the Republic of Poland in Ukraine H.E. Mr. J. Kluczkowski

Ambassador of Republic of Poland in Ukraine at KPI

March 19, 2013. Lecture of Extraordinary and Plenipotentiary Ambassador of the Republic of Poland in Ukraine H.E. Mr. HENRYK LITWIN at NTUU «KPI»

Project: Polish Language Course

Lecturer Małgorzata Grausam accounted by the staff of the Faculty of Linguistics NTUU "KPI" and started courses of Polish language

Polish Language Course in KPI

Małgorzata Grausam – Faculty of Linguistics Lecturer

Project: 25 years after Chernobyl accident. International Forum "For Peace, Mutual Understanding and Cooperation for the Safer World"

Greetings from President of Ukraine (1991-1993) Leonid Kravchuk

April 19, 2011

25 years after Chernobyl accident. International Forum "For Peace, Mutual Understanding and Cooperation for the Safer World"

Dr. K.Ostrovsky

Mr. V.Siwinsky

April 19, 2011

International Forum "For Peace, Mutual Understanding and Cooperation for the Safer World"

Dr. Shibata

Dr. Iwata

25 years after Chernobyl accident. International Forum "For Peace, Mutual Understanding and Cooperation for the Safer World"

April 19, 2011

Project, April, 2011

Seminar "KPI - WUP. New Horizons in Research Cooperation" expanded horizons of collaboration between scientists and students of Warsaw and Kiev Polytechnics, promoted academic mobility and mutual understanding between young people of our countries !

April, 2011

April, 2011

April, 2011

Project: Universities of Poland "Study in Poland" Fair at NTUU "KPI"

March 2012

Universities of Poland "Study in Poland" Fair at NTUU "KPI"

March 2012

Universities of Poland "Study in Poland" Fair at NTUU "KPI"

March 2012

November 16, 2012. Information Conference
"Higher Quality of Ukrainian-Polish Academic
and Students Exchange".

Organizers: Polish Education Foundation
"Perspektywy" and Ukrainian-Polish Centre of
NTUU "KPI"

Participants: 33 Ukrainian companies, 9 Polish
universities that collaborate under the project
"Study in Poland"

Through sports – to cooperation
and understanding in Europe!

Ukrainian-Polish Football
Tournament between
University Teams
2010-2012.
HISTORY

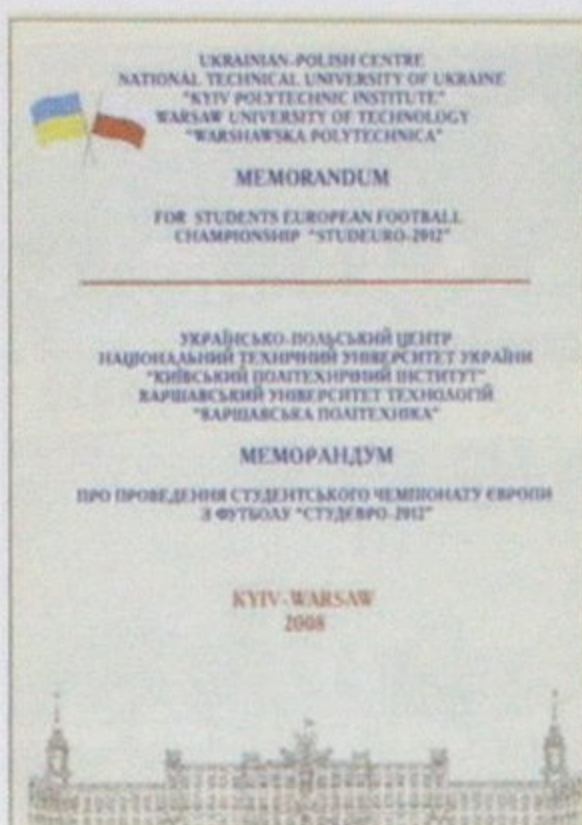

www.studenteuro.eu
www.prosport.kpi.ua

"Memorandum on Ukrainian-Polish Universities Teams Football Tournament 2010-2012"

was signed
on June 26,
2008

Memorandum NTUU "KPI", Warsaw Polytechnic, Ukrainian-Polish Centre NTUU "KPI", the Polish Educational Foundation PERSPEKTYWY, student organizations

Kharkiv Preparation for the Tournament

March 2010

The picture represents participants of the meeting of STUDEURO-2012 Initiative Group in Kharkiv (from left to right): S.I. Sydorenko – Vice-rector, Director of Ukrainian-Polish Centre of NTUU "KPI", S. Volik – General Director of Metalist Football Club, W. Siwinski – President of Polish Educational Foundation "PERSPEKTYWY", V.S. Bakirov – Chairman of the Board of Rectors of the Kharkiv higher institution region, Rector of V.N. Karazin Kharkiv National University, S. Michaylovski – Vice-rector of Maria Curie-Skłodowska University (Lublin), Z.F. Nazyrov – Vice-rector of V.N. Karazin Kharkiv National University

Kharkiv

Round Table Meeting "Together for Quality of Education".

Consul-General of Poland Mr.G. Syrochynskyi,
Deputy Mayor of Kharkiv Mr. V.Landsman,
representatives of 28 Kharkiv universities and 15
leading Polish universities

Donetsk Preparation for the Tournament

March 2010

The picture represents participants of the meeting of STUDEURO-2012 Initiative Group in Donetsk (from left to right): standing in the front row M.O. Lomova – leading specialist of Donetsk Regional Department of Committee for Physical Education and Sports of the Ministry of Education of Ukraine, V.V. Makushenko – Chief National Coach of the Ukrainian Competitive Sports Team in the Donetsk region, T.M. Dubrevska – Head of Directorate of Donetsk Regional Department of Committee for Physical Education and Sports of the Ministry of Education of Ukraine, W. Siwinski – President of Polish Educational Foundation "Perspektywy", S.I. Sydorenko – Vice-rector of NTUU "KPI", Director of Ukrainian-Polish Centre of NTUU "KPI"; standing in the second row A.V. Muravyev – Associated Professor of Physical Education at Donetsk National Technical University, I.P. Navka – Vice-rector of Donetsk National Technical University, Head of Students' Sports Union of Donetsk region, and Director of International Collaboration Institute, A.F. Gurov – Head of Sports Club of Donetsk National Technical University, L.I. Semianskyi – Head of Sports Club of Donetsk National University, M.P. Ivanitsyn – Vice-rector for International Relations at Donetsk National University.

Dnipropetrovsk National Mining University

March 2010

Round table "Together for Quality of Education"
headed by Rector Acad. G.G.Pivnyak and
"PERSPEKTYWY" President W.Siwinsky

Ukraine-Polish Centre of the NTUU "KPI" and Polish Educational Foundation «PERSPEKTYWY» — guests of "Donbass Arena". March 2010.

Perspektywy

Polish delegation at Donbass Arena

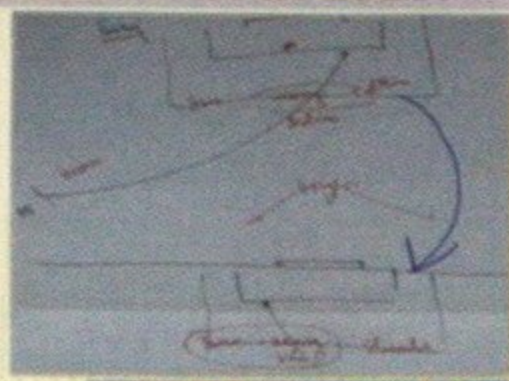
March
2010

Polish delegation at Donbass Arena

March
2010

Ukraine-Polish Centre of the NTUU "KPI" and Polish Educational Foundation «PERSPEKTYWY» — guests of "Donbass Arena". March 2010.

In the locker room FC "Shakhtar" players (right to left):
Ewelina Doluk – Dział Współpracy z Zagranicą
Prof. dr hab. Piotr Kuś – prodziekan Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii
Joanna Łaskowska – Dział Współpracy z Zagranicą

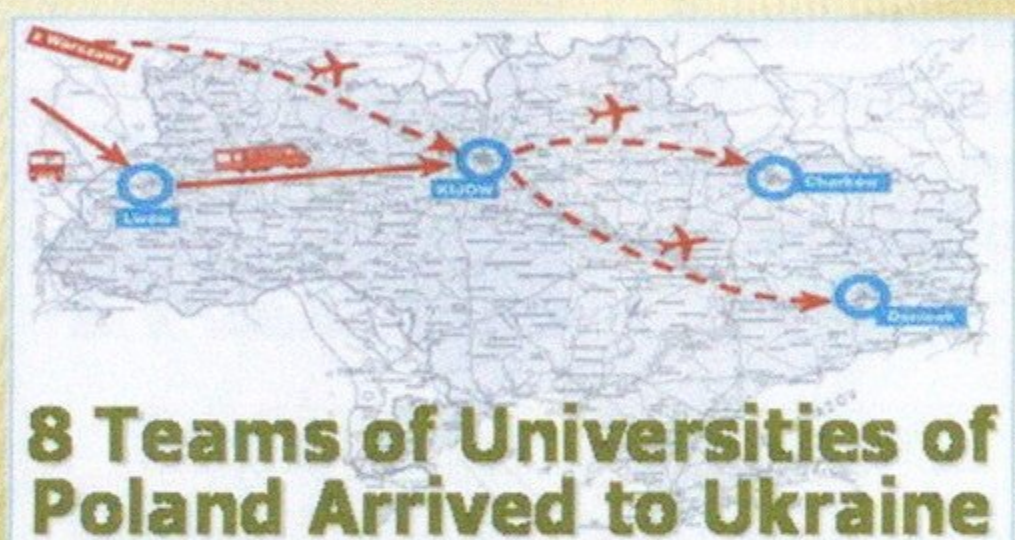

Ukraine-Polish Centre of the NTUU "KPI" and Polish Educational Foundation «PERSPEKTYWY» — guests of "Donbass Arena". March 2010.

During an improvised press conference

Through sports – to cooperation and understanding in Europe !

8 Teams of Universities of Poland Arrived to Ukraine

Through sports – to cooperation and understanding in Europe !

The Second Football Tournament Held in Poland at September 8-12, 2011

Through sports – to cooperation and understanding in Europe !

The Third Football Tournament Held in Ukraine

at October 2-7, 2012

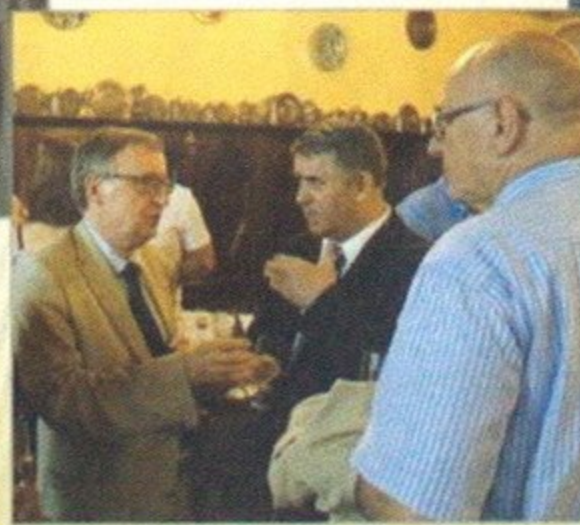
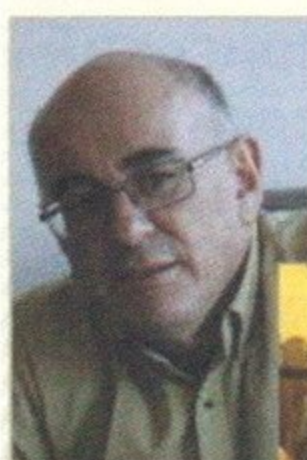
**www.studenteuro.eu
www.prosport.kpi.ua**

Through sports – to cooperation between universities of Ukraine and Poland !

The Fourth Football Tournament was Held in Poland in June 2013

Host university – Uniwersytet Jagielloński (Krakow)

Tournament organizers

Організатори в Польщі

Академічна спортивна рада Польщі

Perspektywy

Освітній фонд Перспективи

Організатори в Україні

Комітет з фізичного виховання та спорту
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту
України

Українсько-польський центр КПІ

Partners and Media

Партнери

Konferencja Rektorów Akademickich Szkół
Polskich

**Study
in POLAND**

Study in Poland

Співпраця медіальна

POLSKA AGENCJA PRASOWA SA
Польське Агентство Преси

Партнери в Україні

Komitet Nadzoru Obywatelskiego
Przygotowań do Euro 2012

Ukraińskie Narodowe Centrum
Wolontariatu 2012

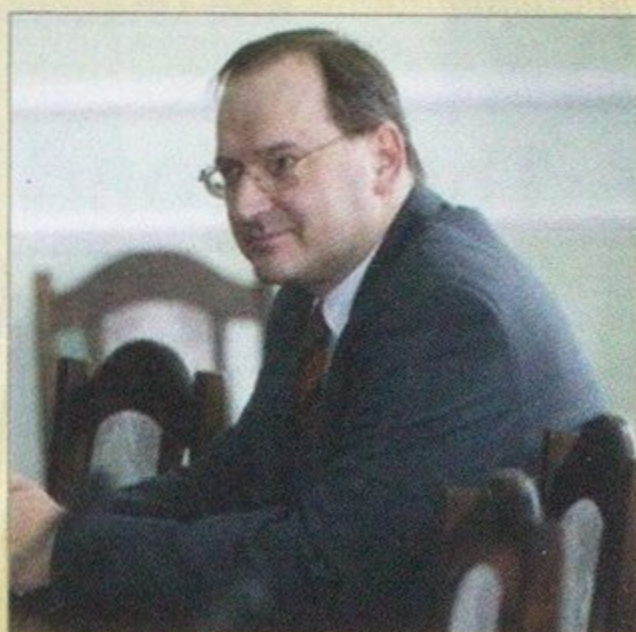
Співпраця медіальна

Українське національне інформаційне
агентство УКРІНФОРМ

Ukrainian-Polish Football Tournament-2012

Great help in
organizing the
tournament gave
Extraordinary and
Plenipotentiary of
the Republic of
Poland in Ukraine
H.E. Henryk Litwin

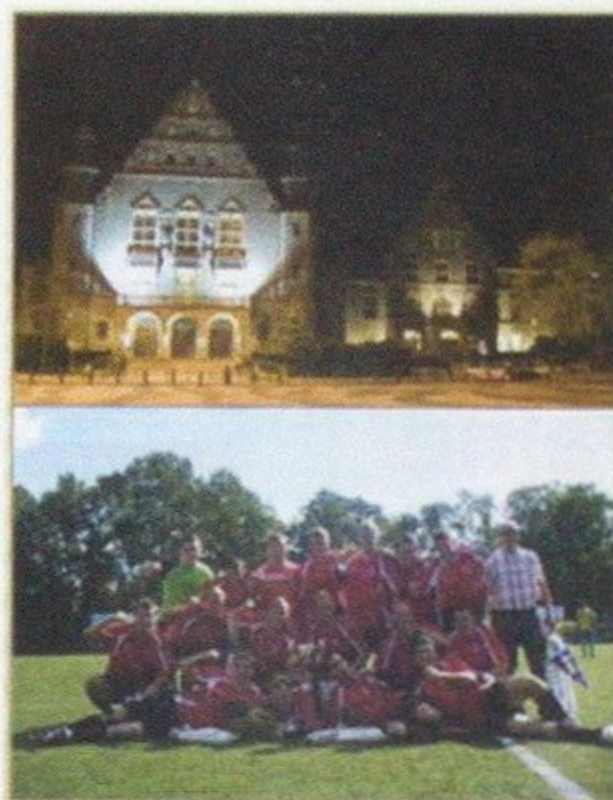
Ukrainian-Polish Football Tournament-2012

and Counsellor,
Head of Economical
Department of the
Embassy of Poland
in Ukraine Mr. Pavel
Gembsky

Local organizing committee meeting

October 2, 2012

Університет ім. Адама
Міцкевича, Познань

Klub Uczelniany AZS UAM
Poznań
61-714 Poznań
Al. Niepodległości 26

Президент Клубу: Лукаш
Стипа
Тренер: Зенон Єжерський
Internet: www.azs.amu.edu.pl
e-mail:
zenon.jezierski@wp.pl jezierski@wp.pl

Ягеллонський
університет,
Краків

AZS Uniwersytetu
Jagiellońskiego
Тренер: Мачей
Мусял

Університет Шлонський,
Катовіце

AZS Uniwersytet
Śląski
Тренер: Олександр
Фангор

Сілезький політехнічний університет

AZS Politechnika
Śląska
Тренер: Богуслав
Кшистанек

Національний педагогічний університет ім.М.П.Драгоманова

www.npu.edu.ua

Київський національний торговельно- економічний університет

www.knteu.kiev.ua/

Національний університет державної податкової служби України

Тренер: Швець
Сергій
Володимирович
www.asta.edu.ua

Київський національний університет технологій та дизайну

Тренери: Черновський
Сергій Михайлович, ст.
викладач кафедри
фізвиховання;
Заєв Роман Миколайович
<http://knutd.com.ua/>

Національний університет з фізичного виховання і спорту України

<http://www.uni-sport.edu.ua/>

Національний технічний університет України "КПІ"

www.kpi.ua/

Ukrainian-Polish Football Tournament-2012 Press-conference in Kyiv

ПРЕС-ЦЕНТР
УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ АГЕНТСТВО

05 жовтня 2012 року

Онлайн трансляція

Допомога

Прес конференція

October 5, 2011

«STUDENTEURO 2012» - українсько-польський турнір з футболу університетських команд

Учасники: Віталій Гамел - голова комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, Михайло Іздраський - ректор національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут», Геннадій Вадимов - проректор НТУУ «ХПІ», голова локального оргкомітету по проведенню «STUDENTEURO 2012», Сергій Сидоренко - директор Українсько-польського центру НТУУ «ХПІ», Валентина Сердюк - голова освітнього фонду «Перспективи», Євгеній Корпак - генеральний секретар Національної спортивної ради Польщі, представники Посольства Республіки Польща в Україні.

Початок о 13:00

<http://presscenter.ukrinform.ua/online-translation-2070.html>

© Укрінформ 2008

Ukrainian-Polish Football Tournament-2012 Press-conference in Kyiv

October 5, 2011

Ukrainian-Polish Football Tournament-2012 Press-conference in Kyiv

October 5, 2011

Official sites about tournament

October 2012

<http://www.mon.gov.ua/>
<http://www.azs.pl/>
<http://www.studenteuro.eu/>
<http://www.prosport.kpi.ua/>

Tournament solemn opening ceremony

October 3, 2012, Irpin

Tournament solemn opening ceremony

October 3, 2012, Irpin

Contest "Miss-fan tournament"

October 3, 2012, Kyiv

"Miss-fan tournament" winner

October 5, 2012, Kyiv

Kyiv. Final 2012

I place match:

National University of State Tax Service of Ukraine –
 Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu 3:0

III place match:

National Pedagogical University named after M.P. Dragomanov
 – Politechniki Śląskiej 4:3

Kyiv, October 6, 2012

Meeting of Ukrainian-Polish Friendship

Kyiv, October 5, 2012

Meeting of Ukrainian-Polish Friendship

Kyiv, October 5, 2012

Tournament closing ceremony

Kyiv, October 6, 2012

**New role of young people
in "People Polisy" of
Ukraine-Poland
cooperation development –
through new projects of
modern philosophy spirit**

**STATED
INTENTIONS TO FOSTER
COOPERATION OF
CITIES**

**SLAVUTICH
(CHORNOBYL)**

HIROSHIMA

**WITH SUPPORT
of NTUU "KPI"**

**Hiroshima
Peace
Memorial City**

**Sleep
peacefully.
We do not
repeat this
mistake.**

ГЕРОМ,
ПРОФЕСИОНАЛАМ
ТЕМ, КТО
ЗАЩИТИЛ МИР
ОТ ЯДЕРНОЇ БЕДИ.

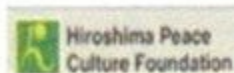
В ОЗНАМЕНОВАННЯ
20-ЛІТТЯ
СООРУЖЕННЯ
ОБ'ЄКТА "УКРИТТЯ"

**Obelisk "Life
for life" in
Chernobyl**

**June 2009. Hiroshima.
Meeting with the Mayor of Hiroshima
Dr. TADATOSHI AKIBA.**

International recognition of KPI

**through the introduction course
"Hiroshima-Nagasaki: Peace Study Course"
which is officially registered in**

HIROSHIMA PEACE CULTURE FOUNDATION

October 13, 2010

Dr. Michael Zgurovskii

Rector

The National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"

**Res Proposal for Recognition of "OCCUPATIONAL AND HUMAN SAFETY"
Hiroshima-Nagasaki-Chornobyl: Lessons and Admonition"
at the National University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute"
as a Hiroshima-Nagasaki Peace Study Course**

Dear Rector: Zgurovskii,

I am writing to you today to recognize the course "OCCUPATIONAL AND HUMAN SAFETY"
Hiroshima-Nagasaki-Chornobyl: Lessons and Admonition" at the National University of Ukraine
"Kyiv Polytechnic Institute" as a Hiroshima-Nagasaki Peace Study Course.

Sincerely,

**Is taught at 39 universities in
Japan, USA and Ukraine**

Steve Leeper
Chairman
Hiroshima Peace Culture Foundation

Remembering Lessons of Chornobyl At Chornobyl Nuclear Power Plant: KPI students and staff of JICA Project "Ukraine-Japan Center"

November 28, 2009

"20. The two leaders noted with satisfaction the projects in the field of nuclear safety, ... welcomed the launch of the course «Hiroshima-Nagasaki Peace Study Course» at Kyiv Polytechnic Institute".

Round Table "Strengthening the Role of Universities in Forming European Policy on Sustainable Development" of Universities-brothers – Warsaw, Saint-Petersburg and Kyiv Polytechnics April, 2010

Creative Art Sculpture "New Prometheus"

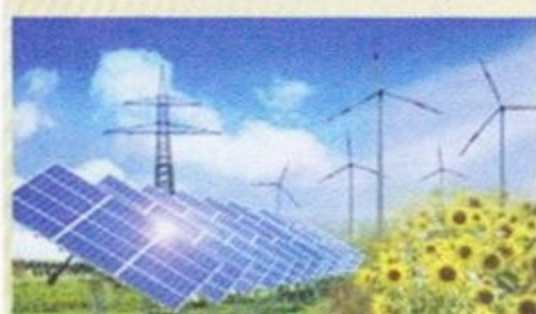
"FROM SUN
ENERGY –
TO THOUGHTS
POWER"

29 серпня, 2013 р.

Presentation of Joint Project (Embassy of Poland Republic in Ukraine and NTUU "KPI") on establishing educational-scientific

August 30, 2013

«Ukraine-Poland
Centre of Technologies
Improvement of
Renewed Power
Resources and Energy
Efficiency»

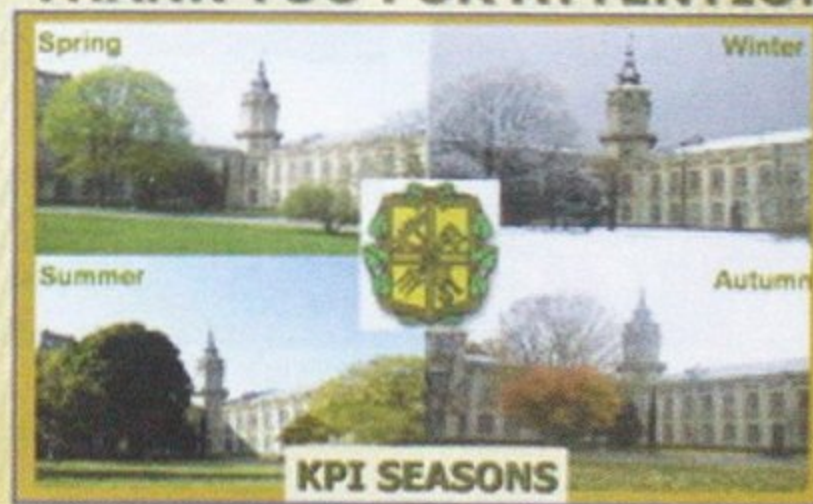
On July 2, 2013 an Agreement
between NTUU "KPI" and the
Embassy of Poland in Ukraine
on the implementation of this
project was signed

Kyiv, July 19, 2013

To New Horizons of Cooperation through Ukraine- Poland Centre of NTUU "KPI" !

THANK YOU FOR ATTENTION!

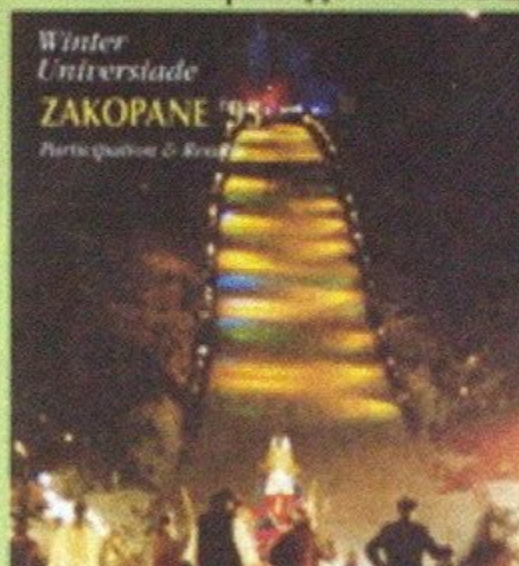
KPI SEASONS

Роль студентського спорту в розвитку польсько-української співпраці

1993 р. – участь українських студентів у зимовій універсіаді в Закопаному. Дякуючи підтримці AZS і польських волонтерів, вдалося подолати фінансові та організаційні проблеми, що дозволило українській команді з 15 студентів взяти участь у змаганнях універсіади.

Зимову Всесвітню універсіаду відкрив Президент Польщі Лех Валенса

Розвиток взаємних контактів насамперед привів до встановлення офіційної співпраці. AZS є партнером федерації студентського спорту України та Міністерства освіти і науки України.

Підписана програма включає:

- організацію спільних польсько-українських та українсько-польських спортивних заходів;
- сприяння розвитку співпраці польськими та українськими університетами та студентами;
- підтримку та розвиток європейської інтеграції, добрих сусідських відносин.

Організація десяти студентських фестивалей з волейболу, в яких щоразу брало участь від 120 до 150 студентів з кожної сторони. Приймаючими містами були в Україні: Тернопіль, Луцьк, Одеса, Львів, Чернівці, в Польщі: Замость, Ярослав, Кросно, Бяла Подляска, Ченстохова.

У фестивалях взяли участь команди кільканадцяти вищих навчальних закладів Польщі та України.

Найбільше стартів взяли: Вища школа бізнесу і підприємництва з Островця Свентокшиського, Тернопільський національний економічний університет

РЕАЛІЗАЦІЯ

Студентські команди з України брали участь в організованих у Польщі змаганнях з легкої атлетики (Краків, Бяла Подляска) і плавання (Вроцлав)

У 2006 р. під час зустрічі у Львові було підписано офіційну угоду про співпрацю між AZS та Федерацією студентського спорту України

ЄВРО-2012 дало додатковий імпульс до розширення взаємних контактів. За ініціативою ректорів вищих навчальних закладів Польщі та України, спільно з освітнім фондом «Перспективи» в 2010 р. було організовано змагання зі студентського футболу «СтудентЄвро»

Спочатку в українських містах (Донецьк, Харків, Львів і Київ), а 2011 р. у польських містах (Гданьск, Познань, Вроцлав, Варшава) у змаганнях взяло участь десять футбольних команд. Положення про змагання передбачало потрапляння до фінальної четвірки польських та українських команд. Переможцем турніру 2010 р. став Національний педагогічний університет ім. М. Драгоманова, місто Київ

Переможець 2011 р.:

Університет Адама Міцкевича, місто Познань

Переможець 2012 р.:

Національний університет державної податкової служби, місто Ірпінь

Переможець 2013 р.:

Національний університет державної податкової служби, місто Ірпінь

Вперше у 2013 р. змагання проводились серед жіночих команд.

Перемогла Команда AZS Ченстохова

У реалізації програми взяли участь численні навчальні заклади, функціонери спорту і тренери, та насамперед декілька тисяч студентів з обох країн.

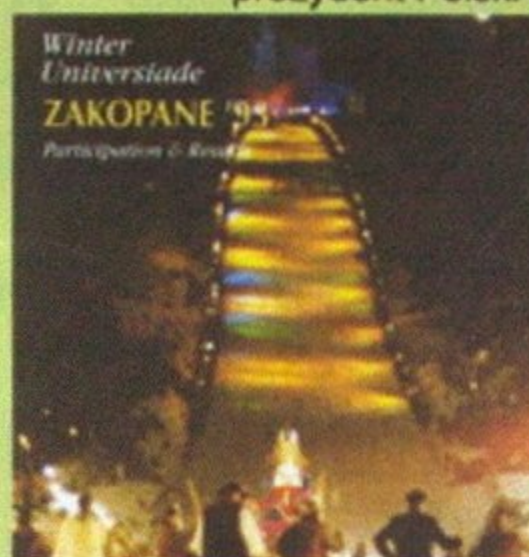
Було створено виняткове підґрунтя для взаємного пізнання, зокрема традицій, як регіонів так і міст, а також сучасного стану життя і в Польщі, й в Україні.

Спорт був використаний для виховання розуміння змагальності без упереджень, ксенофобії та націоналізму

Rola sportu studenckiego rozwoju współpracy polsko-ukraińskiej

1993 – ukraińscy studenci po raz pierwszy uczestniczą w zimowej uniwersjadzie w Zakopanem. Dzięki wsparciu AZS i polskich wolontariuszy udało się pokonać problemy finansowe i organizacyjne, co pozwoliło ukraińskiej drużynie liczącej 15 studentów wystartować w zawodach uniwersjady. Zimową Ogólnopolską Uniwersjadę otworzył prezydent Polski Lech Wałęsa

Rozwój wzajemnych kontaktów doprowadził do nawiązania oficjalnej współpracy. AZS staje się partnerem ukraińskiej federacji studenckiego sportu i Ministerstwa Oświaty i Nauki Ukrainy.

Uchwalony program przewidywał:

- organizację wspólnych polsko-ukraińskich i ukraińsko-polskich imprez sportowych;
- sprzyjanie rozwojowi współpracy pomiędzy polskimi i ukraińskimi uczelniami wyższymi i studentami;
- wsparcie i rozwój dobrosąsiedzkich stosunków.

Organizacja 10-ciu studenckich festiwali siatkówki, w których za każdym razem uczestniczyło od 120 do 150 studentów z każdego kraju. Miastami przyjmującymi na Ukrainie były: Tarnopol, Łuck, Odessa, Lwów, Czerniowce, a w Polsce – Zamość, Jarosław, Krosno, Biała Podlaska, Częstochowa. W festiwalach wzięło udział kilkanaście drużyn reprezentujących uczelnie wyższe Polski i Ukrainy.

Najwięcej razy startowały drużyny Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości z Ostrowca Świętokrzyskiego oraz Tarnopolskiego Narodowego Uniwersytetu Ekonomicznego.

WYPRZEDAŻ

Drużyny studenckie z Ukrainy brały udział w organizowanych w Polsce zawodach:
- z lekkiej atletyki (Kraków, Biała Podlaska);
- z pływania (Wrocław)

W 2006 roku podczas spotkania we Lwowie była podpisana oficjalna umowa o współpracy pomiędzy AZS i federacją sportu studenckiego Ukrainy

EURO 2012 było dodatkową okazją do zacieśnienia wzajemnych kontaktów. Z inicjatywy rektorów wyższych uczelni Polski i Ukrainy wspólnie z Fundacją Edukacyjną „Perspektywy” w 2010 roku zorganizowano studencki turniej piłki nożnej „StudentEuro”

Najpierw na Ukrainie w Doniecku, Lwowie, Charkowie i Kijowie, a w 2011 w polskich miastach: Gdańsku, Poznaniu, Wrocławiu, Warszawie. W każdym z tych miast w zawodach wzięło udział 10 drużyn piłkarskich. Regulamin turnieju przewidywał przejście do finałowej czwórki drużyn polskich i ukraińskich. Zwycięzcą turnieju w 2010 był Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. Dragomanowa z Kijowa

W 2011 zwyciężyli studenci Uniwersytetu Adama Mickiewicza z Poznania

Zwycięzcą roku 2012 była drużyna Narodowego Uniwersytetu Państwowej Służby Podatkowej z Irpienia

Drużyna Narodowego Uniwersytetu Państwowej Służby Podatkowej z Irpienia zwyciężyła również w 2013 roku

W 2013 roku po raz pierwszy przeprowadzony turniej wśród drużyn żeńskich. Zwyciężyły zawodniczki AZS Częstochowa

Bilans

- Włączenie w realizację programu licznych uczelni, środowiska pracowników i trenerów, a przede wszystkim kilku tysięcy studentów z obu krajów.
- Stworzenie wyjątkowej płaszczyzny do wzajemnego poznania zarówno tradycji i historii zarówno regionów jak i miast, a także współczesnego życia w Polsce i na Ukrainie.
- Wykorzystanie sportu do kształtowania właściwego rozumienia rywalizacji bez uprzedzeń, ksenofobii i nacjonalizmów

«Войцех Свентославський і Секція вихованців КПІ в Польщі» – д-р Януш Фукса – Голова Секції вихованців КПІ в Польщі. Церемонія вручення Золотої почесної відзнаки Федерації науково-технічних товариств Республіки Польща співробітникам НТУУ «КПІ»

Шановні гості та співробітники КПІ! Ми зібралися сьогодні, щоб згадати вченого, який об'єднує наші нації. Войцех Свентославський був, безсумнівно, одним із найвидатніших поляків, випускників, що продовжували підтримувати тісні зв'язки з Київським політехнічним інститутом. Він є визначною особистістю серед 14 вихованців інституту періоду до Першої світової війни, біографії яких публікує Біографічний словник польських техніків.

Войцех Свентославський (1881–1968) після закінчення КПІ жив у Києві, Москві, Варшаві, Пітсбурзі, Іова Сіті й знов у Варшаві. Був лаборантом, доцентом, доктором хімічних наук, професором. Працював як фізико-хімік, дослідник у галузі органічної хімії, як експерт проблематики термохімії, калориметрії, ебуліометрії, криометрії. Обіймав у Польщі посади ректора Варшавської політехніки, міністра, сенатора. Був діячем міжнародних наукових товариств. Підготував понад 20 професорів і близько 100 докторів. Написав 380 спеціалізованих публікацій, отримав 46 патентів на винаходи. Нагороджений багатьма польськими та закордонними орденами і медалями. Вісім вищих шкіл дало йому звання доктора honoris causa.

Войцех Свентославський був видатним польським ученим. Важко було знайти в історії науки приклад настільки самовідданого і плідного діяча, якщо взяти до уваги труднощі періоду його життя, особливо часів двох світових воєн, що зруйнували його дослідницьку базу, яку змушений був відтворювати заново. Був відданий роботі як найвищому обов'язку людини відносно суспільства. Свою діяльність він спрямовував насамперед на розвиток хімії. Був людиною наполегливою, скромною, прямодушною (щирою), терплячою і доброю у стосунках з оточенням.

Свентославський був університетським педагогом, який гордо наголошував на почутті подяки для рідної вищої школи – Київської політехніки. Відкриття сьогодні пам'ятника випускнику і видатному вченому вважаємо доказом високої думки в КПІ про нього і визнання його внеску у світову науку.

Wojciech Świątosławski i sekcja wychowanków Politechniki Kijowskiej” – dr Janusz Fuksa prezes sekcji wychowanków Politechniki Kijowskiej. Ceremonia wręczenia Złotej Odznaki Honorowej Federacji Polskich Towarzystw Naukowo-Technicznych pracowników Politechniki Kijowskiej

Szanowni goście i pracownicy Politechniki Kijowskiej!

Zebrałiśmy się tu, by uczcić pamięć uczonego, który łączy nasze narody.

Wojciech Świątosławski był niewątpliwie jednym z najwybitniejszych Polaków związanych z Politechniką Kijowską. Wśród 14 absolwentów tej uczelni, którzy ukończyli studia przed I wojną światową i których biografie zostały opublikowane w Słowniku Biograficznym Techników Polskich to postać czołowa.

Wojciech Świątosławski (1881-1968) po ukończeniu KPI mieszkał kolejno w Kijowie, Moskwie, Warszawie, Pittsburghu, Iowa City i ponownie w Warszawie. Był laborantem, docentem, doktorem nauk chemicznych i profesorem. Pracował jako fizykochemik, badacz specjalizujący się w chemii organicznej, ekspert i wybitny znawca problematyki termochemii, kalorymetrii, ebuliometrii, kriometrii. W Polsce zajmował stanowisko rektora Politechniki Warszawskiej, był też ministrem i senatorem. Należał do wielu zagranicznych towarzystw naukowych. Przygotował ponad 20 profesorów i około 100 doktorów. Był autorem 380 publikacji naukowych, otrzymał 46 patentów na wynalazki. Został nagrodzony wieloma medalami i orderami – zarówno polskimi, jak i zagranicznymi. Osiem uczelni wyższych przyznało mu tytuł doktora honoris causa.

Wojciech Świątosławski był wybitnym polskim uczonym. Trudno znaleźć w historii nauki człowieka, który byłby tak gorliwy i pracowity, jak on – tym bardziej, jeśli weźmiemy pod uwagę niezwykle trudny okres, w którym przyszło mu żyć – m. in. dwie wojny światowe, kiedy to dwukrotnie uległa zniszczeniu jego baza badawcza, którą za każdym razem musiał tworzyć od nowa. Był człowiekiem bez reszty oddanym swojej pracy. Uważał on, że taki właśnie stosunek do pracy jest najważniejszym obowiązkiem każdej jednostki wobec społeczeństwa. Cechowała go stanowczość, skromność, bezpośredniość i cierpliwość. W stosunku do ludzi odznaczał się dobrocią i serdecznością.

Jako nauczyciel akademicki z dumą podkreślał wdzięczność dla swojej Alma Mater – Politechniki Kijowskiej. Dzisiejsza uroczystość odsłonięcia pomnika ku czci tego wybitnego uczonego jest w naszym odczuciu dowodem tego, że Politechnika Kijowska wysoko ceni swojego wielkiego

“Wojciech Świątosławski and alumni of KPI in Poland section” Dr Janusz Fuksa, head of alumni of KPI in Poland section. Ceremony of the Golden honor of the Federation of scientific and technical associations of the Republic of Poland employees of NTUU «KPI»

Dear guests and colleagues of KPI!

We are present today to remember a scientist who makes our nations closer.

Wojciech Świątosławski undoubtedly was one of the greatest Poles and one of graduates who kept to maintain close ties with Kyiv Polytechnic Institute. He is a prominent personality among the 14 alumni of the period before the First World War, whose biographies published in Biographical Dictionary of Polish technicians.

Wojciech Świątosławski (1881-1968) after studying in KPI lived in Kyiv, Moscow, Warsaw, Pittsburgh, Iowa City and in Warsaw again. He was a lab assistant, Assistant Professor, doctor of chemical sciences, Professor. He worked as a physical chemist, researcher in the field of organic chemistry, as an expert investigating the thermochemistry, calorimetry, ebulliometry and cryometry. He held the post of Rector of the Warsaw Polytechnic, Minister and Senator. He was a figure of international scientific societies. He prepared more than 20 Professors and about 100 doctors. Published 380 scientific works and received 46 patents for inventions. He was awarded with many Polish and foreign orders and medals. Eight high schools have given the title of doctor honoris causa to him.

Wojciech Świątosławski was an outstanding Polish scientist. It was hard to find examples of committed and fruitful worker in the history of science, especially if you take into account the difficulties of the period of his life, the period of the two World Wars that destroyed his research base, which he rebuild again. He was dedicated to work as the highest duty of man towards society. He concentrated primarily his activity on development of chemistry. He was a hardworking, modest, straightforward (sincere), tolerant and friendly man.

Świątosławski was a university tutor, who proudly emphasised the sense of appreciation for his Alma Mater – Kyiv Polytechnic. Opening the monument to the graduate and outstanding scientist today we regard as the proof of high thoughts about him in the KPI and as recognition of his contribution to world science.

In 1922 and as well as in 1957 Wojciech Świątosławski was one of the founders of the organization that makes students of the KPI in Poland closer.

Як 1922, так і 1957 року Войцех Свентославський став одним із творців організації, що об'єднала вихованців КПІ в Польщі. Брав активну участь у заходах. У хроніці Секції на сторінці, присвяченій святкуванню 60-річчя КПІ, проведеному у Варшаві 18 травня 1958 року, бачимо його на фотографії серед інших випускників КПІ, біля тодішнього голови Секції Станіслава Гжималовського. Пам'ятаю його як одного з організаторів III з'їзду Секції 24 вересня 1966 року.

Секція вихованців КПІ, яка об'єднує колишніх студентів, аспірантів і стажистів Київського політехнічного інституту, ставить перед собою такі цілі: допомога у розвитку ділових зв'язків між польськими та українськими науково-технічними організаціями, зміцнення дружніх контактів вихованців з їх рідним вузом у Києві, розширення товариських зв'язків між випускниками КПІ.

Міцні зв'язки Секція підтримувала з рідною вищою школою. З 1961 року делегація випускників бере участь у святкуваннях у КПІ: до 1968 року – в кінці навчального року, пізніше – на його початку. Із 1976 року Секція щорічно організовує в різних куточках Польщі семінари, присвячені співробітництву з Україною, за участю делегації КПІ. Хроніка Секції в чотирьох томах зберігає інформацію про ці заходи. У 27 брошурах «Спогадів з Києва» розміщено різні твори, пов'язані з КПІ, зокрема розповіді про Київ, які визнані переможцями оголошених Секцією літературних конкурсів.

Коли це було можливим, Секція дбала про підвищення кваліфікації польських випускників через навчання в аспірантурі в КПІ, захист кандидатських і докторських дисертацій, проходження стажувань. Наша організація пам'ятає про заслуги викладачів КПІ для інженерного розвитку своїх членів, для розвитку польської техніки. Професори і викладачі КПІ від 1975 року отримали понад 80 золотих почесних знаків Головної технічної організації.

Діяльність Секції була можливою завдяки увазі, доброзичливості й заступництву керівництва Київського політехнічного інституту. Це відзначали й польські науково-технічні організації, і влада країни. Київський політехнічний інститут був удостоєний польського Командорського Ордена заслуги 1985 року, отримав медаль 40-річчя Головної технічної організації 1987 року і тоді ж медаль імені Войцеха Свентославського Товариства інженерів і техніків хімічної промисловості.

Ректор КПІ, проф. Олександр Пли-

wychowanka oraz wkład, jaki wniósł on w światową naukę.

Zarówno w roku 1922, jak i w 1957 Wojciech Świątosławski był jednym z założycieli organizacji zrzeszającej absolwentów Politechniki Kijowskiej w Polsce. Aktywnie uczestniczył w działalności Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej. W kronice Sekcji na stronie poświęconej obchodom 60-lecia Politechniki Kijowskiej, które odbyły się w Warszawie 18 maja 1958 r., możemy go zobaczyć na zdjęciu stojącego razem z innymi absolwentami koło ówczesnego przewodniczącego Sekcji Stanisława Grzymałowskiego. Osobiście pamiętam Wojciecha Świątosławskiego jako jednego z organizatorów III zjazdu Sekcji w dniu 24 września 1966 roku.

Sekcja Wychowanków Politechniki Kijowskiej zrzesza byłych studentów, doktorantów i stażystów tej uczelni. Stawia przed sobą następujące cele: pomoc w rozwoju kontaktów między polskimi i ukraińskimi organizacjami naukowo-technicznymi, umocnienie przyjaźnielskich stosunków absolwentów z ich Alma Mater w Kijowie, aktywizacja kontaktów między absolwentami Politechniki Kijowskiej.

Sekcja utrzymuje silne związki z macierzystą uczelnią. Od 1961 r. delegacja absolwentów uczestniczy w uroczystościach odbywających się na Politechnice Kijowskiej: do 1968 r. – w obchodach z okazji zakończenia roku akademickiego, później – z okazji jego rozpoczęcia. Od 1976 Sekcja corocznie organizuje w różnych zakątkach Polski seminaria poświęcone problematyce współpracy z Ukrainą, w których uczestniczy delegacja Politechniki Kijowskiej. Kronika Sekcji w 4 tomach odnotowuje te przedsięwzięcia. 27 broszur zatytułowanych „Wspomnienia z Kijowa” zawiera różne utwory związane z KPI, w tym opowiadania o Kijowie z konkursów literackich ogłaszanych przez Sekcję.

Dokąd istniały takie możliwości – Sekcja dbała o podnoszenie kwalifikacji wychowanków Politechniki Kijowskiej poprzez odbywanie staży naukowych oraz studiów doktoranckich na uczelni, obronę tu prac doktorskich i habilitacyjnych. Nasza organizacja pamięta o zasługach wykładowców Politechniki Kijowskiej dla rozwoju inżynierskiego jej członków oraz dla rozwoju polskiej myśli technicznej. W okresie od 1975 r. profesorowie i wykładowcy Politechniki Kijowskiej zostali nagrodzeni ponad 80 odznakami honorowymi Naczelnej Organizacji Technicznej.

Działalność Sekcji stała się możliwa dzięki pomocy, życzliwości i wsparciu ze strony kierownictwa Politechniki Ki-

He actively participated in the different events. In the Chronicle of Section activity, on the page dedicated to the celebration of the 60th anniversary of the KPI, which was held in Warsaw on 18 May 1958, we can see him in the photograph among other of the KPI alumni, near the then-head of the Section Stanislav Grzhimalovsky. I remember him as one of the organizers of the III Congress of section on 24 September 1966.

KPI graduates section, which unites former students, post-graduate students and students of Kyiv Polytechnic Institute, has set the following objectives: assistance in the development of business links between the Polish and Ukrainian scientific-technical organizations, strengthening friendly contacts with graduates from their Alma Mater in Kyiv, the expansion of the friendly ties between alumni of the KPI.

Section supported strong ties with Alma Mother school. Since 1961, the delegation of graduates participated in the remembrance ceremonies in the KPI: by 1968 – at the end of the school year, later – at its beginning. Section annually organizes seminars in different parts of Poland on cooperation with Ukraine, with the participation of delegations of the KPI since 1976. The Section Chronicle stores the information about these events in four volumes. 27 brochures “Memories of Kyiv” include a variety of works related to the KPI, stories about Kyiv, which are recognized as the winners of literary contests.

When it was possible, Section cared about professional development through post-graduate study at the KPI, defense of the PhD and doctoral theses. Our Organization values the contributions of the KPI professors and lecturers staff for the development of Polish engineering technology. Professors and lecturers of the institute got more than 80 gold honorary signs of the Main Technical Organization since 1975.

The Section's activities were made possible thanks to attention, goodwill and protectorate of heads of Kyiv Polytechnic Institute. It was noted also by the Polish scientific and technical organization, and the power of the country. Kyiv Polytechnic Institute was awarded the order of merit of the Polish Commander's Cross in 1985, received the Medal of the 40th anniversary of the main technical organization in 1987 and then the same Medal of Wojciech Świątosławski from the society of chemical industry engineers and technicians.

Rector of the KPI, Professor Alexander Plygunov was awarded the Officer's cross in 1966. In July 2013, Rector of NTUU «KPI» Professor Michael

гунов був нагороджений Офіцерським хрестом Ордена відродження Польщі 1966 року. У липні 2013 року ректор НТУУ «КПІ» проф. Михайло Згуровський нагороджений Кавалерським хрестом Ордена заслуги Республіки Польща за суттєвий внесок у співпрацю з польським науково-технічним середовищем. Хочу ще раз привітати Вас, Михайле Захаровичу, з цією високою нагородою. Прийміть слова вдячності за все, що робите для зближення наших народів. Цій меті вже 90 років служить наша Секція. Вона має намір і надалі служити цій благородній меті.

Мені дуже приємно оголосити, що Головна технічна організація нагородила Золотими почесними знаками двох видатних співробітників університету:

- Збруцького Олександра Васильовича – за широке співробітництво з Варшавською політехнікою в галузі авіаційних і космічних систем;

- Хоцяновського Олега Йосиповича – за історичні дослідження, присвячені біографії славетного польського фізика, хіміка Войцеха Свентославського.

Ці нагороди хочу вручити від імені Головної технічної організації разом із членом нашої делегації Зигмунтом Нікодемом.

jowskiej. Zostało to zauważone zarówno przez polskie organizacje naukowo-techniczne, jak i przez organy władzy państwowej. Politechnika Kijowska została odznaczona w 1985 r. polskim Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi, zaś w 1987 r. uczelnię uhonorowano Medalem 40-lecia Naczelnej Organizacji Technicznej oraz Medalem im. Wojciecha Świątosławskiego.

Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego. Rektor Politechniki Kijowskiej prof. Aleksander Płygunow został nagrodzony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. W lipcu bieżącego roku obecny rektor Politechniki Kijowskiej prof. Michał Zgurowski otrzymał Krzyż Kawalerski Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej za ogromny trud wniesiony w rozwój współpracy z polskim środowiskiem naukowo-technicznym. Chciałbym jeszcze raz pogratulować Panu, Panie Rektorze, otrzymania tak wysokiego odznaczenia. Proszę przyjąć wyrazy uznania i wdzięczności za to wszystko, co robi Pan na rzecz zблиżenia naszych narodów. Temu właśnie celowi w ciągu ponad 90 lat służy nasza Sekcja. Zamierza ona i w dalszym ciągu służyć temu szlachetnemu celowi.

Jest mi bardzo przyjemnie ogłosić, że Naczelna Organizacja Techniczna nagrodziła złotymi odznakami honorowymi dwóch wybitnych pracowników uniwersytetu:

- Aleksander Zbrucki nagrodzony został za szeroką współpracę z Politechniką Warszawską w dziedzinie systemów lotniczych i kosmicznych,

- Oleg Chocianowski nagrodzony został za historyczne badania poświęcone biografii sławnego polskiego fizykochemika Wojciecha Świątosławskiego.

Nagrody te chcę wręczyć w imieniu Naczelnej Organizacji Technicznej razem z członkiem naszej delegacji Zygmuntem Nikodemem.

Zgurowsky was awarded with Knight's Cross for the significant contribution in cooperation with the Polish scientific and technical environment. I want to congratulate you again, Michael Zaharovych, with this high award. Accept the words of gratitude for all that you do for making our people closer. Our section has been serving this goal for 90 years. We have an intention to continue to serve this noble purpose.

I am very pleased to announce that the Main Technical Organization awarded two prominent university employees with the Golden honorary signs:

- Zbrutsky Olexandr Vasylyovych – for a broad cooperation with Warsaw Polytechnic in the field of aviation and space systems;

- Hotsianovsky Oleh Yosipovich – for his historical researches dedicated to biography of famous Polish physicist, chemist Wojciech Świątosławski.

I wish to hand these awards on behalf of the Main Technical Organizations, together with a member of our delegation Zigmund Nikodem.

Круглий стіл «Войцех Свентославський – людина, яка зближує народи України і Польщі»

Dyskusja panelowa „Wojciech Świętosławski – człowiek, który zbliża narody Ukrainy i Polski”

The round table “Wojciech Świętosławski – the person who makes peoples of Ukraine and Poland closer”

Круглий стіл «Войцех Свентославський – людина, яка зближує народи України і Польщі»
 Dyskusja panelowa „Wojciech Świątosławski – człowiek, który zbliża narody Ukrainy i Polski”
 round table “Wojciech Świątosławski – the person who makes peoples of Ukraine and Poland closer”

Круглий стіл «Войцех Свентославський – людина, яка зближує народи України і Польщі». Церемонія вручення Золотої почесної відзнаки Федерації науково-технічних товариств Республіки Польща співробітникам НТУУ «КПІ»

Dyskusja panelowa „Wojciech Świętosławski – człowiek, który zbliża narody Ukrainy i Polski”. Ceremonia wręczenia Złotej Odznaki Honorowej Federacji Polskich Towarzystw Naukowo-Technicznych pracownikom Politechniki Kijowskiej

The round table “Wojciech Świętosławski – the person who makes peoples of Ukraine and Poland closer”

Ceremony of the Golden Honor reward of the Federation of scientific and technical associations of the Republic of Poland for employees of NTUU “KPI”

РОЗДІЛ III.

Презентація спільного проекту Посольства Республіки Польща в Україні та НТУУ «КПІ» щодо створення навчально-наукового «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності»

ROZDZIAŁ III.

Prezentacja wspólnego projektu Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie i Politechniki Krakowskiej dotyczącego stworzenia naukowo-dydaktycznego

“Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej”

CHAPTER III.

Presentation of the joint project of the Embassy of Poland in Ukraine and NTUU “KPI” with a view to establish an educational and scientific “Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency”

5 жовтня 2012 року, коли Його Високоповажність Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Польща в Україні пан Хенрик Літвін відвідував КПІ з нагоди закладання пам'ятного знака на місці встановлення пам'ятника професору Войцеху Свентославському, було обговорено перспективи розвитку Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ» через проекти програми «Польська поміч» Міністерства закордонних справ Республіки Польща.

Один із запропонованих Українсько-Польським центром НТУУ «КПІ» проєктів (його реалізація передбачає залучення 47 тис. €) щодо створення навчально-наукового «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності» став переможцем конкурсу.

2 липня 2013 року було підписано угоду між НТУУ «КПІ» та Посольством Республіки Польща в Україні про реалізацію цього проєкту.

Обґрунтування доцільності виконання проєкту.

З урахуванням залежності економіки України від імпортованих енергоносіїв дедалі актуальнішим стає питання використання відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) та енергоефективних технологій.

Для масового впровадження технологій, що використовують ВДЕ, необхідне як поширення інформації в суспільстві, так і підготовка інженерних, технічних та інших (суміжних) кадрів для цієї галузі.

Щоб втілити цілі та виконати зобов'язання, взяті Україною як учасником Європейської енергетичної хартії, та враховуючи євроінтеграційний курс, доцільно створити «Українсько-Польський центр вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності» та його базовий елемент – навчальний клас.

Співробітники кафедри відновлюваних джерел енергії НТУУ «КПІ» мають досвід виконання держбюджетних науково-дослідних тем за напрямом «Перетворювання відновлюваних видів енергії», а саме:

«Вивчення потенціалу джерел відновлюваної енергетики та розробка методики їх застосування для автономного енергозабезпечення наукової інфраструктури та екологічного моніторингу острова Зміїний», держ. реєстр. № 0108U003927 (2008 р.);

«Розробка системи електроприводу та зарядження акумуляторних батарей електромобіля від відновлюваних джерел енергії», держ. реєстр. № 0106U009784 (2006-2009 рр.);

«Оптимізація режимів експлуатації

5 października 2012 roku z na Politechnikę Kijowską przybył z wizytą ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Henryk Litwin. Wizyta ambasadora była związana z wmurowaniem tablicy na miejscu, gdzie będzie postawiony pomnik profesora Wojciecha Świętosławskiego. Podczas niej omówiono perspektywę rozwoju Polsko-Ukraińskiego Centrum Politechniki Kijowskiej dzięki realizacji projektów w ramach programu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP „Pomoc polska”.

W drodze konkursu wybrany został projekt zaproponowany przez Centrum Ukraińsko-Polskie Politechniki Kijowskiej (na sumę 47 tys. euro) dotyczący utworzenia dydaktyczno-naukowego „Polsko-Ukraińskiego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii Efektywności Energetycznej”.

Uzasadnienie celowości realizacji projektu:

Ze względu na zależność gospodarki Ukrainy od importowanych nośników energii szczególnego znaczenia nabywa kwestia wykorzystania odnawialnych źródeł energii i technologii efektywnego zużycia energii.

W celu masowego wprowadzenia technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii należy zarówno popularyzować je w społeczeństwie, jak i kształcić potrzebne w tej branży kadry.

Dla osiągnięcia postawionych celów oraz wykonania zobowiązań, które wzięła na siebie Ukraina w związku z przystąpieniem do Europejskiej Karty Energetycznej zasadnym jest stworzenie „Ukraińsko-Polskiego Centrum Udoskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii” oraz jego podstawowego elementu – sali wykładowej.

Pracownicy Katedry Odnawialnych Źródeł Energii Politechniki Kijowskiej posiadają doświadczenie w realizacji grantów finansowanych z budżetu państwa dotyczących zagadnienia „Przetwarzania odnawialnych rodzajów energii”:

„Badanie potencjału źródeł energetyki odnawialnej oraz opracowanie metodyki ich zastosowania w celu autonomicznego zaopatrzenia w energię i monitoringu ekologicznego wyspy Ostrow Zmiejinyj”, nr rejestracji państwowej 0108U003927 (2008 r.);

„Opracowanie systemu napędu elektrycznego i ładowania akumulatorów ektromobilu z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii”, nr rejestracji państwowej 0106U009784 (2006-2009 r.);

„Optymizacja reżymów eksploatacji ekomobila hybrydowego na bazie baterii fotoelektrycznych i bio oleju napędowego”, nr rejestracji państwowej 0111U002500 oraz projektów realizowanych na podstawie umów:

„Badanie możliwości podłączenia do

When his Excellency Ambassador Extraordinary and Plenipotentiary of the Republic of Poland in Ukraine Mr. Henryk Litvin visited the KPI on the occasion of the placing of memorable sign on the place of monument to Professor Wojciech Świętosławski on October 5, 2012, prospects of development of Ukrainian-Polish Center of NTUU “KPI” through the projects of “Polish assistance” from the Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland were discussed.

One of the suggested projects by the Ukrainian-Polish Center of NTUU “KPI” (implementation of which involves investing 47 000 €) to create educational and scientific “Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency” is the winner of the competition.

The agreement on the implementation of this project between NTUU “KPI” and the Embassy of the Republic of Poland in Ukraine was signed on 2 July 2013.

The use of renewable energy sources (RES) and energy efficient technologies became urgent issue proving the feasibility of the project: the dependence of Ukrainian economy on imported energy supplies.

For the mass implementation of technologies that use RES there is a great demand for preparation of engineering, technical workers and the distribution of information for this industry introduction.

To implement the objectives and commitments taken by Ukraine as a member of the European Energy Charter, and taking into account the integration course, it is desirable to establish “Ukrainian-Polish Centre for technology of renewable energy and energy efficiency”, and its basic unit which is the training class.

The staff of the Department of renewables of NTUU “KPI” has the experience in implementation of State researches in the field of “Renewable types of energy converting”, namely:

“Studying the potential of renewable energy and development of methods of their application for stand alone power supply of scientific infrastructure and ecological monitoring in the island of Zmiinyi”, State Register Number 0108U003927 (2008);

“The development of the system of the electric and charge accumulators from electromobile with the help of renewable sources of energy,” the State Register Number 0106U009784 (2006-2009);

“The optimization of operation modes of the hybrid ecomobile with the help of photovoltaic panels and biodiesel fuel”, State Register and also GDR state-contracted:

«The research opportunities for connection to electrical networks of Sudak wind farm with a capacity of 50-100 Mw, “State Register Number 0109U002779 (2009);

гібридного екомобіля на базі фотоелектричних батарей та біодизельного палива», держ. реєстр. № 0111U002500 (2011-2012 pp.);

а також госпдоговірних НДР:

«Дослідження можливості підключення до електричних мереж Судакської ВЕС потужністю 50–100 МВт», держ. реєстр. № 0109U002779 (2009 р.);

«Розроблення схеми видачі потужності вітроелектричною станцією «Такіль», держ. реєстр. № 0110U001987 (2010 р.);

«Впровадження теплових насосів типу «вода–вода» на Новодністровській ГЕС» (2009 р.);

«Впровадження теплових насосів для потреб опалення Київської ГЕС і ГАЕС» (2010 р.).

На кафедрі відновлюваних джерел енергії вже функціонують для потреб навчального процесу та реального забезпечення корпусу № 20 енергоносіями такі системи:

– теплова утилізаційна помпа типу «повітря–вода» для потреб гарячого водопостачання. (Максимальна теплова потужність 5 кВт, максимальна електрична потужність 1,7 кВт). Теплова помпа обладнана баком-накопичувачем об'ємом 210 літрів, який здатний нагрівати воду до 60 °C орієнтовно за 4 години;

– система гарячого водопостачання складається з двох сонячних колекторів по 20 вакуумних трубок, двох баків; накопичувачів по 100 літрів. Орієнтовна продуктивність кожної установки – 100 літрів гарячої води за добу.

Мета проекту:

1. Вдосконалити навчальний процес з використанням технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності із застосуванням обладнання польського виробництва (2011–2012 pp.).

2. Забезпечити фахівців НТУУ «КПІ» та України в цілому, зацікавлених у комерціалізації наукових досліджень, доступом до інформації про особливості використання сучасних технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності в ЄС, зокрема в Республіці Польща.

3. Допомога вченим НТУУ «КПІ» у підготовці міжнародних проектів з використання сучасних технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності спільно з університетами Республіки Польща, поглиблення українсько-польської співпраці у цій сфері в цілому.

Технічні кількісні показники та очікувані результати:

1. Впровадження однієї теплової помпи (ТП) польського виробництва потужністю 15,6 кВт для опалення приміщень загальною площею 150 м² ка-

сиеті електричних Судакської Електrowni Wiatrowej o mocy 50-100 MW", nr rejestracji państwowej: 0109U002779 (2009 r.);

„Opracowanie schematu produkcji energii elektrycznej przez elektrownię wiatrową „Takil”", nr rejestracji państwowej 0110U001987 (2010 r.);

„Wprowadzenie pomp ciepłych typu „woda-woda” na Nowodniestrowskiej Elektrowni Wodnej” (2009 r);

„Wprowadzenie pomp ciepłych dla potrzeb ogrzewania Kijowskiej Elektrowni Wodnej i Kijowskiej Elektrowni Szczytowo-Pompowej” (2010 r).

Na Katedrze Odnawialnych Źródeł Energii już funkcjonują dla potrzeb procesu dydaktycznego i rzeczywistego zabezpieczenia dostaw energii następujące systemy:

– uтилізаційна помпа тепла типу “повітря-вода” для потреб достав теплої води. Maksymalna moc cieplna 5 kW, maksymalna moc elektryczna 1,7 kW. Pompa cieplna wyposażona jest w zbiornik o pojemności 210 litrów, który jest w stanie nagrzewać wodę do temp. 60°C orientacyjnie w ciągu około 4 godzin;

– system dostawy теплої води складається з двох колекторів сонячних по 20 rur próżniowych i dwóch bojlerów по 100 litrów. Orientacyjna wydajność każdego z nich - 100 litrów gorącej wody na dobę.

Cel projektu:

Podwyższenie efektywności procesu dydaktycznego dzięki wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej i użyciu sprzętu produkcji polskiej.

Zapewnienie naukowcom Politechniki Kijowskiej i Ukrainy w ogóle, którzy są zainteresowani komercjalizacją badań naukowych dostępu do informacji dotyczących możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w Unii Europejskiej, a zwłaszcza w Polsce.

Techniczne wskaźniki ilościowe i oczekiwane bezpośrednie rezultaty:

Uruchomienie jednej pompy ciepłej polskiej produkcji o mocy cieplnej po 15,6 kW do ogrzewania pomieszczeń o łącznej powierzchni 250 m² Katedry Odnawialnych Źródeł Energii Wydziału Techniki Energoelektrycznej i Automatyki Politechniki Kijowskiej pozwoli w sezonie grzewczym wyprodukować 16432 kWh energii cieplnej (14,1 Kcal).

W sezonie letnio-wiosennym pompa cieplna zapewni klimatyzację pomieszczeń.

Aspekt socjalny uruchomienia pompy ciepłej i stworzenia sali z OZE:

- poprawa warunków procesu dydaktycznego dzięki stworzeniu komfortowej temperatury w salach wykładowych, które na co dzień nie spełniają wymogów sanitarnych.

2. Uruchomienie systemu energii sło-

“The development of wind-electric power station “Takil” power producing scheme”, the State Register Number 0110U001987 (2010);

“The introduction of type “water-water” heat pumps on Novodnistrovsk HES” (2009);

“The implementation of heat pumps for purposes of heating for Kyivska HES and HAES” (2010).

For the educational purposes and to provide energy resources for the campus building №20 the Department of renewables uses such systems:

– for the demand of hot water there is a waste-heat pump of the air-water type. (Maximum heat output is 5 kW, the maximum electrical power 1.7 kW.) The heat pump is equipped with an accumulator tank with volume of 210 liters, which is capable of heating water up to 60 °C approximately for 4 hours;

– the hot water supply system consists of two solar collectors (20 vacuum tubes for each of them), two accumulator tanks with volume of 100 liters. Approximate capacity of each installation is 100 liters of hot water per day.

The aims of the project are:

1. to improve the educational process with the use of technologies for renewable energy sources and energy efficiency via the Polish equipment operation.

2. to provide the specialists from NTUU “KPI” and Ukraine in general, who are interested in the commercialization of scientific research, the access to information about the use of modern technologies of renewable energy sources and energy efficiency in the EU and in the Republic of Poland.

3. To help scientists from NTUU “KPI” in the preparation of international projects with the use of modern technologies of renewable energy sources and energy efficiency together with the universities of the Republic of Poland and the deepening of the Ukrainian-Polish cooperation in this sphere in general.

Technical quantitative characteristics and expected results:

1. The implementation of one heat pump (HP) of the Polish production with the heat output of 15.6 kW for heating premises of the Department of renewables (the Faculty of Electric Power Engineering and Automatics in NTUU “KPI”) with total area that equals to 150 m² will produce 16432 kW*h of heating energy (14,1 Gcal) during heating season.

During summer-spring season the HP will provide air conditioning facilities.

The social aspect of the implementation of the HP and establishment of an educational class of renewable energy sources and energy efficiency:

– An improvement of the educational process by creating favorable temperature conditions in the classrooms, that don't correspond to modern sanitary conditions.

федри відновлюваних джерел енергії факультету електроенерготехніки та автоматики НТУУ «КПІ» дозволить за опалювальний період виробити 16 432 кВт·год (14,1 Гкал) теплової енергії.

У літньо-весняний період ТП буде забезпечувати кондиціювання приміщень.

Соціальний аспект впровадження ТП та створення навчального класу з відновлюваних джерел енергії та енергоефективності:

- покращення умов навчального процесу за рахунок створення комфортних температурних умов в аудиторіях, які на сьогодні не відповідають санітарним умовам.

2. Впровадження сонячної системи з колекторами площею 6 м² та бака-накопичувача об'ємом 300 літрів для потреб гарячого водопостачання (ГВС) корпусу № 30 НТУУ «КПІ» дозволить за рік виробити 2500 кВт·год теплової енергії.

Соціальний аспект впровадження системи сонячної ГВС та створення навчального класу:

- покращення умов навчання за рахунок подачі гарячої води, якої дотепер в корпусі № 20 немає.

3. Створення навчального класу з енергоефективності, а саме: встановлення металопластикових вікон з різними типами склопакетів.

Для контролю та аналізу річних тепловтрат і теплоприпливу будуть установлені термометри на поверхнях склопакетів. Дані термометрів планується завести на контролер, де вони будуть оброблюватися та виводитись он-лайн та офф-лайн.

Соціальний аспект створення навчального класу з енергоефективності:

- поширення інформації з енергоощадних технологій та покращення умов навчального процесу за рахунок створення більш комфортних температурних умов в аудиторіях та за рахунок зменшення тепловтрат.

Базовим підрозділом КПІ – реципієнтом проекту – визначено факультет електроенерготехніки та автоматики, що здійснює підготовку фахівців для галузі електроенергетики та електротехніки, які здатні розробляти, проектувати та експлуатувати сучасні електроенергетичні та електромеханічні системи, здійснювати управління технологічними процесами електроенергетичних підприємств та їх автоматизацію на основі широкого застосування інформаційних та комп'ютерних систем.

Базовою кафедрою виступає кафедра відновлюваних джерел енергії, де працює висококваліфікований професорсько-викладацький колектив, до складу якого входять два лауреати

нецзней z kolektorów o powierzchni 6 m² i bojlera o pojemności 300 l. dla potrzeb dostawy ciepłej wody w gmachu №30 Politechniki Kijowskiej pozwoli w ciągu roku wyprodukować 2500 kWh energii cieplnej.

Aspekt socjalny wprowadzenia systemu wykorzystania energii słonecznej dla potrzeb dostaw ciepłej wody i utworzenia specjalizowanej sali wykładowej:

- poprawa warunków procesu dydaktycznego poprzez stworzenie komfortowych warunków dzięki dostępności ciepłej wody, której na dzień dzisiejszy nie ma w budynku.

3. Utworzenie klasy efektywności energetycznej - montaż okien PCV z różnymi typami szyb.

W celu kontroli i analizy zysków i strat ciepła w ciągu roku będą zainstalowane termometry na powierzchniach szyb. Dane z termometrów będą przekazywane do kontrolera, gdzie będą opracowywane i przekazywane on-line i off-line.

Pomoc dla naukowców Politechniki Kijowskiej w przygotowywaniu projektów międzynarodowych związanych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej realizowanych wspólnie z polskimi uczelniami wyższymi, zacieśnienie ukraińsko-polskiej współpracy w tej sferze.

Aspekt socjalny utworzenia klasy efektywności energetycznej:

- popularyzacja informacji o technologiach energooszczędnych i poprawa warunków procesu dydaktycznego dzięki stworzeniu komfortowych warunków w salach wykładowych i dzięki zmniejszeniu strat ciepła.

Bazową jednostką strukturalną Politechniki Kijowskiej – odbiorcą środków wydzielonych w ramach projektu będzie Wydział Techniki Energoelektrycznej i Automatyki, który może opracowywać, projektować i eksploatować współczesne systemy elektroenergetyczne i elektromechaniczne, kierować procesami przedsiębiorstw elektroenergetycznych i ich automatyzacją dzięki zastosowaniu systemów informacyjnych i komputerowych.

Bazową katedrą jest Katedra Odnawialnych Źródeł Energii, na jakiej pracują wykwalifikowana kadra naukowo-pedagogiczna, m.in. dwaj laureaci Nagrody Państwowej, członek-korespondent Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, pięciu doktorów habilitowanych nauk technicznych i fizyko-matematycznych, czterech doktorów nauk technicznych.

Wszyscy wykładowcy są wybitnymi, którzy kierują na Ukrainie badaniami naukowymi w dziedzinie odnawialnych źródeł energii i projektowania oraz budowy instalacji i urządzeń energetycznych z takimi źródłami.

Podstawowe etapy projektu:

2. The implementation of the solar system with collectors area of 6 m² and accumulator tank with volume of 300 liters for the needs of hot water supply in the campus building №30 of NTUU «KPI» will produce 2,500 kW of heat energy per hour.

The social aspect of the implementation of hot water supply and establishment of educational class:

- improvement of the study conditions with a help of hot water supply, which is not available in the campus building №20 until now.

3. The establishment of educational class of energy efficiency, with installation of metal-plastic windows with different glass units types.

The thermometers will be installed on the surfaces of the glass units for the control and analysis of annual heat loss and heat input. The data from the thermometers will be controlled by special controller, which will analyze and give online and offline information about it.

The social aspect of the establishment of educational class for energy efficiency:

- giving information about energy-saving technologies and improving the educational process by creating a more comfortable temperature conditions in the classroom and by reducing heat losses.

The basic department of the KPI (as a recipient of a project) is the Faculty of Electric Power Engineering and Automatics that provides tuition for specialists in electric power and electrical engineering, who are capable of constructing, engineering and operating modern electric power and electromechanical systems. They also must be capable of managing technological processes of utilities and their automation using informational and computing systems.

The main department is the Department of renewables, which has a highly-qualified teaching staff, which includes two winners of the State Prize, corresponding member of NAS of Ukraine, five doctors of technical and physical and mathematical sciences, and four PhDs.

All lecturers are the eminent scientists who supervise the scientific research in the field of renewable energy sources. They also design and construct electric installations with such sources.

The main stages of the project:

1. The preparation and systematization of information about the possibility of implementation the new technologies of renewable energy sources and energy efficiency in NTUU «KPI»:

- the analysis of the implementation the new technologies of renewable energy sources and energy efficiency, which can be used in NTUU «KPI» within the project;

Державної премії, член-кореспондент НАН України, п'ять докторів технічних та фізико-математичних наук, чотири кандидати технічних наук.

Усі викладачі є провідними вченими, які керують в Україні науковими розробками в галузі відновлюваних джерел енергії та проектування і спорудження енергоустановок з такими джерелами.

Основні етапи проекту:

1. Підготовка і систематизація інформації про можливість впровадження нових технологій ВДЕ та енергоефективності в НТУУ «КПІ»:

- аналіз впровадження нових технологій ВДЕ та енергоефективності, які можуть бути використані в НТУУ «КПІ» в межах проекту;

- вибір об'єктів і можливих технологій для впровадження відновлюваних джерел енергії та енергоефективності в межах проекту в НТУУ «КПІ»;

- розробка ескізного та робочих проектів для впровадження технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності в межах проекту в НТУУ «КПІ»;

- затвердження документації робочого проекту та отримання відповідних експертиз.

2. Створення навчального класу «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності» в НТУУ «КПІ»:

- створення та інсталяція стенду теплонасосного обладнання;

- створення та інсталяція стенду теплової сонячної енергетики;

- створення та інсталяція стенду енергоефективності.

3. Створення системи моніторингу і розповсюдження отриманої в процесі моніторингу інформації:

- розробка системи моніторингу даних, отриманих зі стендів;

- монтаж системи моніторингу та налаштування єдиного сервера обробки даних стендів і метеоумов;

- створення сайту «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності», за допомогою якого буде організований доступ до бази даних статистики роботи стендів, а також інтеграція Центру до міжнародного освітньо-наукового та інформаційно-інноваційного простору.

Внесок у реалізацію проекту від Посольства Республіки Польща в Україні: придбання обладнання та систем моніторингу на 47 тис. € за рахунок програми «Польська поміч» Міністерства закордонних справ Республіки Польща, оплата частини ремонтних робіт, оплата створення сайту Центру.

Przygotowanie i systematyzowanie informacji dotyczących możliwości wprowadzenia nowych technologii odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej na Politechnice Kijowskiej:

- analiza wprowadzenia nowych technologii odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej na Politechnice Kijowskiej;

- wybór obiektów i możliwych technologii dla wprowadzenia odnawialnych źródeł energii efektywności energetycznej w ramach projektu realizowanego na Politechnice Kijowskiej;

- opracowanie szkicowego i roboczego projektu w celu wprowadzenia odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w ramach projektu realizowanego na Politechnice Kijowskiej;

- zatwierdzenie dokumentacji projektu roboczego i otrzymanie odpowiednich ekspertyz.

Utworzenie sali wykładowej "Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej na Politechnice Kijowskiej:

- stworzenie i instalacja stanowiska pomp ciepłych;

- stworzenie i instalacja stanowiska cieplnej energetyki słonecznej;

- stworzenie i instalacja stanowiska efektywności energetycznej.

Stworzenie systemu monitoringu i rozpowszechniania otrzymanych informacji podczas monitoringu:

- opracowanie systemu monitoringu danych otrzymanych ze stanowisk;

- montaż systemu monitoringu i ustawień wspólnego serwera dla opracowania danych ze stanowisk i warunków atmosferycznych;

- Uruchomienie strony internetowej "Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej", przy pomocy której będzie zorganizowany dostęp do bazy danych statystyki pracy stanowisk oraz integracja Centrum z międzynarodową przestrzenią edukacyjno-naukową i informacyjno-innowacyjną.

Wkład w realizację projektu ze strony Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie: nabycie sprzętu i systemów monitoringu na sumę 47 tys. euro ze środków programu „Pomoc polska Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, sfinansowanie części prac remontowych, sfinansowanie uruchomienia strony internetowej Centrum.

Wkład ze strony Politechniki Kijowskiej: dostępnienie pomieszczeń, opłata usług komunalnych i telekomunikacyjnych, możliwość wykorzystania serwera z dostępem do Internetu, wypłata wynagrodzeń za pracę pracowników.

Politechniki Kijowskiej nad stworzeniem Centrum.

- the selection of the objects and possible technologies to implement renewable energy sources and energy efficiency in NTUU "KPI" within the project;

- the development of conceptual design and detailed design for implementation the technologies of renewable energy sources and energy efficiency in NTUU "KPI" within the project;

- the approval of detailed design documentation and expertise.

2. The establishment of educational class of "Ukrainian-Polish Centre for technology of renewable energy and energy efficiency improving" in NTUU "KPI":

- creating and installing of a heat pump equipment stand;

- creating and installing of heat helioenergetics stand;

- creation and installation of energy efficiency stand.

3. Creation of a system for monitoring and distribution of information obtained during monitoring:

- designing a system for monitoring the data, which were taken from the stands;

- installation of the monitoring system and customizing of the server for stands data and atmospheric conditions processing;

- creation of the site "Ukrainian-Polish Centre for technology of renewable energy and energy efficiency improving", which will help to access the stands work database. It will also help the Center to integrate into the International educational, scientific, informational and innovative community.

The contribution to the implementation of the project from the Embassy of the Republic of Poland in Ukraine: purchase of equipment and monitoring systems for 47000 € at the expense of the program "Polish help" (Ministry of Foreign Affairs of the Republic of Poland), the payment for the part of repairing work, payment for the creation of a website for the Center.

The contribution from NTUU "KPI": provision of premises, payment for utilities and communication services, capability to use the server with the Internet access, the costs for the salary of NTUU "KPI" employees, who have created the Center.

The duration of the Project is 7 months (30 weeks), but both parties decided, that the greatest part of it had already been done, so the opening of the Centre could take place in September-October, 2013.

The heat pump of air-water type will be installed in the Center in the lecture room #314 with total area that equals to 150 m². It will produce 11640 kW*h of heating energy (10,2 Gcal) during heating season. During summer-spring season the HP will provide air conditioning facilities.

The monitoring system will collect

Внесок від НТУУ «КПІ»:

надання приміщень, оплата комунальних та комунікаційних послуг, можливість використання сервера з доступом до Інтернету, витрати на оплату роботи співробітників НТУУ «КПІ» зі створення Центру.

Тривалість проекту – до 7 місяців (30 тижнів), але сторони вважають, що вже зроблено багато із запланованого і відкриття Центру може відбутись вже у вересні-жовтні 2013 року.

У Центрі – в аудиторії № 314 – буде встановлено теплову помпу (ТП) типу «повітря–вода» тепловою потужністю до 15,6 кВт для опалення приміщень загальною площею 150 м² кафедри ВДЕ факультету електроенерготехніки та автоматики НТУУ «КПІ», яка дозволить за опалювальний період виробити 11 640 кВт·год (10,2 Гкал) теплової енергії.

У літньо-весняний період ТП буде забезпечувати кондиціювання приміщень.

Система моніторингу буде збирати інформацію про температуру навколишнього середовища, температуру у приміщенні, вироблене тепло, спожиту електроенергію і поточні дані роботи системи.

Також у приміщенні Центру буде встановлено стенд, що збиратиме і передаватиме на сервер інформацію щодо розподілу температур по висоті аудиторії залежно від типу приладів, які виділяють тепло (холод). Уся інформація має передаватися на центральний сервер та буде доступна в режимі он-лайн на веб-сайті Центру.

Створення Центру – лише перший крок на шляху розвитку співробітництва КПІ з ученими, з університетами, з фірмами в Республіці Польща, які займаються проблемами відновлюваної енергетики та енергоефективності.

Як відомо, Посольство Республіки Польща в Україні буде надавати підтримку саме такому шляху подальшого розвитку Центру і його міжнародної діяльності.

Отже, створення і подальший розвиток Центру будуть сприяти поглибленню науково-технічного та економічного співробітництва Республіки Польща та України і стануть ще одним прикладом конкретних кроків Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ» в цьому напрямі.

Наразі для розвитку Центру в НТУУ «КПІ» може бути запропонований підхід, в основі якого лежить ідея «мережування» всіх осередків – кафедр, лабораторій, наукових груп, студентських КБ, стартапів, які займаються проблемами відновлюваної енергетики та енергоефективності.

Перший крок у цьому напрямі буде

Czas trwania projektu – do 7 miesięcy (30 tygodni), ale strony uważają, że zrobiono już bardzo wiele z tego, co zostało zaplanowane, w związku z czym otwarcie Centrum może nastąpić już we wrześniu lub w październiku 2013 roku.

W sali nr 314, w której obecnie się znajdujemy.

Zostanie zainstalowana pompa ciepła typu „powietrze-woda” o mocy cieplnej po 15,6 kW do ogrzewania pomieszczeń o łącznej powierzchni 150 m² Katedry Odnawialnych Źródeł Energii Wydziału Techniki Energoelektrycznej i Automatyki Politechniki Kijowskiej, co pozwoli w sezonie grzewczym wyprodukować 11640 kWh energii cieplnej (10,2 Gcal).

W sezonie letnio-wiosennym pompa ciepła zapewni klimatyzację pomieszczeń.

System monitoringu będzie zbierał dane dotyczące temperatury na zewnątrz, temperatury w pomieszczeniu, wyprodukowanego ciepła, zużytej energii elektrycznej i bieżące dane dotyczące pracy systemu.

Oprócz tego w pomieszczeniu Centrum zostanie zainstalowane stanowisko, na którym będą zbierane i przekazywane na serwer dane dotyczące rozkładu temperatur na różnej wysokości sali wykładowej w zależności od typu urządzeń.

Perspektywy rozwoju Centrum i jego działalności międzynarodowej.

Po pierwsze – stworzenie Centrum to tylko pierwszy krok na drodze rozwoju współpracy Politechniki Kijowskiej z polskimi naukowcami, z uczelniami wyższymi i przedsiębiorstwami z Polski, które zajmują się problematyką energetyki odnawialnej i efektywnością energetyczną.

Jak jest nam wiadomo, Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Kijowie będzie wspierać właśnie taką drogę rozwoju Centrum i jego działalności międzynarodowej.

W ten sposób stworzenie i dalszy rozwój naszego Centrum będzie sprzyjać zacieśnieniu polsko-ukraińskiej współpracy w dziedzinie nauki, techniki i gospodarki. Jesteśmy przekonani, że będzie to jeszcze jednym przykładem konkretnej działalności Centrum Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej w tej dziedzinie.

Po drugie, z punktu widzenia rozwoju Centrum w ramach Politechniki Kijowskiej może być zaproponowane nowe podejście oparte na połączeniu w jednolitą sieć różnych jednostek – katedr, laboratoriów, grup naukowych, studenckich biur konstrukcyjnych, start-upów, które zajmują się problematyką energetyki odnawialnej i efektywności energetycznej.

Pierwszy krok w tym kierunku zostanie zrobiony w ramach przygotowań do otwarcia Centrum: dzięki środkom przeznaczonym na realizację projektu w budynku nr 30 (Instytut Systemów Komunikacyjnych) będzie zainstalowany system

data on the ambient temperature, indoor temperature, heat output, electricity usage and system current data.

A special stand will be in the Centre, that will collect and transmit information on temperatures distribution in the lecture room depending on the type of equipment carrying heat (or cold) to the server.

The establishment of the Center is only the first step towards the development of cooperation between the KPI and scientists, universities and firms in the Republic of Poland, dealing with problems of renewable energy sources and energy efficiency.

Of course, the Embassy of the Republic of Poland in Ukraine will support this particular way of further development of the Centre and its international activities.

Consequently, the creation and further development of the Center will contribute to the strengthening of scientific, technical and economic cooperation of the Republic of Poland and Ukraine. It will be another example of the specific activity of the Ukrainian-Polish Center in NTUU “KPI” in this direction.

Another approach to develop the Center in NTUU “KPI” might be proposed. It is based on the idea of “networking” of the structural institutes of the University, addressing the problems of renewable energy sources and energy efficiency, such as departments, laboratories, research groups, student development laboratories and startups.

The first step in this direction will be made during the preparation to the pre-opening procedures of the Center. Hot water system that consists of three solar collectors with the total area of 6 m² and accumulator tank (volume of 300 liters) will be installed on the roof of the campus building #30 (The Institute of Telecommunication Systems) within the project.

The system is capable of producing up to 450 liters of hot water per day. The approximate system efficiency per year will be 2.47 MW·h. It will provide up to 40% of the campus needs of hot water by solar energy. Another 60% will be produced by tubular heater, built-in in accumulator tank. The monitoring system will collect data about the level of solar radiation, amount of heat output, electricity usage and system current data.

As a component of the Center, this part of the campus building #30 will be included in the general monitoring system and educational programs by means of information and telecommunication technologies.

зроблено вже в межах підготовки відкриття Центру: за рахунок проекту в корпусі № 30 (Інститут телекомунікаційних систем) буде встановлено систему гарячого водопостачання, що складається з трьох сонячних колекторів загальною площею 6 м² та бака-накопичувача об'ємом 300 літрів на даху корпусу.

Система здатна виробляти до 450 літрів гарячої води на день. Орієнтовна продуктивність системи за рік складатиме 2,47 Мвт·год тепла або забезпечить до 40 % потреб корпусу в гарячому водопостачанні за рахунок сонячної енергії, решта енергії буде вироблятися за рахунок трубчастого електронагрівача, вбудованого в бак-накопичувач. Система моніторингу буде збирати інформацію про рівень сонячної радіації, про кількість виробленого тепла, про спожиту електроенергію, поточні дані роботи системи.

Вся інформація буде передаватися на центральний сервер і буде доступною в режимі он-лайн на веб-сайті Центру.

Цей сектор в корпусі № 30 – як складова Центру – буде включений до загальної системи моніторингу і до навчальних програм класу засобами інформаційно-телекомунікаційних технологій.

достави теплої води складаючи ся з 3 колекторів сонячних о лїачней powierzchni 6 m² oraz zbiornika o pojemności 300 litrów na dachu budynku.

System może produkować do 450 litrów ciepłej wody dziennie. Orientacyjna wydajność systemu wyniesie 2,47 MW rocznie, co oznacza, że w ciągu roku zapotrzebowanie budynku na ciepłą wodę zostanie pokryte do 40 procentów dzięki energii słonecznej, resztę energii dostarczy grzejnik elektryczny zamontowany w zbiorniku. System Monitoringu będzie gromadził dane dotyczące padania promieni słonecznych, wyprodukowanego ciepła, zużytej energii elektrycznej i bieżące dane dotyczące pracy systemu. Wszystkie dane będą przekazywane na specjalny serwer i będą dostępne na stronie internetowej Centrum.

Ten sektor w budynku nr 30, będący elementem naszego Centrum, zostanie podłączony do ogólnego systemu monitoringu i do programów nauczania sali wykładowej, w której się obecnie znajdujemy dzięki wykorzystaniu środków technologii informacyjno-telekomunikacyjnych.

«Проект створення навчально-наукового «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності» – новий крок у розвитку українсько-польського співробітництва» – проф. Олександр Яндульський – декан ФЕА НТУУ «КПІ» та Бартош Мусяловіч – керівник економічного відділу Посольства Республіки Польща в Україні

“The Project of the educational and scientific establishment “Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency”

is a new step in the development of ukrainian-polish cooperation” –

Professor Alexander Yandulsky (the Dean of the Faculty of Electric Power Engineering and Automatics in NTUU “KPI” and Bartosz Musyalovych

(the Head of the economical department of the Embassy of the Republic of Poland in Ukraine)

ПРЕЗЕНТАЦІЯ СПІЛЬНОГО ПРОЕКТУ
(ПОСОЛЬСТВА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА В УКРАЇНІ ТА НТУУ «КПІ»)
СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО
«УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО ЦЕНТРУ
ВДОСКОНАЛЕННЯ
ТЕХНОЛОГІЙ
ВІДНОВЛЮВАНИХ
ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ ТА
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ»

30 серпня 2013 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
Факультет електроенергетичної та автоматичної
Кафедра відновлюваних джерел енергії

Проект створення навчально-наукового
«Українсько-Польського центру
вдосконалення технологій відновлюваних
джерел енергії та енергоефективності» –
новий крок
у розвитку українсько-польського
співробітництва

Декан Факультету електроенергетичної та автоматичної
НТУУ «КПІ» проф. Олександр Станіславович Яндульський
керівник економічного відділу Посольства
Республіки Польща в Україні п. Бартош Мусяловіч

МЕТА ПРОЕКТУ:

- Удосконалити навчальний процес з використанням технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності із застосуванням обладнання польського виробництва.
- Забезпечити фахівців НТУУ «КПІ» й України в цілому, зацікавлених у комерціалізації наукових досліджень, доступом до інформації про особливості використання сучасних технологій відновлювальних джерел енергії та енергоефективності в ЄС, зокрема в Республіці Польща.
- Підготовка міжнародних проектів з використання сучасних технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності спільно з університетами Республіки Польща, поглиблення українсько-польської співпраці у цій сфері в цілому.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ЗМІСТ ПРОЕКТУ:

- Підготовка і систематизація інформації про можливість упровадження нових технологій ВДЕ та енергоефективності в НТУУ «КПІ»:
 - аналіз впровадження нових технологій ВДЕ та енергоефективності, які можуть бути використані в НТУУ «КПІ» у межах проекту;
 - вибір об'єктів і можливих технологій для впровадження відновлюваних джерел енергії та енергоефективності у межах проекту в НТУУ «КПІ»;
 - розробка ескізного та робочих проектів для впровадження технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності у межах проекту в НТУУ «КПІ»;
 - затвердження документації робочого проекту та отримання відповідних експертиз.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ЗМІСТ ПРОЕКТУ:

- Створення навчального класу «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності» в НТУУ «КПІ»:
 - створення та інсталяція стенду тепломірного обладнання;
 - створення та інсталяція стенду теплової сонячної енергетики;
 - створення та інсталяція стенду енергоефективності.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ТА ЗМІСТ ПРОЕКТУ:

- Створення системи моніторингу і поширення отриманої в ході моніторингу інформації:
 - розробка системи моніторингу даних, отриманих зі стендів;
 - монтаж системи моніторингу та налаштування єдиного сервера обробки даних стендів і метеоданих;
 - створення сайту «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності», за допомогою якого буде організовано доступ до бази даних статистики роботи стендів, а також інтеграція Центру до міжнародного освітньо-наукового та інформаційно-інноваційного простору.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- 1 Впровадження однієї теплової помпи (ТП) польського виробництва тепловою потужністю 15,6 кВт для опалення приміщень загальною площею 150 м² кафедри відновлюваних джерел енергії факультету електроенергетехніки та автоматики НТУУ «КПІ» дозволить за опалювальний період виробити 16432 кВт*год (14,1 Гкал) теплової енергії.

В літньо-весняний період ТП буде забезпечувати кондиціювання приміщень.

Соціальний аспект впровадження ТП та створення навчального класу з відновлюваних джерел енергії та енергоефективності:

– покращення умов навчального процесу за рахунок створення комфортних температурних умов в аудиторіях, які на сьогодні не відповідають санітарним умовам.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- 3 Створення навчального класу з енергоефективності, а саме: встановлення металопластикових вікон з різними типами склопакетів.

Для контролю та аналізу річних тепловтрат та теплоприпливу будуть встановлені термометри на поверхнях склопакетів. Дані термометрів планується завести на контролер, де вони будуть оброблятися та виводитись он-лайн та офф-лайн.

Соціальний аспект створення навчального класу з енергоефективності:

– поширення інформації про енергоощадні технології та покращення умов навчального процесу за рахунок створення більш комфортних температурних умов в аудиторіях та за рахунок зменшення тепловтрат.

Розробка відновлюваних джерел: Полігон «Хотянівка-Десна» 1980–1986

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ:

- 2 Впровадження сонячної системи з колекторами площею 6 м² та бака-накопичувача об'ємом 300 л для потреб гарячого водопостачання (ГВП) корпусу №30 НТУУ «КПІ» дозволить за рік виробити 2500 кВт*год теплової енергії.

Соціальний аспект впровадження системи сонячної ГВП та створення навчального класу:

– покращення умов навчання за рахунок подачі гарячої води, якої дотепер немає у корпусі №30.

Базовим підрозділом «КПІ» – реципієнтом проекту визначено факультет електроенергетехніки та автоматики

Факультет
електроенергетехніки
та автоматики:

Здійснює підготовку фахівців за двома
напрямами:

Заснований у 1918 р.
У складі:
- 9 кафедр;
- Науково-дослідна лабораторія Міненерго;
- Навчально-інженерний центр Інформмережа;
- 250 співробітників;
- Близько 1500 студентів

Електротехніка та електротехнології:
- Електричні станції;
- Електричні системи і мережі;
- Техніка й електрофізика високих напруг;
- Нетрадиційні джерела енергії;
- Системи управління виробництвом і розподілом електроенергії

Електромеханіка:
Електричні машини й апарати;
Електромеханічні системи автоматизації;
Електропривод

Проект «Розподілена генерація НТУУ «КПІ»»

Мета

Створення «віртуальних» електричних станцій для кампусу НТУУ «КПІ» з використанням відновлюваних джерел енергії;
Навчання студентів, підвищення кваліфікації фахівців енергетичних компаній;
Виконання досліджень

Теплова помпа забезпечує гаряче водопостачання корпусу №20 НТУУ «КПІ»

Система резервного електропостачання лабораторії кафедри відновлюваних джерел енергії в корпусі №20 НТУУ «КПІ» з використанням фотоелектричних батарей

ПРОЕКТ «БУДИНОК МАЙБУТНЬОГО»

На кафедрі автоматизації енергосистем розроблено і впроваджено комплекс енергопостачання індивідуальних будинків, невеликих будівель, шкіл, громадських приміщень з використанням відновлюваних джерел енергії.

Базовими джерелами енергії є:

- теплова помпа: для опалення (взимку), кондиціювання (влітку) і гарячого водопостачання;
- вітроелектростанція і фотоелементи для електропостачання;
- сонячний колектор: для гарячого водопостачання.

Проект зменшення витрат електроенергії на об'єктах електроенергетичних систем

Підстанція 220-750 кВ

Проект зменшення споживання електроенергії на власні потреби підстанцій;

Суть: утилізація тепла силових трансформаторів і автотрансформаторів шляхом використання теплових pomp (ПС 330 кВ: Жовтнева, Чернівецька, Кам'янець-Подільська, Артемівська).

Гідравлічні станції

Проект зменшення споживання електроенергії на технологічні потреби підстанцій;

Суть: відбір тепла потоку води для обігріву технологічних приміщень

Економія: 15 МВт · год за добу протягом опалювального періоду.

Проект зменшення витрат електроенергії на об'єктах електроенергетичних систем

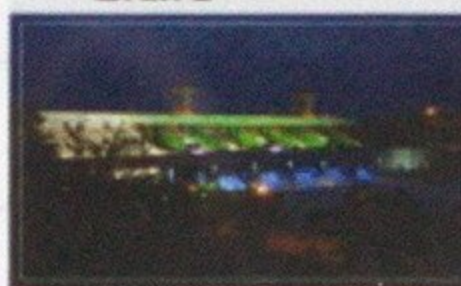
Етап 1

Дністровська ГЕС

Коефіцієнт перетворення до 5
Зменшення електроспоживання до 1700 МВт · год за опалювальний період

Етап 2

Впроваджено у 2009 р.

Теплова станція на основі теплових pomp для теплопостачання м. Ново-Дністровськ.

Гібридний екомобіль з електро– та біодизельним двигуном на базі серійного автомобіля ГАЗ «Соболь»

Джерело живлення – 12 акумуляторних батарей (АБ) на 120 В, по 100 А · год кожна. Потужність електродвигуна – 35 кВт. Номінальна потужність фотоелектричної установки – 1000 Вт.

Старт здійснюється тільки від електродвигуна.

За швидкості 25–30 км / год здійснюється присідання двигуна внутрішнього згорання, а електродвигун переводиться в генераторний режим і заряджає акумуляторну батарею.

При швидкості нижче 25 км / год рух може здійснюватися за спільної роботи електродвигуна і ДВЗ.

При заряді АБ від мережі рух екомобіля від електропривода в 10 разів дешевший ніж при русі від ДВЗ. Економія традиційного палива у разі використання гібридного режиму роботи становить 30 %.

Високоєфективні системи управління електроприводами

Призначені для створення високоєфективних систем управління електроприводами на основі електричних двигунів змінного струму та перетворювальної техніки

Застосування високоєфективних алгоритмів керування машинами змінного струму дає змогу зменшити втрати активної потужності в електромеханічних системах до 20 %.

Зовнішній вигляд модифікацій уніфікованого цифрового контролера на базі цифрового сигнального процесора TMS320LF2406A.

„Projekt stworzenia naukowo-dydaktycznego „Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej” – nowy krok rozwoju współpracy polsko-ukraińskiej” – prof. Aleksander Jandulski i Bartosz Musiał – kierownik wydziału gospodarczego Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie

**PREZENTACJA WSPÓLNEGO PROJEKTU
(AMBASADY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
NA UKRAINIE I POLITECHNIKI KIJOWSKIEJ)**

**STWORZENIE DYDAKTYCZNO-
NAUKOWEGO UKRAIŃSKO-
POLSKIEGO CENTRUM
DOSKONALENIA
TECHNOLOGII
ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ
ENERGII I EFEKTYWNOŚCI
ENERGETYCZNEJ**

30 sierpnia 2013 r.

**NARODOWY TECHNICZNY UNIWERSYTET UKRAINY
„KIJOWSKI INSTYTUT POLITECHNICZNY”
WYDZIAŁ ELEKTROENERGOTECHNIKI I AUTOMATYKI
KATEDRA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII**

**Projekt stworzenia dydaktyczno-
naukowego „Ukraińsko-Polskiego
Centrum Doskonalenia Odnawialnych
Źródeł Energii- Efektywności
Energetycznej” – nowy krok w rozwoju
współpracy polsko-ukraińskiej**

**Dziekan Wydziału Elektroenergotechniki i Automatyki
- prof. Aleksander Jandulski
Kierownik Wydziału Gospodarczego Ambasady
Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie- Bartosz Musiałowicz**

CEL PROJEKTU:

- Podwyższenie efektywności procesu dydaktycznego dzięki wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej i użyciu sprzętu produkcji polskiej.
- Zapewnienie naukowcom Politechniki Kijowskiej i Ukrainy w ogóle, którzy są zainteresowani komercjalizacją badań naukowych dostępu do informacji dotyczących osobiwości wykorzystania nowoczesnych technologii odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w Unii Europejskiej, a zwłaszcza w Polsce.
- Pomoc dla naukowców Politechniki Kijowskiej
- w przygotowywaniu projektów międzynarodowych związanych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej realizowanych wspólnie z polskimi uczelniami wyższymi, zacieśnienie ukraińsko-polskiej współpracy w tej sferze.

**PODSTAWOWE ETAPY I ZAWARTOŚĆ
PROJEKTU:**

- 1** Przygotowanie i systematyzowanie informacji dotyczących możliwości wprowadzenia nowych technologii odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej na Politechnice Kijowskiej:
 - analiza wprowadzenia nowych technologii odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej na Politechnice Kijowskiej;
 - wybór obiektów i możliwych technologii dla wprowadzenia odnawialnych źródeł energii efektywności energetycznej w ramach projektu realizowanego na Politechnice Kijowskiej;
 - opracowanie szkicowego i roboczego projektu w celu wprowadzenia odnawialnych źródeł energii i efektywności energetycznej w ramach projektu realizowanego na Politechnice Kijowskiej;
 - zatwierdzenie dokumentacji projektu roboczego i otrzymanie odpowiednich ekspertyz.

**PODSTAWOWE ETAPY I ZAWARTOŚĆ
PROJEKTU:**

- 2** Utworzenie sali wykładowej "Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej na Politechnice Kijowskiej:
 - stworzenie i instalacja stanowiska pomp ciepłych;
 - stworzenie i instalacja stanowiska ciepłej energetyki słonecznej;
 - stworzenie i instalacja stanowiska efektywności energetycznej.

**PODSTAWOWE ETAPY I ZAWARTOŚĆ
PROJEKTU:**

- 3** Stworzenie systemu monitoringu i rozpowszechniania otrzymanych informacji podczas monitoringu:
 - opracowanie systemu monitoringu danych otrzymanych ze stanowisk;
 - montaż systemu monitoringu i ustawień wspólnego serwera dla opracowania danych ze stanowisk i warunków atmosferycznych;
 - Uruchomienie strony internetowej "Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej", przy pomocy której będzie zorganizowany dostęp do bazy danych statystyki pracy stanowisk oraz integracja Centrum z międzynarodową przestrzenią edukacyjno-naukową i informacyjno-innowacyjną.

OCZEKIWANE REZULTATY:

- 1 Uruchomienie jednej pompy ciepłej polskiej produkcji o mocy cieplnej po 15,6 kW do ogrzewania pomieszczeń o łącznej powierzchni 250 m² Katedry Odnawialnych Źródeł Energii Wydziału Techniki Energoelektrycznej i Automatyki Politechniki Kijowskiej pozwoli w sezonie grzewczym wyprodukować 16432 kWh energii cieplnej (14,1 Gcal).

W sezonie letnio-wiosennym pompa ciepła zapewni klimatyzację pomieszczeń.

Aspekt socjalny uruchomienia pompy ciepłej i stworzenia sali z OZE:

- poprawa warunków procesu dydaktycznego dzięki stworzeniu komfortowej temperatury w salach wykładowych, które na dzień dzisiejszy nie spełniają wymogów sanitarnych.

OCZEKIWANE REZULTATY:

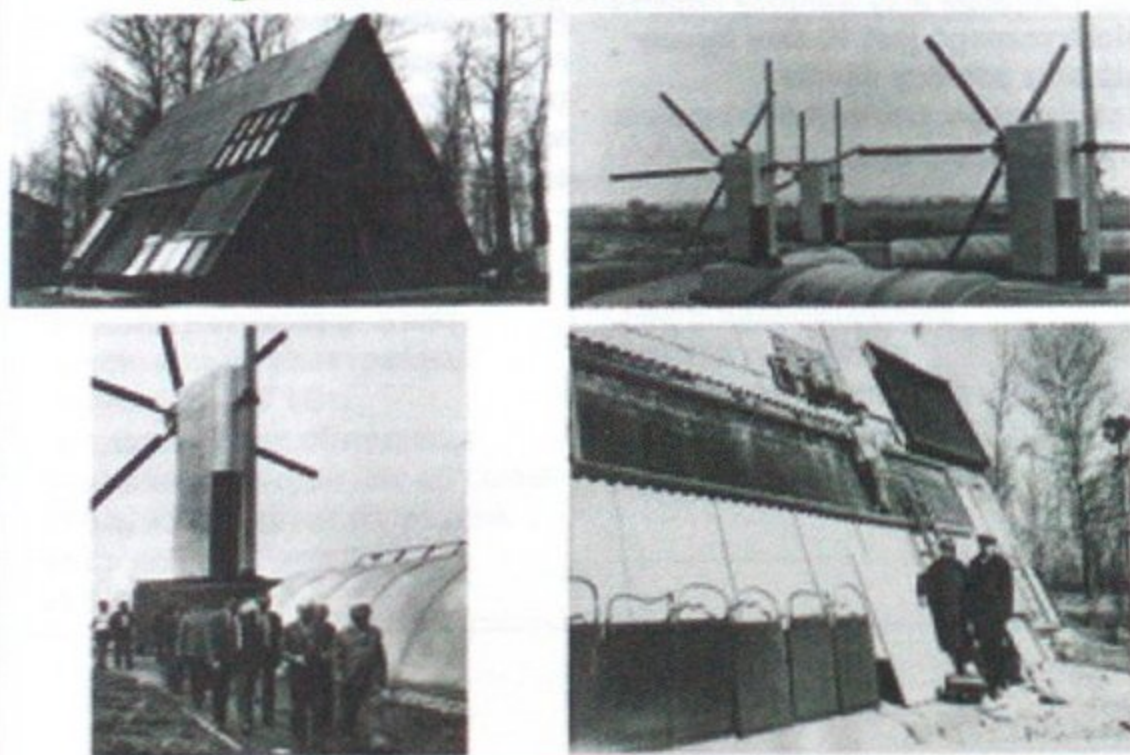
- 3 Utworzenie klasy efektywności energetycznej – montaż okien PCV z różnymi typami szyb.

W celu kontroli i analizy zysków i strat ciepła w ciągu roku będą zainstalowane termometry na powierzchniach szyb. Dane z termometrów będą przekazywane do kontrolera, gdzie będą opracowywane i przekazywane on-line i off-line.

Aspekt socjalny utworzenia klasy efektywności energetycznej:

- popularyzacja informacji o technologiach energooszczędnych i poprawa warunków procesu dydaktycznego dzięki stworzeniu komfortowych warunków w salach wykładowych i dzięki zmniejszeniu strat ciepła.

Badania odnawialnych źródeł energii: Poligon „Chotianowka-Desna” 1980–86

OCZEKIWANE REZULTATY:

- 2 Uruchomienie systemu energii słonecznej z kolektorami o powierzchni 6 m² i bojlera o pojemności 300 l. dla potrzeb dostawy ciepłej wody w gmachu №30 Politechniki Kijowskiej pozwoli w ciągu roku wyprodukować 2500 kWh energii cieplnej.

Aspekt socjalny wprowadzenia systemu wykorzystania energii słonecznej dla potrzeb dostaw ciepłej wody i utworzenia specjalizowanej sali wykładowej:

- poprawa warunków procesu dydaktycznego poprzez stworzenie komfortowych warunków dzięki dostępności ciepłej wody, której na dzień dzisiejszy nie ma w budynku.

Jako bazową jednostkę strukturalną Politechniki Kijowskiej – odbiorcę środków wydzielonych w ramach projektu wyznaczono Wydział Techniki Energoelektrycznej i Automatyki

Wydział Techniki
Energoelektrycznej
i Automatyki:

Kształci specjalistów na dwóch kierunkach
studiów:

Został założony
w 1918 roku.
Składa się z:
9 katedr, Laboratorium
Naukowo-Badawcze
Ministerstwa Energetyki,
Centrum Inżynierijno-
Dydaktyczne
„Intermerezha”;
250 pracowników;
Okolo 1500 studentów

Elektrotechnika
i elektrotechnologie
- Elektrownie
- Systemy i sieci
elektryczne
- Technika
i elektrofizyka wysokich
napięć
-Niekonwencjonalne
źródła energii
- Systemy kierowania
produkcją
i dystrybucją energii

Elektromechanika
- Maszyny
i urządzenia
elektryczne
- Elektromechaniczne
systemy
automatyzacji
- Napęd elektryczny

Projekt „Rodzielną generacją Politechniki Kijowskiej”

Cel:

Stworzenie „wirtualnych” elektrowni dla miasteczka akademickiego Politechniki Kijowskiej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii
Kształcenie studentów, podnoszenie kwalifikacji specjalistów z przedsiębiorstw branży energetycznej, prowadzenie badań naukowych

Pompa ciepła zapewnia
dostarczanie gorącej wody
w budynku nr 20
Politechniki Kijowskiej

System rezerwowej dostawy energii
elektrycznej laboratorium Katedry
Odnawialnych Źródeł Energii w budynku
nr 20 Politechniki Kijowskiej
z wykorzystaniem baterii
fotoelektrycznych

PROJEKT „BUDYNEK PRZYSZŁOŚCI”

Na Katedrze Automatyk Systemów Energetycznych został opracowany i wprowadzony kompleks dostarczający energię elektryczną do domów jednorodzinnych, niewielkich budynków, szkół, budynków użyteczności publicznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii.

Podstawowymi źródłami energii są:

- Pompa ciepła: do ogrzewania (zimą), do klimatyzacji pomieszczeń (latem) i do dostarczania gorącej wody;
- Elektrownia wiatrowa i fotoelementy dla dostawy energii elektrycznej;

Projekt zmniejszający zużycie energii elektrycznej w obiektach systemów elektroenergetycznych

Podstacja 220-750 kW

Projekt zmniejszenia zużycia energii elektrycznej dla potrzeb własnych podstacji;

Istota: Utylizacja ciepła transformatorów siłowych i autotransformatorów poprzez wykorzystanie pomp ciepłych (PS 330 kW: ŻoŹtnewa, Czerniowce, Kamieniec Podolski, Artemowska).

Stacje hydrauliczne

Projekt zmniejszenia zużycia energii elektrycznej dla potrzeb technologicznych podstacji;

Istota: Wykorzystanie ciepła potoku wody dla ogrzania pomieszczeń technologicznych

Oszczędność: 15 MW/h na dobę w ciągu sezonu grzewczego.

Efektywne systemy sterowania napędami elektrycznymi

Przeznaczone są do stworzenia efektywnych systemów sterowania napędami elektrycznymi na bazie silników elektrycznych na prąd zmienny i urządzeń przetwarzających

Zastosowanie efektywnych algorytmów sterowania maszynami na prąd zmienny pozwala zmniejszyć straty mocy aktywnej w systemach elektromechanicznych do 20 %.

Wygląd zewnętrzny modyfikacji zunifikowanego kontrolera cyfrowego na bazie procesora cyfrowego TMS320LF2406A.

Projekt zmniejszający zużycie energii elektrycznej w obiektach systemów elektroenergetycznych

Etap 1

Dniestrowska Elektrownia Wodna

Współczynnik przetwarzania do 5
Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej do 1700 MWh w sezonie grzewczym

Etap 2

Wprowadzono w 2009 roku

Elektrociepłownia na bazie pomp ciepłych dla dostaw energii cieplnej w Nowodniestrowsku

Ekomobil hybrydowy z silnikiem elektrycznym i bio-diesel na bazie seryjnego pojazdu GAZ Sobol

Źródło zasilania: 12 akumulatorów na 120 W, po 100 Ah każda.
Moc silnika – 35 KW
Nominalna moc instalacji fotoelektrycznej – 1000 W

Uruchomienie pojazdu odbywa się za pomocą silnika elektrycznego; Przy prędkości 25-30 km/h odbywa się podłączenie silnika spalinowego, a silnik elektryczny zaczyna ładować akumulator; Przy prędkości poniżej 25 km/h ruch pojazdu może odbywać się przy równoczesnej pracy silnika elektrycznego i silnika spalinowego.

Przy ładowaniu akumulatora z sieci ruch pojazdu przy pomocy napędu elektrycznego jest 10 razy tańszy niż przy pomocy silnika spalinowego. Oszczędność paliwa wynosi 30 %.

**«Характеристика обладнання та технології «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності»» –
зав. кафедри ФЕА – проф. Степан Кудря**

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
 Факультет електроенерготехніки та автоматики
 Кафедра відновлюваних джерел енергії

**УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКИЙ ЦЕНТР
ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ
ВІДНОВЛЮВАНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ
ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ**

Цей проект співфінансований в рамках програми польської співпраці розвитку Міністерства закордонних справ Республіки Польща в 2013 р.

польська допомога polska pomoc

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»
 Факультет електроенерготехніки та автоматики
 Кафедра відновлюваних джерел енергії

**Характеристика обладнання та
технології «Українсько-Польського
центру вдосконалення технологій
відновлюваних джерел енергії та
енергоефективності»**

*Завідувач кафедри відновлюваних джерел енергії,
керівник проекту
проф. Степан Олександрович Кудря*

**ОБґРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ
ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ:**

З урахуванням залежності економіки України від імпорту енергоносіїв постає питання щодо використання відновлюваних джерел енергії (ВДЕ) та енергоефективних технологій. Для масового впровадження технологій, що використовують ВДЕ, необхідне як поширення інформації в суспільстві, так і підготовка інженерних, технічних та інших (суміжних) кадрів для цієї галузі.

На виконання цілей та зобов'язань, взятих Україною як учасником Європейської енергетичної хартії виникла доцільність створення «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності» та його базового елемента – навчально-наукового класу. Співробітники кафедри відновлюваних джерел енергії НТУУ «КПІ» мають досвід виконання держбюджетних науково-дослідних тем за напрямом «Перетворювання відновлюваних видів енергії»

**Базовою кафедрою виступає кафедра
відновлюваних джерел енергії, де працює
висококваліфікований професорсько-
викладацький колектив, до складу якого входять
два лауреати Державної премії, член-
кореспондент НАН України, п'ять докторів
технічних та фізико-математичних наук, чотири
кандидати технічних наук.**

Всі викладачі є провідними вченими, що керують в Україні науковими розробками в галузі відновлюваних джерел енергії та проектування і спорудження енергоустановок з такими джерелами.

**ОБґРУНТУВАННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ
ВИКОНАННЯ ПРОЕКТУ:**

На кафедрі вже функціонують для потреб навчального процесу та реального забезпечення енергоносіями корпусу № 20 такі системи:

Теплова утилізаційна помпа типу «повітря-вода» для потреб гарячого водопостачання. Максимальна теплова потужність 5 кВт, максимальна електрична потужність 1,7 кВт. Теплова помпа обладнана баком-накопичувачем об'ємом 210 л, який здатен нагрівати воду до 60 °C орієнтовно за 4 год.

Система гарячого водопостачання складається з двох сонячних колекторів по 20 вакуумних трубок, двох баків-накопичувачів по 100 л. Орієнтовна продуктивність кожної установки – 100 л гарячої води за добу.

**ВНЕСОК У РЕАЛІЗАЦІЮ ПРОЕКТУ
ВІД ПОСОЛЬСТВА РЕСПУБЛІКИ ПОЛЬЩА
В УКРАЇНІ:**

придбання обладнання та систем моніторингу на 47 тис. € за рахунок програми «Польська поміч» Міністерства закордонних справ Республіки Польща, оплата частини ремонтних робіт, оплата створення сайту Центру.

ВНЕСОК ВІД НТУУ «КПІ»:

надання приміщень, оплата комунальних та комунікаційних послуг, можливість використання сервера з доступом до Інтернету, витрати на оплату роботи співробітників НТУУ «КПІ» зі створення Центру.

ТРИВАЛІСТЬ ПРОЕКТУ – ДО 7 МІСЯЦІВ (30 ТИЖНІВ),

але сторони вважають, що вже зроблено багато із запланованого і відкриття Центру може відбутися вже у вересні-жовтні 2013 р.

ЩО БУДЕ ВСТАНОВЛЕНО В ЦЕНТРІ:

Теплова помпа (ТП) типу «повітря-вода» тепловою потужністю 15,6 кВт для опалення приміщень загальною площею 150 м² кафедри ВДЕ факультету електроенерготехніки та автоматики НТУУ «КПІ» В літньо-весняний період ТП буде забезпечувати кондиціювання приміщень.

Система моніторингу буде збирати інформацію про температуру навколишнього середовища, температуру в приміщенні, вироблене тепло, спожиту електроенергію і поточні дані роботи системи.

Стенд, що збиратиме та передаватиме на сервер інформацію щодо розподілу температури по висоті аудиторії залежно від типу приладів, які виділяють тепло (холод).

Вся інформація має передаватися на центральний сервер та буде доступна в режимі он-лайн на веб-сайті центру.

ЩО БУДЕ ВСТАНОВЛЕНО В ЦЕНТРІ:

Технічні характеристики теплового насосу
HEWALEX WBC-19.5H-B2/P-S

Потужність нагріву, кВт (A7/W50)	15,6
Споживча потужність, кВт/год (A7/W50)	6
COP	2,6
Мінімальний потік теплоносія (контур опалення), м ³ /год	3,45
Потік повітря міні/середн/макс, м ³ /год	5400/6400/7600
Максимальна температура нагріву, °C	60
Кількість компресорів	2
Компресор	Супра-ганий (Toshiba)
Потужність вентилятора, Вт	250x2
Холодоагент	R407C
Рівень шуму, дБ(А)	58
Розміри, мм	1360/570/1570

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦЕНТРУ І ЙОГО МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

За рахунок проекту в корпусі № 30 (Інститут телекомунікаційних систем) встановлено систему гарячого водопостачання, що складається з трьох сонячних колекторів загальною площею 6 м² та бака накопичувача об'ємом 300 л на даху корпусу.

Цей сектор в корпусі № 30 – як складова Центру – буде включений до загальної системи моніторингу і до навчальних програм класу засобами інформаційно-телекомунікаційних технологій.

ЩО БУДЕ ВСТАНОВЛЕНО В ЦЕНТРІ:

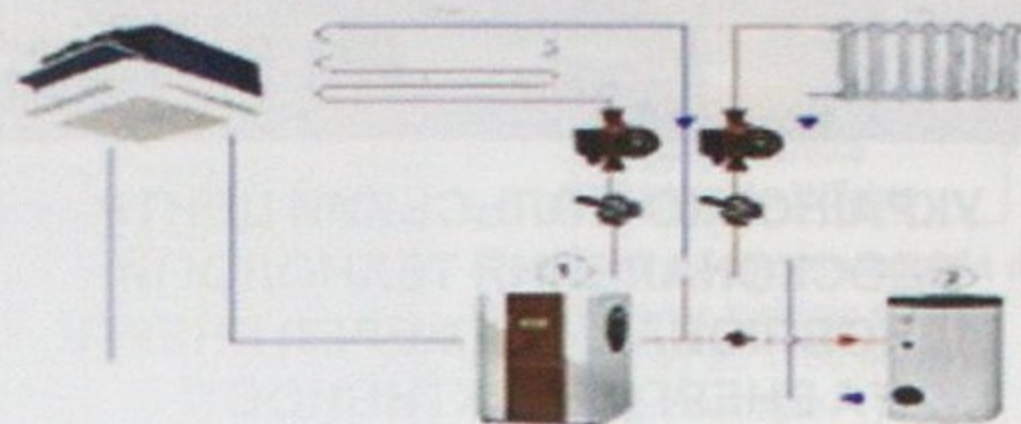

Схема генерації тепла (холоду) на базі теплової помпи типу «повітря-вода»

ЩО БУДЕ ВСТАНОВЛЕНО В ЦЕНТРІ:

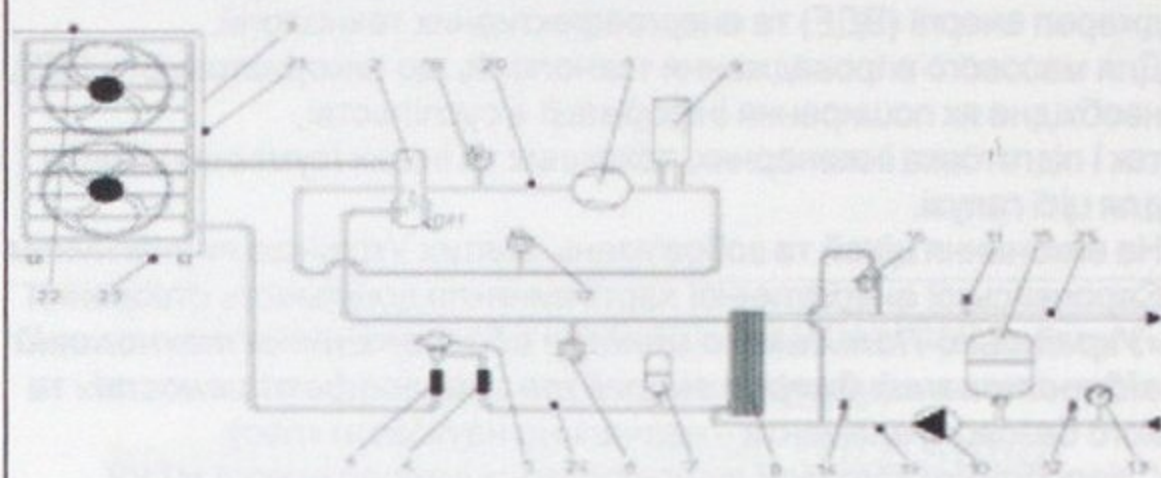

Схема поширення тепла (холоду) на базі теплової помпи типу «повітря-вода» з використанням додаткового джерела тепла

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦЕНТРУ І ЙОГО МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Створення центру – це тільки перший крок на шляху розвитку співробітництва НТУУ «КПІ» з вченими, з університетами та фірмами з Республіки Польща, які займаються проблемами відновлюваної енергетики та енергоефективності.

Наразі для розвитку Центру на базі НТУУ «КПІ» може бути запропонований підхід, в основі якого лежить ідея «мережування» всіх осередків – кафедр, лабораторій, наукових груп, студентських КБ, стартапів, які займаються проблемами відновлюваної енергетики та енергоефективності.

„Charakterystyka sprzętu i technologii „Ukraińsko-Polskiego Centrum
Doskonalenia Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej” –
prof. Stepan Kudria

**NARODOWY TECHNICZNY UNIWERSYTET UKRAINY
„KIJOWSKI INSTYTUT POLITECHNICZNY”**
Wydział elektroenergotechniki i automatyki
Katedra odnawialnych źródeł energii

**UKRAIŃSKO-POLSKIE CENTRUM
DOSKONALENIA TECHNOLOGII
ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII**

Цей проект урядом України в рамках програми польсько-української співпраці Міністерства закордонних справ Республіки Польща в 2013 р.

**NARODOWY TECHNICZNY UNIWERSYTET
UKRAINY „KIJOWSKI INSTYTUT POLITECHNICZNY”**
WYDZIAŁ ELEKTROENERGOTECHNIKI I AUTOMATYKI
KATEDRA ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII

**Charakterystyka sprzętu i
technologii „Ukraińsko-Polskiego
Centrum Doskonalenia
Technologii odnawialnych źródeł
energii i efektywności
energetycznej”**

prof. Stepan Kudria

**UZASADNIENIE CELOWOŚCI WYKONANIA
PROJEKTU:**

Ze względu na zależność gospodarki Ukrainy od importowanych nośników energii szczególnego znaczenia nabywa kwestia wykorzystania odnawialnych źródeł energii i technologii efektywnego zużycia energii.

W celu masowego wprowadzenia technologii wykorzystujących odnawialne źródła energii należy zarówno popularyzować je w społeczeństwie, jak i kształcić potrzebne w tej branży kadry.

Dla osiągnięcia postawionych celów oraz wykonania zobowiązań, które wzięła na siebie Ukraina w związku z przystąpieniem do Europejskiej Karty Energetycznej zasadnym jest stworzenie „Ukraińsko-Polskiego Centrum Udoskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii” oraz jego podstawowego elementu – sali wykładowej.

Pracownicy Katedry Odnawialnych Źródeł Energii Politechniki Kijowskiej posiadają doświadczenie w realizacji grantów finansowanych z budżetu państwa dotyczących zagadnienia „Przetwarzania odnawialnych rodzajów energii”

Bazową katedrą jest Katedra Odnawialnych Źródeł Energii, na jakiej pracują wykwalifikowana kadra naukowo-pedagogiczna, m.in. dwaj laureaci Nagrody Państwowej, członek-korespondent Narodowej Akademii Nauk Ukrainy, pięciu doktorów habilitowanych nauk technicznych i fizyko-matematycznych, czterech doktorów nauk technicznych.

Wszyscy wykładowcy są wybitnymi, którzy kierują na Ukrainie badaniami naukowymi w dziedzinie odnawialnych źródeł energii i projektowania oraz budowy instalacji i urządzeń energetycznych z takimi źródłami.

**UZASADNIENIE CELOWOŚCI
WYKONANIA PROJEKTU:**

Na katedrze już działają dla potrzeb procesu dydaktycznego i zapewnienia dostarczania nośników energii budynku nr 20 następujące systemy:

Utylizacyjna pompa ciepła typu „powietrze-woda” dla potrzeb dostarczania ciepłej wody. Maksymalna moc cieplna 5 KW, maksymalna moc elektryczna 1,7 KW. Pompa ciepła wyposażona jest w zbiornik o objętości 210 litrów, który może nagrzewać wodę do temperatury ok. 60 stopni w ciągu około 4 godzin

System dostarczania gorącej wody składa się z dwóch kolektorów słonecznych z 20 rurkami próżniowymi, dwóch zbiorników po 100 litrów. Orientacyjna wydajność każdej instalacji ciepłej wody w ciągu doby.

**WKŁAD W REALIZACJĘ PROJEKTU ZE STRONY
AMBASADY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
NA UKRAINIE:**

nabycie sprzętu i systemów monitoringu na sumę 47 tys. euro ze środków programu „Pomoc polska Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP, sfinansowanie części prac remontowych, sfinansowanie uruchomienia strony internetowej Centrum.

WKŁAD ZE STRONY POLITECHNIKI KIJOWSKIEJ:
udostępnienie pomieszczeń, opłata usług komunalnych i telekomunikacyjnych, możliwość wykorzystania serwera z dostępem do Internetu, wypłata wynagrodzeń za pracę pracowników Politechniki Kijowskiej nad stworzeniem Centrum.

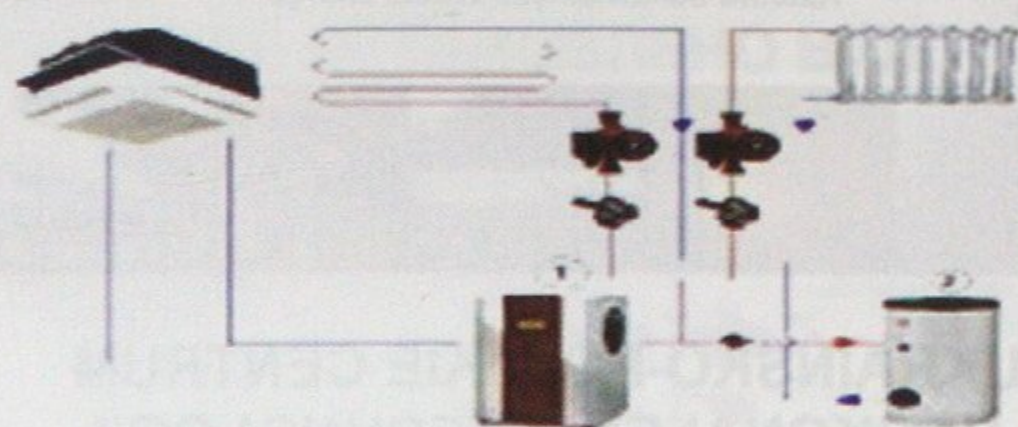
**CZAS TRWANIA PROJEKTU – DO 7 MIESIĘCY
(30 TYGODNI),**

ale strony uważają, że zrobiono już bardzo wiele z tego, co zostało zaplanowane, w związku z czym otwarcie Centrum może nastąpić już we wrześniu lub w październiku 2013 roku.

CO BĘDZIE ZAINSTALOWANE W CENTRUM:

- Zostanie zainstalowana pompa ciepła typu „powietrze-woda” o mocy cieplnej po 15,6 kW do ogrzewania pomieszczeń o łącznej powierzchni 150 m² Katedry Odnawialnych Źródeł Energii Wydziału Techniki Energoelektrycznej i Automatyki Politechniki Kijowskiej, co pozwoli w sezonie grzewczym wyprodukować 11640 kWh energii cieplnej (10,2 Gcal). W sezonie letnio-wiosennym pompa ciepła zapewni klimatyzację pomieszczeń.
- System monitoringu będzie zbierał dane dotyczące temperatury na zewnątrz, temperatury w pomieszczeniu, wyprodukowanego ciepła, zużytej energii elektrycznej i bieżące dane dotyczące pracy systemu.
- Stanowisko, na którym będą zbierane i przekazywane na serwer dane dotyczące rozkładu temperatur na różnej wysokości sali wykładowej w zależności od typu urządzeń. Dane będą przekazywane na specjalny, gdzie będą opracowywane i przekazywane on-line i off-line.

CO BĘDZIE ZAINSTALOWANE W CENTRUM:

CO BĘDZIE ZAINSTALOWANE W CENTRUM
Schemat generacji ciepła (chłodu)
na bazie pompy ciepłej typu „powietrze-woda”

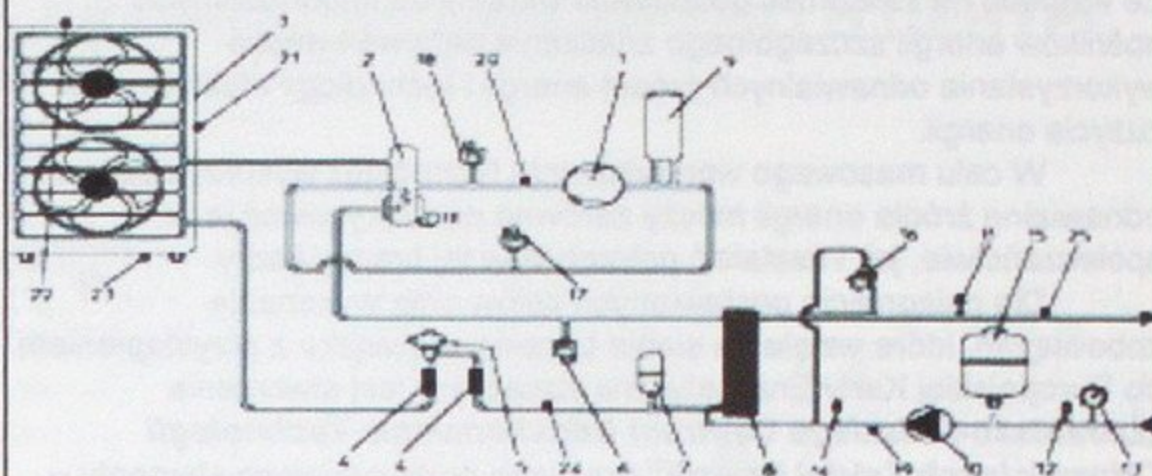
CO BĘDZIE ZAINSTALOWANE W CENTRUM:

Dane techniczne pompy ciepłej HEWALEX WBC-19.5H-B2/P-S

Moc ogrzewania, kW (A7/W50)	15,6
Moc użytkowa, kWh (A7/W50)	6
COP	2,6
Minimalny strumień nośnika ciepła, m ³ /h	3,45
Strumień powietrza min/średn./maks, m ³ /h	5400/6400/7600
Maksymalna temperatura ogrzewania	60°C
Ilość kompresorów	2
Kompresor	spiralny (Toshiba)
Moc wentylatora,	250x2
Moc wentylatora,	R407C
Poziom hałasu, Db(A)	58
Wymiary, mm	1360/570/1570

CO BĘDZIE ZAINSTALOWANE W CENTRUM:

Schemat rozprowadzenia ciepła (chłodu) na bazie pompy ciepłej typu „powietrze-woda” z wykorzystaniem dodatkowego źródła ciepła

PERSPEKTYWY ROZWOJU CENTRUM I JEGO DZIAŁALNOŚCI MIĘDZYNARODOWEJ

Ze środków projektu w budynku nr 30 (Instytut Systemów Telekomunikacyjnych) zainstalowano system dostarczania ciepłej wody, który składa się z 3 kolektorów słonecznych o łącznej powierzchni 6 m² oraz zbiornika o objętości 300 litrów na dachu budynku nr 30 Politechniki Kijowskiej.

Ten sektor będzie podłączony do wspólnego systemu monitoringu i do programów nauczania z wykorzystaniem środków technologii informacyjno telekomunikacyjnych.

PERSPEKTYWY ROZWOJU CENTRUM I JEGO DZIAŁALNOŚCI MIĘDZYNARODOWEJ

Stworzenie Centrum to tylko pierwszy krok na drodze rozwoju współpracy Politechniki Kijowskiej z polskimi naukowcami, z uczelniami wyższymi i przedsiębiorstwami z Polski, które zajmują się problematyką energetyki odnawialnej i efektywnością energetyczną.

W ten sposób stworzenie i dalszy rozwój naszego Centrum będzie sprzyjać zacieśnieniu polsko-ukraińskiej współpracy w dziedzinie nauki, techniki i gospodarki. Jesteśmy przekonani, że będzie to jeszcze jednym przykładem konkretnej działalności Centrum **Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej** w tej dziedzinie.

Презентація спільного проекту Посольства Республіки Польща в Україні та НТУУ «КПІ» щодо створення навчально-наукового «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності»

Prezentacja wspólnego projektu Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie i Politechniki Kijowskiej dotyczącego stworzenia naukowo-dydaktycznego „Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej

Presentation of the joint project of the Embassy of Poland in Ukraine and NTUU “KPI” with a view to establish an educational and scientific “Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency”

Презентація спільного проекту Посольства Республіки Польща в Україні та НТУУ «КПІ» щодо створення навчально-наукового «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності»

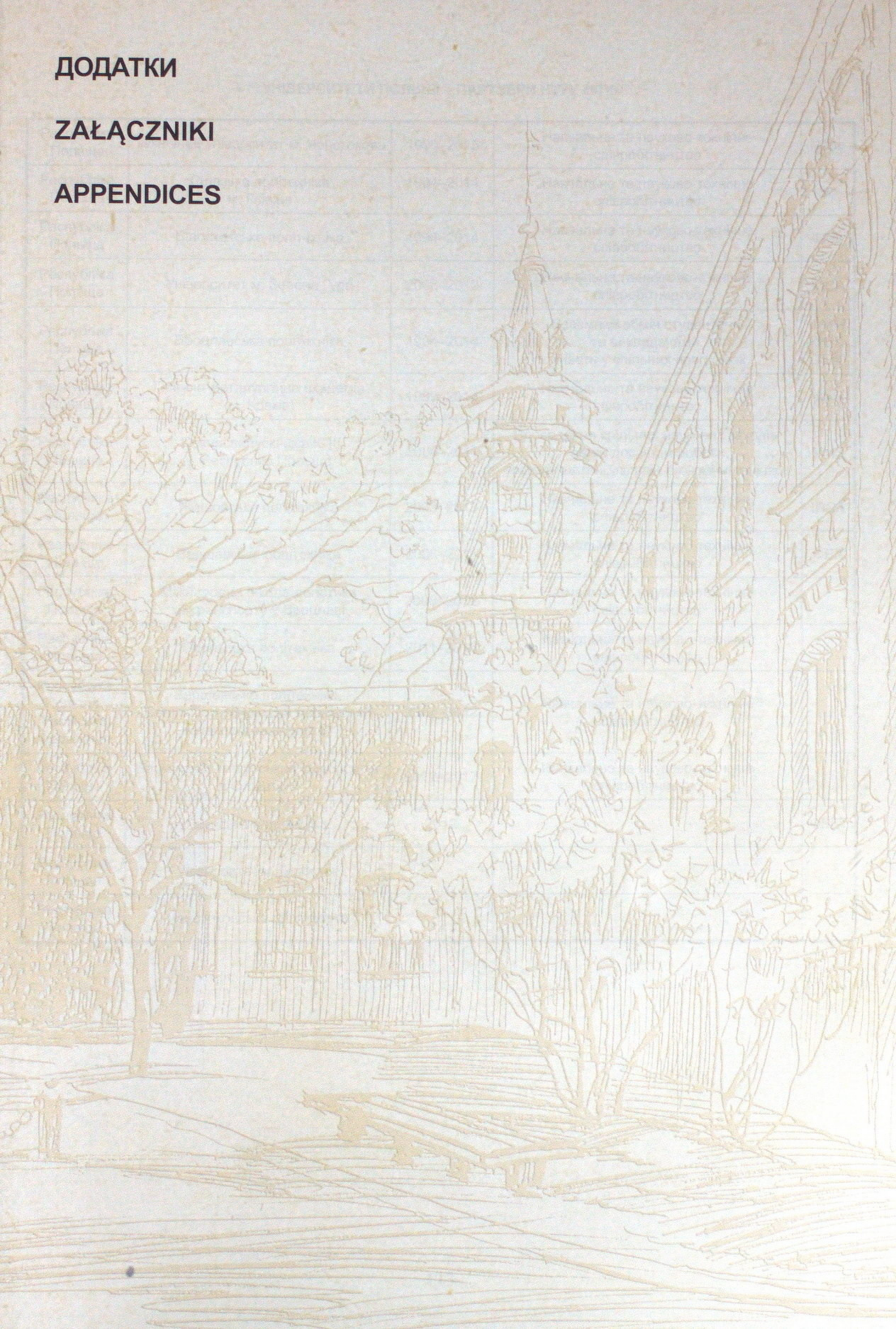
Prezentacja wspólnego projektu Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie i Politechniki Kijowskiej dotyczącego stworzenia naukowo-dydaktycznego "Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Technologii Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej"

Presentation of the joint project of the Embassy of Poland in Ukraine and NTUU "KPI" with a view to establish an educational and scientific "Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency"

ДОДАТКИ

ZAŁĄCZNIKI

APPENDICES

УНІВЕРСИТЕТИ ПОЛЬЩІ – ПАРТНЕРИ НТУУ «КПІ»

Республіка Польща	Технічний університет м. Ченстохова	1995–2015	Навчальне та науково-технічне співробітництво	ММФ
Республіка Польща	Сілезька політехніка м. Глівіце	1994–2014	Навчальне та науково-технічне співробітництво	ЗФ
Республіка Польща	Білостокська політехніка	1994–2014	Навчальне та науково-технічне співробітництво	ТЕФ
Республіка Польща	Університет м. Зелена Гура	2008–2012	Навчальне та науково-технічне співробітництво	ІПСА
Республіка Польща	Вроцлавська політехніка	1994–2014	Взаємний обмін студентами та викладачами, участь у спільних програмах	ФММ ФЕЛ ТЕФ
Республіка Польща	Гірничо-металургійна академія (м. Краків)	1989–2014	Навчальне та науково-технічне співробітництво	ІФФ
Республіка Польща	Секція випускників КПІ у Республіці Польща	2000–2011	Проведення спільних наукових заходів, обмін досвідом роботи, проведення консультацій, економічні семінари	УМЗ
Республіка Польща	Жешовська політехніка	2003–2013	Навчальне та науково-технічне співробітництво	ІПСА
Республіка Польща	Варшавська політехніка	2006–2011	Навчальне та науково-технічне співробітництво	ФЕА
Республіка Польща	Міжнародна школа логістики та транспорту у Вроцлаві	2008–2012	Навчальне та науково-технічне співробітництво	
Республіка Польща	Опольська політехніка	2011–2016	Навчальне та науково-технічне співробітництво	
Республіка Польща, Російська Федерація	Варшавська політехніка, Санкт-Петербурзький державний технічний університет	2007–2012	Навчальне та науково-технічне співробітництво	
Республіка Польща	Вармінсько-мазурський університет в Ольштині	2012–2017	Навчальне та науково-технічне співробітництво	
Республіка Польща	Гданська політехніка	2012		ФББТ
Республіка Польща	Університет м. Білосток			
Республіка Польща	Ченстоховська політехніка			

POLSKIE UCZELNIE WYŻSZE, Z KTÓRYMI WSPÓŁPRACUJE POLITECHNIKA KIJOWSKA

Polska	Politechnika Częstochowska	1995–2015	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	Wydział Mechaniki i Budowy Maszyn
Polska	Politechnika Śląska w Gliwicach	1994–2014	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	Wydział Spawalnictwa
Polska	Politechnika Białostocka	1994–2014	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	Wydział Energetyki Ciepłej
Polska	Uniwersytet Zielonogórski	2008–2012	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	Instytut Stosowanej Analizy Systemowej
Polska	Politechnika Wrocławska	1994–2014	Взаємний обмін студентами та викладачами, участь у спільних програмах	Wydział Marketingu i Zarządzania Wydział Elektroniki Wydział Energetyki Ciepłej
Polska	Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie	1989–2014	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	Wydział Inżynieryjno-Fizyczny
Polska	Sekcja Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce	2000–2011	Проведення спільних наукових заходів, обмін досвідом роботи, проведення консультацій, економічні семіари	Biuro Współpracy Międzynarodowej
Polska	Politechnika Rzeszowska	2003–2013	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	Instytut Stosowanej Analizy Systemowej
Polska	Politechnika Warszawska	2006–2011	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	Wydział Elektroenergetyki
Polska	Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu	2008–2012	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	
Polska	Politechnika Opolska	2011–2016	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	
Polska, Rosja	Politechnika Warszawska Sankt-Petersburski Państwowy Uniwersytet Techniczny	2007–2012	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	
Polska	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	2012–2017	Współpraca w dziedzinie dydaktyki, nauki i techniki	
Polska	Politechnika Gdańska	2012		Wydział Biotechnologii i Biotechniki
Polska	Uniwersytet w Białymstoku			
Polska	Politechnika Częstochowska			

UNIVERSITIES OF POLAND ARE PARTNERS OF NTUU «KPI»

Republic of Poland	Czestochowa University of Technology	1995–2015	Educational, scientific and technical cooperation	Intercollegiate College of Medical Engineering
Republic of Poland	Silesian University of Technology	1994–2014	Educational, scientific and technical cooperation	Faculty of Welding
Republic of Poland	Bialystok University of Technology	1994–2014	Educational, scientific and technical cooperation	Faculty of Heat Power Engineering
Republic of Poland	University of Zielona Góra	2008–2012	Educational, scientific and technical cooperation	Institute of Applied System Analysis
Republic of Poland	Wroclaw University of Technology	1994–2014	Mutual exchange of students and faculty staff, participation in joint programs	Faculty of Management and Marketing, Faculty of Electronics, Faculty of Heat Power Engineering
Republic of Poland	AGH University of Science and Technology	1989–2014	Educational, scientific and technical cooperation	Faculty of Physics Engineering
Republic of Poland	KPI graduates Section in Poland	2000–2011	Joint scientific events, exchange of work experience, organization of consultations, economic workshops	International Collaboration Department
Republic of Poland	Rzeszów University of Technology	2003–2013	Educational, scientific and technical cooperation	Institute of Applied System Analysis
Republic of Poland	Warsaw University of Technology	2006–2011	Educational, scientific and technical cooperation	Faculty of Electric Power, Engineering and Automatics
Republic of Poland	International University of Logistics and Transport In Wrocław	2008–2012	Educational, scientific and technical cooperation	
Republic of Poland	Opole University of Technology	2011–2016	Educational, scientific and technical cooperation	
Republic of Poland, Russian federation	Warsaw University of Technology, Saint Petersburg State Institute of Technology	2007–2012	Educational, scientific and technical cooperation	
Polska	University of Warmia and Mazury in Olsztyn	2012–2017	Educational, scientific and technical cooperation	
Polska	Gdańsk University of Technology	2012		Faculty of Biotechnology and Biotechnique
Polska	University of Białystok			
Polska	Częstochowa University of Technology			

Відносини НТУУ «КПІ» та польських ВНЗ у дзеркалі «Київського політехніка»

Відносини НТУУ «КПІ» з польськими університетами та науковими організаціями мають давні й міцні традиції. Більше того, з Варшавською політехнікою його поєднує навіть спільна історія створення: обидва були засновані 1898 року за одним указом останнього російського царя Миколи II. До революції 1917 року в КПІ навчалося чимало польських студентів, зв'язки з польськими науковцями були систематичними й ґрунтовними. Утім, розвиток партнерських стосунків зупинили революційні події та обставини розпаду царської Росії, військова інтервенція, Громадянська війна та наступні десятиліття міжнародної ізоляції держави, що постала на уламках імперії.

Новий етап розвитку зв'язків КПІ з польськими вишами розпочався після Другої світової війни. Цей період характеризувався активізацією процесів світової інтернаціоналізації науки. Основними партнерами навчальних і наукових організацій колишнього СРСР були, звісно, наукові центри країн, що називалися країнами народної демократії. Такі контакти зміцнювалися і набували тривалого характеру, до них приєднувалося дедалі більше учасників, все ширший спектр завдань вони вирішували. Яскравим свідченням цього були контакти КПІ з вищими навчальними закладами Польщі.

Історичні катаклізми 90-х років XX століття не могли не вплинути й на організацію підготовки інженерів і наукових досліджень як у Київському політехнічному інституті, так і у вишах-партнерах з інших країн. Змінився навіть статус цих навчальних закладів: КПІ, скажімо, став Національним технічним університетом України. Однак міцні зв'язки, які десятиліттями підтримували десятки вчених, викладачів і студентів, не лише збереглися, але й вийшли на якісно новий рівень. Змінилися, насамперед, підходи до співпраці. Основним критерієм під час визначення формату й умов партнерства стали його ефективність і можливість практичної реалізації результатів спільної роботи, а координаторами – спільні структури, створені у структурі університету.

Серед них одним з найбільш помітних в університеті є Українсько-Польський центр НТУУ «КПІ», утворений у червні 2008 року. Його діяльність дозволила актуалізувати і розширити контакти між дослідниками, аспірантами і студентською молоддю України та Польщі в науково-освітній сфері, в галузі культури та у спорті, причому участь у цих контактах з українського

Kontakty Politechniki Kijowskiej z polskimi uczelniami wyższymi na łamach gazety „Kyjiwskyj politechnik” („Politechnik Kijowski”)

Współpraca pomiędzy Politechniką Kijowską i polskimi uczelniami ma długą tradycję. Ponadto Politechnikę Kijowską i Politechnikę Warszawską łączy wspólna historia powstania: uczelnie te zostały założone w 1898 roku na mocy tego samego ukazu ostatniego rosyjskiego cara Mikołaja II. Do czasu Rewolucji Październikowej 1917 r. na Politechnice Kijowskiej studiowało wielu Polaków, a kontakty z polskimi uczonymi były systematyczne i bardzo intensywne. Niestety rozwój tej współpracy przerwały wydarzenia rewolucyjne oraz okoliczności związane z rozpadem Imperium Rosyjskiego i wojną domową na tych terenach a także dziesięciolecia międzynarodowej izolacji powstałego na gruzach carskiej Rosji Związku Radzieckiego.

Nowy etap rozwoju kontaktów między Politechniką Kijowską i polskimi uczelniami wyższymi rozpoczął się po II wojnie światowej. Dla tego okresu charakterystyczna była aktywizacja procesów internacjonalizacji nauki w świecie. Głównymi partnerami uczelni i instytucji naukowych z byłego ZSRR były oczywiście ośrodki naukowe w krajach tzw. demokracji ludowej. Takie kontakty stawały się coraz bardziej intensywne i zyskiwały długotrwały charakter, współpraca obejmowała coraz większą liczbę uczestników a spektrum rozwiązywanych wspólnych zadań rozszerzało się. Jaskrawym tego przykładem mogą być kontakty Politechniki Kijowskiej z polskimi uczelniami wyższymi.

Trudny i niekiedy wręcz dramatyczny okres przemian w latach 90-ych XX wieku nie mogły nie wpłynąć na proces kształcenia inżynierów i prowadzone badania naukowe zarówno na Politechnice Kijowskiej, jak i na uczelniach partnerskich z innych krajów. Zmianie uległ nawet status niektórych z tych uczelni – np. Politechnika Kijowska stała się Narodowym Technicznym Uniwersytetem Ukrainy. Jednakże bliskie kontakty między wieloma uczonymi, wykładowcami i studentami, które trwały przez dziesiątki lat nie tylko zostały zachowane, ale uzyskały nowy charakter. Zmianie uległo przede wszystkim podejście do współpracy. Za podstawowym kryterium przy określaniu formatu i warunków partnerstwa uznano jego efektywność i możliwość praktycznej realizacji rezultatów wspólnych projektów. Natomiast w roli koordynatorów występują wspólne struktury utworzone w ramach struktury uczelni.

Wśród nich jednym z najbardziej znaczących jest Ukraińsko-Polskie Centrum Politechniki Kijowskiej, które zostało utworzone w czerwcu 2008 roku. Dzięki jego działalności udało się aktualizować

The relationship between NTUU “KPI” and Polish universities in the scope of “Kyiv Polytechnic”

An NTUU ‘KPI’ relation with Polish universities and scientific organizations have longstanding traditions. Moreover, it has conjoint history of creation with the Warsaw Polytechnic: they were founded in 1898, by one decree of the last Russian Tsar Nicholas II. There were many Polish students who studied in KPI till the revolution in 1917; communications with the Polish scientists were regular and deep. However, the progress of partnership was stopped by the revolutionary events and circumstances concerning the collapse of Tsarist Russia, military intervention, Civil War and subsequent decades of international isolation of the State, appeared on the ruins of the empire.

The new stage of progress of cooperation between KPI and Polish universities began after World War II. This period was characterized by activation of processes of world internationalization of a science. The main partners of educational and scientific organizations of the former USSR were, certainly, scientific centers of the countries which referred to as the countries of national democracy. Such contacts became stronger and attained long-term character, more and more participants joined them, and they solved wide range of problems. Clear indication of that was KPI contacts with universities in Poland.

Historical cataclysms of 90th years of the XX century had an impact on the organization and training of engineers and scientific researches as in Kiev Polytechnic Institute as well as the partner universities from other countries. Even the status of these institutes had changed: KPI, for example, became the National Technical University of Ukraine. However, strong relations, that supported dozens of scientists for decades, teachers and students, were not only preserved, but also reached a new level. First of all, the approaches to cooperation were changed. The main criteria in determination the format and conditions for partnership became its effectiveness and the practical implementation of common work results. Coordinators were common structure established in University organisation.

The Ukrainian-Polish Centre of NTUU “KPI”, founded in June 2008, is the most recognized of them. Its activity has allowed updating and expanding contacts between researchers, graduate students and students in Ukraine and Poland in the fields of education, culture and sport. Moreover, in this process, not only students of KPI but also representatives of other Ukrainian universities can take part

боку тепер беруть як студенти КПІ, так і представники інших українських ВНЗ. Яскравим прикладом цього став заснований за ініціативою Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ» та Польської освітянської фундації «Перспективи» Українсько-польський футбольний турнір студентських команд, що проводиться почергово то в Польщі, то в Україні.

Ну і, звісно, знаковою подією в житті університету стало відкриття біля його історичного корпусу № 4 пам'ятника видатному вихованцю КПІ – славнозвісному польському фізико-хіміку і державному діячеві Войцеху Свентославському. Тож нині є всі підстави стверджувати, що традиції дружби і плідної співпраці НТУУ «КПІ» з польськими університетами не лише збережені, але й зміцнюються і розширюються.

Докладніше про співпрацю КПІ з польськими колегами, а також про деякі події, заходи і спільні проекти КПІ та польських ВНЗ, можна довідатися з уривків матеріалів, опублікованих останніми роками в університетській газеті «Київський політехнік».

i rozszerzyć kontakty między badaczami, doktorantami i młodzieżą akademicką z Ukrainy i z Polski w sferze naukowo oświatowej, w dziedzinie kultury i w sporcie. Warto zauważyć, że we wspólnych projektach ze strony ukraińskiej uczestniczą obecnie nie tylko studenci Politechniki Kijowskiej, ale także przedstawiciele innych ukraińskich uczelni. Przykładem tego może być zorganizowany z inicjatywy Ukraińsko-Polskiego Centrum Politechniki Kijowskiej i Polskiej Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy” Ukraińsko-Polski Turniej Piłki Nożnej wśród drużyn studenckich, który przeprowadzany jest na przemian to w Polsce, to na Ukrainie.

Niewątpliwie doniosłym wydarzeniem w życiu Politechniki Kijowskiej było odsłonięcie na terenie miasteczka akademickiego pomnika ku czci wybitnego absolwenta tej uczelni prof. Wojciecha Świątosławskiego – znanego polskiego fizykochemika i działacza państwowego. Dlatego też na dzień dzisiejszy istnieją wszelkie podstawy ku temu, by stwierdzić, iż tradycje przyjaźni i owocnej współpracy między Politechniką Kijowską i polskimi uczelniami udało się nie tylko zachować, ale są one również umacniane i rozwijane.

Więcej na temat współpracy Politechniki Kijowskiej z polskimi partnerami, a także o niektórych wydarzeniach będzie się można dowiedzieć z lektury fragmentów materiałów, które ukazały się w ciągu ostatnich lat na łamach uczelnianej gazety „Kyjiwśkyj politechnik”.

in these contacts. A striking example of this cooperation was the Ukrainian-Polish student's football tournament basing on the initiative of Ukrainian-Polish Centre of NTUU "KPI" and the Polish educational fund "Perspectives", which is held alternately between Poland and Ukraine.

A significant event in the life of the university was the opening of the monument, near the building № 4, to the outstanding student of KPI - to the famous Polish physical chemist and statesman Wojciech Sventoslavskiy. Therefore, there is every reason to say that the traditions of friendship and fruitful co-operation of NTUU "KPI" with Polish universities is not only saved, but also become stronger and extended.

More information about the cooperation of KPI with Polish colleagues, and about some of the events, activities and joint projects of KPI and Polish universities you will learn from the fragments of materials published in the university newspaper «Kiev polytechnic».

У вересні 2007 року минає 50 років відтоді, як Секція вихованців КПІ у Польщі поновила свою роботу в повоєнний період. З цієї нагоди велика група її членів наприкінці серпня відвідала Київську політехніку. Вони мали зустрічі на факультетах, взяли участь у святкуванні Дня першокурсника. Зустріч керівників НТУУ «КПІ» з представниками Секції відбулася 29 серпня в залі засідань адміністрації.

Вітаючи гостей, проректор з міжнародних зв'язків проф. С. І. Сидоренко зауважив, що незважаючи на помітні зміни: зовнішнє оновлення й розбудову університету, реформування системи вищої освіти в Україні на засадах Болонських домовленостей, – в Київській політехніці збережено традиції й фундаментальні засади, закладені при створенні КПІ й випробувані часом. Поряд із високою якістю освіти, це, зокрема, демократичні традиції самоврядності, нині представники студентських громадських організацій входять до складу вчених рад факультетів (інститутів) університету. Відомі випадки, коли воля студентів під час прийняття рішень була

вирішальною. Також, продовжив розповідь проректор, на базі НТУУ «КПІ» діє Український ґендерний центр, розроблено та викладаються студентам навчальні предмети, що доносять ідеї суспільства рівних можливостей; представники КПІ, на чолі з деканом міжнародного факультету Г. Г. Власюк, брали участь у парламентських слуханнях із ґендерних питань.

С. І. Сидоренко поінформував також про впроваджені в університеті заходи щодо забезпечення якості освіти: систему атестацій, рейтингування спеціальностей за результатами моніторингу знань, підвищення вимог до викладацького складу, залучення студентів до наукових досліджень, впровадження результатів цих досліджень у навчальний процес – тобто забезпечення тісного зв'язку між навчальним процесом та інноваційними проривами.

Він також зупинився на міжнародній діяльності університету та розширенні співпраці з польськими освітніми й науковими закладами.

У слові-відповіді керівник Секції польських вихованців КПІ доктор Януш Фукса наголосив на давніх і тісних зв'язках, що встановилися між польськими випускниками і КПІ. Він розповів, що керівництво Секції, серед іншого, нині активно сприяє налагодженню бізнесових, освітніх та наукових контактів між Польщею та Україною. Понад 100 співробітників Київської політехніки, наголосив пан Януш, було нагороджено Золотим почесним знаком Технічної організації Польщі.

На зустрічі Я. Фукса вручив відзнаки Головного управління Головної технічної організації у Варшаві В. О. Москалюку, професору ФЕЛ – за внесок у підготовку кадрів та створення навчально-методичних матеріалів, та В. І. Зубчуку, заступникові декана ММІФ, який, крім участі у навчальному процесі, наукового керівництва дипломними і магістерськими роботами студентів-іноземців, навчав польських студентів альпіністської майстерності в гірському таборі на Кавказі.

Януш Фукса повідомив, зокрема, що польські випускники КПІ гідно представляють свою альма-матер: серед них є відомі вчені, бізнесмени, громадські діячі, мери міст тощо, адже в КПІ вони отримали більше, ніж знання, що й дозволило реалізувати себе в житті.

У виступах представників НТУУ «КПІ» було зауважено, зокрема, що в університеті висунуто високі вимоги до якості дипломів КПІ, тобто рівня засвоєння знань студентами. Вихованців, які не виконують навчальні плани, відраховують з університету, незважаючи на те, навчалися вони за держзамовленням чи за контрактом, є громадянами України чи іноземцями. Проте університет завжди відкритий до співпраці та прийому на навчання іноземних громадян.

Професор С. І. Сидоренко та начальник управління міжнародних зв'язків проф. Б. А. Циганок, підсумовуючи, зазначили, що в НТУУ «КПІ» глибоко цінують і поважають діяльність Секції польських вихованців, і висловили сподівання на реалізацію більш конкретних напрямів співробітництва з польськими університетами.

Н. Вдовенко

ЮВІЛЕЙ СЕКЦІЇ ВИХОВАНЦІВ КПІ У ПОЛЬЩІ

Цього року виповнюється 85 років з дня заснування Секції вихованців КПІ у Польщі та 50 років її повоєнної діяльності. З нагоди ювілею Секції кореспондент «КП» зустрілася з її керівником Янушем Фуксою (під час візиту делегації до нашого університету) і поставила кілька запитань про історію та сьогодення цієї організації.

– **Пане Януше, як розпочиналася історія Секції та хто стояв біля її витоків?**

– 50 років тому, 22 вересня 1957 р., довоєнні випускники КПІ зібралися в Будинку техніки у Варшаві, щоб при Головній технічній організації створити Секцію вихованців КПІ. Почесним головою з'їзду було обрано професора Войцеха Свентославського, видатного фізика і хіміка, який закінчив КПІ в 1906 р., працював в університетах Москви, Варшави, був ректором Варшавської політехніки, міністром освіти, під час війни викладав в американських університетах, а пізніше повернувся до Польщі, щоб викладати у Варшавському університеті. Войцех Свентославський, разом зі Станіславом Гжималовським та Антонієм Романовським, створював Гурток вихованців КПІ ще в 1922 р.,

тож ми продовжуємо їх справу.

– **Яка мета діяльності Вашої організації?**

– Секція вихованців КПІ від початку свого існування розвиває дружні відносини між польськими й українськими науково-технічними колами, між вузами, містами, що сприяє зміцненню співробітництва між нашими країнами.

– **Поділіться, будь ласка, враженнями від перебування в Києві. Як святкуватимете ювілей?**

– Цієї весни, у рік 50-ліття відновлення діяльності організації випускників КПІ в Польщі, у травні, ми збиралися на черговий семінар з польсько-українського економічного співробітництва в конференц-центрі Лодзинського університету в м. Лодзі, адже багато випускників безпосередньо беруть участь у цьому співробітництві. Такі семінари ми організовуємо щорічно, починаючи з 1976 р. Тоді ми й запланували на кінець серпня автобусну поїздку до Києва, щоб групою (понад 30 осіб) взяти участь в урочистостях з нагоди початку навчального року в КПІ, зустрітися зі своїми професорами і колегами-однокурсниками, згадати Київ нашої студентської молодості. Адже було ж щось об'єднуюче, дружнє як у нашому інституті, так і в нас самих, молодих тоді людях, якщо через півстоліття ми знову прагнемо зустрітися з рідною вищою школою, зі своїми спогадами. Мушу сказати, що зустрічі пройшли дуже тепло і зворушливо. Чи не найбільшою несподіванкою виявився альбом з фотографіями випускників-іноземців, що його любовно зберігають кілька десятиліть на ПБФ. Якими смішними і безтурботними ми були тоді!

22 вересня, точно в річницю 50-ліття, ми знову зберемося в Будинку техніки у Варшаві, щоб відзначити цю чудову дату в нашому невеликому, але згуртованому товаристві.

– **Спливають роки. Відходять в історію події й люди. Чи збережено спогади вихованців КПІ?**

– Бажаючи зберегти історію польсько-українських контактів, Секція організувала три літературних конкурси. Роботи, представлені на них, увійшли в три томи «Спогадів із Києва», виданих у вісімдесять роки. А загалом із циклу, присвяченого зв'язкам польських випускників із КПІ, Києвом і Україною, на сьогодні ми видали вісімнадцять томів спогадів і документальних матеріалів. У Будинку техніки НОТ у Варшаві зберігаються три томи хроніки Секції, де описано її історію від самого початку. Також за нашого сприяння і безпосередньою участю видається «Біографічний словник польських техніків», уже вийшло 17 томів, де вміщено й біографії видатних випускників КПІ. У польських газетах і журналах постійно друкуються статті випускників, присвячені технічному й економічному співробітництву з Україною. В Інтернеті можна ознайомитися зі сторінками Секції, прочитати про її роботу, переглянути фрагменти видань і зробити віртуальну прогулянку територією КПІ.

– **Про які ще напрями діяльності Секції Ви хотіли б розповісти?**

– Раніше, коли це було можливо, Секція піклувалася про підвищення кваліфікації випускників завдяки навчанню в аспірантурі КПІ, захисту кандидатських і докторських дисертацій, проходженню стажувань. Чотири доктори наук скористалися підтримкою Секції, 75 випускників пройшли стажування в рідному вузі у 80-ті роки. Секція пам'ятає про заслуги викладачів КПІ для інженерного розвитку своїх членів, для розвитку польської техніки. Завдяки клопотанню Секції співробітники Київської політехніки одержали, починаючи з 1975 р., 106 Золотих почесних знаків Головної технічної організації у Варшаві.

– **Незважаючи на поважний вік і вагомі результати діяльності, що ще планується зробити?**

– Нині в НТУУ «КПІ» польські громадяни не навчаються. Приплив членів Секції вихованців зупинився. У нашому списку налічується 327 осіб – випускників, що були студентами і стажистами. Міністерство освіти Польщі перестало направляти молодих людей на навчання за кордон, надає перевагу стажуванню і післядипломним формам навчання в університетах Євросоюзу, тому ми сподіваємося на договори між НТУУ «КПІ» і польськими політехніками (наприклад, Варшавською, Вроцлавською) про обмін стажистами і молодими співробітниками.

Уже 85 років Секція служить зближенню наших народів. І в подальшому вона має намір служити цій благородній (шляхетній, як сказав пан Януш) меті.

– **Ще раз із ювілеєм, пане Януше. Успіхів Вам і довголіття Вашій шляхетній справі.**

Записала Н. Вдовенко

We wrześniu 2007 roku mija 50 lat, odkąd Sekcja Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce wznowiła swoją działalność w okresie powojennym. Z tej okazji pod koniec sierpnia spora grupa członków sekcji przybyła z wizytą na Politechnikę Kijowską. Goście z Polski odbyli szereg spotkań z wykładowcami i studentami różnych wydziałów oraz wzięli udział w obchodach Dnia Studenta Pierwszego Roku. W auli odbyło się uroczyste spotkanie władz Politechniki Kijowskiej z polskimi absolwentami tej uczelni.

W przemówieniu powitalnym prorektor ds. współpracy międzynarodowej prof. S.I. Sydorenko zwrócił uwagę zebranych na fakt, iż pomimo istotnych zmian, jakie dokonały się na Politechnice Kijowskiej (renowacja i rozbudowa uczelnianych budynków, reforma systemu szkolnictwa wyższego na Ukrainie), udało się zachować tradycje i sprawdzone ponadczasowe fundamentalne zasady i wartości, które legły u podstaw powstania tej uczelni. Zaliczyć do nich należy przede wszystkim wysoka jakość kształcenia oraz demokratyczne tradycje samorządności. Obecnie przedstawiciele organizacji studenckich zasiadają w radach wydziałów i instytutów Politechniki Kijowskiej. W wielu wypadkach to właśnie głos studentów był decydujący. Oprócz tego na bazie Politechniki Kijowskiej został utworzony ośrodek studiów gender, w którym zostały opracowane programy i materiały dydaktyczne wykorzystywane na zajęciach ze studentami, na których popularyzuje się idee społeczeństwa równych możliwości; przedstawiciele Politechniki Kijowskiej wraz z dziekanem Wydziału Stosunków Międzynarodowych G.G. Własiuk uczestniczyli w dyskusjach parlamentarnych dotyczących problematyki gender.

Prof. Sydorenko poinformował uczestników spotkania o podejmowanych na Politechnice Kijowskiej działaniach mających na celu zapewnienie wysokiej jakości kształcenia, do których należą m.in.: system atestacji, prowadzenie rankingu wydziałów na podstawie wyników monitorowania wiedzy studentów, zaostreżenie wymagań dotyczących pracowników naukowych i dydaktycznych, zachęcanie studentów do udziału w badaniach naukowych oraz wykorzystywanie rezultatów tych badań w procesie dydaktycznym. Wiele uwagi prorektor Sydorenko poświęcił działalności międzynarodowej Politechniki Kijowskiej a zwłaszcza rozszerzeniu współpracy międzynarodowej z polskimi uczelniami wyższymi i placówkami naukowymi.

W odpowiedzi na przemówienie prorektora Sydorenka przewodniczący Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce dr inż. Janusz Fuksa opowiedział o mających wieloletnią tradycję bliskich i niezwykle serdecznych kontaktach między Politechniką Kijowską i jej polskimi absolwentami. Poinformował on zebranych o tym, iż jednym z aspektów działalności Sekcji jest pomoc w nawiązywaniu kontaktów między Polską i Ukrainą w dziedzinie biznesu, edukacji i nauki. Ponadto podkreślił, iż ponad 100 pracowników Politechniki Kijowskiej otrzymało Złotą Odznakę Honorową NOT.

Podczas spotkania Janusz Fuks wręczył odznaki Zarządu Głównego NOT profesorowi W.O. Moskalukowi (za wkład w przygotowanie kadr technicznych i opracowanie materiałów dydaktycznych i metodycznych) oraz prof. W.I. Zubczukowi, który był nie tylko cenionym nauczycielem akademickim, promotorem prac dyplomowych i magisterskich zagranicznych studentów, a także instruktorem wspinaczki wysokogórskiej podczas obozów studenckich na Kaukazie.

W swoim przemówieniu przewodniczący Fuksa powiedział również, że Politechnika Kijowska może być dumna z swoich polskich absolwentów – wśród nich są znani uczeni, działacze społeczni, samorządowcy (w tym burmistrzowie miast), ludzie biznesu. Swoje sukcesy i osiągnięcia zawdzięczają oni m.in. temu, że Politechnika Kijowska dała im coś więcej, niż tylko akademicką wiedzę.

W wystąpieniach przedstawicieli Politechniki Kijowskiej została również poruszona kwestia jakości kształcenia. Uczestnicy spotkania dowiedzieli się, że uczelnia stawia bardzo wysokie wymagania dotyczące dyplomów, a więc poziomu opanowania przez studentów wiedzy i niezbędnych umiejętności. Ci, którzy nie wypełniają planów nauczania są skreślani z listy studentów bez względu na to, czy studiują bezpłatnie, czy płacą za studia, czy są obywatelami Ukrainy, czy obcokrajowcami. Niemniej jednak, Politechnika Kijowska chętnie przyjmuje na studia studentów zza granicy jest otwarta na współpracę z nimi.

Podsumowując prof. Sydorenko i kierownik Biura Współpracy Międzynarodowej prof. B.A. Cyganok podkreślili, iż wspólnota akademicka Politechniki Kijowskiej ceni i szanuje działalność Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce. Ponadto wyrazili oni nadzieję, że w najbliższej przyszłości stanie się możliwa realizacja bardziej konkretnych projektów współpracy z polskimi uczelniami wyższymi.

N. Wdowenko

JUBILEUSZ SEKCJI WYCHOWANKÓW POLITECHNIKI KIJOWSKIEJ W POLSCE

W bieżącym roku mija 85 lat od momentu założenia Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce oraz 50 lat jej powojennej działalności. Z okazji tego jubileuszu korespondent gazety „KijŲskyj politechnik” spotkała się z przewodniczącym Sekcji dr inż. Januszem Fuksem (który przybył z wizytą na Politechnikę Kijowską) i zadała mu kilka pytań dotyczących historii i dnia dzisiejszego tej organizacji.

– **Panie doktorze, jak zaczęła się historia Sekcji i kto był inicjatorem jej stworzenia?**

– Przed 50-cioma laty, 22 września 1957 roku przedwojenni absolwenci Politechniki Kijowskiej zebrali się w warszawskim Domu Technika, by przy Naczelnej Organizacji Technicznej powołać do życia Sekcję Wychowanków Politechniki Kijowskiej. Na honorowego przewodniczącego zjazdu został wybrany prof. Wojciech Świątosławski – wybitny fizyk i chemik, który ukończył Politechnikę Kijowską w 1906 roku, pracował na uczelniach Moskwy i Warszawy, był rektorem Politechniki Warszawskiej i ministrem oświaty, podczas II wojny światowej wykładał na amerykańskich uczelniach, zaś później powrócił do Polski, by zostać nauczycielem akademickim Politechniki Warszawskiej. Wojciech Świątosławski wraz ze Stanisławem Grzymałowskim i Antonim Romanowskim już w 1922 roku założył Koło Wychowanków Politechniki Kijowskiej, więc można powiedzieć, iż my jesteśmy kontynuatorami tych tradycji.

– **Jakie cele stawia przed sobą kierowana przez Pana organizacja?**

– Sekcja Wychowanków Politechniki Kijowskiej od samego początku swojego istnienia rozwija przyjacielskie stosunki między przedstawicielami środowisk nauki i techniki Ukrainy i Polski, między polskimi i ukraińskimi uczelniami wyższymi oraz miastami, co niewątpliwie pozytywnie wpływa na wzmocnienie i pogłębienie współpracy między naszymi krajami.

– **Czy mógłby Pan Doktor podzielić się swoimi wrażeniami związanymi z pobytem w Kijowie? Jak będą wyglądały obchody jubileuszu?**

– Wiosną bieżącego roku, na który przypada 50-ciolecie wznowienia działalności organizacji zrzeszającej absolwentów Politechniki Kijowskiej w Polsce zorganizowaliśmy kolejne seminarium poświęcone zagadnieniom polsko-ukraińskiej współpracy gospodarczej. Spotkanie to odbyło się w centrum konferencyjnym Uniwersytetu Łódzkiego. Należy bowiem pamiętać, że wielu absolwentów w bezpośredni sposób zajmuje się tą współpracą. Takie seminaria organizujemy corocznie, poczynając od 1976 r. Podczas wiosennego seminarium zaplanowaliśmy na koniec sierpnia wyjazd do Lwowa, by w liczącej ponad 30 osób grupie wziąć udział w uroczystościach związanych z rozpoczęciem nowego roku akademickiego na Politechnice Kijowskiej, spotkać się ze swoimi profesorami i kolegami ze studiów, przypomnieć sobie Kijów z czasów naszej studenckiej młodości. Bo przecież jeżeli po upływie pół wieku znów pragniemy spotkać się z naszą uczelnią macierzystą i z naszymi wspomnieniami to jest to znakiem tego, że zarówno na Politechnice Kijowskiej, jak i w nas samych było widocznie coś, co nas łączyło i zbliżało do siebie nawzajem. Muszę powiedzieć, że wszystkie nasze spotkania odbyły się w ciepłej i wzruszającej atmosferze. Chyba największą niespodzianką był album z fotografiami absolwentów-obcokrajowców, który do dnia dzisiejszego przechowywany na Politechnice Kijowskiej. Jacy byliśmy wtedy śmieszni i beztroscy!

A 22 września, dokładnie w dzień 50-tej rocznicy ponownie zbierzemy się w Domu Technika w Warszawie, by uczcić ten wspólny jubileusz w naszym niewielkim, ale bardzo zżyłym ze sobą gronie.

– **Mijają lata. Odchodzą do historii wydarzenia i ludzi. Czy zostały zachowane wspomnienia wychowanków Politechniki Kijowskiej?**

– Pragnąc zachować historię stosunków polsko-ukraińskich, nasza Sekcja zorganizowała trzy konkursy literackie. Prace zaprezentowane na nich zostały zawarte w trzech tomach „Wspomnień z Kijowa” wydanych w latach osiemdziesiątych. Łącznie w ramach cyklu poświęconego kontaktów polskich absolwentów z Politechniką Kijowską, Kijowem i Ukrainą wydaliśmy do tej pory 18 tomów wspomnień i materiałów dokumentalnych. W warszawskim Domu Technika NOT znajdują się trzy tomy kroniki Sekcji, gdzie została opisana jej historia od samego początku istnienia. Ponadto dzięki naszym staraniom i przy naszym bezpośrednim udziale jest wydawany „Słownik Biograficzny Polskich Techników”, gdzie zamieszczone są również biografie wybitnych absolwentów Politechniki Kijowskiej. W polskich gazetach i czasopismach regularnie są publikowane artykuły absolwentów poświęcone zagadnieniom technicznej i gospodarczej współpracy z Ukrainą. W Internecie można zapoznać się ze stroną Sekcji, przeczytać informacje o jej działalności, przejrzeć fragmenty publikacji a także udać się na wirtualny spacer po Politechnice Kijowskiej.

– **O jakich jeszcze kierunkach działalności Sekcji chciałby Pan jeszcze opowiedzieć?**

– Wcześniej, gdy istniały takie możliwości – Sekcja dbała o podnoszenie kwalifikacji wychowanków Politechniki Kijowskiej poprzez odbywanie staży naukowych oraz studiów doktoranckich na tej uczelni, obronę tam prac doktorskich i habilitacyjnych. W latach 80-ych minionego stulecia dzięki wsparciu Sekcji na uczelni tej odbyło staż 75 absolwentów, z pomocy Sekcji skorzystało też czterech doktorantów. Sekcja szanuje zasługi wykładowców Politechniki Kijowskiej, ich wkład w kształcenie kilku pokoleń polskich inżynierów oraz w rozwój polskiej myśli technicznej. Dlatego też od roku 1975 do dnia dzisiejszego z inicjatywy Sekcji naukowcom i wykładowcom z Politechniki Kijowskiej wręczono 106 złotych odznak honorowych NOT.

– **Co jeszcze planują Państwo zrobić w przyszłości - pomimo poważnego wieku i osiągniętych już sukcesów?**

– W chwili obecnej wśród studentów Politechniki Kijowskiej nie ma żadnych obywateli polskich, stąd też do Sekcji nie dołączają nowi członkowie. Aktualnie nasza organizacja liczy 327 członków – byłych studentów i stażystów Politechniki Kijowskiej. Polskie Ministerstwo Edukacji Narodowej nie skierowuje polskiej młodzieży na studia w największej i najbardziej znanej ukraińskiej uczelni technicznej – ostatnio preferowane są staże i studia podyplomowe na uczelniach krajów należących do Unii Europejskiej. Stąd też duże nadzieje pokładamy w umowach o współpracy podpisanych z Politechniką Wrocławską i Politechniką Wrocławską dotyczących wymian stażystów i młodych pracowników naukowych. Już 85 lat Sekcja przyczynia się do zbliżenia naszych narodów. I pragniemy w dalszym ciągu służyć tej szlachetnej sprawie.

– **Zatem jeszcze raz składamy na ręce Pana Doktora życzenia z okazji jubileuszu. Życzymy wielu dalszych sukcesów w służeniu tej, jak był Pan łaskaw się wyrazić, szlachetnej sprawie.**

Zapisała N. Wdowenko

VISIT OF THE POLISH KPI GRADUATES

In September, 2007, 50 years passed since a Section of the KPI graduates in Poland has renewed their work in a post-war period. On this occasion a numerous group of its members visited the Kyivska polytechnika in the late August. They had meetings at the departments, took part in celebrating the First-Year students' Day. On August 29, the meeting of the NTUU "KPI" leaders with the Section representatives took place in the hall of the administration.

The leader of the KPI Polish graduates section Dr. Yanush Fuksa stressed on the longstanding relations between the Polish graduates and KPI. He said, that the Section leaders, by the way, now were actively promoting business setup, educational and scientific contacts between Poland and Ukraine. Over 100 employees of Kyivska polytechnika, Mr. Yanush marked, have been awarded a Golden honorary of the Polish Technical organization.

Yanush Fuksa reported, in particular, that the KPI Polish graduates spoke on of their alma-mater with dignity: among them there were well-known scientists, businessmen, public figures, city mayors, etc., in fact in the KPI they got more than just knowledge, which let them realize themselves in their lives.

Digest, дайджест

Supplement to the newspaper of the National Technical University of Ukraine "KPI"

Додаток до газети Національного технічного університету України «КПІ»

(№ 15, october, жовтень, 2007)

Підсумовуючи наприкінці року свою діяльність у контексті партнерства та співпраці між НТУУ «КПІ» та Варшавською політехнікою, згадуєш найяскравіші події, серед яких – участь КПІ у міжнародному проекті EWENT (East-West European Network on higher Technical education), який реалізується в межах програми Erasmus Mundus action II lot 8 та повністю фінансується Єврокомісією. Це перший проект, спрямований на розвиток вищої технічної освіти, який об'єднує аж 17 технічних університетів з 11 країн (7 університетів з ЄС, 7 університетів з України, 2 університети з Білорусі та 1 університет з Молдови). Ідея цього проекту народилася у Варшавській політехніці, яка згодом, здобувши грант Єврокомісії, стала головним його координатором. Партнером від НТУУ «КПІ» виступає факультет аерокосмічних систем (декан, проф. О. В. Збруцький).

Проект надає стипендії на навчання / стажування студентам, аспірантам, науковим співробітникам та викладачам в одному з університетів-партнерів на термін від 1 до 34 місяців. Окрім стипендій, з коштів проекту покривається вартість подорожі та медичного страхування учасників. Проект двосторонній, що дає можливість кандидатам з України, Білорусі та Молдови виїжджати на навчання / стажування до партнерських університетів ЄС та навпаки. Проект, розрахований на 3 роки, в цілому передбачає близько 200 стипендій (3 набори). У вересні-жовтні 2012 р. у результаті першого набору всього призначено 131 стипендію. До Варшавської політехніки приїхали 44 стипендіати (8 стипендіатів з КПІ). КПІ прийняв у себе одного студента з Варшавської політехніки, який буде навчатися на ФАКС.

Завдяки тому, що проект двосторонній, університети-партнери з України, Білорусі та Молдови мають великі шанси на рекламу своїх університетів та стимул до розширення пропозицій англomовних навчальних програм. Крім цього, проект сприяє підвищенню іміджу навчання мовою викладання обраного університету (державною). Так, стипендіати першого набору обрали навчання, окрім традиційної англійської, італійською, французькою, польською, українською, російською та, частково, румунською мовами. Це гарантує більш ефективний рівень навчання і є важливим аспектом підвищення можливостей студентів у пізнанні культури та традицій країни, в якій вони навчаються.

У лютому 2013 року в НТУУ «КПІ» відбудеться третя зустріч консорціуму проекту, на якій буде оголошено стипендіатів на 2013/2014 навчальний рік.

Отже, багато вже зроблено, є цікаві пропозиції, нові ідеї та плани на майбутнє, які ми спільно будемо розвивати в наступному році.

Запрошуємо всіх зацікавлених політехніків до активної участі в нашому проекті. Подробиці на сайті проекту – <http://ewent.meil.pw.edu.pl/>.

*Зеновія Шітц,
менеджер міжнародного студентського офісу
Варшавського університету технологій
«Варшавська політехніка»*

EFEKTYWNA WSPÓŁPRACA MIĘDZY UCZELNIAMI PARTNERSKIMI («KYJWŹSKYJ POLITECHNIK», № 2, 2013)

Dokonując pod koniec roku podsumowania działalności związanej ze współpracą partnerską między Kijowskim Instytutem Politechnicznym i Politechnika Warszawską trudno nie wspomnieć najciekawszych wydarzeń, do których należy uczestnictwo Kijowskiego Instytutu Politechnicznego w międzynarodowym projekcie EWENT (East-West European Network on higher Technical education) realizowanym w ramach programu Erasmus Mundus action II lot 8 i finansowanym w całości przez Komisję Europejską. Jest to pierwszy projekt mający na celu rozwój szkolnictwa technicznego, który jest realizowany aż na 17 wyższych uczelniach technicznych w 11 krajach (7 uniwersytetów z UE, 7 uniwersytetów z Ukrainy, 2 uniwersytety z Białorusi oraz 1 uniwersytet z Mołdawii). Idea tego projektu pojawiła się na Politechnice Warszawskiej, która później, po uzyskaniu grantu Komisji Europejskiej stała się jego głównym koordynatorem. Ze strony Kijowskiego Uniwersytetu Politechnicznego w projekcie uczestniczy Wydział Systemów Aerokosmicznych kierowany przez dziekana prof. O.W. Zbruckiego.

W ramach tego projektu student, doktorant, pracownik naukowy lub wykładowca może uzyskać stypendium pozwalające studiować lub odbyć staż na jednej z uczelni partnerskiej w okresie od 1 do 34 miesięcy. Ma przy tym zagwarantowany zwrot kosztów podróży oraz ubezpieczenie medyczne. Projekt ma charakter dwustronny, dzięki czemu kandydaci z Ukrainy, Białorusi i Mołdawii mogą odbywać studia/staż na uczelni partnerskiej z UE i na odwrót. Przewidywany czas trwania projektu wynosi 3 lata i sumie planuje się udzielenie ok. 200 stypendiów podczas 3 naborów. We wrześniu i październiku 2012 r. rozdzielono 131 stypendiów. Na Politechnikę Warszawską przyjechało 44 stypendystów (z czego 8 stypendystów z Kijowskiego Uniwersytetu Politechnicznego). Z kolei Politechnika Kijowska przyjęła u siebie 1 studenta Politechniki Warszawskiej, który będzie odbywał studia na Wydziale Systemów Aerokosmicznych.

Dwustronny charakter projektu stwarza uczelniom partnerskim z Ukrainy, Białorusi i Mołdawii znakomitą możliwość promocji i reklamy oraz sprzyja rozszerzeniu oferty studiów w języku angielskim. Oprócz tego projekt przyczynia się do podwyższenia prestiżu studiów w języku, w którym wykłada się na danej uczelni (w języku państwowym). Stąd też stypendyści z pierwszego naboru wybierali studia nie tylko tradycyjnie po angielsku, ale także po włosku, po francusku, po polsku, po ukraińsku, po rosyjsku i częściowo po mołdawsku. Zapewnia to wyższy poziom nauczania i stanowi dla studentów istotny czynnik rozszerzający możliwości poznawania kultury i tradycji kraju, w którym studiują.

W lutym 2013 r. w Kijowskim Instytucie Politechnicznym odbędzie się trzecie spotkanie konsorcjum projektu, podczas którego zostanie ogłoszona lista stypendystów na rok akademicki 2013/2014.

Można więc powiedzieć, że wiele już zostało zrobione, są ciekawe propozycje i plany na przyszłość, które będziemy wspólnie realizować w następnym roku.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do aktywnego uczestnictwa w naszym projekcie. Szczegółów można dowiedzieć się na stronie internetowej projektu: <http://ewent.meil.pw.edu.pl/>.

*Zenobia Schitz,
manager Międzynarodowego Biura Studenckiego
Warszawskiego Uniwersytetu Technologii „Politechnika Warszawska”*

З 9 по 14 лютого 2009 р. відбувся візит проректора з міжнародних зв'язків, директора Українсько-Польського центру

НТУУ «КПІ» проф. С. І. Сидоренка до Республіки Польща. Мета візиту – розширення співпраці з нашими партнерами в Республіці Польща та участь у засіданні робочої групи (Task Committee) із забезпечення реалізації «Cooperation Platform of Central and East European Metropolitan Universities of Technology».

Цю «Платформу» у листопаді 2008 р. заснували 10 провідних технічних університетів Центральної та Східної Європи (Берлінський університет технологій, Будапештський університет технологій та економіки, Празький технічний університет, НТУУ «КПІ», Норвезький університет науки та технологій, Санкт-Петербурзький державний політехнічний університет, Словацький університет технологій, Віденський університет технологій, Вільнюський технічний університет ім. Гедимінаса, Варшавський університет технологій) з метою гармонізації європейських освітніх систем та розбудови спільного європейського дослідницького простору: об'єднання академічного середовища університетів, спільного вирішення регіональних пи-

тань щодо освіти, наукових досліджень, обміну сучасними технологіями та фінансування вищої освіти; підвищення престижу університетів у Європі та світі, зміцнення позицій університетів у міжнародних рейтингах та ін. С. І. Сидоренко є членом робочої групи від НТУУ «КПІ», яка нині працює над планом роботи на 2009 р., його виконання сприятиме економічному, культурологічному та соціальному розвитку Європи.

У ході візиту проф. С. І. Сидоренко також мав зустрічі з ученими у Вроцлавській політехніці (10–11 лютого), Варшавській політехніці (12–13 лютого), Польській освітянській фундації «PERSPEKTYWY» – співзасновнику Українсько-Польського центру, з керівниками Секції вихованців КПІ в Польщі. Йшлося про якнайшвидше відновлення традицій співпраці із Вроцлавською політехнікою, які склалися протягом минулих десятиліть, про включення факультетів НТУУ «КПІ» до участі в проектах польських учених в 7-й Рамковій програмі з науки і технологій Євросоюзу, про посилення академічної мобільності вчених, аспірантів і студентів та її фінансову підтримку, про посилення співпраці між студентськими організаціями, інші важливі аспекти співпраці з польськими партнерами.

За підсумками візиту Українсько-Польський центр НТУУ «КПІ» готує програму розвитку співробітництва з освітньо-науковою сферою Республіки Польща на 2009 рік.

За інформацією департаменту
міжнародного співробітництва
НТУУ «КПІ»

POLSKI KIERUNEK WSPÓŁPRACY

W dniach 9-14 lutego 2009 r. prorektor Kijowskiego Instytutu Politechnicznego, dyrektor Centrum Ukraińsko-Polskiego tejże uczelni prof. S.I. Sydorenko przebywał z wizytą w Polsce. Celem wyjazdu było rozszerzenie współpracy z naszymi polskimi partnerami oraz udział w posiedzeniu grupy roboczej ds. realizacji «Cooperation Platform of Central and East European Metropolitan Universities of Technology».

Platforma ta została utworzona w listopadzie 2008 r. dzięki staraniom 10 wiodących wyższych uczelni technicznych Europy Środkowej i Wschodniej (Berlińskiego Uniwersytetu Technologicznego, Budapeszteńskiego Uniwersytetu Technologii i Ekonomiki, Praskiego Uniwersytetu Technicznego, Kijowskiego Instytutu Politechnicznego, Norweskiego Uniwersytetu Nauki i Technologii, Petersburskiego Państwowego Uniwersytetu Politechnicznego, Słowackiego Uniwersytetu Technologii, Wiedeńskiego Uniwersytetu Technologii, Wileńskiego Uniwersytetu Technicznego im. Giedymina i Politechniki Warszawskiej) w celu harmonizacji europejskich systemów oświatowych oraz rozbudowy wspólnej europejskiej przestrzeni badawczej: integracji akademickich środowisk uniwersyteckich, wspólnego rozwiązywania regionalnych kwestii dotyczących edukacji, badań naukowych, wymiany współczesnych technologii, finansowania szkolnictwa wyższego; podniesienia prestiżu uniwersytetów w Europie i na świecie, umocnienia pozycji uczelni w międzynarodowych rankingach i in. Prof. S.I. Sydorenko z ramienia Kijowskiego Instytutu Politechnicznego uczestniczy w pracach grupy roboczej, która obecnie zajmuje się przygotowaniem planu działania na rok 2009, którego wykonanie będzie sprzyjało ekonomicznemu, kulturalnemu i społecznemu rozwojowi Europy.

Podczas pobytu w Polsce prof. S.I. Sydorenko odbył wiele spotkań z naukowcami na Politechnice Wrocławskiej (10-11 lutego), na Politechnice Warszawskiej (12-13 lutego), w polskiej Fundacji Oświatowej „PERSPEKTYWY”, która jest współzałożycielem Centrum Ukraińsko-Polskiego, oraz z działaczami Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce. Poruszono kwestie: jak najszybszego reaktywowania tradycji współpracy z Politechniką Wrocławską, tradycji, która rodziła się kilka dziesięcioleci, włączenia wydziałów Kijowskiego Instytutu Politechnicznego do projektów realizowanych przez polskich uczonych w ramach 7-go Programu Ramowego w Dziedzinie Nauki i Technologii Unii Europejskiej, wzmocnienia mobilności akademickiej naukowców, doktorantów i studentów oraz jej finansowania, aktywizacji współpracy między organizacjami studenckimi, a także inne ważne aspekty współpracy z polskimi partnerami.

Na podstawie rezultatów tej wizyty Centrum Ukraińsko-Polskie Kijowskiego Instytutu Politechnicznego przygotowuje program rozwoju współpracy z Polską w dziedzinie nauki i edukacji na 2009 r.

Na podstawie informacji
Departamentu Współpracy Międzynarodowej

On February 9 – 14, 2009, a visit of a Vice-Rector on International Affairs, Director of the NTUU «KPI» Ukrainian-Polish center Prof. S.I.Sydorenko to the Republic of Poland took place. The purpose of a visit is to broaden of the cooperation with our partners in Polish Republic and to participate in the meeting of the Task Committee to provide the realization of «Cooperation Platform of Central and East European Metropolitan Universities of Technology».

In November, 2008, this «Platform» was founded by 10 leading technical universities of Central and East Europe with the purpose of harmonizing the European educational systems and realigning common European research space.

By results of the visit the NTUU «KPI» Ukrainian-Polish centre is preparing the program of developing cooperation with the educational-scientific sphere of the Republic of Poland for 2009.

Digest, дайджест

Supplement to the newspaper of the National Technical University of Ukraine "KPI"

Додаток до газети Національного технічного університету України «КПІ»

(№ 21, june, червень, 2009)

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПОЛЬСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТІВ («КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК» № 14, 2010)

21–27 березня 2010 року під девізом «Разом задля якості освіти» відбулися презентації 16 польських університетів, організовані Польською освітянською фундацією «PERSPEKTYWY» за сприяння Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ».

Мета презентацій – ознайомити з можливостями отримання освіти в університетах Республіки Польща та обговорити на «круглих столах» напрями наукового співробітництва, співробітництва студентських організацій, мобільності студентів та викладачів, а також проведення змагань студентських футбольних команд університетів Республіки Польща і України «СТУДЄВРО-2012».

Презентації пройшли в Дніпропетровську (в Національному гірничому університеті, Дніпропетровському національному університеті ім. О. Гончара, Дніпропетровському університеті економіки і права), в Донецьку (в Донецькому національному технічному університеті та в Донецькому національному університеті), у Харкові (в Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна, Національному технічному університеті «Харківський політехнічний інститут»).

Від Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ» у презентаціях узяв участь проректор, директор Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ» С. І. Сидоренко, у заходах у м. Харкові – генеральний консул Республіки Польща в Україні п. Гжегож Сирочинський.

Надзвичайний і Повноважний Посол Республіки Польща в Україні п. Я. Ключковський і генеральний консул Республіки Польща в Харкові п. Г. Сирочинський висловили підтримку ідеї проведення заходів «СТУДЄВРО-2012» в Україні 2010 року і в Польщі 2011 року.

Проведені заходи дали можливість польським та українським університетам домовитися про організацію співпраці, обговорити нові можливості для започаткування освітніх, наукових, гуманітарних контактів, спільної участі в європейських наукових програмах та конкурсах.

На засіданнях ініціативних робочих груп з підготовки «СТУДЄВРО-2012» – польсько-українського футбольного турніру студентських університетських команд у містах Харкові та Донецьку – було обговорено конкретні завдання, пов'язані з проведенням турніру.

За результатами обговорення в Харкові і Донецьку загальна схема проведення в Україні першого етапу заходів «СТУДЄВРО-2012» в українсько-польському форматі є такою: термін заходів – 3-я декада вересня; склад груп – по 3 польські та по 3 українські команди в кожному місті; команди, які зайняли перші і другі місця в групах, розіграють звання переможця.

Було також підкреслено, що одночасно з організацією футбольних змагань необхідно розпочати і супутний проект – підготовку волонтерів для обслуговування заходів «ЄВРО-2012» в містах Донецьк та Харків у червні 2012 року (студентські сервісні загони, студентські журналістські загони та ін.). До організації футбольного турніру запрошуються також університети Дніпропетровська, Львова та Києва.

*Інформація департаменту
міжнародного співробітництва
НТУУ «КПІ»*

PREZENTACJA POLSKICH UNIWERSYTETÓW (“KYJIWŚKYJ POLITECHNIK” NR 14, 2010)

W dniach 21-27 marca 2010 roku pod hasłem „Razem na rzecz jakości edukacji” odbyły się prezentacje 16 polskich uniwersytetów, zorganizowane przez polską Fundację Oświatową „PERSPEKTYWY” przy wsparciu Centrum Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej.

Celem prezentacji było zapoznanie z możliwościami zdobycia wykształcenia na polskich uczelniach wyższych oraz omówienie podczas dyskusji panelowych kwestii współpracy naukowej, współdziałania organizacji studenckich, mobilności studentów i wykładowców, a także spraw związanych z przeprowadzeniem turnieju piłkarskiego drużyn uczelni Polski i Ukrainy „STUDEURO-2012”.

Prezentacje odbyły się w Dniepropietrowsku (na Narodowym Uniwersytecie Górniczym, na Dniepropietrowskim Uniwersytecie Narodowym im. O. Gonczara i na Dniepropietrowskim Uniwersytecie Ekonomii i Prawa), w Doniecku (na Donieckim Narodowym Uniwersytecie Technicznym i na Donieckim Uniwersytecie Narodowym) oraz w Charkowie (na Charkowskim Uniwersytecie Narodowym im. W.N. Karazina i na Politechnice Charkowskiej).

W prezentacjach uczestniczył prorektor, dyrektor Centrum Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej prof. S.I. Sydorenko, oprócz tego w Charkowie obecny był konsul generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Charkowie Grzegorz Soroczyński.

Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Jacek Kluczkowski i charkowski konsul Grzegorz Soroczyński poparli pomysł przeprowadzenia turnieju piłki nożnej „STUDEURO-2012” na Ukrainie w 2010 r. i w Polsce w 2011 r.

Dzięki przeprowadzonym spotkaniom polskie i ukraińskie uczelnie miały możliwość nawiązania wzajemnych kontaktów, uzgodnienia kwestii dotyczących współpracy oraz omówienia spraw związanych z realizacją wspólnych projektów w dziedzinie nauki i edukacji oraz wspólnego udziału w europejskich programach naukowych i konkursach.

Podczas posiedzeń inicjatywnych grup roboczych ds. przygotowania polsko-ukraińskiego turnieju piłki nożnej studenckich drużyn akademickich w Charkowie i Doniecku omówiono konkretne zadania związane z przeprowadzeniem tego turnieju. Na spotkaniach, które odbyły się w Charkowie i Doniecku uzgodniono, że harmonogram pierwszego, ukraińskiego etapu turnieju „STUDEURO-2012” będzie wyglądał następująco: data meczy – trzecia dekada września; skład grup – po 3 polskie i po 3 ukraińskie drużyny w każdym mieście; drużyny, które zajmą pierwsze i drugie miejsce w każdej grupie będą walczyły o tytuł zwycięzcy.

Podkreślono też, że równocześnie z organizacją studenckiego turnieju piłkarskiego należy rozpocząć przygotowania wolontariuszy, którzy będą pomagać podczas Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej „EURO-2012” w Doniecku i w Charkowie w czerwcu 2012 r. (studenckie grupy pracujące na rzecz gości przybyłych na mecze, studenckie grupy dziennikarskie). Specjalne zaproszenie do udziału w turnieju piłkarskim skierowano także do uczelni Dniepropietrowska, Lwowa i Kijowa.

*Informacja Departamentu
Współpracy Międzynarodowej*

ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ПОЛЬЩІ Й УКРАЇНИ
(«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК» № 22, 2010)

Черговий семінар з такою назвою, організований Секцією вихованців КПІ в Польщі, відбувся 21–23 травня 2010 р. у м. Льондек-Здруй (Судети, Золоті гори). Одночасно пройшов і XII з'їзд вихованців КПІ в Польщі.

На початку засідання головуючий зачитав вітальні листи від проректора з міжнародних зв'язків НТУУ «КПІ» С. І. Сидоренка й начальника управління міжнародних зв'язків НТУУ «КПІ» Б. А. Циганка, а також від генерального секретаря Федерації науково-технічних товариств Головної технічної організації Єжи Гуминського.

У ході семінару присутні переглянули на екрані ретроспективу фотознімків зі спільних заходів Секції за останні роки, починаючи з автобусного виїзду групи випускників до Києва в 2007 р.

Після семінарської частини пройшов XII з'їзд вихованців КПІ в Польщі. Головуючий надав звіт за 4 роки та вручив відзнаки ректора НТУУ «КПІ» нагородженим членам Секції. Ревізійна комісія оцінила роботу правління. Було вибрано нове правління Секції. Її головою став Януш Фукса, першим заступником – Павло Вехецький, заступниками – Євгеній Лясковський і Сільвестр Левицький, секретарем – Андрій Мних, скарбником – Генрік Букальський.

Голова повідомив, що цього року Головне правління Головної технічної організації нагородило Золотими почесними знаками професорів НТУУ «КПІ» М. Д. Гераїмчука і С. М. Шукаєва. Почесні знаки буде вручено в Києві.

*Януш Фукса,
голова Спільки вихованців
КПІ в Польщі*

WSPÓŁPRACY GOSPODARCZEJ POLSKI I UKRAINY
(«KYJIWŚKYJ POLITECHNIK» NR 22, 2010)

Kolejne seminarium pod taką nazwą, zorganizowane przez Sekcję Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce, odbyło się w dniach 21-23 maja 2010 r. w Łądku-Zdroju. Jednocześnie został przeprowadzony XII zjazd wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce.

Na początku przewodniczący odczytał listy powitalne nadesłane przez prorektora ds. międzynarodowych Politechniki Kijowskiej S. I. Sydorenkę i kierownika Biura Współpracy Międzynarodowej uczelni B. A. Cyganka oraz od sekretarza generalnego Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Jerzego Gumińskiego.

W ramach seminarium jego uczestnicy mogli obejrzeć na ekranie retrospektywę zdjęć ze wspólnych imprez organizowanych przez Sekcję w ciągu ostatnich lat, poczynwszy od wyjazdu grupy absolwentów do Kijowa w 2007 r.

Po zakończeniu części seminaryjnej odbył się XII zjazd wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce. Przewodniczący Sekcji przedstawił sprawozdanie z ostatnich 4 lat oraz wręczył odznaczenia rektora Politechniki Kijowskiej nagrodzonym członkom Sekcji. Komisja rewizyjna dokonała oceny działalności zarządu. Następnie został wybrany nowy zarząd Sekcji w składzie: Janusz Fuksa – przewodniczący, Paweł Wiechecki – pierwszy zastępca przewodniczącego, Eugeniusz Laskowski i Sylwester Lewicki – zastępcy przewodniczącego, Andrzej Mních – sekretarz, Henryk Bukalski – skarbnik.

Przewodniczący Sekcji poinformował, że w bieżącym roku Zarząd Główny NOT odznaczył złotymi odznakami honorowymi dwóch profesorów Politechniki Kijowskiej: M.D. Geraimczuka i S.M. Szukajewa. Odznaki honorowe zostaną wręczone w Kijowie.

*Janusz Fuksa,
przewodniczący Sekcji Wychowanków
Politechniki Kijowskiej w Polsce*

ПОЛЬСЬКІ ВІДЗНАКИ – ПОЛІТЕХНІКАМ
(«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК» № 27, 2010)

Голова Секції вихованців КПІ у Польщі, випускник КПІ 1959 року доктор Януш Фукса вже багато років приїздить до альма-матер і бере участь у святкуванні Дня першокурсника. Цього року він приїхав ще й з почесною місією вручити «Золотий почесний знак» Національної технічної організації – Федерації науково-технічних товариств Польщі – двом нашим працівникам – завідувачу кафедри проф. О. М. Яхну і заступнику директора Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ» Є. А. Огороднику. Ці нагороди вручені за вагомий внесок у зміцнення співпраці українських і польських науковців та інженерів.

Національна технічна організація – Федерація науково-технічних товариств Польщі – це найбільша польська інженерна організація. Вона має 50 місцевих відділень по всій країні, об'єднує 38 інженерних асоціацій, членами яких є майже 110 тисяч техніків та інженерів. FSNT NOT вживає заходів щодо зміцнення ролі технічного співтовариства, проводить навчальні курси, бере участь у присвоєнні звання європейського інженера і підвищенні кваліфікації інженерів відповідно до вимог Євросоюзу, підтримує інновації в польській економіці, особливо на малих і середніх підприємствах, проводить технічні олімпіади, різноманітні конкурси, спрямовані на підвищення престижу професії інженера.

Інформація «КП»

PRACOWNIKÓW POLITECHNIKI KIJOWSKIEJ UHONOROWANO POLSKIMI ODZNACZENIAMI
(«KYJIWŚKYJ POLITECHNIK» NR 27, 2010)

Dr Janusz Fuksa – przewodniczący Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce, który ukończył tę uczelnię w 1959 roku, od wielu lat przyjeżdża do swojej alma mater, by wziąć udział w obchodach Dnia studenta pierwszego roku. Podczas tego rocznego przyjazdu wypełnił on również zaszczytną misję wręczenia Złotej Odznaki Honorowej NOT –Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych dwóm pracownikom naszej uczelni: kierownikowi katedry prof. O.M. Jachno oraz zastępcy dyrektora Ukraińsko-Polskiego Centrum Politechniki Kijowskiej E.A. Ogorodnikowi. Nagrody zostały wręczone za znaczny wkład w rozwój współpracy ukraińskich i polskich naukowców i inżynierów.

Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT jest największą polską organizacją techniczną. Posiada ona 50 oddziałów regionalnych na terenie całej Polski, jednoczy 38 inżynierskich stowarzyszeń, których członkami jest prawie 110 tysięcy techników i inżynierów. FSNT NOT podejmuje działania mające na celu wzmocnienie roli inteligencji technicznej, organizuje kursy i szkolenia, uczestniczy w projekcie przyznawania tytułu europejskiego inżyniera i podwyższania kwalifikacji inżynierów zgodnie z wymogami Unii Europejskiej, a także wspiera innowacje w polskiej gospodarce, zwłaszcza w małych i średnich przedsiębiorstwach oraz przeprowadza olimpiady techniczne i różnorodne konkursy mające na celu podniesienie prestiżu zawodu inżyniera.

*Inf. własna gazety
„Kyjiwśkyj politechnik”*

Урочистості з нагоди ювілею давнього партнера нашого університету – Вроцлавського технологічного університету

(Вроцлавської політехніки), в яких взяла участь і делегація НТУУ «КПІ» на чолі з проректором з науково-педагогічної роботи Г. Б. Варламовим, відбулися 14–16 листопада 2010 р. Адже саме 100 років тому розпочала свою діяльність Королівська вища технічна школа у Вроцлаві.

На свято прибули представники 35 технічних університетів Польщі та 10 провідних університетів Європи – з Німеччини, Словаччини, Чехії, Австрії, країн Прибалтики та ін. Гості відвідали виставку «Історія розвитку технічної освіти у Вроцлаві», організовану в музеї архітектури, на якій були представлені експонати й фотографії, що відображають усі етапи розвитку технічної освіти у Вроцлаві. Серед урочистих заходів, у яких взяла участь і делегація НТУУ «КПІ», – покладання квітів до пам'ятника львівським професорам, розстріляним німецькими окупантами у липні 1941 р., та зустріч з керівниками Республіки Польща – спікером Сейму Гжегожем Схетиною, прем'єр-

міністром Дональдом Туском, заступниками міністра освіти та міністра культури, іншими урядовими особами.

Однією з важливих і яскравих подій було посвячення в Почесні доктори Вроцлавської політехніки спікера Європарламенту Єжи Бузека, який виступив із промовою щодо необхідності підтримки Європарламентом навчальних програм з академічної мобільності та наукових розробок у вищих навчальних закладах Європи.

У ході візиту відбулися зустрічі з керівниками технічних ВНЗ, присутніми на урочистостях, зокрема Вроцлавської та Варшавської політехнік, Краківського університету AGH та ін., на яких обговорювались питання поглиблення співробітництва у сфері науки та освіти, академічної мобільності, обміну інформацією тощо. Також відбулися зустрічі з делегаціями вузів-учасників Платформи співробітництва технічних університетів країн Центральної і Східної Європи.

Інформація «КП»

STULETNI JUBILEUSZ POLITECHNIKI WROCŁAWSKIEJ («KYJIWŚKYJ POLITECHNIK» NR 39, 2010)

W dniach 14–16 listopada 2010 r. odbyły się uroczystości z okazji jubileuszu dawnego partnera Kijowskiego Instytutu Politechnicznego – Politechniki Wrocławskiej. To właśnie przed stu laty we Wrocławiu rozpoczęła swoją działalność Królewska Wyższa Szkoła Techniczna. W jubileuszowych obchodach uczestniczyła również delegacja naszej uczelni z prorektorem ds. naukowo-pedagogicznych prof. G.B. Warłamowem na czele.

Na święto przybyli przedstawiciele 35 uczelni technicznych z Polski oraz goście z 10 ważnych uczelni Europy – m.in. z Niemiec, ze Słowacji, Czech, Austrii i z krajów bałtyckich. Goście odwiedzili wystawę „Historia rozwoju kształcenia technicznego we Wrocławiu”, którą zorganizowano w muzeum architektury. Na wystawie zostały zaprezentowane eksponaty i fotografie przedstawiające wszystkie etapy rozwoju kształcenia technicznego we Wrocławiu. Program obchodów stulecia Politechniki Wrocławskiej przewidywał również uroczyste złożenie kwiatów przed pomnikiem ku czci lwowskich profesorów, którzy w lipcu 1941 r. zostali rozstrzelani przez niemieckich okupantów oraz spotkanie z władzami Rzeczypospolitej Polskiej – z premierem Donaldem Tuskiem, marszałkiem Sejmu Grzegorzem Schetyną, wiceministrem edukacji, wiceministrem kultury oraz innymi urzędnikami państwowymi.

Jednym z ważniejszych i ciekawszych wydarzeń było nadanie tytułu doktora honoris causa przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego Jerzemu Buzkowi, który wygłosił okolicznościowe przemówienie poświęcone kwestii konieczności wspierania przez Parlament Europejski programów uniwersyteckich dotyczących mobilności akademickiej i badań naukowych prowadzonych na uczelniach wyższych Europy.

W ramach wizyty delegacji Kijowskiego Instytutu Politechnicznego w Polsce odbyły się również spotkania z obecnymi na uroczystościach jubileuszowych przedstawicielami władz uczelni technicznych – m.in. Politechniki Wrocławskiej, Politechniki Warszawskiej i Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, podczas których zostały omówione zagadnienia dotyczące pogłębienia współpracy w dziedzinie nauki i edukacji, mobilności akademickiej, wymiany informacji itd. Ponadto doszło też do rozmów z delegacjami reprezentującymi uniwersytety będące uczestnikami Platformy Współpracy Uczelni Technicznych Krajów Europy Środkowej i Wschodniej.

Inf. wł. red. „Kyjiwśkyj politechnik”

**ПІДПИСАНО УГОДУ ІЗ ВРОЦЛАВСЬКОЮ ПОЛІТЕХНІКОЮ
(«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК» № 14, 2011)**

Попри те, що 1 квітня – день жартів і сміху, візит польської делегації до НТУУ «КПІ» цього дня був справою серйозною.

Керівництво КПІ вітало делегацію Вроцлавського університету технологій у складі Євгенія Русинського (першого проректора Вроцлавського університету технологій) та Мечислава Зжата (професора Вроцлавського університету). Після привітань проректор з міжнародних зв'язків С. І. Сидоренко виступив з презентацією НТУУ «КПІ». Він розповів про важливі історичні події та досягнення університету й окреслив моменти, які багато в чому об'єднують наші університети. Пролунали імена відомих польських учених, які мали українське походження або навчалися в НТУУ «КПІ». Не забуто було й про футбольний турнір 2010–2012 рр. між польськими та українськими студентами.

Нині співробітництву КПІ з польськими університетами сприяє створений 2008 року «Українсько-Польський центр». Тісні зв'язки налагоджені між працівниками Механіко-машинобудівного інституту НТУУ «КПІ» та Вроцлавської політехніки. Наші машинобудівники вже брали

участь у наукових конференціях у Вроцлаві, проходили там стажування і мають з польськими колегами спільні праці.

Цікаву презентацію Вроцлавського університету зробив професор Є. Русинський. Він наголосив на сучасності свого навчального закладу, розповів про ґрунтовні академічні програми, про стипендії, які надають можливість українським студентам навчатися в Польщі.

Щоб співпраця динамічно розвивалася й надалі, ректор НТУУ «КПІ» М. З. Згуровський та перший проректор Вроцлавського університету технологій Є. Русинський підписали Угоду про наукове та технічне співробітництво (на фото).

Завершилася зустріч урочистим обміном подарунками, фотографуванням на пам'ять і спілкуванням польських делегатів з представниками Студентської ради нашого університету.

*Аліна Медус,
департамент міжнародного співробітництва*

**PODPISANO UMOWĘ O WSPÓŁPRACY Z POLITECHNIKĄ WROCŁAWSKĄ
(«KYJIWŚKYJ POLITECHNIK» NR 14, 2011)**

Mimo że 1 kwietnia to tzw. prima-aprilis – dzień śmiechu i żartów, wizyta polskiej delegacji w Kijowskim Instytucie Politechnicznym odbyła się naprawdę i była wydarzeniem jak najbardziej poważnym. Władze kijowskiej uczelni gościły przedstawicieli Politechniki Wrocławskiej: pierwszego prorektora prof. Eugeniusza Rusińskiego i prof. Mieczysława Zrzata. Po oficjalnych powitaniach prorektor ds. współpracy międzynarodowej Politechniki Kijowskiej prof. S.I. Sydorenko wystąpił z prezentacją Kijowskiego Instytutu Politechnicznego, podczas której opowiedział o najważniejszych wydarzeniach historycznych i osiągnięciach uniwersytetu oraz zwrócił uwagę na momenty, które jednoczą nasze uczelnie. Zostały wymienione nazwiska znanych polskich uczonych, którzy zdobywali wykształcenie w Kijowskim Instytucie Politechnicznym lub mieli ukraińskie korzenie. Wspomniano także o turnieju piłki nożnej 2010-2012 między polskimi i ukraińskimi studentami.

Obecnie rozwojowi współpracy Kijowskiego Instytutu Politechnicznego z polskimi uczelniami sprzyja stworzone w 2008 roku Centrum Ukraińsko-Polskie. Bliskie kontakty zostały nawiązane między pracownikami Instytutu Mechaniki i Budowy Maszyn Politechniki Kijowskiej oraz Politechniki Wrocławskiej. Nasi pracownicy uczestniczyli już w kilku konferencjach naukowych we Wrocławiu, odbywali tam staże i wykonywali wspólne prace.

Ciekawej prezentacji Politechniki Wrocławskiej dokonał prof. Eugeniusz Rusiński. Podkreślił on nowoczesność tej uczelni, opowiedział o realizowanych programach akademickich, a także wspominał o stypendiach, które umożliwiają ukraińskiej młodzieży podejmowanie studiów w Polsce.

Ażeby współpraca nadal intensywnie się rozwijała, rektor Kijowskiego Instytutu Politechnicznego prof. M.Z. Zgurowski i pierwszy prorektor Politechniki Wrocławskiej prof. E. Rusiński podpisali umowę o współpracy w dziedzinie nauki i techniki (na zdjęciu).

Na zakończenie spotkania zostały wręczone okolicznościowe upominki, zrobiono wspólne zdjęcie pamiątkowe, po czym odbyła się rozmowa polskich gości z przedstawicielami Rady Studentów naszego uniwersytetu.

*Alina Medus,
Departament Współpracy Międzynarodowej*

AGREEMENT WITH WROCLAW POLYTECHNICA IS SIGNED

Despite of the fact that the 1st of April is day of jokes and laughter, a visit of Polish delegation to NTUU "KPI" on this day was a serious matter. After greetings of Vice-rector of international affairs S. I. Sydorenko presented NTUU "KPI" in his speech. He told about important historical events and achievements of the University and outlined the aspects, which unite our universities.

Nowadays the cooperation of KPI with the Polish universities is assisted by the «Ukrainian-Polish Center» created in 2008. Close relations are established among the scholars of NTUU "KPI" Mechanical-engineering Institute and Wroclaw Polytechnica. Our engineers have already participated in scientific conferences in Wroclaw, passed their internships there and have joint scientific works with the Polish colleagues.

An interesting presentation of the Wroclaw University was made by Professor Rusynsky. He marked up-to-dateness, necessity of his educational establishment, told about the main academic programs, about grants which give possibility to the Ukrainian students to study in Poland.

In order to develop cooperation dinamically in future NTUU "KPI" rector Michael Zgurovsky and the first Vice-rector of the Wroclaw University of technologies of E. Rusynsky signed Agreement on scientific and technical cooperation (photo).

*Digest, дайджест,
Supplement to the newspaper of the National Technical University of Ukraine "KPI"
Додаток до газети Національного технічного університету України «КПІ»
(№ 28, may, травень, 2011)*

НТУУ «КПІ» та ВУТ (Варшавський університет технологій) – університети-побратими з багаторічною історією.

7 квітня 2011 року в НТУУ «КПІ» відбувся черговий спільний захід українських і польських політехніків – Українсько-польський семінар «NTUU «KPI» – WUT. New horizons in research cooperation» («НТУУ «КПІ» – ВУТ. Нові горизонти наукової співпраці»). Участь у ньому взяли представники Варшав-

ської політехніки, Лодзинського технічного університету та НТУУ «КПІ».

Під час офіційної зустрічі делегації з ректором НТУУ «КПІ» М. З. Згуровським із презентацією виступив проректор С. І. Сидоренко. Голова Наукового товариства студентів і аспірантів КПІ Марина Козар ознайомила гостей з його роботою.

На пленарному засіданні було представлено декілька доповідей. Анна Кузьма, радник з питань науки і культури Посольства Республіки Польща в Україні, у своєму виступі акцентувала увагу на провідній ролі університетів у посиленні науково-технічного та економічного співробітництва Республіки Польща і України. «З маленької співпраці народжується великий проект», – такими словами вона заохочувала науковців КПІ та Варшави до участі у спільних проектах. У презентації М. З. Згуровського, К. Ф. Єфремова та О. М. Пасічного «Україна – Польща в глобальних вимірах сталого розвитку» йшлося про дослідження розвитку країн, який ґрунтується на двох головних складових – безпеці та якості життя. Була представлена порівняльна характеристика розвитку України та Польщі. Завершив пленарне засідання проректор Варшавського університету технологій Тадеуш Кулік. У своїй доповіді він розповів про багаторічний досвід співпраці ВУТ та НТУУ «КПІ» та окреслив перспективи розвитку такого співробітництва в майбутньому.

Низку науково-технічних проблем було винесено на розгляд секцій. Тематика їхніх засідань відображала основні напрями співпраці університетів: секція 1 – «Охорона навколишнього середовища; проблема «питної води»; секція 2 – «Фізика твердого тіла і новітні фізичні методи досліджень»; секція 3 – «Моделювання систем навігації та газодинамічного контролю літальних апаратів і вибухових пристроїв»; секція 4 – «Сталий розвиток. Соціально-економічний перетин: місцевий та регіональний рівні»; секція 5 – «Нанокерамічні матеріали, металеві та полімерні композити»; секція 6 – «Аналогові та цифрові системи і прилади вимірювань і комунікацій»; секція 7 – «Актуальні питання машинобудування». Відповідно до проблематики секцій було сформовано пари «вчений ВУТ – вчений НТУУ «КПІ», які стануть основою наукових груп і розпочнуть роботу з реалізації поставлених завдань. Представники ВУТ та НТУУ «КПІ» упевнені, що важливими завданнями організації співробітництва є проект «Подвійний диплом» («Диплом двох університетів»), організація спільних аспірантур, навчання магістрантів, стажування в університетах-побратимах молодих учених.

Під час семінару було підписано угоду про співпрацю НТУУ «КПІ» з іще одним його польським учасником – Лодзинським технічним університетом. Її основні положення передбачають розширення академічних обмінів, проведення спільних наукових досліджень, конференцій та семінарів, підготовку й публікацію спільних статей та монографій.

Отже, семінар, який щойно закінчився, відкрив перед українськими і польськими політехніками нові горизонти на шляху зміцнення наукової кооперації та розширення можливостей ефективного використання творчого потенціалу вчених наших країн.

Аліна Медус,
департамент міжнародного співробітництва

* * *

6 квітня 2011 року в нашому університеті пройшла презентація Варшавського університету технологій, організована відділом академічної мобільності НТУУ «КПІ». Варшавська політехніка має високий рівень викладання, співпрацює з провідними світовими партнерами в галузях науки, промисловості та високих технологій.

Слухачі отримали інформацію про правила прийому до ВУТ, навчання за трьома рівнями (бакалаврат, магістратура, аспірантура), можливість безкоштовного навчання, вибір спеціальностей та мови навчання (польської або англійської), могли поспілкуватися з представником ВУТ.

Kijowski Instytut Politechniczny i Politechnika Warszawska to uczelnie partnerskie, mające wieloletnią historię.

7 kwietnia 2011 roku w Kijowskim Instytucie Politechnicznym odbyło się kolejne wspólne przedsięwzięcie organizowane przez dwie politechniki – ukraińsko-polskie seminarium naukowe zatytułowane „Kijowski Instytut Politechniczny – Politechnika Warszawska: Nowe horyzonty współpracy naukowej”. Uczestniczyli w nim przedstawiciele trzech uczelni technicznych: Kijowskiego Instytutu Politechnicznego, Politechniki Warszawskiej i Politechniki Łódzkiej.

Podczas oficjalnego spotkania delegacji z rektorem Kijowskiego Instytutu Politechnicznego M. Z. Zgurowskim prorektor S. I. Sydorenko wystąpił z prezentacją uczelni. Prezes Towarzystwa Naukowego Studentów i Doktorantów Kijowskiego Instytutu Politechnicznego Maryna Kozar zapoznała gości z działalnością tej organizacji.

Na posiedzeniu plenarnym uczestniczący w nim mogli wysłuchać kilku wystąpień. Radca ds. nauki i kultury Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej Anna Kuźma zwróciła uwagę na ważną rolę uczelni wyższych w rozwoju współpracy w dziedzinie nauki, techniki i gospodarki między Polską i Ukrainą. „Z małej współpracy rodzi się wielki projekt” – takimi słowami zachęcała ona naukowców z Kijowa i Warszawy do udziału we wspólnych projektach. W prezentacji przedstawionej przez M.Z. Zgurowskiego, K.F. Jefremowa i O.M. Pasiecznego pod tytułem „Ukraina – Polska w globalnym wymiarze stałego rozwoju” poruszona została kwestia badania rozwoju państw, który opiera się na dwóch filarach: bezpieczeństwie i jakości życia. Dokonano charakterystyki porównawczej rozwoju Ukrainy i Polski. Na zakończenie posiedzenia plenarnego głos zabrał prorektor Politechniki Warszawskiej prof. Tadeusz Kulik. W swoim wystąpieniu opowiedział on o wieloletniej współpracy jego uczelni z Kijowskim Instytutem Politechnicznym oraz nakreślił perspektywy tej współpracy na przyszłość.

Szerokie spektrum problemów dotyczących nauki i techniki zostało omówione w ramach posiedzeń poszczególnych sekcji. Tematyka tych posiedzeń odzwierciedlała główne kierunki współpracy obu politechnik: sekcja 1 – „Ochrona środowiska naturalnego, problem wody pitnej”; sekcja 2 – „Fizyka ciała stałego i nowe metody fizyczne badań”; sekcja 3 – „Modelowanie systemów nawigacji oraz gazodynamicznej kontroli aparatów latających i urządzeń wybuchowych”; sekcja 4 – „Rozwój stały. Przekrój socjalno-ekonomiczny: poziom miejscowy i regionalny”; sekcja 5 – „Materiały nanoceramiczne, kompozyty metalowe i polimerowe”; sekcja 6 – „Analogowe i cyfrowe systemy i przyrządy pomiarowe i komunikacyjne”; sekcja 7 – „Aktualne zagadnienia budowy maszyn”. Zgodnie z problematyką sekcji zostały utworzone pary „naukowiec z Politechniki Warszawskiej – naukowiec z Politechniki Kijowskiej”, które będą podstawą grup naukowych i rozpoczną realizację postawionych zadań. Przedstawiciele Politechniki Warszawskiej i Kijowskiego Instytutu Politechnicznego są przekonani, że ważne zadania dla organizacji współpracy zawierają: projekt „Podwójny dyplom” („Dyplom dwóch uniwersytetów”), wprowadzenie wspólnych studiów doktoranckich, kształcenie magistrantów, staże dla młodych naukowców w obu uczelniach.

Podczas seminarium została także podpisana umowa o współpracy pomiędzy Kijowskim Instytutem Politechnicznym i jeszcze jednym polskim uczestnikiem seminarium – Politechniką Łódzką. Umowa ta przewiduje rozszerzenie wymian akademickich, prowadzenie wspólnych badań naukowych, organizację konferencji i seminariów oraz przygotowanie i publikację wspólnych artykułów i monografii.

Tak więc niedawno zakończone seminarium otworzyło przed polskimi i ukraińskimi politechnikami nowe horyzonty na drodze umacniania naukowej współpracy i poszerzania możliwości efektywnego wykorzystania twórczego potencjału naukowców z naszych krajów.

Anna Medus,
Departament
Współpracy Międzynarodowej

* * *

6 kwietnia 2011 r. na naszej uczelni odbyła się prezentacja Politechniki Warszawskiej zorganizowana przez dział mobilności akademickiej Kijowskiego Instytutu Politechnicznego. Politechnika Warszawska dysponuje wysokim poziomem kształcenia, współpracuje ona z wiodącymi światowymi instytucjami w dziedzinie nauki, przemysłu i najnowszych technologii.

Uczestniczącym w prezentacji udzielono informacji na temat rekrutacji na Politechnikę Warszawską, trzech stopni studiów (licencjat, magistratura, doktorantura), możliwości bezpłatnego studiowania, wyboru kierunków i języków wykładowych (polski, angielski). Oprócz tego mogli oni porozmawiać z przedstawicielem Politechniki Warszawskiej.

Na podstawie informacji
działu mobilności akademickiej

NTUU «KPI» – WUT: NEW HORIZONS IN RESEARCH COOPERATION

NTUU «KPI» and WUT (Warsaw University of Technologies) are the twin universities with long-term history. They were founded by a decree of tsar Mykola II as early as in 1898.

On April 7, 2011, in NTUU «KPI» a regular joint event of Ukrainian and Polish polytechnicians – Ukrainian-Polish seminar «NTUU «KPI» – WUT. New horizons in research cooperation» was held. The representatives of Warsaw polytechnica, Lodz Technical University and NTUU «KPI» visited this event.

At the plenary meeting a number of reports were presented. Anna Cozma, an adviser on issues of science and culture of the Embassy of the Republic of Poland in Ukraine focused attention on the leading role of universities in strengthening scientific-technical and economic cooperation of the Republic of Poland and Ukraine.

A number of scientific and technical problems were discussed at the sections. Their subjects represented basic directions of universities collaboration. In accordance with the range of section problems the teams were formed «WUT scientist – NTUU «KPI» scientist», which will become a basis of scientific groups and will begin working on realization of the formulated tasks.

WUT and NTUU «KPI» representatives are sure that the important tasks of cooperation are a project «Double diploma» («Diploma of two Universities»), the organization of joint postgraduate study, training of undergraduates, internships of young scientists in the twin universities.

At the seminar an agreement on cooperation between NTUU «KPI» and its another Polish participant – Lodz Technical University was signed. The basic approaches of this agreement are the expansion of academic exchanges, realization of joint scientific research, conferences and seminars, preparation and publication of joint articles and monographs.

Digest, дайджест

Supplement to the newspaper of the National Technical University of Ukraine «KPI»

Додаток до газети Національного технічного університету України «КПІ»

(№ 28, тау, травень, 2011)

У квітні 2011 р. директор Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ», проректор з міжнародних зв'язків С. І. Сидоренко здійснив низку візитів до польських науково-освітніх інституцій.

У м. Катовіце він побував у Науково-технологічному парку «Euro-Centrum», з яким у вересні 2010 р. Науковим парком «Київська політехніка» підписано угоду про співпрацю. Відбулися переговори з президентом центру Р. Тжаскаліком та віце-президентом М. Бобжинським за участю президента Польської освітянської фундації «Perspektywy» В. Сівінського. Обговорювалися можливості залучення Наукового парку «Київська політехніка» до виконання проектів у сфері відновлюваних джерел енергії та енергозбереження за програмою ЄС «Східне партнерство».

У Катовіце відбулася також зустріч з ректором Сілезького університету проф. В. Банішем – відомим фахівцем у галузі новітніх технологій електронного перекладу, який прагне розвивати співробітництво із вченими нашого університету не тільки в галузі лінгвістики, але і з фізики, біотехнологій, соціології, матеріалознавства. Досягнуто домовленості про створення низки електронних програмно-педагогічних засобів, електронних підручників на основі тих, що вже розроблені вченими і викладачами КПІ.

Відбулася зустріч і обговорення перспектив співпраці з проректором

Економічного університету м. Катовіце Р. Томанеком.

З ініціативи Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ» та Польської освітянської фундації «Perspektywy» у вересні 2010 р. в Україні пройшов перший етап «Українсько-польського футбольного турніру університетських команд 2010–2012». Другий етап, у якому братиме участь команда нашого університету, пройде з 8 по 14 вересня в польських містах, що вибороли право приймати футбольний турнір УЄФА «Євро-2012» – Варшаві, Познані, Гданську і Вроцлаві. У Варшаві С. І. Сидоренко взяв участь у засіданні організаційного комітету футбольного турніру.

Висловлюємо вдячність президенту польської Освітянської фундації «Perspektywy» Вальдемару Сивінські – співзасновнику Українсько-Польського центру – за організацію і фінансову підтримку поїздки директора Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ» до Польщі та за сприяння в переговорах.

*Інформація Українсько-Польського центру
НТУУ «КПІ»*

CENTRUM UKRAIŃSKO-POLSKIE INFORMUJE («KYJIWŚKYJ POLITECHNIK» NR 20, 2011)

W kwietniu 2011 r. dyrektor Centrum Ukraińsko-Polskiego na Politechnice Kijowskiej, prorektor ds. współpracy międzynarodowej prof. S.I. Sydorenko złożył wizytę w kilku polskich ośrodkach naukowo-edukacyjnych.

W Katowicach odwiedził Park Naukowo-Technologiczny „Eko-Centrum”, z którym we wrześniu 2010 r. Park Naukowy Politechniki Kijowskiej podpisał umowę o współpracy. Podczas tej wizyty odbyło się spotkanie z prezesem Parku „Eko-Centrum” P. Trzaskalikiem oraz wiceprezesem M. Bobrzyńskim. W spotkaniu uczestniczył również prezes polskiej Fundacji Oświatowej „Perspektywy” W. Siwiński. Omówiono możliwości uczestnictwa Parku Naukowego Politechniki Kijowskiej w projektach w dziedzinie odnawialnych źródeł energii oraz technologii energooszczędnych w ramach programu Partnerstwa Wschodniego UE.

W Katowicach odbyło się także spotkanie z rektorem Uniwersytetu Śląskiego prof. W. Baniszem – znanym specjalistą w dziedzinie nowoczesnych technologii tłumaczenia elektronicznego, który zamierza współpracować z naukowcami naszego uniwersytetu nie tylko w dziedzinie lingwistyki, ale także w dziedzinie fizyki, biotechnologii, socjologii, materiałoznawstwa. Podczas spotkania uzgodniono plan stworzenia bazy elektronicznych pomocy naukowych oraz podręczników elektronicznych z wykorzystaniem materiałów przygotowanych przez uczonych i wykładowców Politechniki Kijowskiej.

Odbyło się spotkanie z prorektorem Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach R. Tomankiem, omówiono perspektywę współpracy między dwiema uczelniami.

Z inicjatywy Centrum Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej i Fundacji Oświatowej „Perspektywy” we wrześniu 2010 r. na Ukrainie odbył się pierwszy etap Ukraińsko-Polskiego Turnieju Piłki Nożnej Drużyn Uniwersyteckich 2010-2012. Drugi etap, w którym weźmie udział drużyna naszego uniwersytetu, odbędzie się 8-14 września w polskich miastach, które uzyskały prawo przyjęcia rozgrywek Mistrzostw Piłki Nożnej EURO 2012: w Warszawie, w Poznaniu, w Gdańsku i we Wrocławiu. W Warszawie S.I. Sydorenko uczestniczył w posiedzeniu komitetu organizacyjnego turnieju piłkarskiego.

Pragniemy wyrazić słowa wdzięczności prezesowi Fundacji Oświatowej „Perspektywy” panu Waldemarowi Siwińskiemu – współzałożycielowi Centrum Ukraińsko-Polskiego – za organizację i wsparcie finansowe wyjazdu dyrektora Centrum Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej do Polski oraz za pomoc podczas negocjacji.

*Inf. Centrum
Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej*

СТУДЕНТСЬКИЙ ФУТБОЛЬНИЙ ТУРНІР У ПОЛЬЩІ («КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК», 2011)

Продовження великого спортивного форуму під назвою «Українсько-польський футбольний турнір університетських команд 2010–2012» цього року відбулося у Польщі. Нагадаємо, що цей турнір був організований з ініціативи Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ», студентських організацій Варшавської та Київської політехнік і Польської освітянської фундації «Perspektywy» на виконання меморандуму, підписаного 26 червня 2008 року.

Як і торік в Україні, змагання проводилися в містах, у яких проводитимуться матчі «ЄВРО-2012». У Польщі це право вибороли міста Познань, Гданськ, Вроцлав і Варшава. Тож на полях цих міст з 8 по 14 вересня тривало і наше міжнародне спортивне дійство.

Серед команд-учасниць порівняно з минулим роком відбулися незначні зміни. З українського боку в турнірі взяли участь команди Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, Харківської державної зооветеринарної академії, Донецького державного університету

управління, Донецького юридичного інституту, Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е. О. Дідоренка, Національного технічного університету України «КПІ», Національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова, Львівського національного аграрного університету та Львівської академії сухопутних військ ім. Петра Сагайдачного. Польщу представляли Університет Марії Кюрі-Склодовської (Люблін), Університет ім. Адама Міцкевича (Познань), Ягеллонський університет (Краків), Вроцлавський університет, Варшавський політехнічний університет, Університет Шлонські (Катовіце), Варшавський університет, Познанський політехнічний університет, Гданський політехнічний університет, Гданський університет, Лодзинський політехнічний університет, Варшавська академія фізичного виховання.

Групова частина турніру проходила з 9 по 11 вересня. За підсумками виступів команд визначились фіналісти та команди-учасниці матчу за 3-тє місце. Футболісти НТУУ «КПІ» здобули одну перемогу над Варшавською політехнікою з рахунком 2:0, одну гру звели внічию, а одну програли.

У фіналі 13 вересня зустрілись Академія сухопутних військ ім. Петра Сагайдачного (м. Львів) та Варшавська академія фізичного виховання. Львівська команда прогала з рахунком 1:6. Третє місце між собою розіграли Університет ім. Адама Міцкевича (Познань) і Харківська державна зооветеринарна академія. І в цьому матчі перемогу здобула польська сторона з рахунком 3:1.

12 вересня в аудиторії Сенату Варшавського політехнічного університету відбулася Українсько-польська конференція «Через спорт до розвитку співпраці між вищими навчальними закладами та порозуміння у Європі». Як розповів нам проректор НТУУ «КПІ» С. І. Сидоренко, який репрезентував на ній наш університет, конференція обговорила підсумки групової частини турніру і накреслила перспективи поглиблення співпраці між вищими обох країн. Після її закінчення учасники дали прес-конференцію. На запитання журналістів відповідали з польського боку: професор Марек Роцкі – голова Академічної спортивної ради, сенатор Республіки Польща Бартоломей Корпак – генеральний секретар Академічної спортивної ради Польщі, Влодзімеж Пашиньські – віце-мер міста Варшава, Адам Олковіч – директор турніру УЄФА «ЄВРО-2012», Вальдемар Сивінські – президент Польської освітянської фундації «Перспективи», Єва Суска – директор Департаменту міжнародної співпраці Міністерства спорту і туризму Республіки Польща, і з українського: Надзвичайний і Повноважний Посол України в Республіці Польща М. З. Мальський, В. Г. Гамов – голова Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України, професор В. С. Бакіров – ректор Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна, голова Ради ректорів ВНЗ III-IV рівнів акредитації Харківського регіону та професор С. І. Сидоренко – проректор Національного технічного університету України «КПІ», директор Українсько-Польського центру КПІ. Учасники конференції висловили впевненість у подальшому розвитку плідної співпраці України та Польщі у всіх сферах суспільного життя. Після

прес-конференції організатори влаштували святковий концерт та фуршет для учасників і гостей турніру.

Отже, слова, винесені в назву конференції, – «Через спорт до розвитку співпраці між вищими навчальними закладами та порозуміння у Європі» – не порожні гасла. Вони ґрунтуються на реальних справах у напрямі поглиблення зв'язків між університетами, а НТУУ «КПІ» є одним із головних провідників налагодження цієї співпраці.

Сергій Смольц

STUDENCKI TURNIEJ PIŁKI NOŻNEJ W POLSCE («KYJIWŚKYJ POLITECHNIK», 2011)

Ciąg dalszy wielkiego forum sportowego pod nazwą „Ukraińsko-Polski Turniej Piłkarski Drużyn Uniwersyteckich 2010-2012” w tym roku odbył się w Polsce. Przypomnijmy, że turniej ten został zorganizowany z inicjatywy Centrum Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej, organizacji studenckich Politechniki Kijowskiej i Politechniki Warszawskiej oraz polskiej Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy” w ramach memorandum podpisanego 26 czerwca 2008 r.

Podobnie jak w ubiegłym roku na Ukrainie, mecze odbywały się w miastach, które były gospodarzami EURO 2012. W Polsce były to miasta: Poznań, Gdańsk, Wrocław, Warszawa. Stąd też na stadionach tych miast w dniach 8-14 września odbywały się mecze naszego międzynarodowego turnieju.

W porównaniu z ubiegłym rokiem wśród drużyn uczestniczących w turnieju nastąpiły nieznaczne zmiany. Z Ukrainy przyjechały na turniej drużyny reprezentujące następujące uczelnie: Charkowski Uniwersytet Narodowy im. Karazina, Charkowską Państwową Akademię Zooweterynaryjną, Doniecki Państwowy Uniwersytet Zarządzania, Doniecki Instytut Prawa, Ługański Państwowy Uniwersytet Spraw Wewnętrznych im. E.O. Didorenki, Politechnikę Kijowską, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny im. M.P. Dragomanowa, Lwowski Narodowy Uniwersytet Rolniczy oraz Lwowski Uniwersytet Wojsk Lądowych im. P. Sahajdacznego. Polskę reprezentowały: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Uniwersytet Wrocławski, Politechnika Warszawska, Uniwersytet Śląski w Katowicach, Uniwersytet Warszawski, Politechnika Poznańska, Politechnika Gdańska, Uniwersytet Gdański, Politechnika Łódzka oraz Akademia Wychowania Fizycznego w Warszawie.

Część grupowa turnieju odbyła się w dniach od 9 do 11 września. Na podstawie wyników meczy zostali wyłonieni finaliści i drużyny uczestniczące w meczu o 3. miejsce. Piłkarze z Politechniki Kijowskiej odnieśli jedno zwycięstwo 2:0 w meczu z Politechniką Warszawską, raz zremisowali i jeden mecz przegrali.

W finale 13 września spotkały się drużyny Akademii Wojsk Lądowych im. Petra Sahajdacznego ze Lwowa i Akademii Wychowania Fizycznego z Warszawy. Lwowianie przegrali 1:6. O trzecie miejsce walczyły drużyny Uniwersytetu Adama Mickiewicza z Poznania i Charkowskiej Państwowej Akademii Zooweterynaryjnej. Również ten mecz zakończył się zwycięstwem Polaków 3:1.

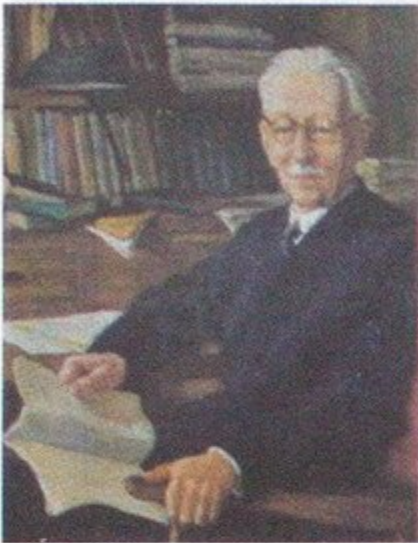
Z kolei 12 września w sali Senatu Politechniki Warszawskiej odbyła się ukraińsko-polska konferencja zatytułowana „Sport jako czynnik rozwoju współpracy między uczelniami oraz porozumienia w Europie”. Jak nas poinformował prorektor Politechniki Kijowskiej prof. S.I. Sydorenko, który reprezentował w Warszawie naszą uczelnię, podczas trwania konferencji omówiono wyniki części grupowej turnieju oraz nakreślono perspektywy pogłębienia współpracy między uczelniami wyższymi obydwu państw. Po zakończeniu konferencji jej uczestnicy wzięli udział w konferencji prasowej. Na pytania dziennikarzy odpowiadali ze strony polskiej: prof. Marek Rocki – przewodniczący Akademickiej Rady Sportowej, senator RP Bartłomiej Korpak – sekretarz generalny Akademickiej Rady Sportowej, Włodzimierz Paszyński – wiceprezydent Warszawy, Adam Olkiewicz – dyrektor turnieju UEFA „EURO-2012”, Waldemar Siwiński – prezes polskiej Fundacji Oświatowej „Perspektywy”, Ewa Suska – dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej Ministerstwa Edukacji Narodowej. Stronę ukraińską reprezentowali: M.Z. Malski – ambasador Ukrainy w Polsce, W.G. Gamow – przewodniczący Komitetu Wychowania Fizycznego Ministerstwa Oświaty i Nauki, Młodzieży i Sportu, prof. W.S. Bakirow – rektor Charkowskiego Uniwersytetu Narodowego im. W.N. Karazina, przewodniczący Rady Rektorów Uczelni Wyższych III-IV Stopnia Akredytacji w Regionie Charkowskim oraz prof. S.I. Sydorenko – prorektor Politechniki Kijowskiej, dyrektor Centrum Ukraińsko-Polskiego tejże uczelni. Uczestnicy konferencji prasowej wyrazili przekonanie, że współpraca między Polską i Ukrainą we wszystkich dziedzinach życia społecznego będzie się intensywnie rozwijać. Organizatorzy przygotowali uroczysty koncert oraz bankiet dla uczestników i gości turnieju po zakończeniu konferencji.

Można zatem śmiało powiedzieć, że słowa będące myślą przewodnią konferencji – „Sport jako czynnik rozwoju współpracy między uczelniami oraz porozumienia w Europie” – nie są jedynie pustym hasłem. Opierają się one na konkretnych działaniach mających na celu pogłębienie kontaktów międzyuczelnianych. A Politechnika Kijowska jest jednym z gorących orędowników tej współpracy.

Sergiej Smolc

*inf. Centrum
Ukraińsko-Polskiego Politechniki Kijowskiej*

НА ВШАНУВАННЯ ВОЙЦЕХА СВЕНТОСЛАВСЬКОГО
(«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК» № 29, 2012)

5 жовтня в НТУУ «КПІ» біля корпусу № 4, де розташовуються хіміко-технологічний факультет та факультет біотехнології і біотехніки, відбулося відкриття пам'ятного знака на місці, де буде споруджено пам'ятник випускнику і викладачу КПІ – видатному польському фізико-хіміку і державному діячеві Войцеху Свентославському (21.6(3.7).1881 – 29.4.1968).

Учасників церемонії – а ними були студенти КПІ, учасники III Українсько-польського футбольного турніру «СТУДЕНТЕВРО-2012», працівники і викладачі хіміко-технологічного факультету – привітали ректор НТУУ «КПІ» академік НАН України Михайло Згуровський, Надзвичайний і Повноважний Посол Польщі в Україні Хенрик Літвін, заступник голови Київської міської державної адміністрації Леонід Новохатько, проректор Варшавської політехніки, який прибув зі столиці Польщі для участі у відкритті пам'ятного знака, Станіслав Вінценцяк, президент Польської освітянської фундації «Perspektywy»

Вальдемар Сивінські, перший заступник голови правління благодійного фонду «Асоціація випускників Київського політехнічного інституту» Михайло Родіонов і декан хіміко-технологічного факультету професор Ігор Астрелін...

Відкриття пам'ятного знака видатному польському випускнику українського вишу відбулося в межах програми Третього українсько-польського студентського футбольного турніру «СТУДЕНТЕВРО-2012», який проходив під девізом «Через спорт – до співпраці між університетами України та Польщі!». Цей турнір, власне, і був започаткований не лише як суто спортивний захід, але й як своєрідний місток, який дозволяє українським і польським студентам налагоджувати навчальні, культурні і просто дружні зв'язки. Тож після завершення церемонії її учасники перейшли до зали засідань Вченої ради КПІ, де було організовано Вечір українсько-польської дружби з концертом тріо бандуристок і Народної хорової капели КПІ.

Дмитро Стефанович

KU PAMIĘCI WOJCIECHA ŚWIĘTOSŁAWSKIEGO
(«KYJIWŚKYJ POLITECHNIK», NR 29, 2012)

5 października na terenie miasteczka akademickiego Politechniki Kijowskiej przed budynkiem, w którym mieści się Wydział Chemiczno-Technologiczny i Wydział Biotechnologii i Biotechniki, odbyło się uroczyste odsłonięcie tablicy pamiątkowej na miejscu, gdzie zostanie postawiony pomnik ku pamięci absolwenta i wykładowcy Politechniki Kijowskiej, wybitnego polskiego fizykochemika i działacza państwowego Wojciecha Świętosławskiego (21.6(3.7).1881 – 29.4.1968).

Do uczestników ceremonii, którymi byli studenci Politechniki Kijowskiej, uczestnicy III Ukraińsko-Polskiego Turnieju Piłki Nożnej „STUDENTEURO-2012”, pracownicy i wykładowcy Wydziału Chemiczno-Technologicznego, zwrócił się rektor Politechniki Kijowskiej prof. Michał Zgurowski. Oprócz niego podczas uroczystości przemawiali: ambasador Rzeczypospolitej Polskiej Henryk Litwin, zastępca przewodniczącego Kijowskiej Miejskiej Administracji Państwowej Leonid Nowochatko, prorektor Politechniki Warszawskiej prof. Stanisław Wincenciak, prezes Polskiej Fundacji Edukacyjnej „Perspektywy” Waldemar Siwiński, pierwszy zastępca prezesa zarządu fundacji „Stowarzyszenie Absolwentów Politechniki Kijowskiej” Michał Rodionow oraz dziekan Wydziału Chemiczno-Technologicznego Igor Astrelin...

...Odsłonięcie płyty pamiątkowej ku pamięci wybitnego absolwenta Politechniki Kijowskiej było jednym z punktów programu III Ukraińsko-Polskiego Turnieju Piłki Nożnej „STUDENTEURO – 2012”, który odbywał się pod hasłem „Współpraca między uczelniami Ukrainy i Polski – poprzez sport”. Turniej ten od początku był pomyślany nie tylko jako wydarzenie sportowe, ale też jako okazja umożliwiająca ukraińskim i polskim studentom nawiązywanie wzajemnych kontaktów – zarówno naukowych i kulturalnych, jak i po prostu przyjacielskich. Dlatego też po zakończeniu uroczystości jej uczestnicy przemieścili się do sali posiedzeń Senatu Politechniki Kijowskiej, gdzie odbył się wieczór przyjaźni ukraińsko-polskiej oraz koncert, na którym wystąpiło trio bandurzystek i Chór Muzyki Ludowej Politechniki Kijowskiej.

Dmytro Stefanowicz

6 жовтня у Варшавському будинку техніка Секція вихованців КПІ у Польщі відсвяткувала своє 90-річчя. В урочистостях узяв участь генеральний секретар Федерації науково-технічних товариств Головної технічної організації (ФНТТ ГТО) Польщі Єжі Гумінський. Він розповів про діяльність Федерації, зробивши наголос на роботі Будинку техніка й активній участі Секції вихованців КПІ в інженерному русі. Високо оцінив діяльність Секції у справі налагодження співпраці Польщі та України голова Товариства співпраці Польща – Схід Юзеф Бриль. Професор Київської політехніки Володимир Любимов поінформував про Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут» та висловив думку про велике значення роботи Секції у справі просування позитивних уявлень про КПІ в польському суспільстві.

Голова Секції Януш Фукса виступив з доповіддю про історію організації випускників КПІ від її створення в 1922 р. і відновлення після війни в 1957 р. до наших днів. У своєму виступі він докладно зупинився на особистості одного з головних ініціаторів і фундаторів цієї організації, випускника КПІ 1906 р. професора Войцеха Свентославського. Голова Секції повідомив, що напередодні варшавської зустрічі в КПІ було закладено пам'ятний камінь на місці, де буде споруджено пам'ятник цьому видатному вченому і державному діячеві.

Професор Варшавської політехніки Веслав Луціянек присвятив виступ співпраці свого університету та НТУУ «КПІ», зокрема тих факультетів, які займаються дослідженнями в галузі авіації та космонавтики.

Гості, які завітали на урочистості, вручили Секції пам'ятні адреси, а голова Секції передав подяки ректора НТУУ «КПІ» Михайла Згуровського за заслуги у справі розвитку співробітництва науково-технічних середовищ України та Польщі голові ФНТТ ГТО Еві Манькевіч-Цудни і генеральному секретареві ФНТТ ГТО Єжі Гумінському.

З історії створення Секції

Дев'яносто років тому, 20 листопада 1922 р., у Варшаві зібралися випускники Київського політехнічного інституту. Метою їх зустрічі було створення Гуртка вихованців КПІ. Одним з ініціаторів об'єднання став видатний фізико-хімік Войцех Свентославський, який закінчив КПІ в 1906 р. Головою гуртка було обрано Антоні Романовського.

Гурток працював при Товаристві польських техніків. На початку своєї діяльності він об'єднав 293 випускників Київської політехніки. У роботі першого з'їзду вихованців КПІ в 1928 р. взяли участь 250 осіб, та вже наступного року на з'їзді зібралося 700 випускників різних інститутів Києва. Наступний з'їзд відбувся у 1938 р., участь у ньому взяли 600 осіб.

Після Другої світової війни випускники КПІ довоєнних років зібралися 22 вересня 1957 р. у Будинку техніка у Варшаві. Вони вирішили при Головній технічній організації (ГТО) створити Секцію вихованців КПІ. Почесним головою з'їзду був Войцех Свентославський, на той час професор Варшавського університету, директор Інституту фізичної хімії Польської АН. Головою Секції було обрано Станіслава Гжималовського. У травні 1959 р. Секція організувала урочистості, присвячені 60-річчю КПІ, участь у яких узяв проректор КПІ Іван Чиженко.

Завдяки тому, що голова Секції налагодив з керівництвом КПІ дружні контакти, у червні 1961 р. перша група вихованців КПІ з сім'ями відвідала Київ і взяла участь у святкуванні закінчення навчального року. Червневі відвідини польськими

випускниками рідного інституту стали традиційними і не переривалися до 1967 р. Тоді в КПІ, крім офіційних заходів, влаштовували вечірні бали перед головним корпусом у парку, який винахідливо і дотепно прикрашали студенти всіх факультетів.

У вересні 1966 р. у Варшаві пройшов третій повоєнний з'їзд випускників за участю делегації КПІ. Вона складалася з 10 професорів на чолі з ректором Олександром Плигуновим, якого було нагороджено Офіцерським хрестом Ордена відродження Польщі.

У 1968 р. термін навчання в КПІ було продовжено до п'яти з половиною років. На той час інститут запровадив нову форму урочистої посвяти першокурсників у студенти – з мітингом і концертною програмою. З того часу польські випускники почали приїжджати до Києва наприкінці серпня. У 70-80-ті роки минулого століття на День першокурсника приїздили великі групи членів Секції. Так, у 1981 р. до Києва завітали 67 осіб, однак у 90-х їх кількість помітно скоротилася. Лише в 2007 р. автобусом прибули 33 випускники з сім'ями. Вони взяли участь в урочистостях з нагоди початку навчального року, зустрілися зі своїми професорами й однокурсниками, згадали Київ часів своєї студентської молодості.

Після смерті Станіслава Гжималовського в 1968 р. в Секції головували Єжи Сятецький, Еугеніуш Лецик і Ришард Анджеяк. У 1974 р. було обрано новий склад її правління. Головою Секції став Януш Фукса.

У 1976 р. у Будинку техніки у Вроцлаві пройшла конференція, присвячена польсько-радянському науково-технічному співробітництву. Вона поклала початок щорічним семінарам, участь у яких зазвичай бере делегація КПІ. Секція проводить їх у різних містах Польщі. Також кожні чотири роки скликається з'їзд вихованців КПІ, на якому обирається новий склад правління. Їх пройшло вже дванадцять.

З метою збереження історії польсько-українських контактів Секція провела три літературних конкурси. Роботи, які надійшли на них, включені до трьох томів «Спогадів про Київ», виданих у вісімдесяти роки. Усього ж на цей час видано вже 27 томів творів, присвячених зв'язкам випускників КПІ з рідним інститутом, Києвом і Україною. Історія Секції описана в чотирьох товстих томах хроніки. Також ГТО видає «Біографічний словник польських техніків», який уже вийшов у 23 томах, де вміщено й біографії видатних випускників КПІ. У польських газетах і журналах друкувалися статті випускників КПІ, присвячені технічним та економічним темам співпраці, сучасності й історичним сторінкам України. В Інтернеті можна ознайомитися з сайтом Секції, прочитати про її роботу, переглянути фрагменти видань і зробити віртуальну прогулянку територією КПІ.

Коли це було можливим, Секція дбала про підвищення кваліфікації випускників через сприяння навчанню польських громадян в аспірантурі, організацію стажувань, захист кандидатських і докторських дисертацій в КПІ. У 80-ті роки тут пройшли стажування 75 випускників, також підтримкою Секції скористалися 4 доктори наук. Секція шанує заслуги викладачів КПІ, їх внесок в інженерний розвиток польських фахівців, польської науки і техніки. Тож за її поданням з 1975 р. і до сьогодні науковці, викладачі й співробітники КПІ отримали більше 80 Золотих почесних знаків ГТО, а в 1985 р. Командорським хрестом Ордена заслуги був нагороджений і КПІ.

Нині в НТУУ «КПІ» польські громадяни не навчаються, відтак приплив нових членів до Секції припинився. На жаль, польське міністерство освіти не направляє абітурієнтів до найбільшої й найвідомішої української вищої технічної школи. Тепер у нашому списку налічується 327 осіб – випускників, колишніх студентів і стажистів КПІ. Нині всю надію ми покладаємо на договори про співпрацю між НТУУ «КПІ» та Варшавською й Вроцлавською політехніками. Можливо, поповнення прийде звідти.

Секція вихованців КПІ від початку свого існування розвиває дружні стосунки з рідним університетом, сприяє співпраці між польськими та українськими науково-технічними колами, між ВНЗ, підприємствами та містами. На своїх робочих місцях випускники також піклуються про розширення зв'язків із спорідненими підприємствами і школами. Все це сприяє зміцненню співпраці між двома країнами. Вже 90 років Секція служить зближенню наших народів. Вона й надалі має намір служити цій благородній справі.

*Януш Фукса, голова Секції
вихованців КПІ у Польщі*

SEKCJA WYCHOWANKÓW POLTECHNIKI KIJOWSKIEJ MA JUŻ 90 LAT!

SPOTKANIE Z OKAZJI 90-LECIA SEKCJI («KYJIWŃSKYJ POLITECHNIK», NR 29, 2012)

6 października w warszawskim Domu Technika Sekcja Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce świętowała swoje 90-lecie. W uroczystości uczestniczył sekretarz generalny Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelnej Organizacji Technicznej Jerzy Gumiński. Przedstawił on działalność Federacji, koncentrując się na omówieniu pracy domów technika i podkreślając aktywną działalność Sekcji w ruchu inżynierskim. Prezes Stowarzyszenia Współpracy Polska – Wschód Józef Bryll wysoko ocenił działalność Sekcji na rzecz pogłębiania współpracy Polski i Ukrainy. Profesor Politechniki Kijowskiej Władimir Lubimow poinformował o Politechnice Kijowskiej i stwierdził, że praca Sekcji sprzyja budowaniu pozytywnej opinii o tej uczelni w polskim społeczeństwie.

Przewodniczący Sekcji Janusz Fuksa wygłosił referat dotyczący historii organizacji, zrzeszającej absolwentów Politechniki Kijowskiej, od momentu jej założenia w 1922 r. i wznowienia po wojnie w 1957 r. aż do chwili obecnej. W swoim wystąpieniu szerzej omówił sylwetkę jednego z inicjatorów i założycieli tej organizacji, absolwenta Politechniki Kijowskiej z 1906 r., profesora Wojciecha Świętosławskiego. Przewodniczący Sekcji poinformował, że w przeddzień warszawskiego spotkania w Kijowie został położony kamień pamiątkowy w miejscu, gdzie zostanie wzniesiony pomnik tego wybitnego uczonego i działacza państwowego.

Profesor Politechniki Warszawskiej Wiesław Łucjanek w swoim wystąpieniu przedstawił współpracę uczelni z Politechniką Kijowską na przykładzie wydziałów zajmujących się badaniami w dziedzinie lotnictwa i kosmonautyki.

Goście, którzy przybyli na uroczystość, wręczyli Sekcji pamiątkowe adresy, a przewodniczący Sekcji przekazał dyplomy uznania rektora NTUU KPI Michała Zgurowskiego za zasługi w rozwoju współpracy środowisk naukowo-technicznych Ukrainy i Polski prezes Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Ewie Mańkiewicz-Cudny i sekretarzowi generalnemu FSNT NOT Jerzemu Gumińskiemu.

Krótki zarys historii Sekcji

Przed 90-ciu laty, 20 listopada 1922 r., w Warszawie zebrali się absolwenci Politechniki Kijowskiej. Celem ich spotkania było powołanie do życia Koła Wychowanków Politechniki Kijowskiej. Jednym z inicjatorów założenia organizacji był wybitny fizykochemik Wojciech Świętosławski, który ukończył tę kijowską uczelnię w 1906 r. Przewodniczącym nowo stworzonego Koła został Antoni Romanowski.

Koło działało przy Stowarzyszeniu Polskich Techników. Na początku swej działalności organizacja ta zrzeszała 293 absolwentów Politechniki Kijowskiej. W pracach pierwszego zjazdu wychowanków Politechniki Kijowskiej wzięło udział 250 osób, ale już w następnym roku na zjeździe zebrało się 700 absolwentów różnych uczelni Kijowa. Kolejny zjazd absolwentów uczelni kijowskich odbył się w 1938 r., z udziałem 600 osób.

Po drugiej wojnie światowej przedwojenni absolwenci Politechniki Kijowskiej zebrali się w 1957 r. w warszawskim Domu Technika. Zdecydowali oni o stworzeniu przy Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT) Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej. Honorowym przewodniczącym zjazdu był Wojciech Świętosławski – wówczas profesor Uniwersytetu Warszawskiego i dyrektor Instytutu Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk. Przewodniczącym Sekcji został wybrany Stanisław Grzymałowski. W maju 1959 r. Sekcja zorganizowała uroczystości z okazji 60-lecia Politechniki Kijowskiej, w których wzięł udział profesor tej uczelni Iwan Czyżenko.

Dzięki temu, że przewodniczący Sekcji nawiązał przyjazne stosunki z kierownictwem Politechniki Kijowskiej, w czerwcu 1961 r. pierwsza grupa wychowanków kijowskiej uczelni wraz z rodzinami pojechała do Kijowa, by uczestniczyć w obchodach zakończenia roku akademickiego. Te czerwcowe wyjazdy absolwentów Politechniki Kijowskiej do ukraińskiej stolicy stały się tradycją, która trwała do 1967 r. Warto wspomnieć, że w tamtych czasach na koniec roku akademickiego oprócz oficjalnych obchodów organizowano uroczyste bale, które odbywały się przed głównym budynkiem uczelni, w parku przystrojonym pomysłowo i dowcipnie przez studentów poszczególnych wydziałów.

We wrześniu 1966 r. odbył się trzeci po wojnie zjazd absolwentów z udziałem delegacji KPI. Składała się z 10 profesorów Politechniki Kijowskiej z rektorem Aleksandrem Płygunowem, który został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W roku 1968 czas studiów na Politechnice Kijowskiej wydłużono do pięciu i pół roku. Instytut wprowadził nowy zwyczaj spotkania studentów pierwszego roku – z wiecem i programem artystycznym. Od tej pory polscy absolwenci zaczęli przyjeżdżać do Kijowa pod koniec sierpnia. W latach 70-ych i 80-ych minionego stulecia duże grupy członków Sekcji uczestniczyły w obchodach Dnia Studenta Pierwszego Roku. Na przykład w 1981 r. Kijów odwiedziło 67 polskich absolwentów Politechniki Kijowskiej. Jednak w latach 90-ych ich ilość znacznie się zmniejszyła. Dopiero w 2007 r. do Kijowa przyjechało autobusem 33 uczestników wraz z rodzinami. Wzięli oni udział w uroczystościach z okazji rozpoczęcia roku akademickiego, spotkali się ze swoimi profesorami i kolegami ze studiów, wspomnieli Kijów z czasów swojej studenckiej młodości.

Po śmierci Stanisława Grzymałowskiego w 1968 r. Sekcją kierowali: Jerzy Siatecki, Eugeniusz Lecyk i Ryszard Andrzejak. W 1974 r. wybrano nowy zarząd. Przewodniczącym Sekcji został Janusz Fuksa.

W 1976 r. w Domu Technika we Wrocławiu odbyła się konferencja na temat polsko-radzieckiej współpracy naukowo-technicznej. Stała się ona początkiem corocznych seminariów, w których zazwyczaj uczestniczy delegacja Politechniki Kijowskiej. Sekcja organizuje te seminaria w różnych miastach Polski. Poza tym co 4 lata odbywa się zjazd wychowanków Politechniki Kijowskiej, podczas którego wybierany jest zarząd Sekcji. Do dziś było już dwanaście takich zjazdów.

W celu zachowania pamięci historii stosunków polsko-ukraińskich Sekcja przeprowadziła 3 konkursy literackie. Prace, które zgłoszono do udziału w tych konkursach zostały zamieszczone w trzech tomach „Wspomnień z Kijowa”, wydanych w latach 80-ych. W sumie do tej pory ukazało się 27 tomów z utworami poświęconymi kontaktom absolwentów Politechniki Kijowskiej ze swoją macierzystą uczelnią, z Kijowem i z Ukrainą. Historia Sekcji została opisana w czterech grubych tomach kroniki. Prócz tego NOT wydaje „Słownik Biograficzny Polskich Techników”, którego ukazało się już 23 tomy, a w nich zamieszczono również biogramy wybitnych absolwentów Politechniki Kijowskiej. W polskich gazetach i czasopiśmie absolwenci kijowskiej uczelni publikowali artykuły poświęcone technicznemu i ekonomicznemu aspektom współpracy, współczesności i historii Ukrainy. W Internecie można odwiedzić witrynę internetową Sekcji, zapoznać się z jej działalnością, przejrzeć fragmenty publikacji oraz odbyć wirtualny spacer po terenie Politechniki Kijowskiej.

Do kiedy to było możliwe, Sekcja dbała o podnoszenie kwalifikacji wychowanków Politechniki Kijowskiej poprzez odbywanie staży naukowych i studiów doktoranckich na uczelni, obronę prac doktorskich i habilitacyjnych. W latach 80-ych minionego stulecia dzięki wsparciu Sekcji na uczelni odbyło staż 75 absolwentów, z pomocy Sekcji skorzystało też czterech doktorantów. Sekcja szanuje zasługi wykładowców Politechniki Kijowskiej, ich wkład w kształcenie kilku pokoleń polskich inżynierów oraz w rozwój polskiej nauki i techniki. Dlatego od roku 1975 do dnia dzisiejszego z inicjatywy Sekcji naukowcom i wykładowcom z Politechniki Kijowskiej wręczono ponad 80 złotych odznak honorowych NOT. A w 1985 r. Krzyżem Komandorskim Orderu Zasługi została odznaczona Politechnika Kijowska.

W chwili obecnej wśród studentów Politechniki Kijowskiej nie ma obywateli polskich, stąd też do prac Sekcji nie dołączają nowi członkowie. Niestety, polskie Ministerstwo Edukacji Narodowej nie kieruje absolwentów polskich szkół średnich na studia w największej i najbardziej znanej ukraińskiej uczelni technicznej. Na dzień dzisiejszy nasza organizacja liczy 327 członków – absolwentów, byłych studentów i stażystów Politechniki Kijowskiej. Duże nadzieje pokładamy obecnie w umowach o współpracy podpisanych z Politechniką Warszawską i Politechniką Wrocławską. Być może dzięki temu przyjdą do nas nowi członkowie.

Sekcja Wychowanków Politechniki Kijowskiej od początku swego istnienia utrzymuje i rozwija przyjacielskie stosunki z macierzystą uczelnią, wspiera współpracę między polskimi i ukraińskimi środowiskami naukowo-technicznymi, uczelniami wyższymi, przedsiębiorstwami i miastami. Absolwenci Politechniki Kijowskiej starają się również w swoich środowiskach rozwijać kontakty polsko-ukraińskie między przedsiębiorstwami i placówkami oświatowymi. Wszystko to sprzyja umocnieniu związków między obydwoma krajami. Już od 90 lat Sekcja służy dziełu zbliżenia naszych narodów. Ma ona zamiar w dalszym ciągu służyć temu szlachetnemu celowi.

Janusz Fuksa,
przewodniczący Sekcji Wychowanków
Politechniki Kijowskiej w Polsce

Цього літа уже втретє кращі слухачі курсу вивчення польської мови мали змогу відвідати Польщу і провести канікули з користю. П'ятеро студентів узяли участь у літніх курсах польської мови у польських ВНЗ. Двоє відвідували заняття в Жешівському університеті, двоє у Вроцлавському, і одна студентка – у Сілезькому. Курси повністю оплачує Міністерство вищої освіти та науки Республіки Польща.

Ось як студенти згадують поїздку до Польщі.

Ганна, студентка КПІ. Побувала в Чешині (Сілезький університет):

– Чешин... У мене дуже приємні спогади про це місто. Цілий місяць у Польщі... Раніше навіть не могла собі уявити, що все буде настільки прекрасно. Дуже сподобалася організація уроків, вони були трохи незвичайні, завжди було щось нове та цікаве. Ми ознайомилися з польськими традиціями, культурою та відвідали багато визначних місць... Найбільше сподобалась поїздка в гори! Щодня у нас була якась культурна програма: або фільм, або мовна гра, або театр, у якому грали студенти, або вечір Віслави Шимборської, це було дуже чудово. Також ми брали участь у різних конкурсах (наприклад, конкурс перекладу поезії або розв'язання кросвордів), переможці яких отримували цінні подарунки – книги. Завдяки цій школі у мене з'явилося багато друзів з різних країн, з якими я можу спілкуватися польською мовою! Дуже дякую за надану можливість вивчати польську мову у Польщі!!! Це справді було дуже, дуже прекрасно!

Олександр, студент КПІ. Побував у Жешові (Жешівський університет):

– Після успішного завершення курсів польської мови при КПІ я отримав можливість поїхати на 21 день до Польщі. Таким чином, у липні я ходив на курси до літньої школи польської культури та мови в Жешові при Жешівському університеті. Мешкав у гуртожитку університету. Під час курсів нам організували екскурсію до м. Закопане на вихідні. Самі заняття тривали кілька годин на день, під час яких ми в першу чергу ознайомлювалися з польською літературою. Все було чудово, особливо сподобалося місто. Кращих умов проживання годі й бажати. Красно дякую всім, хто допоміг мені туди потрапити. Окремо хочеться подякувати спонсорам, які забезпечили моє перебування там. Тільки проїзд був за власний рахунок.

Ліза Кузьменко, співробітник юридичного відділу КПІ. Побувала у Вроцлаві (Вроцлавський університет):

– Цього літа я мала можливість вивчати польську мову у Вроцлавському університеті на місячних курсах польської мови і культури для іноземців. Сказати, що я отримала багато вражень – це не сказати нічого! Постійне спілкування з носіями мови, щоденні заняття з чудовими викладачами, затишний університетський гуртожиток, смачна польська кухня і приємні знайомства з хлопцями і дівчатами практично з усіх куточків світу, які цікавляться польською мовою та культурою Польщі. Головне гасло Вроцлава: «Вроцлав – місто зустрічей!», і це дійсно так! Завдяки цій подорожі я пододала мовний бар'єр і почала говорити польською! А все починалося з того, що я просто зробила один крок – прийшла на курси польської мови в КПІ...

А ви? Невже досі розмірковуєте, чи варто вчити польську і записатися на курси?...

Малгожата Граусам,
викладач польської мови НТУУ «КПІ»

UCZYMY SIĘ JĘZYKA NASZEGO SĄSIADA («KYJWŹSKYJ POLITECHNIK», NR 35, 2012)

Tego lata już po raz trzeci najlepsi uczestnicy lektoratu języka polskiego mogli wyjechać do Polski i pożytecznie spędzić tam wakacje. Pięć osób wzięło udział w letnich kursach języka polskiego prowadzonych na polskich uczelniach, z czego dwie osoby uczęszczało na zajęcia na Uniwersytecie Rzeszowskim, dwie – na Uniwersytecie Wrocławskim i jedna – na Uniwersytecie Śląskim. Kursy były całkowicie bezpłatne – naukę opłaciło polskie Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Oto jak studenci wspominają wyjazd do Polski:

Anna, studentka Politechniki Kijowskiej. Była w Cieszynie (Uniwersytet Śląski):

– Cieszyn... Mam niezwykle przyjemne wspomnienia związane z tym miastem. Cały miesiąc w Polsce... Wcześniej nawet nie mogłam sobie wyobrazić, że to wszystko będzie tak wspaniałe. Bardzo podobały mi się zajęcia z języka polskiego – zawsze było na nich coś nowego i ciekawego. Poznaliśmy polskie tradycje i kulturę, zwiedzaliśmy wiele ciekawych miejsc... Najbardziej spodobała mi się wycieczka w góry! Na każdy dzień był przygotowany program kulturalno-rozrywkowy: film, gra językowa, przedstawienie teatralne, w którym grali studenci lub niezwykle interesujący wieczór poświęcony Wisławie Szymborskiej. Oprócz tego braliśmy udział w różnych konkursach (np. konkurs tłumaczenia poezji lub rozwiązywania krzyżówek), w których zwycięzcy otrzymywali cenne nagrody książkowe. Dzięki tej szkole pojawiło się u mnie wielu zagranicznych przyjaciół, z którymi mogę rozmawiać po polsku. Bardzo dziękuję, że miałam możliwość uczyć się polskiego w Polsce!!! Było to naprawdę cudowne!

Aleksander, student Politechniki Kijowskiej. Był w Rzeszowie (Uniwersytet Rzeszowski):

– Skończywszy z bardzo dobrym wynikiem lektorat języka polskiego na Politechnice Kijowskiej otrzymałem skierowanie na wyjazd na trzytygodniowe kursy językowe do Polski. Dzięki temu przez cały lipiec uczęszczałem na zajęcia w ramach Letniej Szkoły Języka i Kultury Polskiej na Uniwersytecie Rzeszowskim. Mieszkałem w uniwersyteckim akademiku. Podczas trwania kursu w dniach wolnych od zajęć uczestniczyliśmy w wycieczkach krajoznawczych, m.in. do Zakopanego. Każdego dnia mieliśmy po kilka godzin zajęć, przede wszystkim poznawaliśmy literaturę polską. Wszystko było piękne, szczególnie spodobało się miasto. Trudno spodziewać się lepszych warunków pobytu. Serdecznie dziękuję wszystkim, którzy pomogli mi tam pojechać. Ponadto dziękuję sponsorom, którzy zapewnili mi pobyt w Polsce. Musiałem tylko opłacić przejazd.

Jelizaweta Kuźmienko, pracownik działu prawnego Politechniki Kijowskiej. Była we Wrocławiu (Uniwersytet Wrocławski):

– Tego lata mogłam przez miesiąc uczyć się języka polskiego na Uniwersytecie Wrocławskim w ramach kursów języka i kultury polskiej dla cudzoziemców. Był to wspaniały spędzony czas. Ciągłe rozmawianie z Polakami, codzienne zajęcia prowadzone przez znakomitych wykładowców, przytulny akademik, smaczna polska kuchnia oraz ciekawe znajomości zawarte z młodymi ludźmi z niemal wszystkich zakątków świata, którzy interesują się językiem polskim i kulturą Polski. Dewizą Wrocławia jest hasło: „Wrocław – miasto spotkań”. To rzeczywiście tak! Dzięki temu wyjazdowi udało mi się pokonać barierę językową i zaczęłam mówić po polsku! A wszystko zaczęło się od tego, że po prostu zrobiłam jeden krok – poszłam na kurs języka polskiego na Politechnice Kijowskiej...

А wy? Czyżbyście się nadal zastanawiali, czy warto uczyć się polskiego i zapisać się na kursy?

Małgorzata Grausam,
lektorka języka polskiego na Politechnice Kijowskiej

... Посол Республіки Польща в Україні прочитав для студентів і викладачів університету лекцію на тему «Європейська інтеграція як зміцнення трансформаційних процесів. Європейський досвід у розвитку польсько-української науково-освітньої співпраці».

«Ми в Польщі підтримуємо Україну в її євроінтеграційних прагненнях, – наголосив на початку свого виступу Генрик Літвін. – Ми вважаємо, що це дуже добрий вибір шляху до побудови загального добробуту. Звісно, Європейський Союз – структура неідеальна, багато чого в ній слід було б змінювати, але, якщо бути об'єктивними, це найефективніша структура у цій частині світу. Це засвідчує і досвід перебування в Євросоюзі Польщі».

На прикладі процесів, що відбувалися в Польщі протягом двох останніх десятиріч, пан Посол показав, наскільки продуктивними можуть бути реформи, якщо зрозумілими є їх мета та інструменти. Посол Республіки Польща в Україні розповів, що на початку шляху до інтеграції в європейські структури серед багатьох громадян його країни існував певний скепсис щодо таких перспектив – мовляв, Польща з її проблемами Європі не потрібна, її там не чекають і не хочуть. Ситуація дуже подібна до тієї, що є нині в Україні... Проте наші сусіди змогли її переламати. Цим самим, звісно, довівши ефективність своїх реформ.

Найуспішнішою з них стала, на переконання пана Посла, реформа місцевого самоврядування. Вона дозволила перенести центр прийняття рішень на рівень місцевих громад. Утім, вона не була б ефективною, якби одночасно з нею не було реформовано фінансову систему країни. Завдяки їй тепер коштами, заробленими на місцях, порядкують не органи центральної влади, а органи самоврядування, які спрямовують свої надходження на потреби територіальних громад, перераховуючи невеличку визначену їх частину до центру. Певна річ, домогтися цього без внесення відповідних змін до нормативно-правової бази було б неможливо, тому ще однією складовою трансформаційних процесів стала реформа законодавства.

Реформа самоврядування, до речі, за словами Генрика Літвіна, дозволила Польщі користуватися коштами Євросоюзу, які «заходили» до країни саме через органи самоврядування – на підтримку проектів місцевого значення шляхом їх часткового фінансування (частину фінансували самі ці органи). Загальна сума таких надходжень з початку входження Польщі до складу Європейського Союзу сягнула 40 мільярдів євро.

Величезну роль у трансформаційних процесах, які відбувалися у Польщі, відіграла також докорінна перебудова структури економіки. Сьогодні, як зауважив пан Посол, лівову частку ВВП держави створюють малі й середні підприємства. Це зумовило зміни й у системі та умовах кредитування економіки, завдяки чому навіть тепер, коли світ ще не може оговтатися від загальної кризи, в Польщі спостерігається, нехай і не дуже значне, але зростання економічних показників.

Під час лекції Генрик Літвін окреслив ще низку важливих аспектів, що їх слід враховувати на шляху європейської інтеграції й які могли б бути цікавими і корисними для України. Завершив він свій виступ словами впевненості в тому, що нашу державу чекає успіх на обраному нею шляху.

Насамкінець Посол Республіки Польща в Україні відповів на запитання проректора НТУУ «КПІ» Сергія Сидоренка про спрощення візового режиму для студентів і дослідників з України. Зокрема, він повідомив, що студентам, які виїждять з метою навчання або практики, а також особам, які беруть участь у наукових заходах і університетських програмах обміну, візи видаються безкоштовно. Крім того, він зауважив, що нині впродовж року Польща видає жителям України майже стільки віз, скільки всі країни Європи разом узяті, тож контакти між нашими країнами як на рівні державних структур, так і на рівні простих громадян, постійно зміцнюються.

Дмитро Стефанович

**«WYKŁAD AMBASADORA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ NA UKRAINIE»
(„KYJIWŃSKYJ POLITECHNIK” NR 12, 2013)**

... Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie wygłosił wykład dla studentów i wykładowców Politechniki Kijowskiej na temat „Integracja Europejska jako wzmocnienie procesów transformacyjnych. Europejskie doświadczenia w rozwoju polsko-ukraińskiej współpracy naukowo-edukacyjnej”.

„My w Polsce wspieramy europejskie aspiracje Ukrainy, - podkreślił na początku swojego wystąpienia ambasador Henryk Litwin. – uważamy, że jest to właściwie obrana droga do stworzenia powszechnego dobrobytu. Oczywiście Unia Europejska nie jest idealną strukturą, wiele należałoby w niej zmienić. Ale obiektywnie rzecz biorąc jest to najbardziej skuteczna struktura w tej części świata. Potwierdzają to również polskie doświadczenia członkostwa w Unii Europejskiej”.

Na przykładzie procesów, które miały miejsce w Polsce w ciągu ostatnich dwóch dekad pokazał on, na ile efektywnymi mogą być reformy, jeżeli jasno określi się ich cel i niezbędne instrumenty.

Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie powiedział, że na początku drogi integracji do struktur europejskich wielu Polaków miało sceptyczny stosunek do takich perspektyw – obawiano się, że Polska z jej problemami nie jest potrzebna Europie, nikt jej tam nie oczekuje i nie chce. Sytuacja była podobna do tej, z którą mamy do czynienia obecnie na Ukrainie... Niemniej jednak wkrótce okazało się, że obawy te nie znalazły potwierdzenia, co udowodniło skuteczność przeprowadzonych reform.

Według Henryka Litwina wśród nich najbardziej istotną była reforma samorządu terytorialnego. Pozwoliła ona przesunąć centrum decyzyjne na szczebel lokalny. Oczywiście reforma ta nie przyniosłaby oczekiwanych efektów, jeśliby równocześnie nie została przeprowadzona reforma systemu finansowego. Dzięki temu obecnie środkami zarobionymi na danym terytorium dysponują nie organy władzy centralnej, lecz organy samorządu terytorialnego, które wykorzystują swoje dochody według własnych potrzeb, a do władzy centralnej przekazywana jest tylko niewielka, ustalona ich część. Rzecz jasna, sukces reformy nie byłby możliwy bez dokonania niezbędnych zmian w przepisach prawnych stąd też jeszcze jednym aspektem procesów transformacyjnych była reforma ustawodawstwa.

Jak zauważył Henryk Litwin, reforma samorządu terytorialnego pozwoliła Polsce w efektywny sposób wykorzystywać środki z Unii Europejskiej, które napływały właśnie przez organy władzy samorządowej i były przeznaczone do realizacji projektów o charakterze lokalnym poprzez częściowe dofinansowanie (część była finansowana przez te samorządy). Łączna suma dotacji unijnych od początku członkostwa Polski w UE wyniosła 40 mld euro.

Niezwykle ważną rolę w procesach transformacyjnych odegrała również całkowita przebudowa struktury gospodarki. Na chwilę obecną wysoki udział w PKB Polski mają małe i średnie przedsiębiorstwa. Z faktem tym związane są również zmiany w systemie i warunkach kredytowania, dzięki czemu nawet w chwili obecnej, gdy cały świat w dalszym ciągu zmaga się ze skutkami globalnego kryzysu, w Polsce notujemy choć nieznaczny, to jednak wzrost wskaźników ekonomicznych.

W swoim wykładzie Henryk Litwin wymienił jeszcze cały szereg istotnych aspektów, które należy uwzględnić na drodze do integracji europejskiej i które powinny zainteresować Ukrainę. Na zakończenie swojego wystąpienia wyraził on przekonanie, że Ukraina odniesie sukces w realizacji postawionych celów.

Skończywszy swój wykład Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie odpowiedział na pytanie prorektora Politechniki Kijowskiej Sergieja Sydorenki dotyczące uproszczeń wizowych dla studentów i naukowców z Ukrainy. Udzielając odpowiedzi poinformował on, że studenci, którzy udają się do Polski na studia lub w celu odbycia praktyki oraz osoby biorące udział w imprezach naukowych i programach wymian uniwersyteckich są zwolnione z jakichkolwiek opłat wizowych. Ponadto Henryk Litwin zwrócił uwagę na fakt, iż co roku Polska wydaje obywatelom Ukrainy prawie tyle samo wiz, co wszystkie pozostałe kraje Unii Europejskiej razem wzięte, zatem można powiedzieć, że kontakty pomiędzy naszymi krajami zarówno na poziomie instytucji państwowych, jak i na poziomie zwykłych ludzi stają się coraz bardziej ożywione.

Dmytro Stefanowicz

11 квітня з керівництвом Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» зустрілися новий ректор Варшавської політехніки, професор Ян Шмідт і члени делегації цього вишу, які прибули до Києва для участі у щорічній Міжнародній спеціалізованій виставці «Освіта та кар'єра-2013» та XI Міжнародній виставці закордонних навчальних закладів «Education abroad».

«Партнерство наше дуже багатопланове. Ми співпрацюємо за багатьма напрямками, – наголосив під час зустрічі ректор НТУУ «КПІ», академік НАН України Михайло Згуровський. – Все більше взаємодіють наші студенти – і в навчанні, й у культурі, і в спорті. Ми налагодили серйозні наукові обміни, багато наших професорів і науковців працюють у безпосередньому контакті. Вже кілька років поспіль ми разом із вашим університетом організуємо і проводимо українсько-польський студентський футбольний турнір, а ще нещодавно ми ухвалили рішення про встановлення на території нашого кампусу пам'ятника нашому випускнику, видатному польському фізико-хіміку і державному діячеві Войцеху Свентославському. Нині триває підготовча робота щодо створення цього монумента. Ми вважаємо цю роботу для нас особливо важливою. Цей пам'ятник стане своєрідним

символом нашої єдності, адже Войцех Свентославський не лише закінчив, але й викладав у КПІ, а пізніше був професором і ректором вашого університету».

Професор Ян Шмідт розповів про польський досвід реформування вищої освіти й нові проекти, які реалізуються нині у Варшавській політехніці, зокрема він повідомив про будівництво нового дослідницького центру сучасних технологій і висловив думку, що в його лабораторіях могли б пліч-о-пліч із польськими науковцями працювати і представники КПІ. Крім того, він поінформував київських колег про зв'язки Варшавської політехніки з іншими польськими та європейськими технічними університетами, які могли б бути корисними під час організації спільних досліджень за певними напрямками і створити можливості для забезпечення інтеграції українських вишів, насамперед НТУУ «КПІ», у європейський науково-освітній простір.

Учасники зустрічі тепло відгукнулися про діяльність Українсько-Польського центру НТУУ «КПІ». «Цей центр є містком, який поєднує дві культури, – зауважив Михайло Згуровський, – і є дійсно об'єднуючим центром для студентів наших університетів».

Логічним завершенням бесіди стала домовленість щодо розширення співробітництва НТУУ «КПІ» та ВУТ у межах чинної угоди про партнерство та обговорення деяких конкретних напрямів такого співробітництва. Одним з них можуть стати спільні проекти в галузі фізичного матеріалознавства, нанотехнологій і створення нових матеріалів. Про сьогоднішні можливості КПІ у проведенні таких досліджень гості дізналися, відвідавши наприкінці зустрічі нові університетські науково-дослідні центри – «Навчально-науковий центр рентгеноструктурного аналізу НТУУ «КПІ» – РИГАКУ» та лабораторію електронної мікроскопії.

Слово Секції використання КПІ в Польщі Януш Фунга

Дмитро Стефанович

«SPOTKANIE Z WŁADZAMI POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ» («KYJIWŚKYJ POLITECHNIK» NR 16, 2013)

11 kwietnia w Kijowskim Instytucie Politechnicznym gościł nowy rektor Politechniki Warszawskiej prof. Jan Schmidt oraz członkowie delegacji z tej uczelni. Celem wizyty gości z Polski był udział w corocznej Międzynarodowej Specjalistycznej Wystawie „Edukacja i kariera - 2013” oraz XI Międzynarodowej Wystawie Zagranicznych Placówek Oświatowych „Education abroad”...

... „Nasza współpraca odbywa się na wielu płaszczyznach. Współdziałamy w różnych dziedzinach, – podkreślił podczas spotkania rektor Politechniki Kijowskiej prof. Mychajło Zgurowski. – Coraz bardziej ożywione są kontakty pomiędzy naszymi studentami – w sferze nauki, sportu i kultury. Wspólnie organizujemy wymiany naukowe, liczne są bezpośrednie kontakty naszych profesorów i naukowców. Od kilku lat przeprowadzamy ukraińsko-polski studencki turniej piłki nożnej. Ponadto niedawno podjęliśmy decyzję o postawieniu na terenie naszego miasteczka uniwersyteckiego pomnika absolwenta Politechniki Kijowskiej, wybitnego polskiego fizykochemika i działacza państwowego Wojciecha Świętosławskiego. Obecnie trwają prace przygotowawcze związane z budową tego pomnika. Jego odsłonięcie jest dla nas sprawą niezwykle ważną. Pomnik ten będzie bowiem swojego rodzaju symbolem naszych bliskich kontaktów, gdyż Wojciech Świętosławski nie tylko ukończył Kijowski Uniwersytet Politechniczny, ale również wykładał na tej uczelni, a później został profesorem i rektorem Politechniki Warszawskiej”.

Prof. Jan Schmidt opowiedział o przeprowadzonych w Polsce reformach szkolnictwa wyższego oraz o nowych projektach, które aktualnie są realizowane na Politechnice Warszawskiej. M.in. wspomniał on o budowie nowego centrum badawczego współczesnych technologii a także nadmienił, że w znajdujących się tam laboratoriach uczeni z Kijowskiego Instytutu Politechnicznego mogliby prowadzić wspólne badania z naukowcami Politechniki Warszawskiej. Ponadto prof. Schmidt wspomniał o kontaktach Politechniki Warszawskiej z polskimi i europejskimi uczelniami technicznymi, które można byłoby wykorzystać przy organizacji wspólnych badań w niektórych dziedzinach i dzięki temu stworzyć możliwości do tego, by ukraińskie uczelnie wyższe, przede wszystkim Kijowski Instytut Politechniczny stały się częścią europejskiej przestrzeni naukowej i edukacyjnej.

Uczestnicy spotkania pozytywnie wyrazili się o działalności Ukraińsko-Polskiego Centrum Kijowskiego Instytutu Politechnicznego. Rektor Mychajło Zgurowski podkreślił, że „centrum jest pomostem łączącym dwie kultury i dla studentów naszych uniwersytetów rzeczywiście ośrodkiem, który łączy”.

Na koniec spotkania uzgodniono, że współpraca pomiędzy Kijowskim Instytutem Politechnicznym i Politechnika Warszawską zostanie w ramach podpisanej umowy o partnerstwie rozszerzona oraz omówiono niektóre konkretne obszary takiej współpracy. Jednym z nich mogą być wspólne projekty w dziedzinie materiałoznawstwa fizycznego, nanotechnologii oraz tworzenia nowych materiałów. O możliwościach prowadzenia takich badań w Kijowskim Instytucie Politechnicznym polscy goście mogli dowiedzieć się podczas wizyty w dwóch nowych centrach naukowo-badawczych: Naukowo-Dydaktycznym Centrum Analizy Rentgenostrukturalnej i laboratorium mikroskopii elektronicznej, która to wizyta była zwieńczeniem spotkania.

Dmytro Stefanowicz

**«СТАЖУВАННЯ В ПОЛЬЩІ: ПОГЛЯД СТУДЕНТІВ»
(«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК» № 23, 2013)**

У межах проекту «BusinessWeek-2013» студенти ФММ здійснили тиждень стажування за програмою «Створення та управління власним бізнесом на території ЄС на прикладі Польщі». Організаторами стажування виступили Фундація «Central European Academy Studies and Certification» (CEASC) у співпраці з Краківською академією ім. А. Ф. Моджевського та Академічним інкубатором підприємництва (AIP).

За час стажування студенти мали змогу набути практичних знань та навичок, необхідних для прийняття рішення стосовно започаткування та ведення власного бізнесу на території ЄС. Студенти ознайомилися з науково-технічною базою та матеріальним забезпеченням інкубаторів і дослідницьких центрів, дізналися про ази ведення бізнесу в Польщі, а також занурилися в культуру та побут старовинного міста Краків. Після повернення в Україну стажисти відзначали, що для них дуже корисною була спроба застосувати отримані в університеті теоретичні уявлення про функціонування економік зарубіжних країн у реальних умовах...

...Які можливості для міжнародного співробітництва КПІ з ЄС побачили студенти? На їх думку, варто розглядати співробітництво, приміром, з Ягеллонським центром інновацій, що займається безпосередньо комерціалізацією і трансфером технологій. Така форма співробітництва науки

та бізнесу в Україні вже представлена, але попереду ще багато роботи щодо вдосконалення механізмів захисту інтелектуальної власності й маркетингового супроводу.

«Якщо випадає можливість поїхати на курси, за обміном, на стажування тощо, тематика яких є близькою по роботі, духу, інтересах та проводиться за кордоном, а особливо в ЄС, – їдьте і не задумуйтеся, точно не пожалкуєте! – впевнені студенти. – Надзвичайно приємно, що завдяки КПІ для нас відкриті всі шляхи для самореалізації та створення власного бізнесу як на теренах Польщі, так і Європейського Союзу в цілому. Такі поїздки розширюють світогляд і дозволяють дивитись на речі під різними кутами».

*С. В. Войтко,
кафедра міжнародної економіки ФММ
НТУУ «КПІ»*

**«STAŻ W POLSCE: SPOJRZENIE STUDENTÓW»
(«KYJIWŚKYJ POLITECHNIK» NR 23, 2013)**

W ramach projektu "BusinessWeek-2013" studenci Wydziału Marketingu i Zarządzania odbyli tygodniowy staż poświęcony tematowi "Budowanie i zarządzanie własnym biznesem w Unii Europejskiej na przykładzie Polski". Staż został zorganizowany przez Fundację "Central European Academy Studies and Certification" (CEASC) we współpracy z Akademią Krakowska im. A. F. Modrzewskiego i Akademickim Inkubatorem Przedsiębiorczości (AIP).

Pod czas trwania stażu studenci mogli zdobyć praktyczną wiedzę i umiejętności niezbędne do podjęcia decyzji o założeniu i prowadzeniu własnego biznesu na terytorium Unii Europejskiej. Studenci zapoznali się również z bazą naukowo-techniczną i warunkami materialnymi inkubatorów i centrów badawczych, zostali poinformowani o zasadach prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce oraz mogli „zanurzyć się” w kulturę i życie codzienne Krakowa. Po powrocie na Ukrainę uczestnicy stażu zgodnie stwierdzili, że podjęta próba zastosowania w rzeczywistych warunkach zdobytej na uczelni wiedzy teoretycznej dotyczącej funkcjonowania gospodarek innych krajów była niezwykle pożyteczna.

Na jakie możliwości współpracy Politechniki Kijowskiej z Unią Europejską zwrócili uwagę studenci? Ich zdaniem warto byłoby zainteresować się współpracą np. z Jagiellońskim Centrum Innowacji, które zajmuje się bezpośrednio komercjalizacją i transferem technologii. Taka forma kooperacji nauki i biznesu jest już znana na Ukrainie, ale jest jeszcze wiele do zrobienia w dziedzinie udoskonalenia mechanizmów ochrony własności intelektualnej i wsparcia marketingowego. „Jeżeli pojawia się możliwość wyjazdu za granicę, a zwłaszcza do kraju należącego do Unii Europejskiej na kursy, staż itp., których tematyka jest związana z twoimi zainteresowaniami, sferą badań naukowych, przyszłą pracą – nie zastanawiaj się, tylko jedź, na pewno nie będziesz żałować! – nie mają żadnych wątpliwości studenci. – Jesteśmy bardzo zadowoleni, że dzięki staraniom naszej uczelni mamy możliwość samorealizacji i zbudowania własnego biznesu zarówno w Polsce, jak i w całej Unii Europejskiej. Takie wyjazdy niewątpliwie rozszerzają horyzonty i pozwalają poznawać rzeczywistość pod różnymi kątami widzenia”.

*S. W. Wojtko,
Katedra Ekonomii Międzynarodowej
Wydziału Marketingu i Zarządzania
Politechniki Kijowskiej*

ЗМІСТ

Слово до читача ректора Київської політехніки проф. Михайла Згуровського.....	5
Слово до читача Президента Польської академії наук проф. Міхала Клейбера	8
Слово до читача ректора Варшавської політехніки проф. Яна Шмідта.....	11
I. Видатний учений-хімік Войцех Свентославський – студент і викладач Київського політехнічного інституту	15
1.1. Основні дати життя й діяльності вченого.....	17
1.2. Життєвий і творчий шлях видатного хіміка у спогадах Я. Фукси	19
1.3. Діяльність Войцеха Свентославського в Польській академії наук.....	29
1.4. Про діяльність Войцеха Свентославського в публікації газети «Київський політехнік» № 30, 29 жовтня 1998 року	32
1.5. Показчик друкованих праць, наукових доробок, навчальної літератури	35
II. Войцех Свентославський – людина, яка зближує народи України і Польщі	39
2.1. Відкриття пам'ятника Войцеху Свентославському в НТУУ «КПІ»: виступи, привітання та фотомонтаж.....	42
• Ректор НТУУ «КПІ» Михайло Згуровський.....	42
• Віце-прем'єр-міністр України Костянтин Грищенко	43
• Посол Республіки Польща в Україні Хенрик Літвін	44
• Ректор Варшавської політехніки Ян Шмідт.....	45
• Голова Секції вихованців КПІ в Польщі Януш Фукса	46
2.2. Круглий стіл «Войцех Свентославський – людина, яка зближує народи України і Польщі». Листи, презентації та фотомонтаж	51
• Лист від міністра науки та вищої освіти Польщі – Барбари Кудрицької	51
• Лист від президента Польської академії наук – проф. Міхала Клейбера.....	54
III. Презентація спільного проекту Посольства Республіки Польща в Україні та НТУУ «КПІ» щодо створення навчально-наукового «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності»	91
• Проект створення навчально-наукового «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності» – новий крок у розвитку українсько-польського співробітництва	99
• Характеристика обладнання та технології «Українсько-Польського центру вдосконалення технологій відновлюваних джерел енергії та енергоефективності»	105
ДОДАТКИ	111

SPIS TREŚCI

<i>Słowo do czytelnika Politechniki Kijowskiej prof. Michaiła Zgurowskiego.....</i>	<i>5</i>
<i>Słowo do czytelnika Prezes Polskiej Akademii Nauk prof. Michała Kleibera</i>	<i>8</i>
<i>Słowo do czytelnika rektora Politechniki Warszawskiej prof. Jana Szmidta</i>	<i>11</i>
I. Wybitny uczony-chemik Wojciech Świętosławski – student i wykładowca Politechniki Kijowskiej	15
1.1. Podstawowe daty z życia i działalności w biografii uczonego	17
1.2. Droga życiowa i zawodowa wybitnego chemika w pracach J. Fuksa	19
1.3. Wojciech Alojzy Świętosławski w Polskiej Akademii Nauk.....	29
1.4. Działalność Wojciecha Świętosławskiego w publikacjach gazety „Kyjiwśkyj politechnik”	32
1.5. Prace drukowane, literatura naukowa i dydaktyczna oraz ogólny dorobek naukowy	35
II. Wojciech Świętosławski – człowiek, który zbliża narody Ukrainy i Polski.....	39
2.1. Odsłonięcie pomnika Wojciecha Świętosławskiego na Politechnice Kijowskiej: słowo powitalne, wystąpienia, zdjęcia.....	42
• Rektor Politechniki Kijowskiej Michaił Zgurowski.....	42
• Wicepremier Konstantin Griszczenko.....	43
• Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie Henryk Litwin	44
• Rektor Politechniki Warszawskiej Jan Szmidt.....	45
• Prezes Sekcji Wychowanków Politechniki Kijowskiej w Polsce Janusz Fuksa.....	46
2.2. Dyskusja panelowa „Wojciech Świętosławski – człowiek, który zbliża narody Ukrainy i Polski”. Listy, prezentacje i fotografie.....	51
• List Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbary Kudryckiej	51
• List prezesa Polskiej Akademii Nauk prof. Michała Kleibera	54
III. Prezentacja wspólnego projektu Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej na Ukrainie i Politechnika Krakowska dotyczącego stworzenia naukowo-dydaktycznego технологій “Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej”	91
• Projekt stworzenia naukowo-dydaktycznego „Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej”	99
• Charakterystyka sprzętu i technologii „Ukraińsko-Polskiego Centrum Doskonalenia Odnawialnych Źródeł Energii i Efektywności Energetycznej”	105
ZAŁĄCZNIKI	111

CONTENTS

<i>Address to the reader by the rector of Kyiv Polytechnic Institute Professor Michael Zgurovsky.....</i>	<i>5</i>
<i>Address to the reader by the President of the Polish Academy of Sciences Professor Michał Kleiber.....</i>	<i>8</i>
<i>Słowo do czytelnika rektora Politechniki Warszawskiej prof. Jana Szmidt.....</i>	<i>11</i>
I. An outstanding scientist-chemist Wojciech Świętosławski – a student and lecturer of the Kyiv Polytechnic Institute	15
1.1. The main periods of scientist's life and activity.....	17
1.2. The life and career of the eminent chemist in the publications of J. Fuksa.....	19
1.3. The career of Wojciech Świętosławski in the Polish Academy of Sciences	29
1.4. About the work of Wojciech Świętosławski in "Kyiv Polytechnic Institute"	32
1.5. The list of published works, scientific achievements and educational literature	35
II. Wojciech Świętosławski - the person who makes peoples of Ukraine and Poland closer.....	39
2.1. An unveiling of the monument to Professor Wojciech Świętosławski in NTUU "KPI": speeches, congratulatory speeches and photomontage.....	42
• Rector of NTUU "KPI" Michael Zgurovsky	42
• Vice Prime-Minister of Ukraine Konstantin Gryshchenko.....	43
• Ambassador of the Republic of Poland in Ukraine Henryk Liłwìn	44
• Rector of Warsaw Polytechnic Jan Szmidt	45
• Head of the KPI graduates Section in Poland	46
2.2. The round table "Wojciech Świętosławski – the person who makes peoples of Ukraine and Poland closer". Letters, presentations and photomontage.....	51
• Letter from the Minister of Science and Higher Education in Poland – Barbara Kudrycka	51
• Letter from the President of the Polish Academy of Sciences – Mr. Michał Kleiber.....	54
III. Presentation of the joint project of the Embassy of Poland in Ukraine and NTUU "KPI" with a view to establish an educational and scientific "Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency"	91
• The Project of the educational and scientific establishment "Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency"	99
• The characteristics of equipment and technology of scientific "Ukrainian-Polish Centre for development of renewable energy sources and energy efficiency"	105
APPENDICES	111

Громадсько-політичне видання

**Войцех Свентославський – людина,
яка зближує народи України і Польщі**

**Wojciech Świątosławski – człowiek,
który zbliża narody Ukrainy i Polski**

**Wojciech Świątosławski – a man
who makes peoples of Ukraine and Poland closer**

(Українською, польською та англійською мовами)

**Оригінал-макет підготовлено НТУУ «КПІ»
ВПІ ВПК «Політехніка»**

Коректура *Н. В. Мурашової, Л. О. Коротіної, С. Я. Тимчишина*

Комп'ютерне верстання та дизайн обкладинки *М. А. Марченко*

Темплан 2014, поз. 5-005

Підп. до друку 28.10.2014. Формат 60×84¹/₈. Папір офс. Гарнітура Arial.
Ум. друк. арк. 17,67. Обл.-вид. арк. 30,09. Зам. № 14-334.

НТУУ «КПІ» ВПІ ВПК «Політехніка»
Свідоцтво ДК № 1665 від 28.01.2004 р.
03056, м. Київ, вул. Політехнічна, 14, корп. 15
тел. (44) 406-81-78

Віддруковано в ТОВ «Друкарня «Бізнесполіграф»»
Свідоцтво ДК № 2715 від 07.12.2006 р.
02094, м. Київ, вул. Віскозна, 8
тел./факс: (044) 503-00-45

